

STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE MĚSTA PELHŘIMOV

NA OBDOBÍ 2014 - 2020

PROFIL MĚSTA

Verze 3.0 – leden 2013

OBSAH:

1. ÚVOD	3
2. ZÁKLADNÍ INFORMACE O MĚSTĚ PELHŘIMOV	4
2.1. POLOHA	4
2.2. FORMA ORGANIZACE MĚSTA PELHŘIMOV	5
2.3. MĚSTSKÝ ÚŘAD PELHŘIMOV	7
2.4. ADMINISTRATIVNÍ VÝZNAM MĚSTA PELHŘIMOV	7
2.5. VÝZNAM MĚSTA PELHŘIMOV V SÍDELNÍM SYSTÉMU ČESKÉ REPUBLIKY	9
2.6. HISTORIE MĚSTA	10
3. OBYVATELSTVO A BYDLENÍ	11
3.1. DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ NA ÚZEMÍ MĚSTA PELHŘIMOV	11
3.1.1. Vývoj počtu obyvatel v dlouhodobém časovém horizontu (1869 – 2011)	11
3.1.2. Vývoj počtu obyvatel v letech 2002 - 2013	15
3.1.3. Pohyb obyvatel	17
3.1.4. Sňatečnost, rozvodovost a potratovost	24
3.1.5. Struktura obyvatel	28
3.2. VÝVOJ BYTOVÉHO FONDU MĚSTA PELHŘIMOV	33
3.2.1. Vývoj počtu domů (1869 – 2011)	33
3.2.2. Domovní fond	34
4. TRH PRÁCE	36
4.1. EKONOMICKÁ AKTIVITA A ZAMĚSTNANOST	36
4.1.1. Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva podle kategorie ekonomické aktivity	36
4.1.2. Struktura ekonomicky aktivních obyvatel podle vzdělání	36
4.1.3. Struktura zaměstnaných podle odvětví ekonomické činnosti	38
4.2. NEZAMĚSTNANOST	41
4.2.1. Vývoj míry nezaměstnanosti	41
4.2.2. Struktura nezaměstnanosti	45
5. HOSPODÁŘSTVÍ	49
5.1. BILANCE PŮDY	49
5.2. STRUKTURA EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ	50
5.2.1. Zemědělství	51
5.2.2. Průmysl	52
5.2.3. Stavebnictví	55
5.2.4. Služby	56
5.2.5. Příležitost pro rozvoj podnikání	57
6. SOCIÁLNÍ A KULTURNÍ INFRASTRUKTURA	59
6.1. VZDĚLANOSTNÍ INFRASTRUKTURA	59
6.1.1. Střední školy	59
6.1.2. Základní školy	60
6.1.3. Mateřské školy	61
6.1.4. Ostatní školská zařízení	62
6.2. ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE	62
6.2.1. Zdravotnictví	62

6.2.2. Sociální péče	64
6.3. KULTURA, SPORT, VOLNÝ ČAS	67
6.3.1. Kulturní vyžití	67
6.3.2. Sportovní vyžití a volný čas	68
6.3.3. Kulturní a společenské akce	70
6.4. OSTATNÍ OBČANSKÁ VYBAVENOST.....	71
7. CESTOVNÍ RUCH A KULTURA	74
7.1. CESTOVNÍ RUCH	74
7.1.1. Pěší turistika, cykloturistika, zimní turistika.....	75
7.1.2. Ubytovací kapacity	76
7.2. TURISTICKÉ ATRAKTIVITY	77
7.2.1. Přírodní atraktivity	78
7.2.2. Kulturní památky.....	78
7.3. PROPAGACE TURISTICKÝCH ZAJÍMAVOSTÍ V PELHŘIMOVĚ	81
8. DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	83
8.1. DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA	83
8.1.1. Silniční síť	83
8.1.2. Ostatní druhy dopravy ve městě.....	86
8.2. TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA	89
8.2.1. Vodovodní síť.....	89
8.2.2. Kanalizační síť, čištění odpadních vod	89
8.2.3. Rozvodné sítě	91
9. KRAJINA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	94
9.1. GEOLOGIE.....	94
9.2. RELIÉF.....	94
9.3. KLIMA	95
9.4. VODSTVO	95
9.5. PŮDY	96
9.6. BIOTA	96
9.7. OCHRANA PŘÍRODY	97
9.8. ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ	98
10. PŘEHLED PROJEKTŮ REALIZOVANÝCH V PELHŘIMOVĚ V OBDOBÍ 2004 - 2012.....	99
11. SWOT ANALÝZA	102
LITERATURA, PRAMENY A ZDROJE DAT	109
SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK	111
PŘÍLOHA Č. 1: MAPA PROCESŮ	114

1. ÚVOD

Profil města Pelhřimov popisuje aktuální socioekonomické a přírodní podmínky ovlivňující život ve městě a v jeho částech. Všímá si vybavenosti města technickou a dopravní infrastrukturou, dostupnosti veřejných služeb i atraktivity města pro místní obyvatele i návštěvníky. Cílem analytické části je charakterizovat území z hlediska faktorů, které by mohly pozitivně či negativně ovlivnit rozvoj města, a zhodnotit potenciál území. Vybrané jevy za město Pelhřimov budou prostřednictvím vhodných ukazatelů analyzovány pomocí komparace s vyššími územními celky, tedy s okresem Pelhřimov, Krajem Vysočina a ČR, a také prostřednictvím změn v čase. Analytická část bude sloužit jako podklad pro formulaci silných a slabých stránek území a také pro nastavení vhodných cílů, priorit a opatření v rámci strategické části dokumentu.

Profil města lze zároveň považovat za ucelený zdroj informací o Pelhřimově pro všechny potenciální zájemce a bude k dispozici nejen členům vedení města a pracovníkům městského úřadu, ale také veřejnosti. Je třeba upozornit, že informace zveřejněné v textu či v tabulkách jsou vždy aktuální k datu uvedenému v názvu tabulky nebo ve zdroji dat (demografické údaje, vývoj na trhu práce, přehled největších zaměstnavatelů, počet dětí ve školách apod.), případně, pokud není uvedeno, v době zpracování této části dokumentu, tedy v období září 2012 až leden 2013 (vybavenost města veřejnými službami, seznam hromadných ubytovacích zařízení apod.). Na druhé straně nemá analytická část dokumentu ambice sloužit jako komplexní katalog služeb a zařízení existujících ve městě, např. jako katalog zařízení sociální péče, katalog společenských a kulturních akcí konaných pravidelně na území města, katalog ubytovacích či restauračních zařízení apod. Přestože snahou autorů bylo získat z veřejných zdrojů co nejvíce informací o vybavenosti území, může se pochopitelně stát, že některé subjekty, spolky, zařízení, akce apod. nebudou v tabulkách uvedeny nebo v textu zmíněny. Vzhledem k tomu, že se jedná o vstupní analýzu pro středně dlouhé období 2014 – 2020, lze doporučit analytickou část dle potřeby aktualizovat nebo doplňovat i v průběhu daného období či jednorázově např. v polovině sedmileté etapy.

Zpracovatel

Regionální rozvojová agentura z.s.p.o. (RRAV) je společností pro podporu a koordinaci komplexního hospodářského a sociálního rozvoje na území Kraje Vysočina. Byla založena v roce 1998 podle modelu regionálních rozvojových organizací, které působí v zemích Evropské unie.

Zakladatelé:

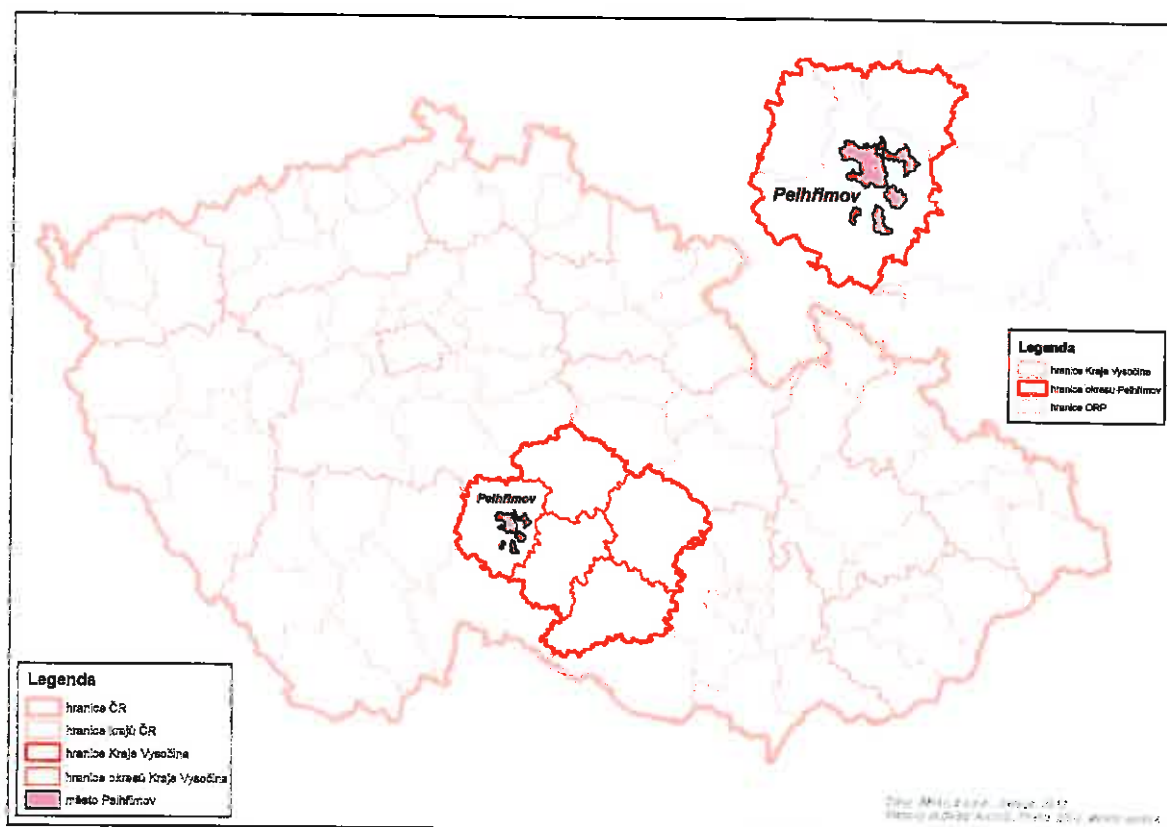
- Sdružení obcí Vysočiny (SOV), jehož členem je i město Pelhřimov
- Sdružení hospodářských komor Kraje Vysočina
- Kraj Vysočina

2. ZÁKLADNÍ INFORMACE O MĚSTĚ PELHŘIMOV

2.1. Poloha

Město Pelhřimov leží v západní části Kraje Vysočina zhruba 30 km západně od krajského města Jihlavy a tvoří přirozený střed správního obvodu obce s rozšířenou působností a z územního hlediska také okresu Pelhřimov. Město je dobře dopravně dostupné, neboť tudy prochází významná silniční komunikace č. I/34 České Budějovice – Svitavy, která představuje pro Pelhřimov spojnici s dálnicí D1. Právě v Pelhřimově se na ni napojuje další silnice I. třídy č. I/19 vedoucí dále na Tábor a Plzeň. S Jihlavou je Pelhřimov spojen silnicí II. třídy č. 602, která pokračuje až do Velké Bíteše a dále na hranici Kraje Vysočina. Polohu města v rámci České republiky zobrazuje obrázek č. 2.1.

Obr. 2.1: Poloha města Pelhřimov v rámci České republiky

Pramen: RRAV, z.s.p.o., Jihlava, 2012

V následující tabulce 2.1 jsou uvedeny základní informace o městě Pelhřimov.

Tab. 2.1: Základní informace o městě Pelhřimov (k 1.1.2012)

Název:	Město Pelhřimov	Oficiální název úřadu:	Město Pelhřimov
Počet obyvatel:	16 318	Sídlo:	Masarykovo nám. 1
Rozloha:	9 527 ha	IČ:	00248801
Hustota osídlení:	171, 3 ob./km ²	Tel., fax:	565 351 111, 565 323 609
Počet částí obce:	27	E-mail:	podatelna@mupe.cz
Počet katastrálních území:	24	Oficiální www:	www.mupe.cz

Pramen: ČSÚ, Portál veřejné správy ČR (www.gov.cz)

2.2. Forma organizace města Pelhřimov

Město Pelhřimov je dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, základním územním samosprávným společenstvím občanů. Tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území města. Je veřejnoprávní korporací, má tedy vlastní majetek, se kterým hospodaří. Pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Město Pelhřimov je zřizovatelem 11 příspěvkových organizací.

Příspěvkové organizace města Pelhřimov

- Domov pro seniory Pelhřimov, příspěvková organizace
- Dům dětí a mládeže, Pelhřimov, Třída Legií 382, příspěvková organizace
- Kulturní zařízení města Pelhřimova, příspěvková organizace
- Mateřská škola Pelhřimov, příspěvková organizace
- Školní jídelna Pelhřimov, Třída Legií 1421, příspěvková organizace
- Technické služby města Pelhřimova, příspěvková organizace
- Základní škola Pelhřimov, Komenského 1465, příspěvková organizace
- Základní škola Pelhřimov, Krásovy domky 989, příspěvková organizace
- Základní škola Pelhřimov, Na Pražské 1543, příspěvková organizace
- Základní škola Pelhřimov, Osvobození 1881, příspěvková organizace
- Základní umělecká škola, Pelhřimov, Pod Kalvárií 850, příspěvková organizace

Zvláštní orgány města

- Komise k projednávání přestupků
- Povodňová komise ORP
- Komise sociálně-právní ochrany dětí
- Bezpečnostní rada ORP
- Krizový štáb Města Pelhřimov

Komise Rady města Pelhřimov

- Bytová komise
- Povodňová komise
- Komise prevence sociálně patologických jevů a kriminality
- Komise pro informační technologie
- Komise pro podporu a rozvoj podnikání
- Komise pro sport, tělovýchovu a volný čas mládeže
- Komise pro školství
- Komise regenerace MPR
- Komise sociální, zdravotní a péče o rodinu
- Komise výstavby
- Komise životního prostředí
- Komise pro kulturu a cestovní ruch
- Komise dopravy
- Letopisecká komise
- Sbor pro občanské záležitosti (SPOZ)
- Fond rozvoje bydlení

Výbory Zastupitelstva města Pelhřimov

- Finanční výbor
- Kontrolní výbor
- Výbor pro nakládání s obecním majetkem
- Výbor pro rozvoj města, MA 21 a agendu Zdravého města
- 23 osadních výborů

Město Pelhřimov je také součástí struktur typu sdružení obcí, a to konkrétně:

Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska (členem od roku 1994) je dobrovolná, zájmová, nestranická a nevládní organizace sdružující především historické obce nebo jejich části, na jejichž území jsou zachovány významné kulturní hodnoty, zejména nemovité památky. Vzniklo z iniciativy měst v roce 1990. Činnost Sdružení ve všech aspektech směřuje k vytváření podmínek a účinných nástrojů pro zachování a trvale udržitelné využívání kulturního dědictví, zejména pak pro regeneraci území historických sídel, kterým město Pelhřimov bezpochyby je.

Sdružení mikroregionu Pelhřimov (2000) v současnosti sdružuje 24 obcí. Předmětem činnosti sdružení je zejména koordinace postupů při řešení problémů týkajících se aktivizace mikroregionu a jeho přetváření v moderní evropský region. Sdružení si klade za hlavní úkol své činnosti vzájemnou spolupráci při rozvoji celé oblasti, ale i jednotlivých obcí. Společné aktivity členů směřují především do podpory rozvoje venkovské turistiky a jejího marketingu, do podpory řešení dopravní obslužnosti týkající se více obcí, ale i společného řešení sociálních služeb a zdravotní péče.

Sdružení obcí Vysočiny (SOV, 2000) koncentruje v současnosti 97 členů, z toho pouze jeden člen není obcí (školské zařízení, právnická osoba). Sdružení takto reprezentuje zhruba polovinu obyvatel Kraje Vysočina. SOV bylo založeno za účelem prosazování společných zájmů v oblasti dopravní a technické infrastruktury, cestovního ruchu, životního prostředí, rozvoje venkova atd.

Národní síť zdravých měst ČR (2005) v roce 1994 vytvořilo jedenáct aktivních měst a od roku 2003 je asociace otevřena všem formám municipalit (obce, mikroregiony, kraje). V roce 2012 tuto asociaci tvořilo již více než sto municipalit. Zdravá města uplatňují principy Místní agendy 21 (MA21), což je mezinárodní program zavádění zásad udržitelného rozvoje na místní úrovni. Jeho hlavním cílem je rozvoj procesů, které příznivě ovlivní kvalitu života nejen současných obyvatel, ale také následující generaci, a to vše ve spolupráci s veřejností. Město Pelhřimov realizuje v rámci Národní sítě zdravých měst ČR projekt „Zdravé město a Místní agenda 21 Pelhřimov“, jehož cílem je posilování aktivit a zájmů obyvatel o veřejné dění a plánování rozvoje s ohledem na udržitelný rozvoj a přání obyvatel. Zdravé město Pelhřimov se pravidelně každý rok připojuje k celé řadě celostátně podporovaných osvětových kampaní (např. Den Země, Den bez tabáku, Evropský týden mobility, Evropský den bez aut, Dny zdraví, Den dřeva a stromů apod.). Mezi další aktivity patří organizování setkání s veřejností (např. kulaté stoly k řešení jednotlivých problémů a veřejných projednávání, desatero problémů města a jeho vyhodnocení) a podpora účasti veřejnosti na tvorbě strategických dokumentů města. V rámci projektu město Pelhřimov rovněž úzce spolupracuje s nestátními neziskovými organizacemi. Z akcí konaných v roce 2012 lze např. uvést Veřejné fórum Zdravého města Pelhřimov, což byla akce pro veřejnost svolaná za účelem pojmenování a výběru deseti „nejpalčivějších“ problémů ve městě. Její výsledky budou inspirativní i pro tvorbu strategické části Strategie rozvoje města Pelhřimov pro období 2014 – 2020.

2.3. Městský úřad Pelhřimov

V čele Městského úřadu Pelhřimov (dále jen „MěÚ“) stojí starosta, kterého volí městské zastupitelstvo. Vedoucím MěÚ je tajemník, který je odpovědný starostovi města. MěÚ je úřadem s rozšířenou působností, který se dále člení na odbory a oddělení. MěÚ vykonává správní činnosti v rámci přenesené působnosti ve správním obvodu obce s rozšířenou působností a zároveň zajišťuje samosprávné činnosti pro občany města a jeho částí. Mimo členění na odbory a oddělení stojí samostatná funkce vnitřního/interního auditu.

Samostatné odbory:

- Odbor kanceláře starosty a tajemníka
- Odbor dopravy
- Odbor finanční
- Odbor hospodářský
- Odbor informačních a komunikačních technologií
- Odbor investiční
- Odbor sociálních věcí
- Odbor školství, kultury a tělovýchovy
- Odbor vnitřních věcí
- Odbor výstavby
- Odbor životního prostředí
- Odbor Obecní živnostenský úřad

2.4. Administrativní význam města Pelhřimov

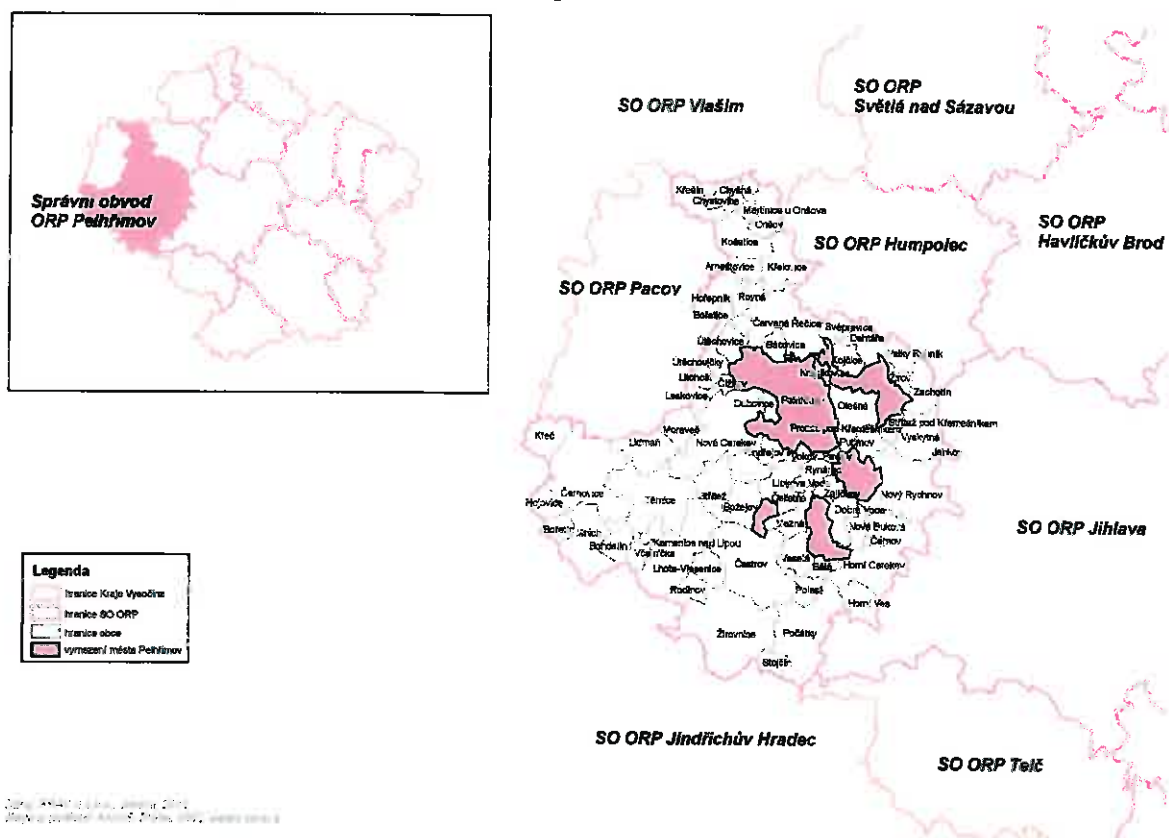
V rámci systému územně-správního členění dnešní ČR má město Pelhřimov relativně významné postavení. V období let 1850 až 1949 bylo město postupně sídlem jak soudního, tak i později politického okresu. Jeho postavení jako okresního města potvrdila reforma z roku 1949 a posléze i ta z roku 1960. S dosud poslední reformou veřejné správy z roku 2002¹, kdy byly okresní úřady, nikoliv však okresy jako územní celky, zrušeny, funguje město Pelhřimov od 1.1.2003 jako obec s rozšířenou působností (dále jen „ORP“). Ve správním obvodu ORP Pelhřimov se nachází 71 obcí, v nichž dle sčítání lidu, domů a bytů (dále jen „SLDB“) z roku 2011 žilo 45 380 obyvatel.

Správní obvod ORP Pelhřimov sousedí na severu se správním obvodem ORP Vlašim (Středočeský kraj), na východě se správním obvodem ORP Humpolec a Jihlava (Kraj Vysočina), na jihu se správním obvodem ORP Jindřichův Hradec (Jihočeský kraj) a Telč (Kraj Vysočina) a na západě ho ohraničuje správní obvod ORP Pacov (Kraj Vysočina) a ORP Tábor (Jihočeský kraj).

Správní obvod ORP Pelhřimov je zároveň správní obvodem s pověřeným obecním úřadem (dále jen „POÚ“) pro celkem 53 obcí. POÚ mají menší rozsah přenesené působnosti než ORP. Kromě toho je ORP Pelhřimov tvořen dalšími dvěma POÚ, a to Kamenicí nad Lipou (12 obcí v obvodu) a Počátky (6 obcí v obvodu).

¹ Město Pelhřimov je dle zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, s účinností od 1. ledna 2003 obcí s rozšířenou působností a obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ).

Obr. 2.2: Poloha a vymezení města Pelhřimov a správního obvodu ORP Pelhřimov

Pramen: ČSÚ, Jihlava, 2012

Tab. 2.2: Veřejné instituce se sídlem ve městě Pelhřimov a jejich územní působnost

Název	Působnost pro území	Umístění
Agentura pro zemědělství a venkov Pelhřimov	okres	U Stínadel 1316
Celní úřad pro Kraj Vysočina, územní pracoviště Pelhřimov	okres	Myslotínská 1786
Finanční úřad pro Kraj Vysočina, územní pracoviště Pelhřimov	okres	Příkopy 1754
HZS Kraje Vysočina – územní odbor Pelhřimov, Centrální stanice**	okres	Požárnícká 1240
Katastrální úřad pro Vysočinu, katastrální pracoviště Pelhřimov	okres	U Stínadel 1316
Krajská hygienická stanice Kraje Vysočina – územní pracoviště Pelhřimov	okres	Pražská 127
Krajská veterinární správa pro Kraj Vysočina, inspektorát Pelhřimov	okres	Hodějovická 2159
MěÚ Pelhřimov, odbor Obecní živnostenský úřad	okres	Pražská 2460
MěÚ Pelhřimov, odbor vnitřních věcí - Matrika	město	Pražská 2460
MěÚ Pelhřimov, odbor výstavby	SO POÚ	Pražská 2460
Státní okresní archiv v Pelhřimově	okres	Pražská 1883
Okresní správa sociálního zabezpečení	okres	Pražská 2462
Okresní státní zastupitelství Pelhřimov	okres	třída Legií 876
Policie ČR – územní odbor Pelhřimov**	okres	Pražská 1738
Pozemkový úřad Pelhřimov	okres	U Stínadel 1317
Úřad práce ČR - Kontaktní pracoviště Pelhřimov	SO ORP Pelhřimov, SO ORP Páčov	Pražská 2461
Zdravotní záchranná služba Kraje Vysočina, oblast Pelhřimov***	okres	Slov. bratrství 710

Pramen: <http://www.statnisprava.cz>

Přehled veřejných institucí lokalizovaných v Pelhřimově s působností pro obyvatele města, obce správního obvodu ORP Pelhřimov a pro obce okresu Pelhřimov je uveden v předchozí tabulce².

2.5. Význam města Pelhřimov v sídelním systému České republiky

Postavení města je v sídelním systému ČR dáno buď jeho velikostí, která se odvíjí od jeho populační velikosti či počtu pracovních míst, jež nabízí, nebo regionálním významem, který je krom populační velikosti střediska dán jeho polohou vůči hierarchicky významnějším střediskům. V následujících pasážích bude představeno hodnocení postavení města Pelhřimov v hierarchii sídelního systému ČR na základě jeho komplexní velikosti (KV) a na základě regionálního významu města jako přirozeného střediska regionu (blíže viz HAMPL, M. 2005).

Postavení města je založeno na dvou základních způsobech hodnocení středisek osídlení. Za prvé se jedná o stanovení úrovně koncentrace střediskových funkcí, tj. obytné a pracovní. Poté jde o určení významu střediska z pohledu jeho prostorového postavení a zařazení do předem definované hierarchické úrovně (tzv. komplexní regionální význam – KRV). Agregátním vyjádřením obytné a pracovní funkce je ukazatel komplexní velikosti, jenž je konstruován jako třetina součtu podílu střediska na obyvatelstvu ČR a dvojnásobku podílu na pracovních příležitostech ČR. Dle KV dosáhlo v roce 2001 (na základě výsledků sčítání lidu 2001) město Pelhřimov hodnoty 21,6, což byla nejnižší hodnota ze všech okresních měst Kraje Vysočina (v rámci středisek ČR obsadilo město Pelhřimov 64. místo). Nižší komplexní velikost střediska souvisí s historickým vývojem území, které bylo a je i doposud velmi řídko osídleno a vykazuje nízký stupeň hospodářského rozvoje.

Region města Pelhřimov má charakter mikroregionu 2. stupně (váže k sobě mikroregion 1. stupně), který zahrnoval v roce 2001 zhruba 73 tis. obyvatel (počet obyvatel okresu). V rámci Kraje Vysočina jde o průměrnou významnost střediska ve srovnání s ostatními okresními městy, kdy nižší postavení mělo pak pouze město Žďár nad Sázavou. Hierarchicky nadřazeným střediskem města Pelhřimov bylo pak hlavní město Praha. Naproti tomu město Pelhřimov představuje hierarchicky nadřazené středisko pro město Humpolec jako středisko mikroregionu 1. stupně a pro ostatní města v okrese, které mají charakter tzv. „nestřediska“.

Ukazatel KRV, který v podstatě vyjadřuje počet obyvatel komplexně vázaných k posuzovanému středisku, dosáhl v roce 2001 hodnoty nejnižší ve srovnání s ostatními okresními městy v kraji (34,5) a v pořadí všech středisek v ČR pak 53. místa. Jeho hodnota se oproti roku 1991 ještě mírně snížila obdobně jako v případě Havlíčkova Brodu a Třebíče, zatímco Jihlava a Žďár nad Sázavou svůj komplexní regionální význam zvýšily. Vzhledem k nedostupnosti potřebných dat ze sčítání lidu 2011 dosud nelze vyjádřit změny, ke kterým došlo během posledních deseti let, nicméně vzhledem k mírnému poklesu počtu obyvatel města i okresu nelze očekávat zvýšení role města Pelhřimov jako střediska v sídelním systému ČR.

² Pozn. SO POÚ – správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem, SO ORP – správní obvod obce s rozšířenou působností

* na území okresu Pelhřimov jsou lokalizovány stanice HZS v Humpolci, Pacově a Kamenici nad Lipou

• obvodní oddělení Policie ČR jsou lokalizována na území okresu v Humpolci, Pacově, Kamenici nad Lipou a Počátkách

• na území okresu Pelhřimov jsou lokalizovány posádky ZZS KV také v Počátkách, Pacově, Humpolci a Kamenici nad Lipou

Postavení měst jako středisek osídlení a center rozvoje řeší také Zásady územního rozvoje Kraje Vysočina. V rámci těchto zásad je město Pelhřimov chápáno jako střední centrum rozvoje spolu s ostatními okresními městy kromě Jihlavy (vyšší centrum rozvoje) a dále s Velkým Meziříčím.

2.6. Historie města

Dnešní město Pelhřimov se rozléhá na území 27 částí města, z nichž nejstarší písemnou zmínkou se můžou prezentovat čtyři z nich: Benátky, Lešov, Nemojov a Ostrovec (1203). O území dnešního centra Pelhřimova, stejně jako o Starém Pelhřimově, kde lze zřejmě hledat původ města, byla první písemná zmínka zaznamenána v roce 1289 v souvislosti s vyplněním zdejší osady Vítkem z Hluboké. Již dříve (1226) byl zmiňován Myslotín a na počátku 14. století se v písemných pramenech objevuje také Radňov (1305), kdežto zbývajících 20 částí dnešního Pelhřimova se dočkalo svého „zviditelnění“ až ve druhé polovině 14. století.

Na místě vyplněné osady bylo biskupem Tobiášem z Bechyně vybudováno opevněné město, které bylo postupně osídlováno převážně německým obyvatelstvem. Příčinou růstu počtu obyvatel byla bezpochyby těžba stříbra probíhající v okolí vrcholu Křemešník ve 13. a 14. století pod vedením členů rodu Rožmberků a Trčků z Lípy. To přispělo příznivě k rozvoji celé řady řemesel (např. soukenictví, tkalcovství, pivovarnictví – od roku 1552). Až do roku 1416 bylo město ve vlastnictví pražských arcibiskupů a následně během husitských válek pod vlivem tábořských hejtmanů. Významnou roli hrál Pelhřimov díky své poloze mezi územím pánů z Rožmberka a z Kunštátu také po husitských válkách, kdy již patřil rodu Trčků z Lípy. Spory s novým vlastníkem města – Karlem z rodu Říčanských – vedly roku 1572 k tomu, že se zdejší obyvatelé vykoupili z poddanství a následně bylo město roku 1596 povýšeno Rudolfem II. na město královské, díky čemuž došlo i k jeho velkému stavebnímu rozmachu. Represe po stavovském povstání a následné požáry v roce 1646 a 1766 slibný rozvoj města zastavily, nicméně nová výstavba renesančně-barokního charakteru dala centru města současný ucelený vzhled. Dochovaná urbánní struktura byla později (1969) důvodem pro zařazení města mezi Městské památkové rezervace.

Z hlediska novodobého vývoje města mělo význam především 19. století, a to vlivem rozvoje průmyslu. Byly položeny základy kartáčnického, pletářského a škrobářenského průmyslu a také byl vybudován nový pivovar (1899). Svůj podíl na tom také mělo otevření železniční trati z Tábora do Horní Cerekve v roce 1888. Dvacáté století přineslo další stavební i hospodářský rozvoj města. Odvrácenou stranou mince bylo bourání některých historických staveb, které ale Pelhřimov nezasáhlo v takové míře jako jiná města. V roce 1903 byla při silnici na Jihlavu vystavěna budova nemocnice, která slouží dodnes. Po druhé světové válce docházelo zejména v jižní části města k výstavbě nových objektů a hal průmyslových závodů, které byly po roce 1948 znárodněny. Od poloviny 60. let bylo započato s výstavbou panelových sídlišť na severozápadě města a jižně od náměstí. Nejen výstavba nových obytných domů, ale také integrace okolních obcí vedla následně k výraznému zvýšení počtu obyvatel města. Následná decentralizace však jejich počet opět snížila, takže v současnosti patří Pelhřimov k malým okresním městům v ČR (63. místo ze 76 okresních měst mimo Hlavní město Prahu).

3. OBYVATELSTVO A BYDLENÍ

V následující kapitole je zachycen demografický vývoj města Pelhřimov od počátku moderního statistického sledování a podrobně od roku 2002, přičemž výrazné změny ve vývoji jsou komparovány s hlavními trendy na úrovni okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina i České republiky. Další kapitola pak pojednává o vývoji zdejšího bytového a domovního fondu.

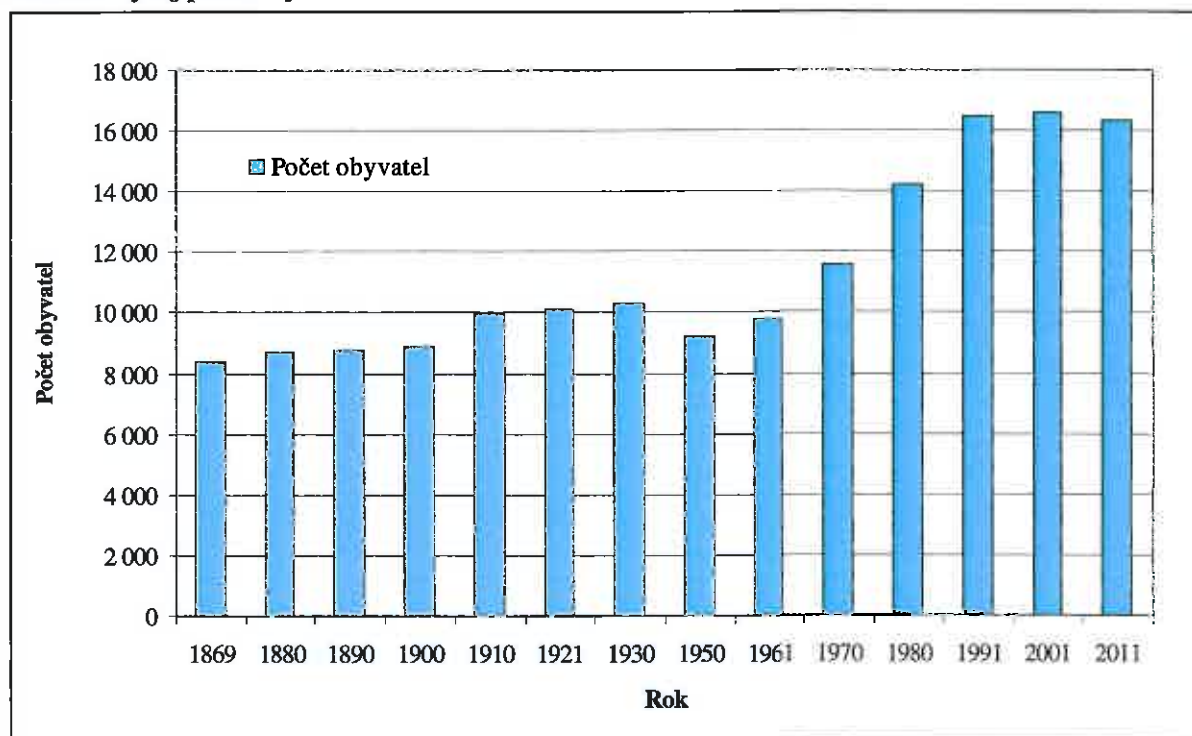
3.1. Demografický vývoj na území města Pelhřimov

Pelhřimov se svými 16,3 tis. obyvateli³ je v současnosti pátým největším městem a zároveň posledním v řadě okresních měst v Kraji Vysočina. V následujících kapitolách je analyzován demografický vývoj v Pelhřimově v současných hranicích, tzn. včetně těch částí města, které byly připojeny k Pelhřimovu v průběhu druhé poloviny dvacátého století a zůstaly dodnes jeho součástí (viz dále).

3.1.1. Vývoj počtu obyvatel v dlouhodobém časovém horizontu (1869 – 2011)

Počet obyvatel Pelhřimova v dnešním územním vymezení dosáhl při prvním moderním sčítání lidu v roce 1869 hodnoty 8 387. Pelhřimov byl i tehdy největším městem současného okresu Pelhřimov, avšak město Humpolec v dnešním vymezení mělo pouze o něco málo obyvatel (8 182 osob). V následujících desetiletích populace Pelhřimova postupně rostla až do roku 1921, kdy byla poprvé překročena hranice 10 tis. obyvatel (10 079).

Obr. 3.1: Vývoj počtu obyvatel v Pelhřimově v letech 1869 – 2011

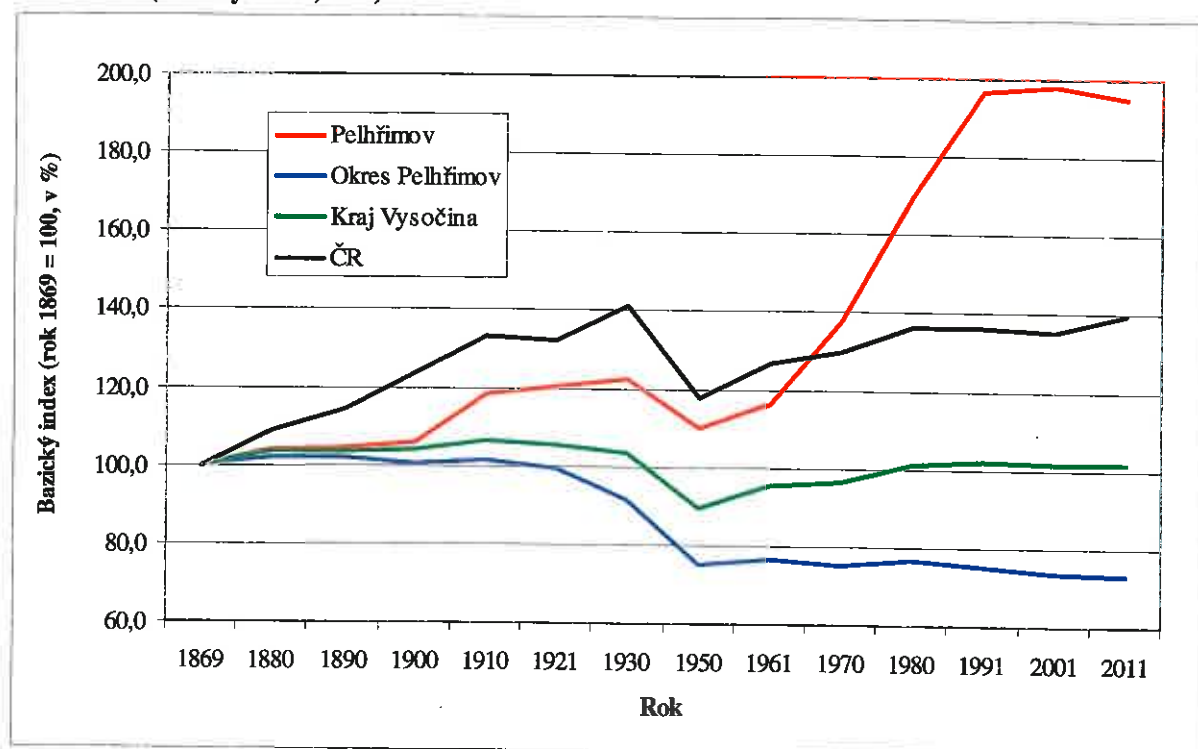
Pramen: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005, ČSÚ, 2007, Sčítání lidu, domů a bytů 2011 – předběžné výsledky, ČSÚ, 2012

³ Sčítání lidu, domů a bytů – předběžné výsledky, ČSÚ, Praha, 2011

Po dalším nárůstu ve dvacátých letech (na 10 259 v roce 1930) se během následujících 20 let, které zahrnovaly také druhou světovou válku, když sčítání lidu nebylo realizováno, počet obyvatel města snížil a při sčítání v roce 1950 činil pouze 9 198 obyvatel. Pod hranicí 10 tis. zůstal i při dalším censu v roce 1961. K rychlému nárůstu počtu obyvatel docházelo v 60., ale především v 70. letech, takže při sčítání lidu v roce 1980 byl již počet obyvatel vyšší než 14 tis. (14 239). I v 80. letech počet obyvatel ještě narůstal, takže v roce 1991 bylo sečteno 16 480 obyvatel, což byl téměř dvojnásobek stavu z roku 1869. V 90. letech počet obyvatel spíše stagnoval, i když za deset let se ještě jejich počet mírně navýšil (na 16 590 v roce 2001), avšak při posledním sčítání lidu v březnu roku 2011 byl již zaznamenán pokles, a to na 16 339 obyvatel.

Populační vývoj v Pelhřimově byl až do roku 1961 obdobný jako vývoj v celé České republice, i když nebyl zpočátku tak dynamický. Svého prvního vrcholu dosáhl počet obyvatel ve městě v roce 1930, avšak na podstatně nižší úrovni než v celé ČR (nárůst od roku 1869 činil zhruba 20 %, v případě ČR více než 40 %). V letech 1930 – 1950 došlo v důsledku válečných i poválečných událostí (válečné ztráty, poválečný odsun občanů německé národnosti, emigrace v důsledku politických změn) na všech úrovních k podstatnému poklesu počtu obyvatel, přičemž ve městě byl poněkud méně výraznější než na úrovni ČR. Zatímco město i ČR vykazovaly i v roce 1950 vyšší hodnoty než při prvním moderním sčítání, Kraj Vysočina i okres Pelhřimov klesl pod úroveň 100 % (okres dokonce pod hodnotu 80 % stavu z roku 1869). Je však třeba upozornit, že počet obyvatel klesal na úrovni kraje i okresu již od roku 1910.

Obr. 3.2: Vývoj počtu obyvatel ve městě Pelhřimov, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 1869 – 2011 (bazický index, v %)

Pramen: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005, ČSÚ, 2007; Sčítání lidu, domů a bytů 2011 – předběžné výsledky, ČSÚ, 2012, vlastní výpočty

Poválečný vývoj v Pelhřimově byl podstatně jiný než v případě ostatních sledovaných územních jednotek. V 50. letech se zde počet obyvatel zvýšil ještě zhruba stejně intenzivně

jako v ČR či v Kraji Vysočina, kdežto na území celého okresu stagnoval až do konce 80. let a v následujících dvou desetiletích ještě o něco klesl (při sčítání 2011 byl počet obyvatel okresu na méně než ¼ stavu z roku 1869). Podpora bytové výstavby v 60. a 70. letech v Pelhřimově znamenala pro město výrazný populační rozvoj, který svojí dynamikou sice předčil růst populace v Kraji Vysočina i v ČR, ale nedosahoval takové intenzity jako v ostatních okresních městech Kraje Vysočina, která počet svých obyvatel ve srovnání s rokem 1869 do roku 1980 zdvojnásobila až zčtyřnásobila. Obdobný vývoj jako v Pelhřimově nastal v populačně menších městech jako je Velké Meziříčí, Chotěboř, Bystřice nad Pernštejnem a Nové Město na Moravě. Intenzivní nárůst počtu obyvatel trval i v letech osmdesátých, kdežto v devadesátých lze zaznamenat pouze stagnaci na úrovni necelé dvojnásobky počtu obyvatel ve srovnání s rokem 1869. Během posledního desetiletí pak v Pelhřimově dochází k poklesu počtu obyvatel, což je odlišný vývoj ve srovnání s ČR i Krajem Vysočina, kde došlo k nárůstu jejich počtu. Potvrdil se tedy předpoklad prezentovaný v předchozí verzi Strategického plánu rozvoje města Pelhřimov, že zřejmě bude docházet spíše k poklesu počtu obyvatel Pelhřimova a vlivem suburbanizace k nárůstu jejich počtu v blízkém zázemí města (počet obyvatel v malých obcích v okolí Pelhřimova se během posledních 10 let zvýšil zhruba o 10 %).

Prostřednictvím výsledků ze sčítání lidu lze analyzovat vývoj počtu obyvatel Pelhřimova také dle jednotlivých částí obce⁴. Většina z nich se stala součástí města k 1.1.1980 (16 obcí), dalších sedm k 1.7.1980 (Benátky, Houserovka, Janovice, Lešov, Nemojov, Ostrovec a Radňov) a již k 4.10.1973 to byly tři části (Starý Pelhřimov, Čakovice, Myslotín). Vývoj počtu obyvatel byl v samotném jádru města odlišný než v těch částech, které mají spíše venkovský charakter a byly připojeny k městu v období koncepce střediskové soustavy osídlení. Rozdíly ve vývoji dle jednotlivých částí od roku 1869 zachycuje tabulka č. 3.1.

Způsob rozmístění obyvatelstva dnešního Pelhřimova se během vývoje postupně měnil. Až do roku 1880 žila v tehdejších venkovských obcích, které se staly později součástí města, vždy nadpoloviční většina obyvatel (zhruba 4,5 tis.). Následně pak vývoj jejich počtu vykazoval klesající tendenci, ale ještě v roce 1921 jich bylo více než 4 tis., což však již představovalo pouze něco málo přes 40 % celkového počtu obyvatel dnešního Pelhřimova. Samotné město obyvatelstvo postupně získávalo a při sčítání v roce 1930 jich zde žilo o 2/3 více než v roce 1869. Během období 1930 - 1950 klesl počet obyvatel vlastního města pouze minimálně (o 36 osob), zatímco jeho nejbližší zázemí ztratilo více než tisíc obyvatel. V roce 1950 již ve vlastním Pelhřimově žilo 70,4 % všech obyvatel města. Mnohem intenzivnější rozvoj zaznamenala populace centra dnešního Pelhřimova po druhé světové válce, zatímco úbytek v okolních částech pokračoval i nadále (do roku 1970 klesl podíl obyvatel žijících mimo centrum pod pětinu, do roku 1991 na desetinu stavu z roku 1869). V 90. letech vzrostl počet obyvatel v centrální části i v ostatních částech města, ale pouze nepatrně a poměr v roce 2001 proto zůstal zachován (90:10).

Během socialistické éry vyjádřené prostřednictvím sčítání lidu v letech 1950 a 1991, která byla charakteristická řízenou bytovou výstavbou, určováním střediskovosti obcí a likvidací výstavby v obcích nestřediskových, vzrostl počet obyvatel kromě centra města (více než zdvojnásobení počtu obyvatel) také v integrované části Starý Pelhřimov (o více než 40 %). V ostatních částech naopak klesal, nejvíce v částech Benátky a Vlásenice-Drbohlavy, kde ve

⁴ Část obce je ve smyslu zákona o obcích evidenční jednotka vytvářená budovami s čísly popisnými a čísly evidenčními přidělenými v jedné číselné řadě, která leží v jednom souvislém území (dle zákona č. 128/2000 Sb., díl 4). Názvy částí obce jsou zpravidla převzaty z názvů zaniklých obcí, osad nebo z názvů historicky vzniklých území, na nichž se tyto části obce nacházejí. Termín místní část není oficiální a v textu nebude používán. Termín městská část se vztahuje pouze na některá statutární města. Kromě Prahy se to týká Plzně, Ústí nad Labem, Liberce, Pardubic, Brna, Opavy a Ostravy.

srovnání s rokem 1950 zbyla v roce 1991 necelá třetina obyvatel. Mezi sčítáním v roce 1991 a 2001 již lze zaznamenat podstatné změny v počtu obyvatel jednotlivých částí, a to v rozmezí -30,0 % až +55,8 %, což souvisí s rozvojem bytové výstavby v těch částech, kde dosud přetrvávala dlouhodobá stagnace (viz dále).

Tab. 3.1: Vývoj počtu obyvatel v Pelhřimově podle částí obce v letech 1869 – 2001⁵

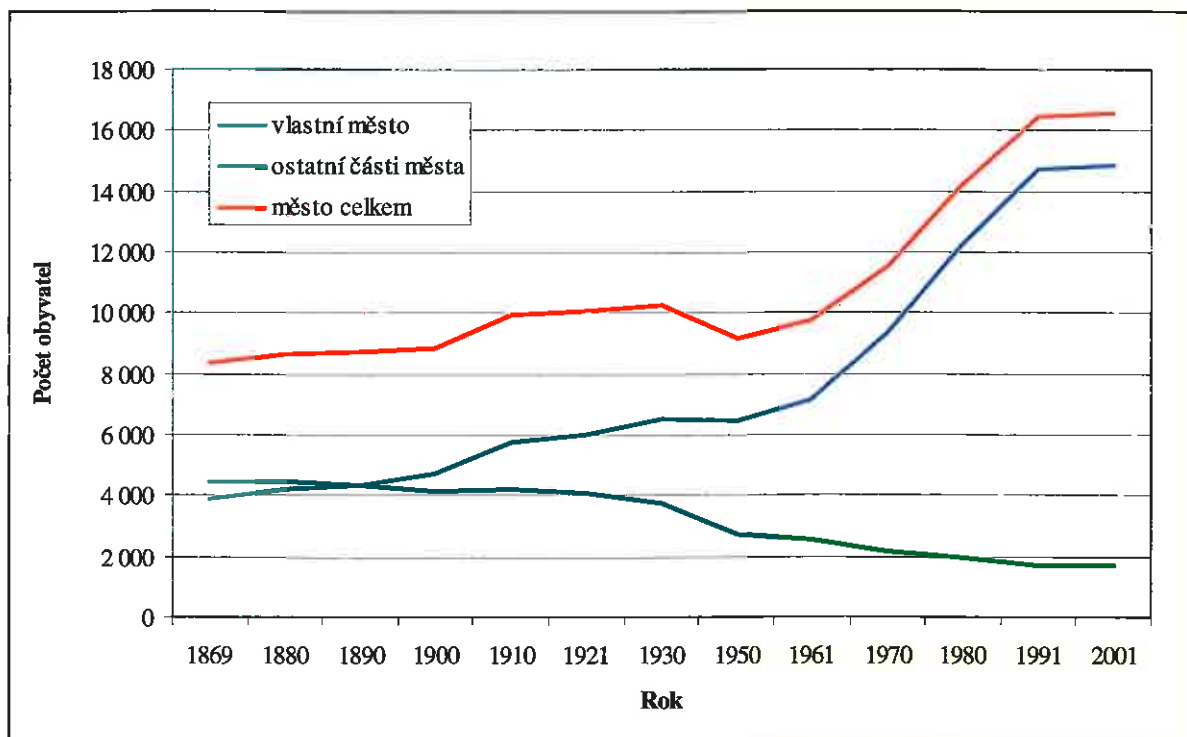
Název části obce	1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
<i>území vlastního města Pelhřimov</i>													
Pelhřimov	3909	4202	4370	4727	5738	5972	6511	6475	7170	9360	12249	14772	14860
<i>území ostatních částí dnešního města Pelhřimov</i>													
Celkem	4478	4487	4368	4167	4200	4107	3748	2723	2584	2199	1990	1708	1730
<i>v tom:</i>													
Benátky	144	125	134	138	151	134	111	69	56	47	35	21	22
Břetětice	129	122	115	112	136	119	112	58	57	50	43	30	27
Čakovice	183	147	168	146	156	153	146	100	82	59	52	37	29
Hodějovice	210	223	179	170	168	156	154	110	104	86	65	53	61
Houserovka	170	152	128	134	135	134	118	86	77	77	60	55	54
Chvojnov	153	204	192	163	166	150	145	93	90	71	79	61	50
Janovice	229	266	258	222	206	190	175	125	124	105	88	86	87
Jelc. Lhotky	68	87	71	55	53	63	47	45	35	27	23	16	12
Koc. Lhotky	26	25	37	23	26	34	26	18	24	10	11	10	7
Lešov	227	249	294	278	270	243	211	151	158	123	106	73	66
Lipice	207	181	195	201	181	196	167	126	124	94	87	64	56
Myslotín	141	127	148	118	133	155	124	113	102	90	99	89	130
Nemojov	103	96	95	86	97	86	84	62	93	83	70	57	63
Ostrovec	238	242	243	137	133	106	109	67	62	44	35	17	13
Pejškov	212	218	221	211	202	182	166	95	96	81	69	41	38
Pobistryce	122	96	84	81	88	79	72	51	46	42	43	28	24
Radětin	117	102	101	100	102	101	101	61	54	49	34	33	46
Radňov	166	170	167	188	181	205	191	136	123	102	97	80	82
Rybníček	125	130	126	108	118	108	87	65	61	52	34	29	28
Skrýšov	237	228	209	260	289	307	272	236	209	186	174	140	134
Služátky	141	141	127	145	130	124	119	71	63	71	60	52	81
S. Pelhřimov	218	224	198	253	276	243	244	209	223	222	242	297	304
Stměchy	240	258	262	241	246	261	271	185	168	126	132	139	136
Útěchovičky	132	139	130	118	114	116	99	86	81	58	46	38	34
Vlásenice	243	242	198	209	206	193	176	138	141	135	126	108	97
Vlásenice-Drbhlavy	297	293	288	270	237	269	221	167	131	109	80	54	49
Město celkem	8387	8689	8738	8894	9938	10079	10259	9198	9754	11559	14239	16480	16590

Pramen: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005, I. díl, ČSÚ, Praha, 2006

Během celého sledovaného období (1869 – 2001) se počet obyvatel Pelhřimova téměř zdvojnásobil; v centru však vzrostl 3,8krát, kdežto v ostatních částech se snížil na 38,6 %. Téměř vylidnění nastalo v části Ostrovec, kde z původních 238 obyvatel zbylo v roce 2001 pouze 13 starousedlíků (5,5 %). V dalších čtyřech částech klesl počet obyvatel na méně než pětinu. Jak již bylo zmíněno, pouze ve Starém Pelhřimově počet obyvatel vzrostl, a to celkově o 39,4 %. Výsledky ze sčítání 2001 však napověděly, že vylidňování některých částí města Pelhřimov ustává a k rozvoji bydlení dochází i mimo centrální část města. Lze zároveň předpokládat, že tento trend potvrdí i výsledky sčítání z roku 2011.

⁵ Údaje ze sčítání lidu z roku 2011 nejsou dosud do úrovně částí obce k dispozici.

Obr. 3.3: Vývoj počtu obyvatel v Pelhřimově, ve vlastním centru a v ostatních částech města v letech 1869 – 2001

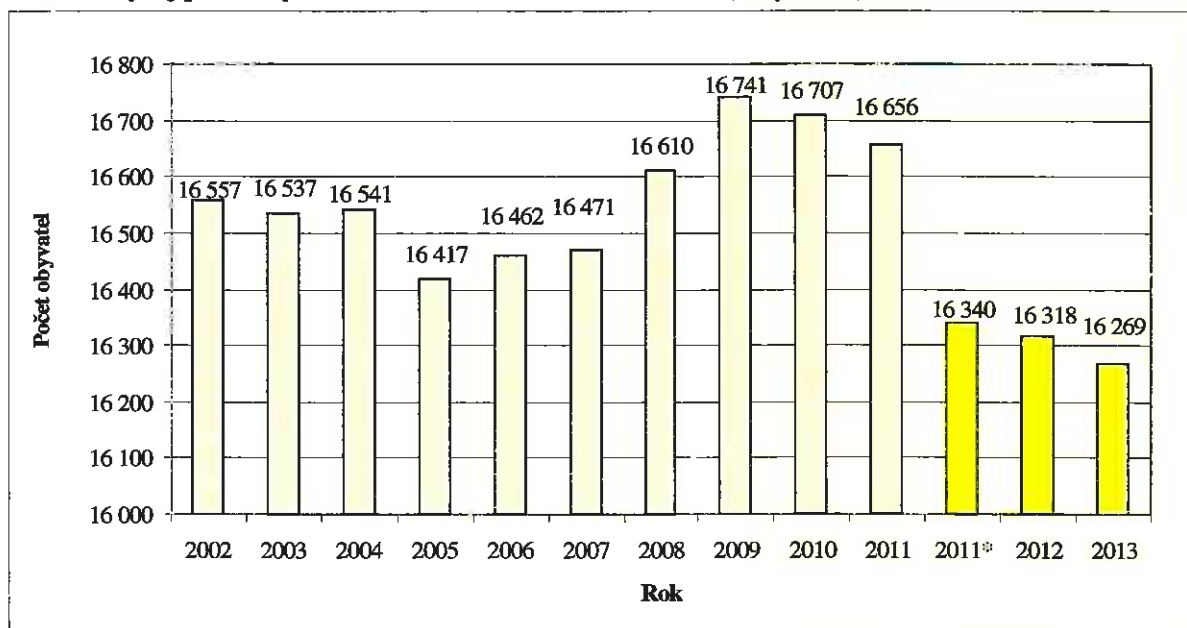

Pramen: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005, I. díl, ČSÚ, Praha, 2006

3.1.2. Vývoj počtu obyvatel v letech 2002 - 2013

Vývoj počtu obyvatel v Pelhřimově lze sledovat nejen za pomoci dat ze sčítání lidu, které probíhá pouze jednou za 10 let, ale také na základě tzv. údajů vyplývajících z pohybu obyvatel, a to přirozeného (porodnost a úmrtnost) a mechanického (migrace).

Obr. 3.4: Vývoj počtu obyvatel Pelhřimova v letech 2002 - 2013 (vždy k 1.1.)

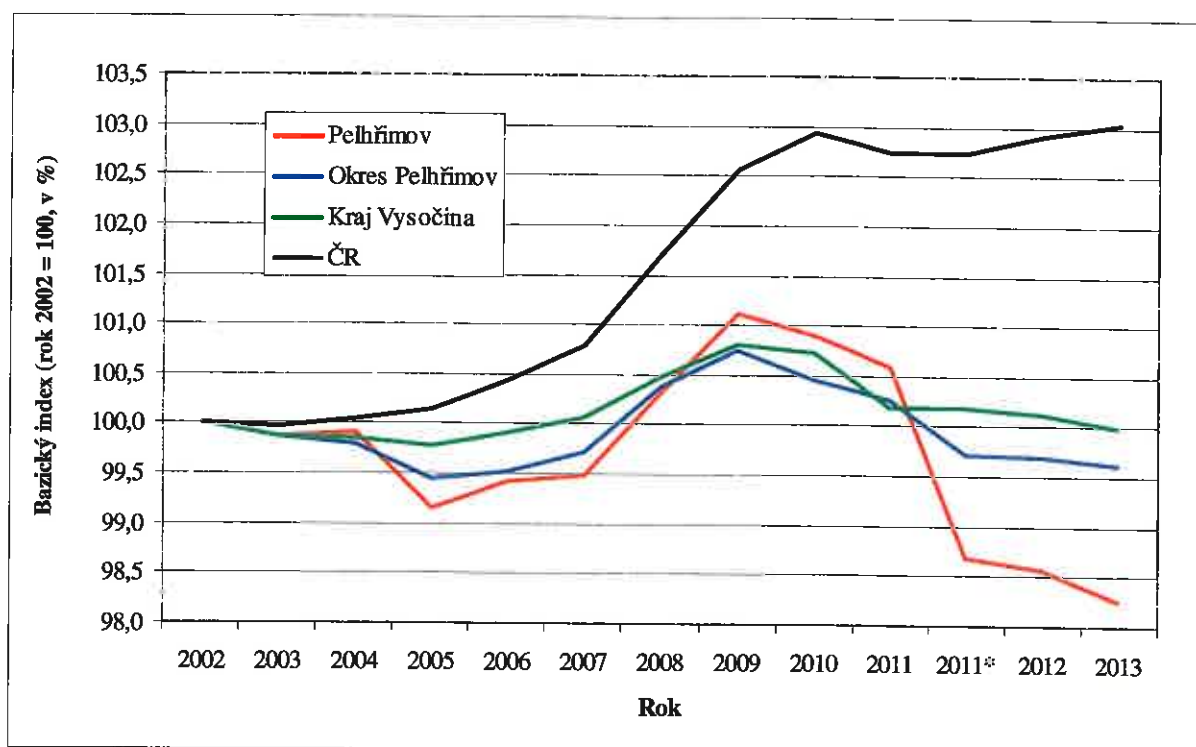

Pramen: Data báze demografický údajů za obce ČR, 1971 – 2012, ČSÚ (http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm), * opraveno dle výsledků SLDB 2011 – předběžné výsledky

Předchozí obrázek zachycuje vývoj počtu obyvatel v Pelhřimově v letech 2002 – 2011 vypočtený na základě pohybu obyvatelstva a následně změny za poslední tři roky, v nichž se již odrážejí výsledky sčítání lidu k 26.3.2011⁶. Je zřejmé, že minima bylo ve sledovaném období dosaženo v roce 2005 a od té doby docházelo k postupnému zvyšování počtu obyvatel města až do roku 2009. V tomto roce však již populace města začala ubývat a do roku 2011 se snížila na 16 656 osob, což však bylo o 99 více než na počátku sledovaného období. Výsledky sčítání lidu však snížily počet trvale bydlících obyvatel Pelhřimova o 316 osob, tedy na 16 340. Jak během roku 2011, tak v roce 2012 došlo k poklesu počtu obyvatel města, takže k 1.1.2013 žilo v Pelhřimově 16 269 osob.

Vývoj počtu obyvatel v Pelhřimově v posledních letech ve srovnání s vývojem na území okresu, kraje a celé ČR pomocí bazického indexu zachycuje obrázek č. 3.5. Zřetelná je v Pelhřimově mnohem větší dynamika změn na odlišné úrovni než v případě ostatních územních celků, ale také odlišný trend ve vývoji počtu obyvatel od roku 2009 ve srovnání s vývojem v ČR.

Obr. 3.5: Vývoj počtu obyvatel v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2002 - 2013

Pramen: Databáze demografický údajů za obce ČR, 1971 – 2012, ČSÚ, 2013 (http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm), * opraveno dle výsledků SLDB 2011 – předběžné výsledky, Počet obyvatel obcí, okresů a krajů k 1.1.2013, ČSÚ, Praha, 2013, * opraveno dle výsledků SLDB 2011 – předběžné výsledky

Propad počtu obyvatel nebyl v roce 2002 tak výrazný jako v předchozím roce a již v roce 2003 byl na úrovni ČR vystřídán pozvolným nárůstem, kdežto ostatní územní celky svého minima dosáhly až v roce 2005. Od té doby zde rostl počet obyvatel, a to až do roku 2009, zatímco na úrovni ČR pokračoval růst ještě do roku 2010. V následujících letech však nastal v Kraji Vysočina, okrese Pelhřimov i v samotném Pelhřimově úbytek počtu obyvatel, takže

⁶ Výsledky sčítání lidu počet obyvatel většinou snížil, neboť jsou zjišťovány jinou metodou než přírůstkovou (rozdílem mezi narozenými a zemřelými, přistěhovaletými a vystěhovaletými), na niž je založeno sledování pohybu obyvatelstva.

na počátku roku 2013 žilo v kraji, v okrese i ve městě Pelhřimov méně obyvatel než na počátku roku 2002, zatímco v ČR přibýly během sledovaného období více než 3 % obyvatel.

3.1.3. Pohyb obyvatel

Vývoj počtu obyvatel území ovlivňují dva pohyby, a to přirozený a mechanický. Přirozený pohyb obyvatelstva souvisí s počtem živě narozených a zemřelých osob. Během sledovaného období (2002 - 2011) se v Pelhřimově živě narodilo v úhrnu 1 642 a průměrně tedy 164 obyvatel za rok, zemřelo pak celkem 1 370 osob, tedy průměrně 137 za rok. Přirozený přírůstek, tedy rozdíl mezi počtem narozených a zemřelých, byl za posledních 10 let tudíž kladný a v úhrnu činil 272 osob. Průměrně ročně přibývalo 27 obyvatel. Následující tabulka zachycuje vývoj základních složek přirozeného pohybu obyvatel Pelhřimova v letech 2002 – 2011. Počet narozených dosáhl svého maxima v roce 2006 a 2008, minima pak na počátku sledovaného období v roce 2002. Tomu odpovídala i hrubá míra porodnosti – 8,1 ‰ v roce 2002 a 11,1 ‰ v roce 2006 (počet narozených na 1000 obyvatel středního stavu⁷).

Tab. 3.2: Vývoj počtu živě narozených, zemřelých a přirozeného přírůstku obyvatel Pelhřimova v letech 2002 - 2011

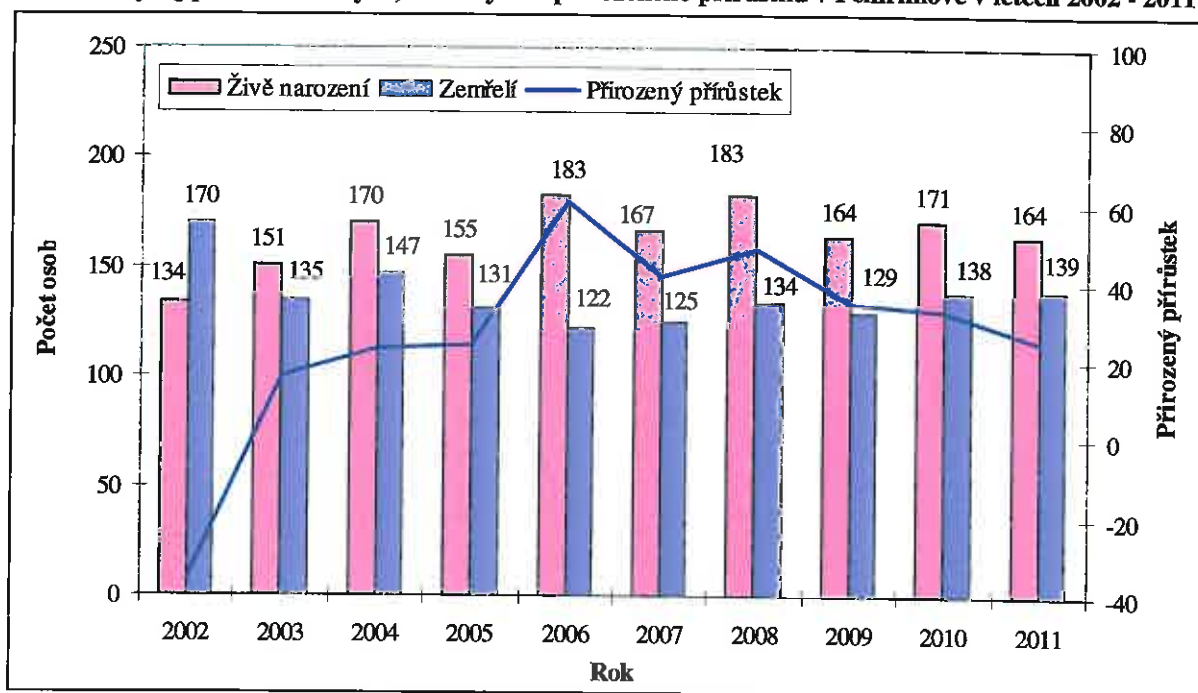
Rok	Počet živě narozených	Počet zemřelých	Přirozený přírůstek	Hrubá míra (v ‰)		
				porodnosti	úmrtnosti	přirozeného přírůstku
2002	134	170	-36	8,1	10,3	-2,2
2003	151	135	16	9,1	8,2	1,0
2004	170	147	23	10,4	9,0	1,4
2005	155	131	24	9,4	8,0	1,5
2006	183	122	61	11,1	7,4	3,7
Průměr 2002 - 2006	159	141	18	9,6	8,6	1,1
2007	167	125	42	10,1	7,6	2,5
2008	183	134	49	11,0	8,0	2,9
2009	164	129	35	9,8	7,7	2,1
2010	171	138	33	10,3	8,3	2,0
2011	164	139	25	10,0	8,5	1,5
Průměr 2007 - 2011	170	133	37	10,2	8,0	2,2

Pramen: Demografická ročenka měst ČR, 2001 – 2010, ČSÚ, Praha, 2012, Balance počtu obyvatel ve městech Kraje Vysočina v roce 2011, ČSÚ, Jihlava, 2012, vlastní výpočty

V žádném roce analyzovaného období s výjimkou roku 2002 ve městě nezemřelo více než 150 osob a hrubá míra úmrtnosti, tedy počet zemřelých na tisíc obyvatel středního stavu, nepřekročila hranici 9 ‰ (nejvyšší byla v roce 2002 – 10,3 ‰, nejnižší v roce 2006 – 7,4 ‰). Rozdíl mezi počtem živě narozených a zemřelých v daném roce vyjadřuje přirozený přírůstek, který byl kromě již zmiňovaného roku 2002 vždy kladný a jehož hrubá míra dosáhla maximální hodnoty v roce 2006 (3,7 ‰). Vyšší hodnoty přirozeného přírůstku byly charakteristické především pro posledních 5 let, ale rok 2011 lze hodnotit jako slabší ve srovnání s předchozími roky (pouze 1,5 ‰). Celková bilance přirozeného pohybu obyvatel ve městě je tedy za posledních 10 let kladná. Následující graf zachycuje vývoj počtu narozených a zemřelých v Pelhřimově v letech 2002 – 2011 a také průběh absolutních hodnot přirozeného přírůstku.

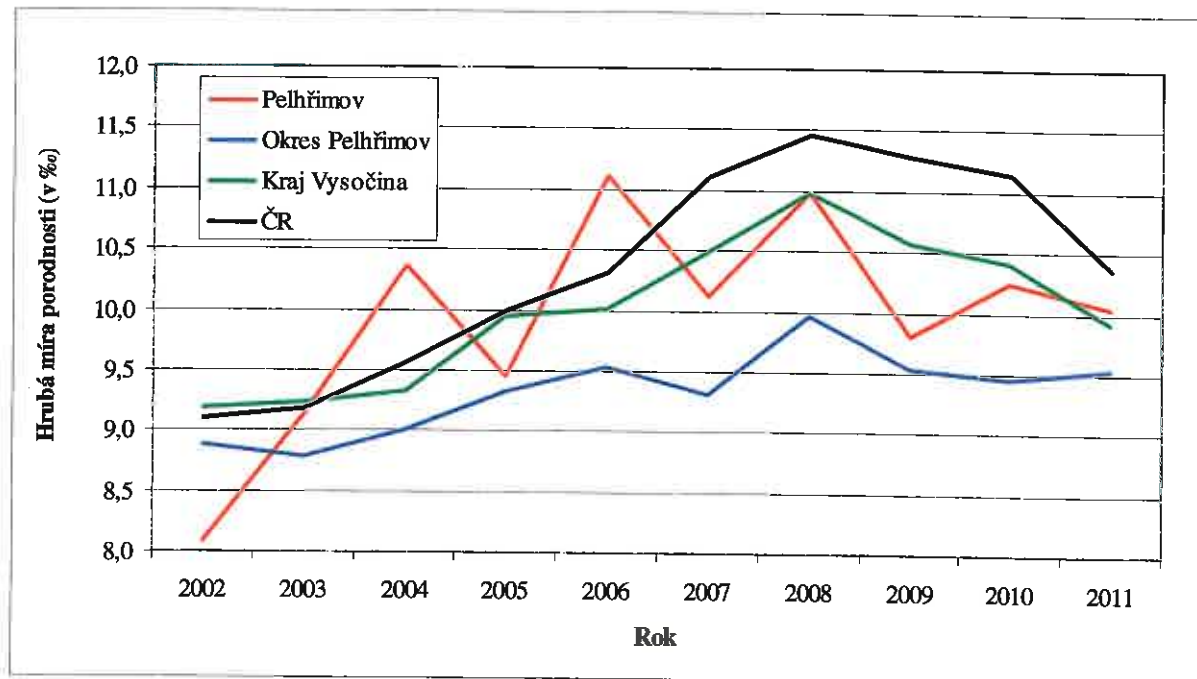
⁷ Za střední stav obyvatelstva v kalendářním roce je považován počet obyvatel daného území o půlnoci z 30. 6. na 1. 7. sledovaného roku.

Obr. 3.6: Vývoj počtu narozených, zemřelých a přirozeného přírůstku v Pelhřimově v letech 2002 - 2011

Pramen: Demografická ročenka měst ČR, 2001 – 2010, ČSÚ, Praha, 2012, Balance počtu obyvatel ve městech Kraje Vysočina v roce 2011, ČSÚ, Jihlava, 2012, vlastní výpočty

Obr. 3.7: Vývoj hrubé míry porodnosti v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2002 - 2011 (v ‰)

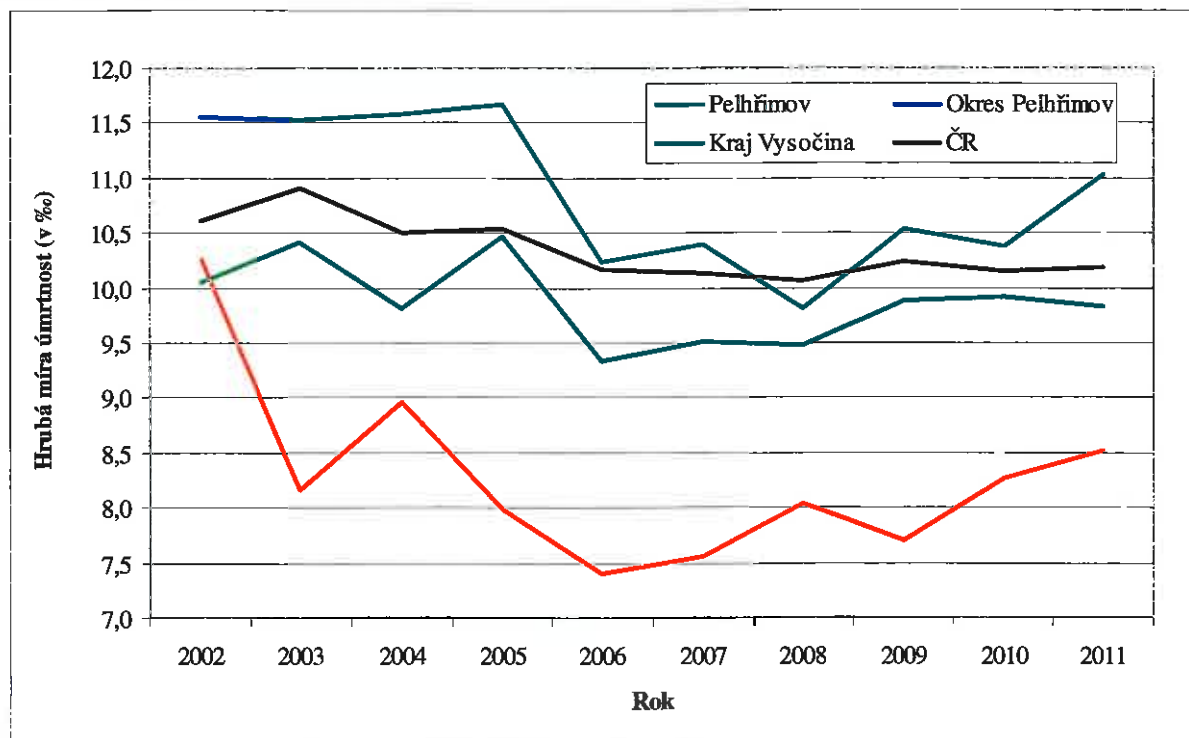
Pramen: Demografická ročenka měst ČR, 2001 – 2010, ČSÚ, Praha, 2011, Demografická ročenka okresů ČR, 2002 – 2011, ČSÚ, Praha, 2012, Demografická ročenka krajů ČR, 2002 – 2011, ČSÚ, Praha, 2012, Balance počtu obyvatel ve městech Kraje Vysočina v roce 2011, ČSÚ, Jihlava, 2012, Stav a pohyb obyvatelstva v ČR 1. až 4. čtvrtletí 2011, ČSÚ, Praha, 2012, vlastní výpočty

S vyššími územními celky lze vývoj porodnosti, úmrtnosti i přirozeného přírůstku sledovat za pomoci hrubých měr, tedy počtu živě narozených, zemřelých, resp. přirozeného přírůstku na

1000 obyvatel středního stavu daného územního celku. Předchozí obrázek zachycuje vývoj hrubé míry porodnosti v Pelhřimově, okrese Pelhřimov, Kraji Vysočina a ČR v letech 2002 – 2011 a je z něj patrná jistá rozkolísanost zvyšující se nepřímo úměrně s velikostí sledovaného území. Kraj Vysočina a především okres Pelhřimov v posledním desetiletí vykazovaly podprůměrnou hrubou míru porodnosti ve srovnání s ČR. Lze si také povšimnout, že zatímco v Pelhřimově byla nejvyšší hrubá míra porodnosti zaznamenána v roce 2006, na ostatních územích to bylo až v roce 2008. Poté hrubá míra porodnosti vykazovala klesající trend na všech úrovních s výjimkou okresu, kde v posledním roce došlo ke stagnaci daného ukazatele. Vliv na snižující se porodnost může mít i probíhající ekonomická krize, která nutí potenciální rodiče k opatrnosti a k odkladu zakládání rodin.

Vývoj úmrtnosti byl v Pelhřimově ve srovnání s ostatními sledovanými územními celky velmi příznivý (viz následující obrázek). Zatímco na úrovni kraje se hrubá míra úmrtnosti pohybovala většinou nad úrovní 9,5 ‰ a v případě okresu Pelhřimov i ČR jde o hodnoty ještě vyšší, v Pelhřimově překročila hrubá míra úmrtnosti hranici 10 ‰ pouze v roce 2002 a poté již nevyšplhala ani nad 9 ‰. Úmrtnostní podmínky ve městech bývají většinou pozitivnější než ve venkovských oblastech, což dosvědčuje např. také ukazatel věkové struktury obyvatelstva (viz dále).

Obr. 3.8: Vývoj hrubé míry úmrtnosti v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2002 - 2011 (v ‰)

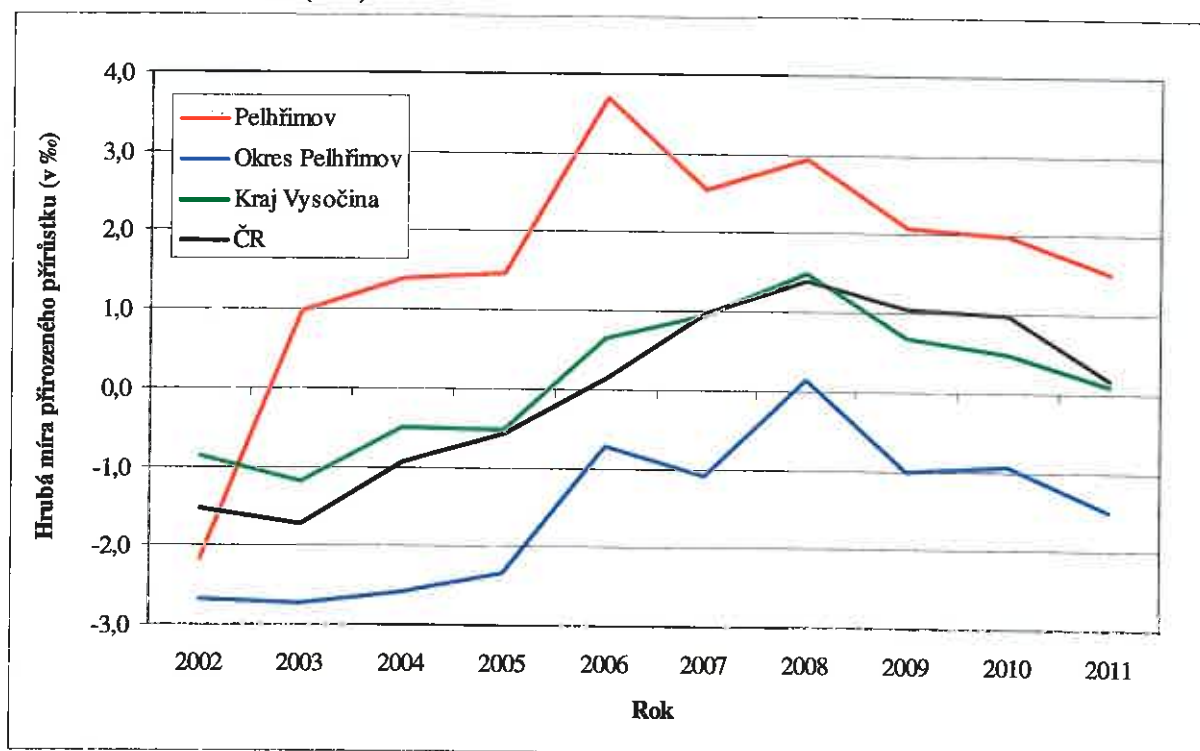

Pramen: Demografická ročenka měst ČR, 2001 – 2010, ČSÚ, Praha, 2011, Demografická ročenka okresů ČR, 2002 – 2011, ČSÚ, Praha, 2012, Demografická ročenka krajů ČR, 2002 – 2011, ČSÚ, Praha, 2012, Bilance počtu obyvatel ve městech Kraje Vysočina v roce 2011, ČSÚ, Jihlava, 2012, Stav a pohyb obyvatelstva v ČR 1. až 4. čtvrtletí 2011, ČSÚ, Praha, 2012, vlastní výpočty

Z předchozích srovnání jasně vyplývá, že také vývoj přirozeného přírůstku je výrazně příznivější v Pelhřimově než na ostatních sledovaných územích. Za předchozích 10 let vykázal okres Pelhřimov pouze jeden rok kladný přirozený přírůstek. V ostatních letech přirozenou měnou obyvatelstvo ztrácel. Kraj Vysočina i ČR se prezentovaly kladným

přirozeným přírůstkem již od roku 2006 s vrcholem v roce 2008. Poté následoval pozvolný pokles a v roce 2011 byl pak přirozený přírůstek sice kladný, ale minimální.

Obr. 3.9: Vývoj hrubé míry přirozeného přírůstku v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2002 - 2011 (v ‰)

Pramen: Demografická ročenka měst ČR, 2001 – 2010, ČSÚ, Praha, 2011, Demografická ročenka okresů ČR, 2002 – 2011, ČSÚ, Praha, 2012, Demografická ročenka krajů ČR, 2002 – 2011, ČSÚ, Praha, 2012, Bilance počtu obyvatel ve městech Kraje Vysočina v roce 2011, ČSÚ, Jihlava, 2012, Stav a pohyb obyvatelstva v ČR 1. až 4. čtvrtletí 2011, ČSÚ, Praha, 2012, vlastní výpočty

Druhým pohybem, který ovlivňuje počet obyvatel v území, je migrace, tedy jev, při kterém obyvatelé mění své trvalé bydliště⁸. Vývoj počtu přistěhovalých, vystěhovalých, migračního obratu (součet přistěhovalých a vystěhovalých), migračního salda (rozdíl přistěhovalých a vystěhovalých) a efektivity migrace v Pelhřimově v letech 2002 – 2011 zachycuje tabulka č. 3.3. Během sledovaného období se do Pelhřimova přistěhovalo celkem 3 384 obyvatel, průměrně ročně tedy 338 osob. Zároveň se však vystěhovalo 3 579 (průměrně ročně 358 osob), takže mechanickou měnou v Pelhřimově ubylo během sledovaného období 195 obyvatel (průměrně 19 - 20 osob ročně).

Následující tabulka zachycuje vývoj základních složek migrace v Pelhřimově v letech 2002 – 2011. Maximum přistěhovalých bylo zjištěno v roce 2007 (533 nových obyvatel). Minimum naopak v roce 2011 (pouze 221 obyvatel), přičemž hodnoty za poslední tři roky jsou výrazně nižší než před nástupem ekonomické krize. Průměrný počet přistěhovalých byl v posledních pěti letech o něco vyšší než v letech 2002 – 2006. Na druhou stranu klesl počet vystěhovalých obyvatel – v prvním sledovaném pětiletém období to bylo průměrně 366 za rok, od roku 2007 pak 350 za rok. Nejvíce vystěhovalých bylo zaznamenáno v roce 2006, nejméně opět v roce 2011. Je třeba zároveň upozornit, že statistiky těžko podchycují ty občany, kteří se stěhují do zahraničí, což se mj. projevívá právě při sčítání lidu snížením celkového počtu obyvatel.

⁸ V následující analýze migrace nebude použita komparace Pelhřimova s vývojem v České republice, neboť v případě ČR se jedná o zahraniční migraci.

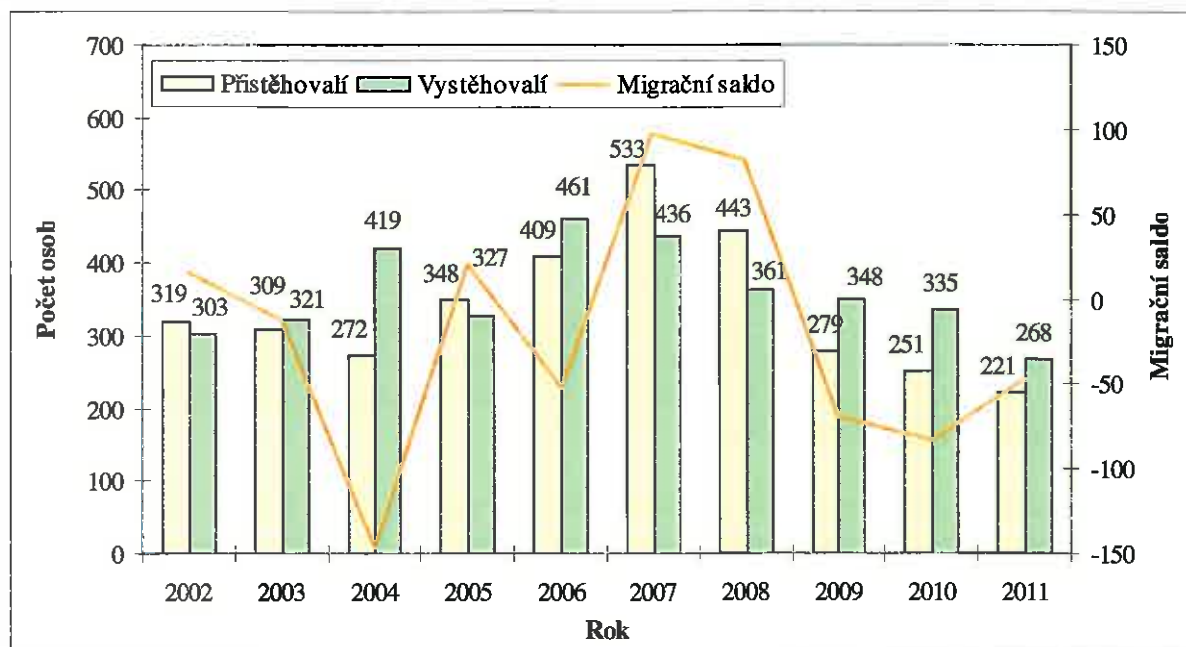
Tab. 3.3: Vývoj počtu přistěhovaných a vystěhovaných obyvatel Pelhřimova v letech 2002 - 2011⁹

Rok	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Migrační obrat	Migrační saldo		Efektivita migrace*
				absolutně	relativně	
2002	319	303	622	16	1,0	2,6
2003	309	321	630	-12	-0,7	-1,9
2004	272	419	691	-147	-9,0	-21,3
2005	348	327	675	21	1,3	3,1
2006	409	461	870	-52	-3,1	-6,0
Průměr 2002 - 2006	331	366	698	-35	-2,1	-5,0
2007	533	436	969	97	5,8	10,0
2008	443	361	804	82	4,9	10,2
2009	279	348	627	-69	-4,1	-11,0
2010	251	335	586	-84	5,0	-14,3
2011	221	268	489	-47	-2,9	-9,6
Průměr 2007 - 2011	345	350	695	-5	-0,2	-0,6

Pramen: Demografická ročenka měst ČR, 2001 - 2010, ČSÚ, Praha, 2011, Bilance počtu obyvatel ve městech Kraje Vysočina v roce 2011, vlastní výpočty

* efektivita migrace - podíl hodnoty migračního salda a migračního obratu násobený 100; udává, zda má migrace z hlediska populačního vývoje spíše výměnný charakter anebo, zda skutečně a jak výrazně ovlivňuje počet obyvatel daného místa

Obr. 3.10: Vývoj počtu přistěhovaných, vystěhovaných a migračního salda v Pelhřimově v letech 2002 - 2011

Pramen: Demografická ročenka měst ČR, 2001 - 2010, ČSÚ, Praha, 2011, Bilance počtu obyvatel ve městech Kraje Vysočina v roce 2011, vlastní výpočty

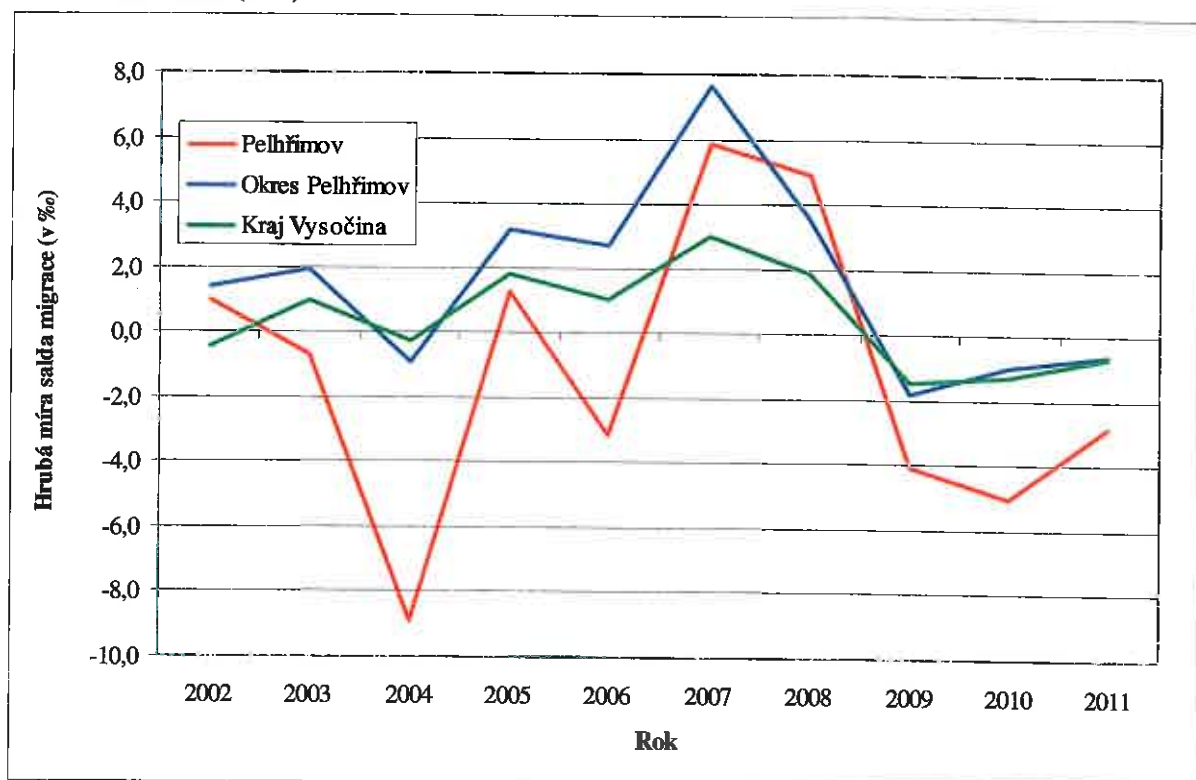
Během sledovaného období, tedy po většinu let, město obyvatele migrací ztrácelo – nejvíce v roce 2004; největší nárůst počtu obyvatel stěhováním naopak nastal v roce 2007 a také

⁹ Od roku 2001 jsou do migrace zahrnuti také cizinci s tzv. dlouhodobým pobytem (tj. s pobytem na základě víza nad 90 dnů, podle zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců) a cizinci s přiznaným azylem (podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) na území ČR (do té doby to byli pouze cizinci s trvalým bydlištěm na území ČR). Od 1.5.2004, v návaznosti na tzv. Euronovelu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, se údaje týkají občanů zemí EU s přechodným pobytem na území ČR a občanů třetích zemí s dlouhodobým pobytem.

v roce 2008 byl ještě kladný, kdežto v posledních třech letech vždy záporný. Hodnoty týkající se efektivity migrace se pohybovaly na nízké úrovni a ve městě tudíž spíše docházelo k výměně obyvatelstva.

Porovnání Pelhřimova s vývojem migrace v územích na vyšší úrovni lze zprostředkovat prostřednictvím hrubých měr salda migrace (v případě okresu a kraje se jedná o stěhování přes hranice daného území, nikoliv o stěhování uvnitř území). Rovněž zde jsou patrné výraznější výkyvy v případě města ve srovnání s okresem i krajem. Všechny tři územní jednotky však vykazovaly v letech 2004 – 2007 růstový trend, přičemž okres i kraj obyvatele migrací získaly i v roce 2006 narozdíl od Pelhřimova. V posledních třech letech byla hrubá míra migračního salda záporná a shodně s ostatními územími počet obyvatel město opět ztrácí, a to ve větší intenzitě. Hrubá míra migračního salda se v Pelhřimově pohybovala v rozmezí hodnot -9 až +6 ‰, což je výrazně větší rozptyl než v případě Kraje Vysočina (-2 až 3 ‰) i okresu Pelhřimov (-2 ‰ až 8 ‰).

Obr. 3.11: Vývoj hrubé míry migračního salda v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov a v Kraji Vysočina v letech 2002 - 2011 (v ‰)

Pramen: Demografická ročenka měst ČR, 2001 – 2010, ČSÚ, Praha, 2011, Demografická ročenka okresů ČR, 2002 – 2011, ČSÚ, Praha, 2012, Demografická ročenka krajů ČR, 2002 – 2011, ČSÚ, Praha, 2012, Bilance počtu obyvatel ve městech Kraje Vysočina v roce 2011, ČSÚ, Jihlava, 2012, vlastní výpočty

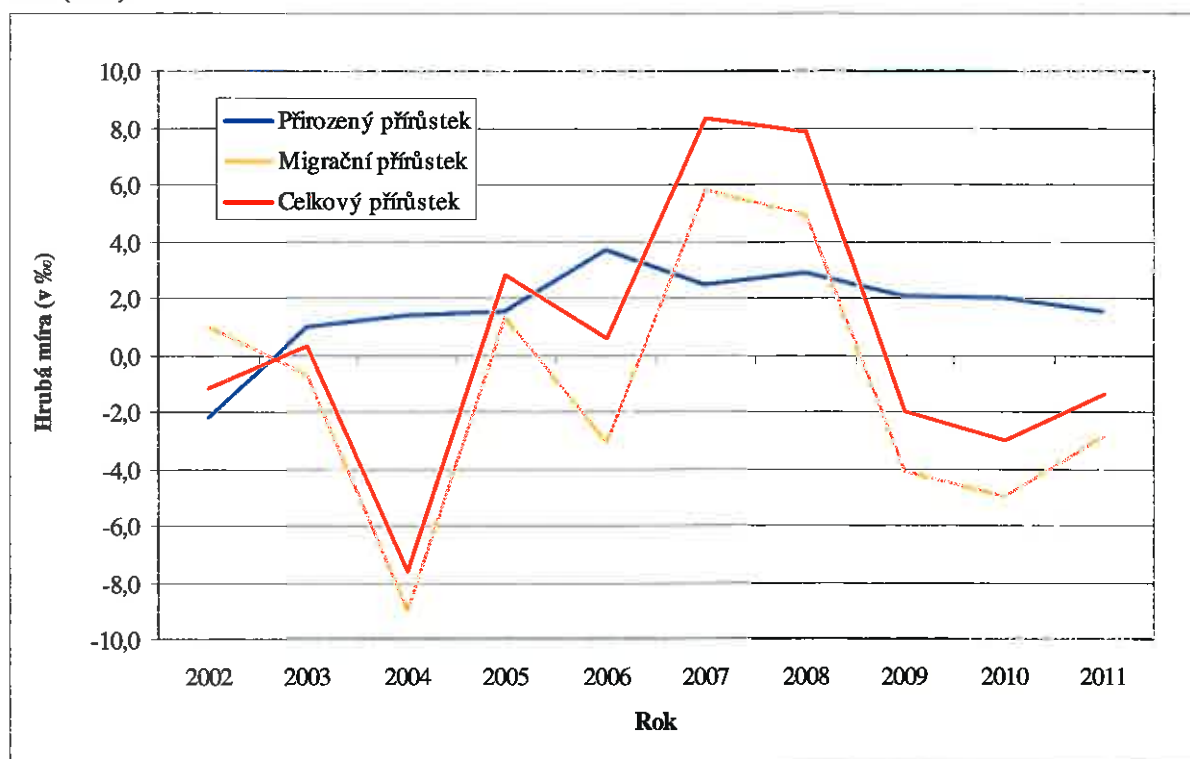
Součtem přirozeného přírůstku a přírůstku migrací je dosaženo celkového přírůstku obyvatel území v daném období. Vývoj přirozeného, mechanického a celkového pohybu obyvatel Pelhřimova vyjádřeného absolutně i na 1000 obyvatel středního stavu zachycuje následující tabulka. Za celé sledované období, tedy od počátku roku 2002 do konce roku 2011, došlo k celkovému přírůstku o 77 obyvatel. Zatímco v prvních pěti letech sledovaného období Pelhřimov vykázal celkový pokles počtu obyvatel o 1,0 ‰, v posledních pěti letech to byl již nárůst o 2,0 ‰.

Tab. 3.4: Vývoj přirozeného, migračního a celkového přírůstku obyvatel v Pelhřimově v letech 2002 – 2011 (relativně v ‰)

Rok	Přirozený přírůstek		Přírůstek migrací		Celkový přírůstek	
	absolutně	relativně	absolutně	relativně	absolutně	relativně
2002	-36	-2,2	16	1,0	-20	-1,2
2003	16	1,0	-12	-0,7	4	0,3
2004	23	1,4	-147	-9,0	-124	-7,6
2005	24	1,5	21	1,3	45	2,8
2006	61	3,7	-52	-3,1	9	0,6
Průměr 2002 - 2006	18	1,1	-35	-2,1	-17	-1,0
2007	42	2,5	97	5,8	139	8,3
2008	49	2,9	82	4,9	131	7,8
2009	35	2,1	-69	-4,1	-34	-2,0
2010	33	2,0	-84	-5,0	-51	7,0
2011	25	1,5	-47	-2,9	-22	-1,4
Průměr 2007 - 2011	37	2,2	-5	-0,2	32	2,0

Pramen: Demografická ročenka měst ČR, 2001 - 2010, ČSÚ, Praha, 2011, Balance počtu obyvatel ve městech Kraje Vysočina v roce 2011, vlastní výpočty

Obr. 3.12: Vývoj hrubé míry přirozeného, migračního a celkového přírůstku v Pelhřimově v letech 2002 - 2011 (v ‰)

Pramen: Demografická ročenka měst ČR, 2001 - 2010, ČSÚ, Praha, 2011, Balance počtu obyvatel ve městech Kraje Vysočina v roce 2011, vlastní výpočty

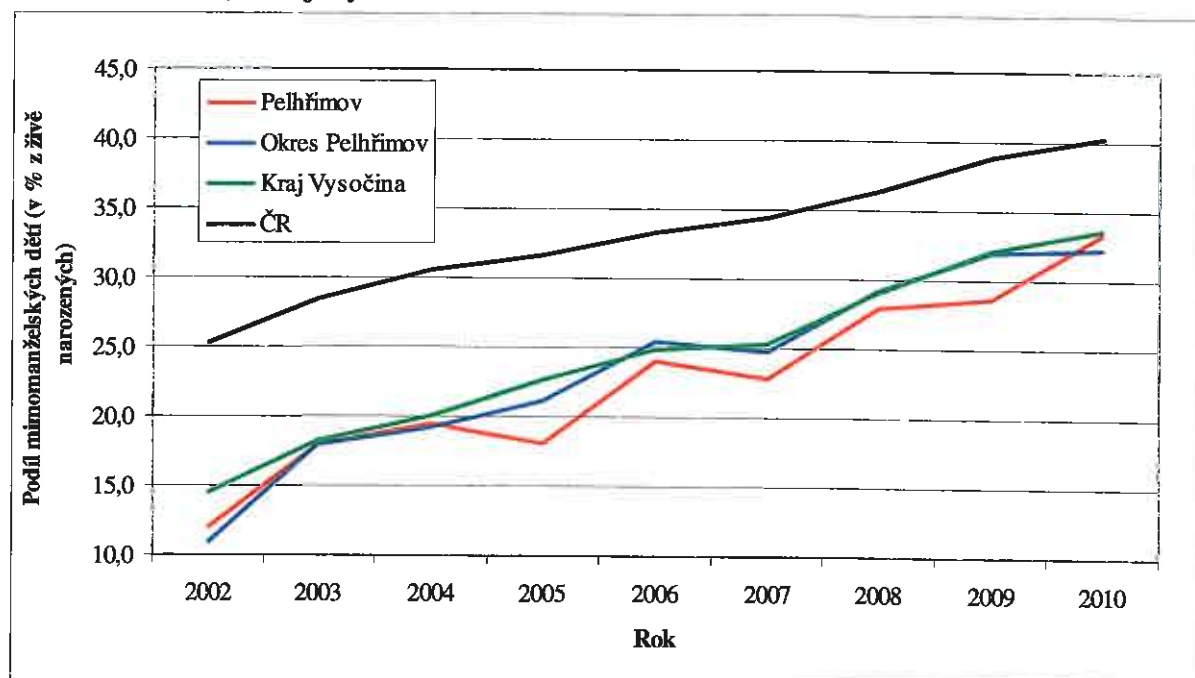
V závěru této podkapitoly lze shrnout, že město Pelhřimov má ve srovnání s okresem Pelhřimov, Krajem Vysočina i ČR příznivější podmínky z hlediska přirozeného pohybu obyvatel, tzn. o něco vyšší porodnost a především nižší úmrtnost, což vede v úhrnu k tomu, že zde počet obyvatel přirozenou měnou roste. Vývoj v posledních deseti letech nepotvrdil očekávání uvedené v předchozí verzi analytické části Strategie rozvoje města Pelhřimov z roku 2002, v níž autoři nepředpokládali návrat přirozeného přírůstku do kladných čísel. Na

druhé straně tento pozitivní efekt spíše narušuje migrace, neboť město opouští více osob než se sem přistěhuje, a to s výjimečnými výkyvy jako v roce 2007 a 2008 již od druhé poloviny devadesátých let. Mírný, ale stabilní přírůstek přirozenou měnou a na druhé straně velké výkyvy v migraci naznačují, že dlouhodobě bude počet obyvatel spíše stagnovat.

3.1.4. Sňatečnost, rozvodovost a potratovost

Sňatečnost, rozvodovost a potratovost patří mezi demografické procesy, které nepřímo ovlivňují celkový pohyb obyvatel v území. Sňatečnost ovlivňuje především porodnost, i když v současnosti již není její vliv tak intenzivní jako dříve, neboť stále více dětí se rodí mimo manželství. Zatímco v roce 2002 se v Pelhřimově narodilo pouze zhruba každé osmé dítě mimo manželství, v roce 2010 to již bylo každé třetí dítě. Obdobný byl i vývoj na úrovni okresu Pelhřimov a Kraje Vysočina. Zároveň šlo však o podstatně nižší hodnoty než v průměru v ČR, kde v roce 2010 již více než pětina živě narozených dětí neměla sezdané rodiče. Trend rostoucího podílu mimomanželských dětí je ve většině měst a obcí na Vysočině stále mnohem méně významný než v jiných krajích či na úrovni celé České republiky, ale postupně se rozdíly začínají snižovat (viz následující graf).

Obr. 3.13: Podíl dětí narozených mimo manželství z celkového počtu živě narozených dětí v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR

Pramen: Demografická ročenka měst ČR, 2001 - 2010, ČSÚ, Praha, 2011, Demografická ročenka okresů ČR, 2002 - 2011, ČSÚ, Praha, 2012, Demografická ročenka krajů ČR, 2002 - 2011, ČSÚ, Praha, 2012, vlastní výpočty

Vývoj sňatečnosti zaznamenával od roku 2002 v Pelhřimově další pozvolný pokles, avšak nebyl již tak výrazný jako v devadesátých letech a spíše došlo k ustálení počtu sňatků kolem 80 ročně. Tato situace trvala až do roku 2008. Obdobně stabilizovaný byl vývoj také na úrovni Kraje Vysočina a ČR s tím, že vrcholu bylo dosaženo v roce 2007 (vývoj v okrese Pelhřimov se odvíjel na nižší úrovni bez výrazných změn). Poté začala sňatečnost opět klesat a na všech úrovních dosáhla svého desetiletého minima v roce 2009. Příčinu lze jistě hledat v ekonomické krizi, která tehdy zasáhla i ČR a donutila mnohé sňatek odložit. To se na úrovni města i okresu projevilo již v roce 2010, kdy hrubá míra sňatečnosti viditelně vzrostla, kdežto

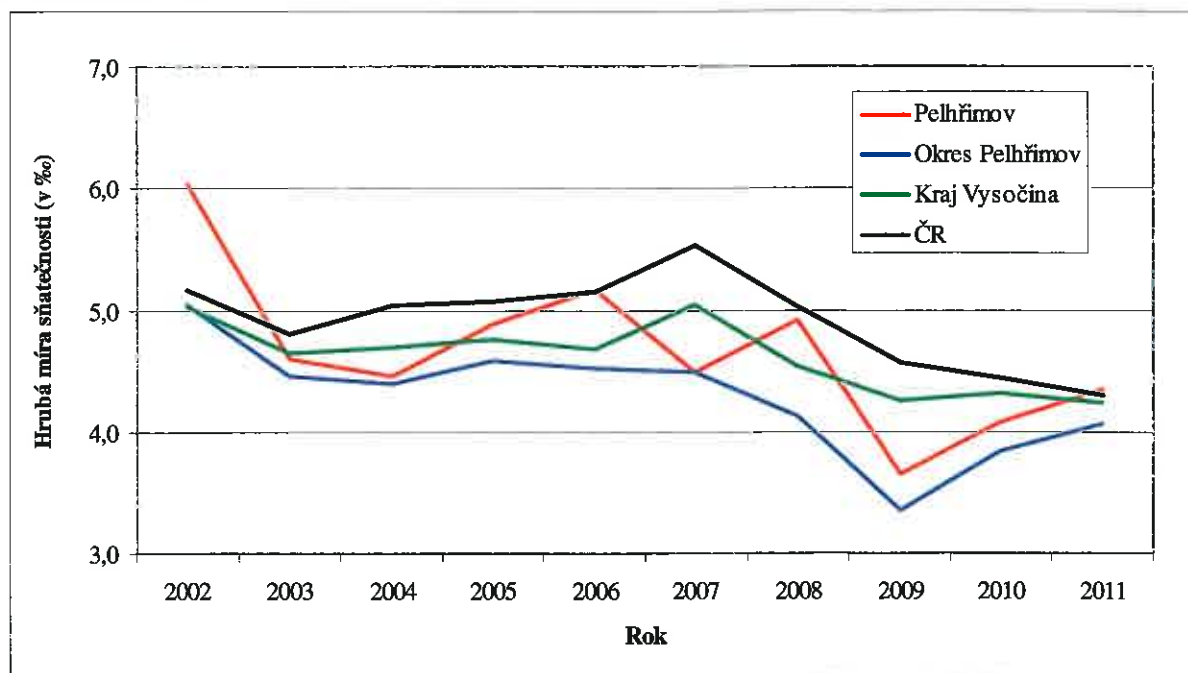
na zbylých dvou úrovních spíše nadále stagnovala, a to i v roce 2011. Za prvních pět let sledovaného období činil průměrný počet sňatků 83 za rok, ve druhém pětiletém období pak pouze 71.

Tab. 3.5: Vývoj počtu sňatků, rozvodů a potratů (absolutně a na 1000 obyvatel středního stavu) v Pelhřimově v letech 2002 - 2011

Rok	Sňatky		Rozvody		Potraty	
	absolutně	‰	absolutně	‰	absolutně	‰
2002	100	6,0	43	2,6	89	5,4
2003	76	4,6	45	2,7	70	4,2
2004	73	4,5	37	2,3	79	4,8
2005	80	4,9	32	2,0	83	5,1
2006	85	5,2	52	3,2	57	3,5
Průměr 2002 - 2006	83	5,0	42	2,5	76	4,6
2007	74	4,5	49	3,0	76	4,6
2008	82	4,9	39	2,3	82	4,9
2009	61	3,6	43	2,6	60	3,6
2010	68	4,1	50	3,0	79	4,7
2011	71	4,3	52	3,2	59	3,6
Průměr 2007 - 2011	71	4,3	47	2,8	71	4,3

Pramen: Demografická ročenka měst ČR, 2001 - 2010, ČSÚ, Praha, 2011, Balance počtu obyvatel ve městech Kraje Vysočina v roce 2011, vlastní výpočty

Obr. 3.14: Vývoj hrubé míry sňatečnosti v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2002 - 2011

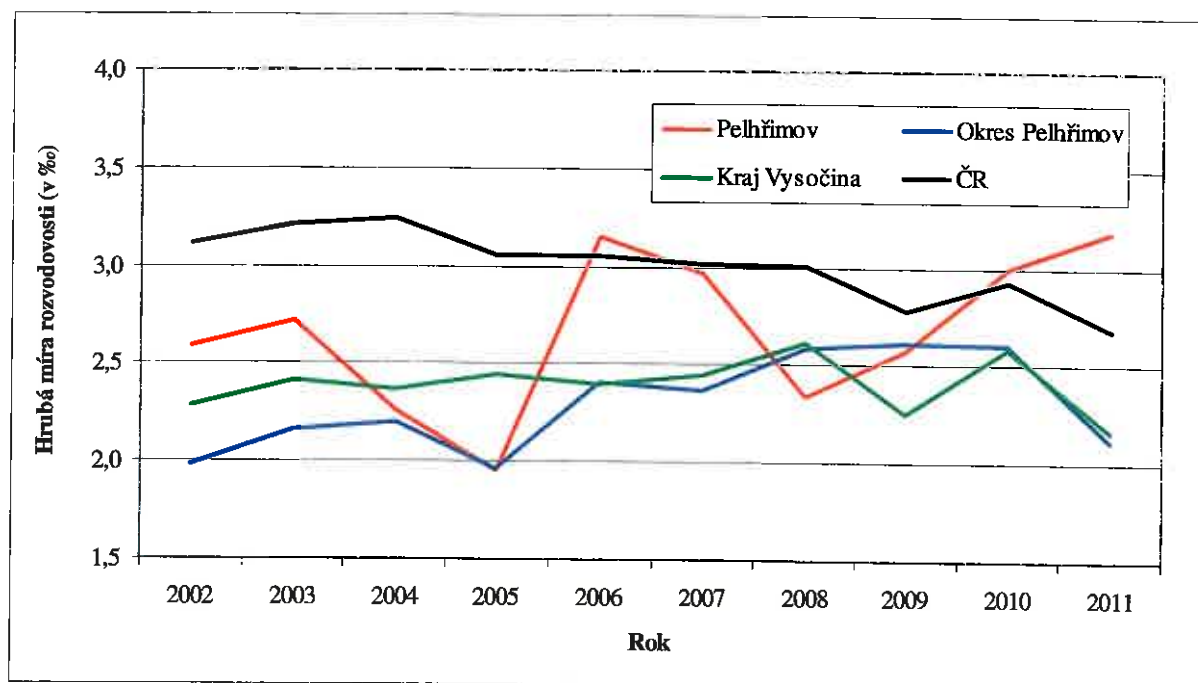

Pramen: Demografická ročenka měst ČR, 2001 - 2010, ČSÚ, Praha, 2011, Demografická ročenka okresů ČR, 2002 - 2011, ČSÚ, Praha, 2012, Demografická ročenka krajů ČR, 2002 - 2011, ČSÚ, Praha, 2012, vlastní výpočty

Vývoj rozvodovosti často ovlivňují legislativní změny. K žádným zásadním však v posledních deseti letech nedošlo a rozvodovost tak vykazovala na všech sledovaných

úrovních spíše stabilní průběh. V Kraji Vysočina i v okrese Pelhřimov je tradičně rozvodovost na nižší úrovni než v průměru v ČR, příčinou čehož může být vyšší religiozita obyvatelstva než v jiných částech republiky. Rozvodovost v Pelhřimově vykazovala opět větší rozkolísanost než na ostatních úrovních a v letech 2006, 2010 a 2011 dokonce překročila republikový průměr. Vyšší intenzita rozvodovosti je charakteristická spíše pro města než pro venkovské regiony a průběhem rozvodovosti se tedy město Pelhřimov ničím nevymyká, naopak je spíše na nižší úrovni ve srovnání s ostatními okresními městy v Kraji Vysočina.

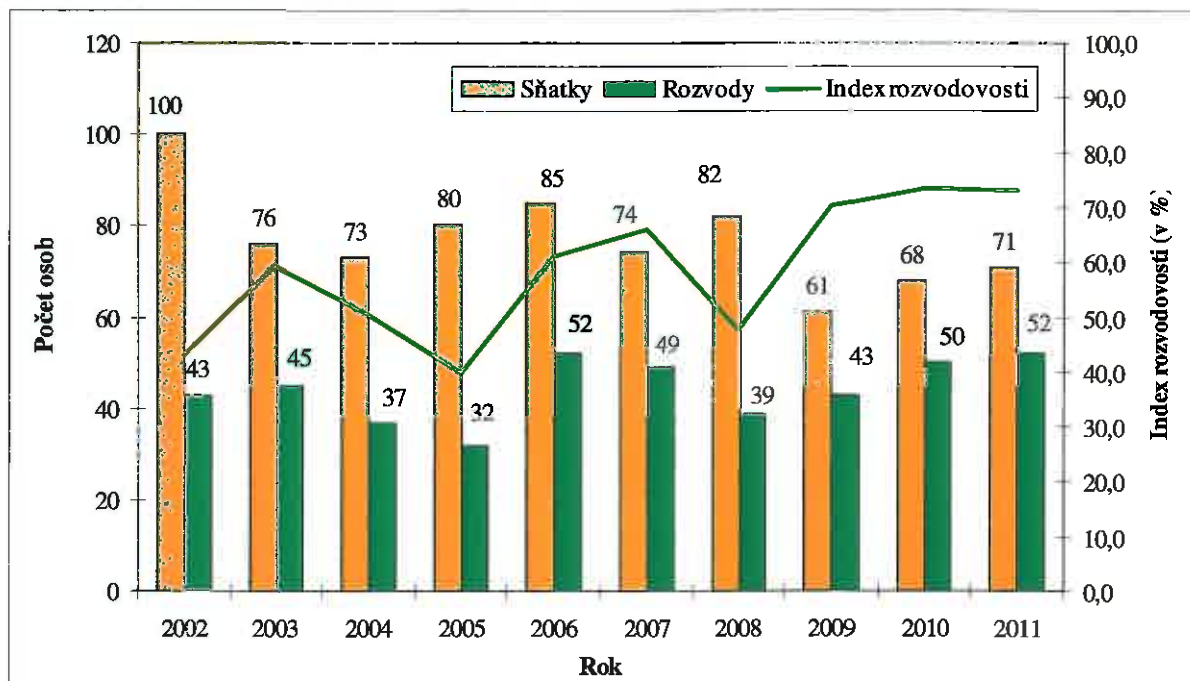
Obr. 3.15: Vývoj hrubé míry rozvodovosti v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2002 - 2011

Pramen: Demografická ročenka měst ČR, 2001 - 2010, ČSÚ, Praha, 2011, Demografická ročenka okresů ČR, 2002 - 2011, ČSÚ, Praha, 2012, Demografická ročenka krajů ČR, 2002 - 2011, ČSÚ, Praha, 2012, vlastní výpočty

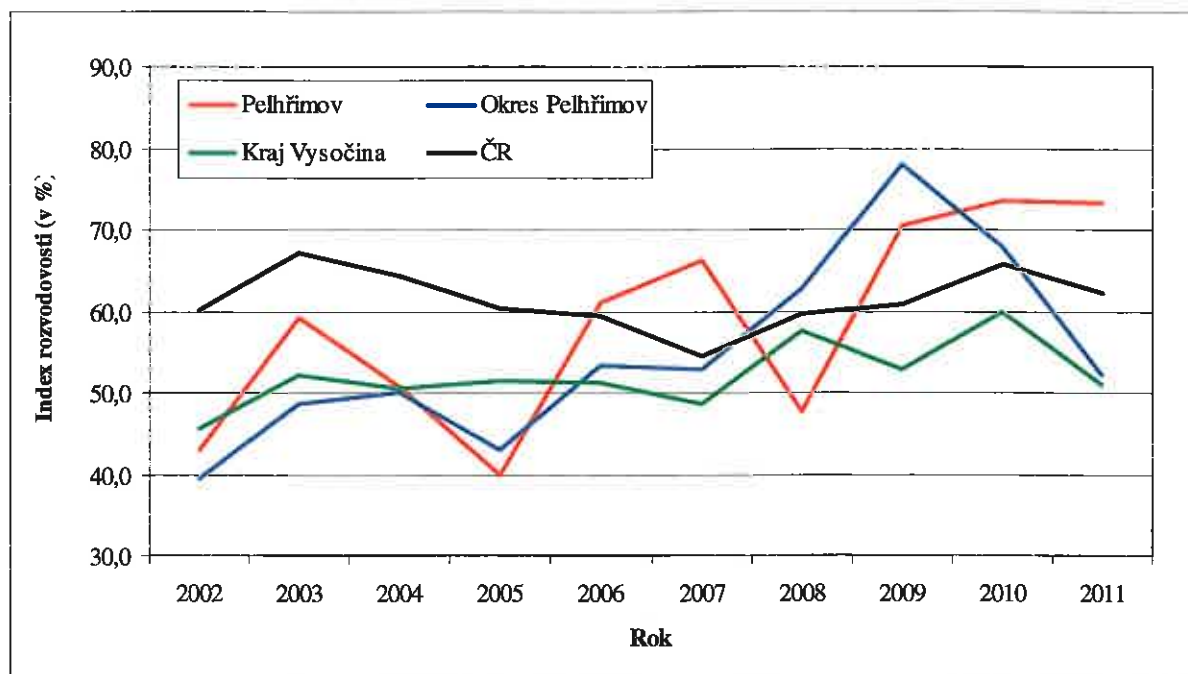
Rozvodovost lze sledovat také podle toho, kolik rozvodových událostí připadá na sto sňatků uzavřených v daném roce (tyto demografické události spolu sice přímo nesouvisí, neboť málokdy dojde k tomu, že se manželství rozpadne ve stejný rok, kdy bylo uzavřeno, ale ukazuje, že proces rozvodovosti získává v současné společnosti stále větší váhu). Vývoj tohoto ukazatele byl v Pelhřimově opět velmi dynamický a kolísal mezi 40 až 73,5 %. Na úrovni ČR je průběh klidnější a hodnoty se pohybovaly v posledním desetiletí nejčastěji mezi 60 a 70 % s minimem v roce 2007. Z průběhu hodnot je možné usuzovat, že ekonomická krize měla negativní dopad na sňatečnost, kterou podstatně snížila, nicméně nezabránila tomu, aby se dříve uzavřená manželství např. s ohledem na ekonomickou situaci rozvedených jedinců rozpadala. O tom svědčí nárůst indexu rozvodovosti v letech 2009 a 2010, kdy byly dosaženy za posledních deset let nejvyšší hodnoty. Zatímco v roce 2011 se hodnoty v okrese, kraji i v ČR vrátili na průměrnou výši, v Pelhřimově klesl pouze minimálně.

Obr. 3.16: Počet sňatků a rozvodů v Pelhřimově v letech 2002 - 2011

Pramen: Demografická ročenka měst ČR, 2001 - 2010, ČSÚ, Praha, 2011, Bilance počtu obyvatel ve městech Kraje Vysočina v roce 2011, vlastní výpočty

Obr. 3.17: Vývoj indexu rozvodovosti v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2002 - 2011

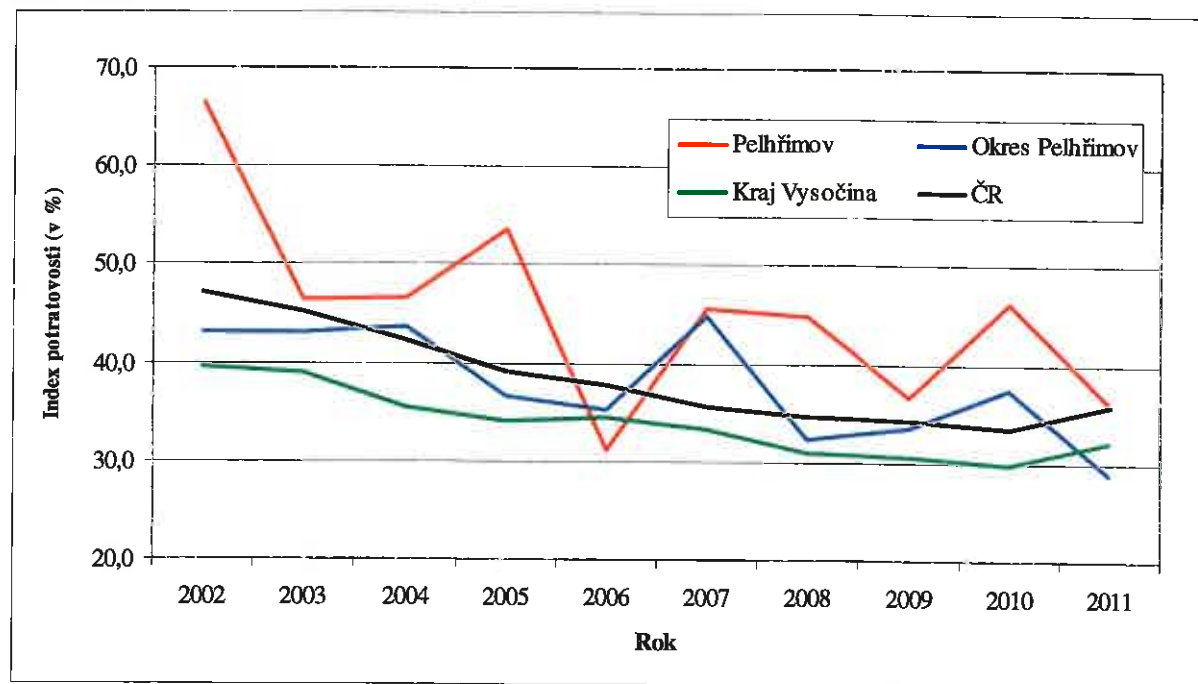
Pramen: Demografická ročenka měst ČR, 2001 - 2010, ČSÚ, Praha, 2011, Demografická ročenka okresů ČR, 2002 - 2011, ČSÚ, Praha, 2012, Demografická ročenka krajů ČR, 2002 - 2011, ČSÚ, Praha, 2012, vlastní výpočty

Dalším procesem, který determinuje vývoj populace, je **potratovost**. Hlavními faktory, které potratovost ovlivňují, jsou především legislativní ustanovení, rozšířenost antikoncepčních prostředků, ale také společenské klima a převažující názor na legálnost potratů (např. vliv církve). Kromě samovolných potratů jsou evidovány také legální umělá přerušení těhotenství,

kterých je vždy nejvíce, a v rámci nich také ukončení mimoděložního těhotenství. Pravidlem bývá, že na 100 živě narozených dětí připadá průměrně 10 samovolných potratů a 1 umělé ukončení mimoděložního těhotenství.

Počet potratů se v posledních deseti letech v Pelhřimově postupně snižoval – maxima dosáhl v roce 2002, minima v roce 2006 a také v roce 2011 bylo zaznamenáno méně než 60 potratů. Přesto město vykazuje vyšší hrubou míru potratovosti než činí průměr ČR, Kraje Vysočina i okresu Pelhřimov, a to nejen z hlediska tohoto ukazatele, ale také dle indexu potratovosti, tedy počtu potratů na sto živě narozených dětí. Zatímco Kraj Vysočina se nachází pod celorepublikovým průměrem a vývojem indexu kopíruje vývoj v ČR, v okrese Pelhřimov dochází k dynamičtějším změnám, i když je zřejmé, že vývoj v okresním městě ho ne vždy přímo ovlivňuje (např. v roce 2005 bylo zaznamenáno prudké zvýšení v Pelhřimově, ale na úrovni okresu došlo ke snížení indexu potratovosti, obdobně v roce 2008).

Obr. 3.18: Vývoj indexu potratovosti v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2002 - 2011

Pramen: Demografická ročenka měst ČR, 2001 - 2010, ČSÚ, Praha, 2011, Demografická ročenka okresů ČR, 2002 - 2011, ČSÚ, Praha, 2012, Demografická ročenka krajů ČR, 2002 - 2011, ČSÚ, Praha, 2012, vlastní výpočty

Z hlediska analyzovaných demografických procesů (sňatečnost, rozvodovost, potratovost) lze tedy shrnout, že populace Pelhřimova vykazuje ve srovnání s průměrem ČR i ostatními městy v Kraji Vysočina stále spíše méně městský charakter (mezi okresními městy srovnatelná sňatečnost a potratovost, výrazně nižší rozvodovost a podíl dětí narozených mimo manželství). Přesto však je patrné, že se v posledním desetiletí chování zdejšího obyvatelstva mění a vykazuje obdobné trendy jako obyvatelstvo v celé ČR, např. nárůst počtu mimomanželských dětí, který je zde navíc rychlejší než v případě celé ČR.

3.1.5. Struktura obyvatel

Od roku 1991 jsme svědky toho, že se již příliš nemění počet obyvatel žijících na území České republiky, ale mění se jeho struktura, a to především věková a vzdělanostní. Zatímco

vzdělanostní struktura se zlepšuje, neboť přibývá obyvatel minimálně s maturitou, věková struktura se výrazně zhoršuje, což má především negativní dopad na ekonomiku státu. Stárnutí obyvatelstva a jeho nedostatečné nahrazování mladší ekonomicky aktivní složkou vede např. k nutnosti prodlužovat věk odchodu do starobního důchodu. Nárůst počtu obyvatel v důchodovém věku, který v současnosti vrcholí (do důchodového věku se dostávají silné ročníky narozené po druhé světové válce) povede k dalším ekonomickým nárokům na sociální a zdravotní péči. V následujícím textu bude analyzována situace v Pelhřimově podle pohlaví, věku a vzdělání obyvatelstva, národnosti a náboženského vyznání dle výsledků sčítání lidu, domů a bytů 2001 a 2011.

Struktura obyvatelstva města Pelhřimov podle pohlaví zůstává od roku 2001 téměř neměnná (mírná převaha žen). Pelhřimov je v Kraji Vysočina po Havlíčkově Brodě druhé město nad 10 tis. obyvatel s největší převahou žen (k 1.1.2012 to bylo 51,4 %). Dle sčítání lidu z roku 2011 vykázal Pelhřimov více žen (51,5 %) ve srovnání s okresem Pelhřimov a Krajem Vysočina (shodně 50,4 %) i s ČR (50,9 %).

Charakteristiku obyvatel dle věku můžeme hodnotit kromě vlastní struktury pomocí indexu stárání. Následující tabulka zachycuje strukturu obyvatelstva na základě výsledků sčítání lidu v roce 2001 a 2011 a jasně dokazuje trend stárnutí obyvatelstva. Nejenže během posledních 10 let klesl podíl dětí mladších 15 let, ale podstatně se zvýšil podíl osob starších 65 let, a to až tak, že index stárání na všech úrovních překročil hodnotu 100 %. Situace v Pelhřimově je o něco příznivější než v okrese Pelhřimov, ale horší jak v Kraji Vysočina i v ČR, přitom před 10 lety zde byl index stárání ve srovnání s ostatními územími nejnižší. Je tedy možné konstatovat, že se věková struktura města velmi výrazně zhoršila.

Tab. 3.6: Věková struktura obyvatel Pelhřimova, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR v letech 2001 a 2011

		1.3.2001		26.3.2011	
		abs.	%	abs.	%
Pelhřimov	0 – 14 let	2 893	17,4	2 263	13,9
	15 – 64 let	11 709	70,6	11 464	70,1
	65 a více let	1 988	12,0	2 612	16,0
	index stárání (65+/0-14)*100 (%)	68,7		115,4	
okres Pelhřimov	0 – 14 let	11 888	16,3	10 190	14,0
	15 – 64 let	50 087	68,6	49 551	68,3
	65 a více let	11 009	15,1	12 828	17,7
	index stárání (65+/0-14)*100 (%)	92,6		125,9	
Kraj Vysočina	0 – 14 let	88 582	17,3	75 006	14,6
	15 – 64 let	353 067	68,9	354 336	69,1
	65 a více let	70 494	13,8	83 385	16,3
	index stárání (65+/0-14)*100 (%)	79,6		111,2	
Česká republika	0 – 14 let	1 654 862	16,2	1 527 670	14,5
	15 – 64 let	7 161 144	70,0	7 360 249	69,7
	65 a více let	1 414 054	13,8	1 674 295	15,8
	index stárání (65+/0-14)*100 (%)	85,4		109,6	

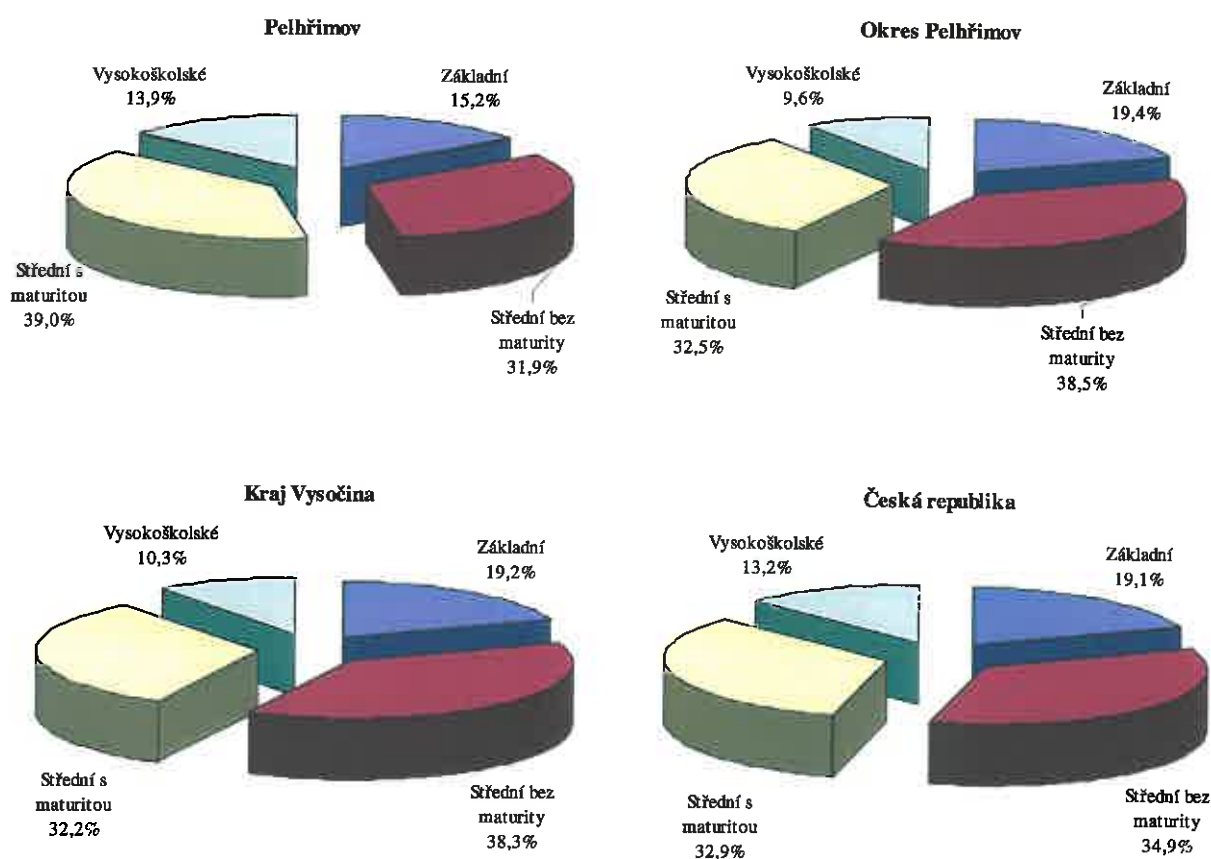
Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky, vlastní výpočty

Celkově lze však ve srovnání s ostatními městy nad 10 tis. obyvatel lokalizovanými v Kraji Vysočina říci, že průměrný věk je v Pelhřimově o něco nižší než v jiných městech (k 1.1.2012

to bylo 41,4 let, více v případě žen – 42,6 let – než mužů – 40,2 let) i v okrese Pelhřimov (42,0 let), ale nižší než na úrovni Kraje Vysočina i ČR (oba 41,1).

Město Pelhřimov vykazuje příznivější vzdělanostní strukturu obyvatel starších 15 let než je tomu v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina i v celé ČR. Základní vzdělání (včetně neukončeného základního vzdělání a osob bez vzdělání) vykázalo při sčítání v roce 2011, jehož výsledky jako jediný zdroj informací o vzdělanostní struktuře měst lze použít, pouze 15,2 % obyvatel starších 15 let, zatímco na ostatních úrovních to byla téměř pětina. Podíl osob s nejvýše základním vzděláním se od posledního sčítání lidu v roce 2001 podstatně snížil (tehdy činil v okrese, kraji i v ČR téměř čtvrtinu obyvatel starších 15 let, v Pelhřimově však pouze 18,1 %). Město si tak udržuje dlouhodobě velmi nízký podíl těchto obyvatel.

Obr. 3.19: Vzdělanostní struktura obyvatelstva Pelhřimova, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR k 26.3.2011

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky, vlastní výpočty
Základní = základní vzdělání včetně neukončeného a bez vzdělání

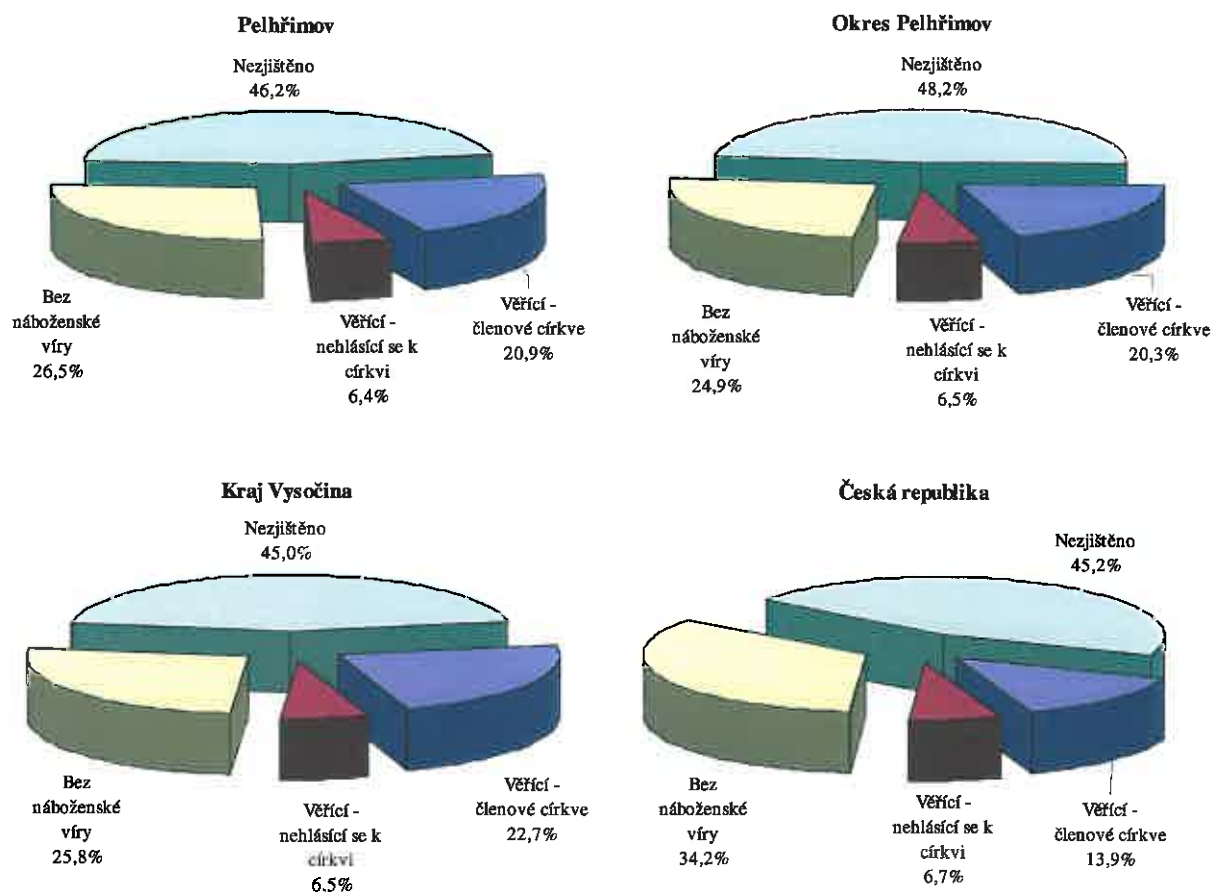
Střední vzdělání bez maturity mělo v Pelhřimově 31,9 % obyvatel, což bylo také méně než na všech vyšších územních úrovních, přičemž okres i kraj vykazovaly výrazně vyšší podíl než byl celorepublikový průměr. Mezi oběma sčítáními se i podíl těchto osob podstatně snížil, nejvíce právě v Pelhřimově (o 5,2 procentních bodů – dále p.b.). Maturitní zkoušku složilo 39,0 % obyvatel města starších 15 let (adekvátní hodnoty za okres byly 32,5 %, za kraj 32,2 % a za ČR 32,9 %), tedy významně více než na úrovni vyšších územních celků. Vysokou školu mělo v Pelhřimově absolvovanou 13,9 % dospělé populace, což bylo výrazně více než v celém okrese (9,6 %) a kraji (10,3 %), ale pouze o něco málo než v republice (13,2 %). U obou posledně jmenovaných vzdělanostních kategorií došlo za posledních 10 let k velmi

podstatnému zvýšení hodnot (zhruba o 4 p.b.). Celý Kraj Vysočina vykazuje dlouhodobě nižší než průměrnou vzdělanostní úroveň obyvatelstva a Pelhřimov je jednou z mála světlých výjimek (vyšší hodnotu z větších měst v Kraji Vysočina vykázal pouze Žďár nad Sázavou, Nové Město na Moravě a Třebíč).

V posledních třech sčítáních lidu se zjišťovala také struktura obyvatelstva podle náboženského vyznání (v roce 1991 poprvé od sčítání z roku 1950, neboť v roce 1954 byla tehdejší vládou zrušena evidence náboženského vyznání), kterou k 26.3.2011 zachycuje obrázek č. 3.20.

Sčítání v roce 2011 bylo charakteristické tím, že zde převládla výrazněji než při předchozích sčítáních složka populace, která na danou otázku vůbec neodpověděla. Ze všech obyvatel ČR ji jakýmkoliv způsobem zodpovědělo pouze 54,8 % obyvatel (v roce 2001 to bylo 91,2 %). V okrese Pelhřimov a v samotném městě byl ten podíl ještě nižší. Věřící tvořili v Pelhřimově pouze 26,3 %, což však bylo i tak více než na úrovni celé ČR (20,6 %). Těch, kterých se přiznalo k některému z náboženského vyznání, byla ve městě i v okrese pouze pětina a na úrovni Kraje Vysočina pak 22,7 %, což bylo stále podstatně více než v celé ČR (13,9 %). Zatímco na Vysočině tvořily osoby bez vyznání zhruba čtvrtinu, v celé ČR se označila jako bez vyznání více než třetina populace (34,2 %). I toto sčítání lidu tedy potvrdilo větší religiozitu obyvatel Kraje Vysočina, potažmo okresu Pelhřimov a města Pelhřimov.

Obr. 3.20: Struktura obyvatelstva Pelhřimova, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR k 26.3.2011 podle vyjádření k náboženskému vyznání

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky, vlastní výpočty

Pelhřimov stejně jako okres Pelhřimov i Kraj Vysočina vykazují nadprůměrné zastoupení věřících římskokatolické církve a naopak podprůměrný podíl obyvatel vyznávajících Církve československou husitskou ve srovnání s průměrem ČR. Okres Pelhřimov má poněkud nižší zastoupení členů Českobratrské církve evangelické, ale o něco vyšší podíl vyznavačů jiných církví než vlastní město Pelhřimov a Kraj Vysočina. Ostatní církve jsou zde však mezi obyvateli oblíbeny mnohem méně než v průměru v celé ČR a zdejší populace se spíše váže na tradiční náboženská vyznání.

Tab. 3.7: Struktura obyvatel Pelhřimova, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR k 26.3.2011 podle jednotlivých církví

Náboženské vyznání	Pelhřimov		Okres Pelhřimov (%)	Kraj Vysočina (%)	ČR (%)
	abs.	%			
Církev římskokatolická	2 912	85,2	85,0	84,4	73,9
Českobratrská církev evangelická	127	3,7	2,4	3,9	3,5
Církev československá husitská	20	0,6	0,6	0,9	2,7
Ostatní	360	10,5	12,0	10,8	19,9
Celkem věřící	3 419	100,0	100,0	100,0	100,0

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky, vlastní výpočty

Kromě náboženské struktury lze sledovat na základě výsledků sčítání lidu také strukturu národnostní. Chápání pojmu „národnost“ se během jednotlivých sčítání měnila, ale při posledních třech sčítáních bylo možné národnost volně vypsát, nikoliv vybírat z nabídnutých možností. Při sčítání v roce 1991 se projevila snaha obyvatel pocítujících příslušnost k moravské národnosti tento svůj postoj vyjádřit, takže při tomto šetření bylo v ČR zjištěno 13,2 % obyvatel moravské národnosti. O deset let později již tento postoj nebyl tak zřejmý a k moravské národnosti se přihlásilo pouze 4,0 % obyvatel, v roce 2011 pak téměř 5 %, nicméně obdobně jako u náboženského vyznání byla velmi výrazně zastoupena skupina, která svoji národnost nedefinovala (26,0 %). Zhruba čtvrtina nezařazených byla také v Kraji Vysočina i v okrese Pelhřimov, v samotném Pelhřimově nebylo zjištěno 23,7 % obyvatel. V Kraji Vysočina se k moravské národnosti přihlásilo o něco více obyvatel (7,0 %), ale v okrese Pelhřimov i ve městě byl jejich podíl zanedbatelný. Víc už zde žilo Slováků (0,5 %), obdobně jako v celém okrese (0,6 %), ale i tak jich bylo podstatně méně než v celé ČR. Rovněž ostatní národnosti zde byly zastoupeny méně výrazně než v ČR a lze proto tvrdit, že národnostní struktura města Pelhřimov je téměř homogenní¹⁰.

Tab. 3.8: Struktura obyvatel Pelhřimova, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR k 26.3.2011 podle národností

Národnost	Pelhřimov		Okres Pelhřimov (%)	Kraj Vysočina (%)	ČR (%)
	abs.	%			
Česká	12 130	74,3	72,7	65,3	63,8
Moravská	19	0,1	0,1	7,0	4,9
Slovenská	79	0,5	0,6	0,6	1,4
Ostatní	234	1,4	1,1	2,4	3,9
Nezjištěno	3 877	23,7	25,4	24,8	26,0
Celkem	16 339	100,0	100,0	100,0	100,0

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky, vlastní výpočty

¹⁰ Na základě dat ze sčítání nelze hodnotit ani podíl romské populace mezi obyvateli města, neboť pouze jeden člověk se přihlásil k této národnosti (v okrese Pelhřimov 4 osoby, v celém kraji pak 129 obyvatel). V celé ČR by tak podle výsledků SLDB žila necelá desetina procenta obyvatel romské národnosti (5 199 osob).

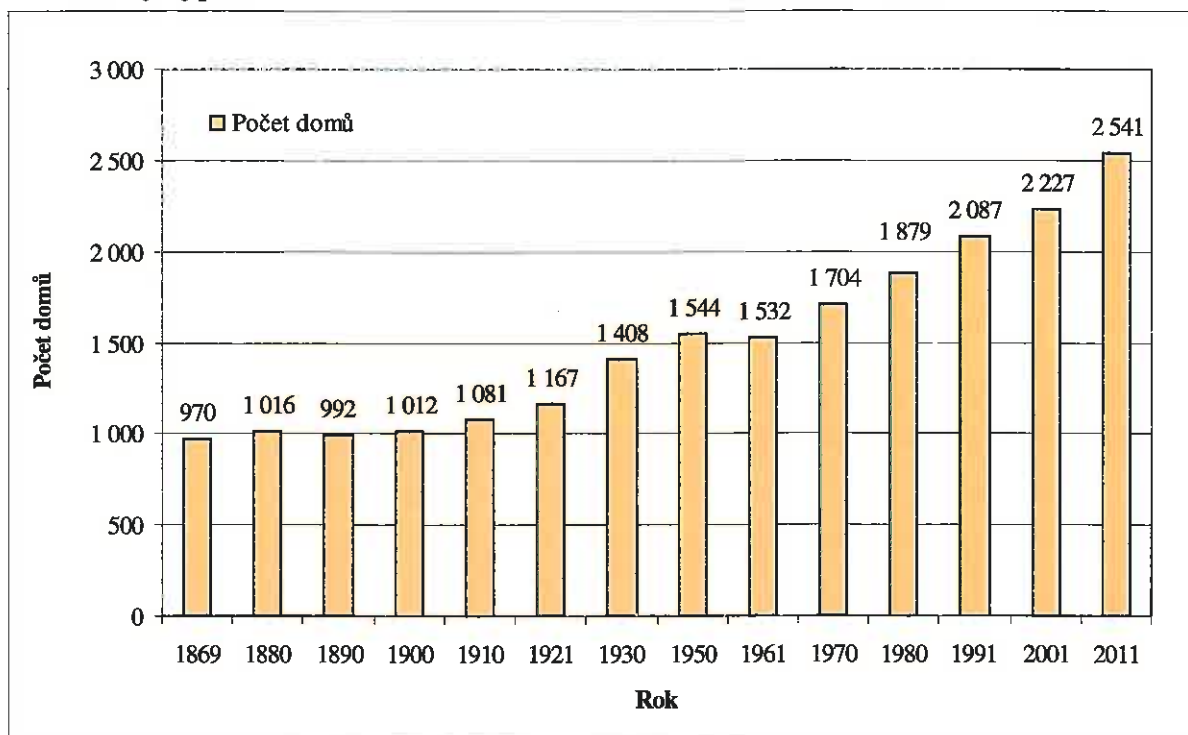
3.2. Vývoj bytového fondu města Pelhřimov

3.2.1. Vývoj počtu domů (1869 – 2011)

V rámci všech moderních sčítání lidu byly sledovány také počty domů lokalizovaných na území obcí. Od roku 1869 do roku 1910 byl počet domů v Pelhřimově v podstatě stabilní a pohyboval se zhruba okolo tisíce domů, přičemž na jeden dům připadalo téměř 9 obyvatel, v roce 1910 dokonce více než 9 obyvatel, což bylo nejvíce během celého sledovaného období. Bylo to rovněž více než na úrovni okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina i České republiky (7 – 8 obyvatel na dům). V následujících 20 letech docházelo k intenzivnější výstavbě a do roku 1930 vzrostl počet domů na 1,4 tis., takže na jeden dům vycházelo 7,3 obyvatel (v okrese 5,7, v kraji 5,8 a v ČR 6,7).

K ještě prudšímu nárůstu počtu domů navzdory hospodářské krizi a druhé světové válce došlo v období 1930 – 1950. Při sčítání v roce 1950 bylo na území města 1 544 domů. Vzhledem k poklesu počtu obyvatel města zde v roce 1950 připadalo na jeden dům 6 obyvatel, zatímco jinde z důvodu výraznějšího úbytku počtu obyvatel byly hodnoty ještě nižší (v okrese 4,3, v kraji 4,5 a v ČR 5,1 obyvatel na jeden dům). V padesátých letech počet domů na všech úrovních klesl, čehož příčinou byla zřejmě likvidace starých domů a postupná výstavba velkokapacitních panelových domů. To se v Pelhřimově projevilo zvyšováním počtu obyvatel na jeden dům a tento trend pokračoval až do roku 1991, kdy opět na jeden dům připadalo téměř 8 obyvatel. Nárůst byl zaznamenán i v případě okresu a kraje, ale skončil v osmdesátých letech, zatímco na úrovni ČR i Pelhřimova až v devadesátých.

Obr. 3.21: Vývoj počtu domů v Pelhřimově z dlouhodobého hlediska (1869 – 2011)

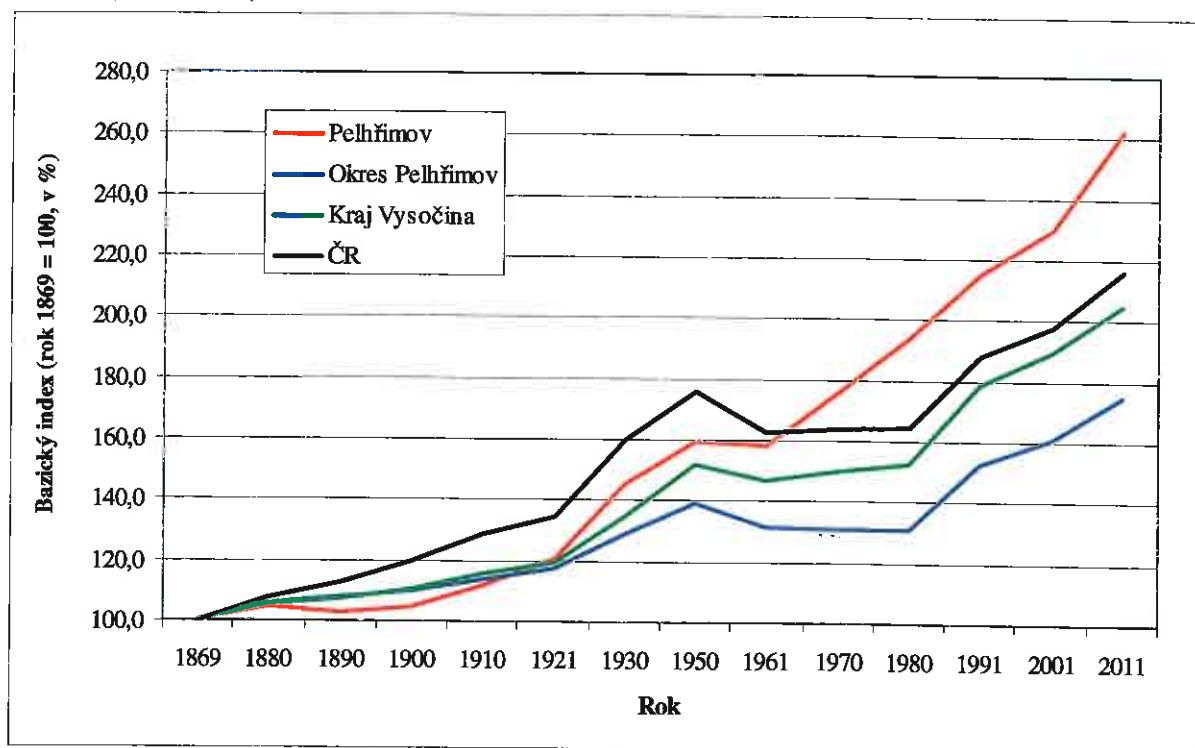
Pramen: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005, I. díl, ČSÚ, Praha, 2006, Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky

V roce 1991 přesáhl počet domů v Pelhřimově hodnotu 2 tis. Do roku 2001 se poměr mezi domy a obyvateli mírně snížil (na 7,4) a stejný trend pokračoval i do roku 2011; během

posledních 10 let se počet domů v Pelhřimově výrazně zvýšil (o 14,0 %) a při posledním sčítání na jeden dům tak připadalo 6,4 obyvatel, což bylo však stále výrazně více než v okrese (3,3), v kraji (3,8) i v ČR (4,9). Jiná okresní města v kraji však vykazala při posledním sčítání ještě větší hodnoty, především Žďár nad Sázavou (9,2) a Jihlava (8,4), ale více měla i Třebíč (7,2) a pouze Havlíčkův Brod těchto hodnot nedosahoval (5,6 obyvatel na jeden dům).

Vývoj bazického indexu v následujícím obrázku vypovídá o dosti odlišném vývoji počtu domů v Pelhřimově ve srovnání s ostatními sledovanými územními celky. V ČR rostl počet domů až do roku 1950 mnohem rychleji než ve městě Pelhřimov, okrese i kraji (v ČR do roku 1950 vzrostl počet domů ve srovnání s rokem 1869 o téměř 80 %, v kraji o zhruba 45 %, v okrese o 40 % a v Pelhřimově o 60 %). Do roku 1961 však na republikové úrovni klesl počet domů podstatně více než na ostatních úrovních a obdobně jako v okrese následně stagnoval, kdežto v Kraji Vysočina mírně rostl a Pelhřimov vykázal velmi intenzivní výstavbu domů, která v posledních deseti letech nabrala ještě strmější průběh, takže v roce 2011 stálo ve městě 2,6krát více domů než v roce 1869. Také v celé ČR i na území Kraje Vysočina se počet domů do roku 2011 více než zdvojnásobil, v okrese Pelhřimov se zvýšil zhruba o 75 %.

Obr. 3.22: Vývoj počtu domů v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR z dlouhodobého hlediska (1869 – 2011)

Pramen: Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005, I. díl, ČSÚ, Praha, 2006, Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky, vlastní výpočty

3.2.2. Domovní fond

Domovní fond města Pelhřimov tvořilo v roce 2011 celkem 2 541 domů, z nichž bylo 85,5 % trvale obydlených, což bylo více než na úrovni okresu (72,8 %), kraje (79,0 %) či republiky (82,5 %). Neobydlených domů bylo pouze 369, přičemž 195 z nich tvořily objekty sloužící k rekreaci. Jejich počet velmi výrazně vzrostl ve srovnání s předchozím sčítáním lidu, domů a bytů (tehdy pouze 91 domů sloužilo k rekreaci) a obdobný trend byl zaznamenán také

v okrese Pelhřimov a v Kraji Vysočina, zatímco v rámci celé ČR se počet neobydlených objektů sloužících k rekreaci podstatně snížil.

Tab. 3.9: Domovní fond Pelhřimova, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR (k 26.3.2011)

Území	2011			
	celkem	obydlené	neobydlené	z toho pro rekreaci
Pelhřimov	2 541	2 172	369	195
okres Pelhřimov	21 668	15 766	5 902	4 334
Kraj Vysočina	136 612	107 914	28 698	17 140
ČR	2 149 756	1 772 909	376 847	166 760

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky

Mezi obydlými domy převažovaly rodinné domy (1 786 domů), které tvořily 82,2 % všech obydlých domů. Bytových domů bylo evidováno 344 (15,8 %). Bytové domy jsou charakteristické pro urbanizovaná území s vysokou koncentrací obyvatelstva, proto je podíl bytových domů v Pelhřimově výrazně vyšší než na úrovni okresu i kraje, ale ne již tak jako v celé ČR. Ve srovnání s ostatními okresními městy je zástavba v Pelhřimově podobná jako v Havlíčkově Brodě (14,8 %) a v Třebíči (17,2 % bytových domů) a výrazně méně „městská“ než v Jihlavě (27,2 %) a Žďáru nad Sázavou (27,5 %).

To dokazují také údaje o obydlých bytech. Ve 2 172 trvale obydlých domech bylo celkem 6 152 obydlých bytů, tzn. na jeden dům vychází 2,4 bytů, tedy více než v ČR (1,8), Kraji Vysočina (1,33) i v okrese Pelhřimov (1,2). Město Pelhřimov je tedy charakteristické nadprůměrnou zástavbou domů s více bytovými jednotkami, především klasickými panelovými domy typickými pro městská sídliště. Ve srovnání s ostatními okresními městy je však daná hodnota druhá nejnižší po Havlíčkově Brodě (2,1 bytů na jeden dům), kdežto Jihlava má 3,3 byty na dům a Žďár nad Sázavou dokonce 3,6 bytů na jeden dům. Počet trvale obydlých bytů se v Pelhřimově v první desetiletí nového tisíciletí zvýšil o 6,5 %, což bylo podstatně více než v okrese (1,1 %), kraji (4,2 %) i ČR (3,3 %). Tento trend si Pelhřimov udržel i v předchozích deseti letech, neboť během nich vzrostl počet obydlých bytů o 4,6 %, kdežto v okrese zůstal téměř nezměněn (o 0,6 %), v kraji představoval mírný nárůst o 2,9 % a v ČR pouze o 1,7 %.

Zatímco v celé ČR je největší část bytů lokalizována v domech vlastníků bytů (37,3 %), v Pelhřimově jsou byty především v osobním vlastnictví (30,5 %). Více je v Pelhřimově také bytů v družstevním vlastnictví (19,8 %) než v celé ČR (11,1 %). Pouze nepatrný zlomek tvoří domy ve vlastnictví obce, města či státu. V Pelhřimově je to stejně jako v celé ČR 2,7 %, v okrese a kraji jde shodně o 1,9 %.

Pelhřimov vykázal při sčítání o něco lepší vybavenost domácností počítačem s internetem ve srovnání s ostatními územními celky – 57,4 % bytů disponovalo internetem, v okrese 52,2 %, v kraji 54,5 % a v ČR 56,6 %. Vybavenost koupelnou s minimálně sprchovým koutem, splachovacím záchodem i převaha způsobu vytápění prostřednictvím centrálního zdroje vytápění převyšuje průměr ČR, což je charakteristické pro větší města. Byty v Pelhřimově však výrazně více využívají jako zdroj vytápění kotelny, které jsou umístěny mimo dům (45,3 %, v ČR 32,6 %), což není pro okres Pelhřimov ani pro Kraj Vysočina příliš typické (kraj 19,6 % bytů, okres 17,9 %). O něco nižší než v ČR je využití plynu k vytápění (32,9 % bytů, v ČR 37,7 %) a plyn je v Pelhřimově zaveden rovněž do menšího počtu bytů ve srovnání se situací v ČR (do 60,2 %, v ČR je zaveden přímo do 66,1 % bytů).

4. TRH PRÁCE

4.1. Ekonomická aktivita a zaměstnanost

Ekonomická aktivita obyvatelstva podává informace o počtu obyvatel, kteří jsou schopni podílet se na ekonomickém růstu a rozvoji území¹¹. Ve městě Pelhřimov žilo při posledním sčítání lidu celkem 8 708 ekonomicky aktivních a z celkového počtu obyvatel tak představovali 53,3 %. To bylo o něco více než na úrovni okresu (50,9 %), ale i kraje (51,1 %) a ČR (52,3 %). Pokud bychom měřili míru ekonomické aktivity, tedy podíl ekonomicky aktivních osob z obyvatel starších 15 let, byla by hodnota tohoto ukazatele v případě Pelhřimova 61,9 %, v okrese 59,2 %, v kraji 59,9 % a v ČR 61,1 %. Míra ekonomické aktivity je v Pelhřimově tedy o něco vyšší než činil průměr všech ostatních nadřazených územních celků.

4.1.1. Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva podle kategorie ekonomické aktivity

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo lze dále členit na zaměstnané a nezaměstnané. Ze zaměstnaných lze dále určit zaměstnance a podnikatele. Podíl nezaměstnaných z celkového počtu ekonomicky aktivních je možno chápat jako míru nezaměstnanosti ke dni sčítání lidu. Ta v případě města Pelhřimov činila 5,4 %, což bylo méně než v okrese (6,6 %) a výrazně méně než v kraji (9,2 %) a v celé ČR (9,8 %).

Tab. 4.1: Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva města Pelhřimov, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR

Územní jednotka	Ekonomicky aktivní	z ekonomicky aktivních zaměstnaní	ze zaměstnaných		z ekonomicky aktivních nezaměstnaní
			zaměstnanci	podnikatelé	
Pelhřimov	8 708	8 239	6 219	1 306	469
Okres Pelhřimov	36 923	34 484	25 989	5 294	2 440
Kraj Vysočina	262 107	237 881	183 001	33 368	24 226
ČR	5 523 428	4 982 585	3 615 579	758 800	540 843

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky

Ze zaměstnaných ve všech územních jednotkách převažoval počet zaměstnanců nad počtem podnikatelů. Zaměstnanci v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov i v Kraji Vysočina tvořili více než ¾ zaměstnaných osob, v celé ČR pak o něco méně (72,6 %). Z tohoto hlediska vykazalo město Pelhřimov, okres i kraj tedy nižší podnikatelskou aktivitu než činil průměr ČR.

4.1.2. Struktura ekonomicky aktivních obyvatel podle vzdělání

Vzdělanostní struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva města Pelhřimov, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR je zachycena v tabulce č. 4.2 a obrázku č. 4.1. Je z nich patrné, že nejsilnější skupinou v Pelhřimově stejně jako na úrovni celé ČR byli ekonomicky aktivní s nejvýše středním vzděláním s maturitou (44,4 %), zatímco v případě okresu i kraje tvořily největší skupinu ekonomicky aktivní osoby s nejvýše středním vzděláním bez

¹¹ Ekonomicky aktivní obyvatelstvo se zjišťuje pouze při sčítání lidu, tedy jednou za deset let. Mezi ekonomicky aktivní osoby dle posledního sčítání lidu 2001 jsou zahrnuty všechny osoby, které uvedly, že patří mezi zaměstnané osoby, zaměstnavatele, osoby samostatně činné, pracující důchodce, pracující studenti a učně, ženy na mateřské dovolené v trvání 28 resp. 37 týdnů, osoby v základní, náhradní nebo civilní vojenské službě, ve vazbě a výkonu trestu nebo osoby nezaměstnané. V roce 2011 již v souboru obyvatel nefigurovaly osoby v základní, náhradní nebo civilní vojenské službě, jinak zůstaly kategorie stejné.

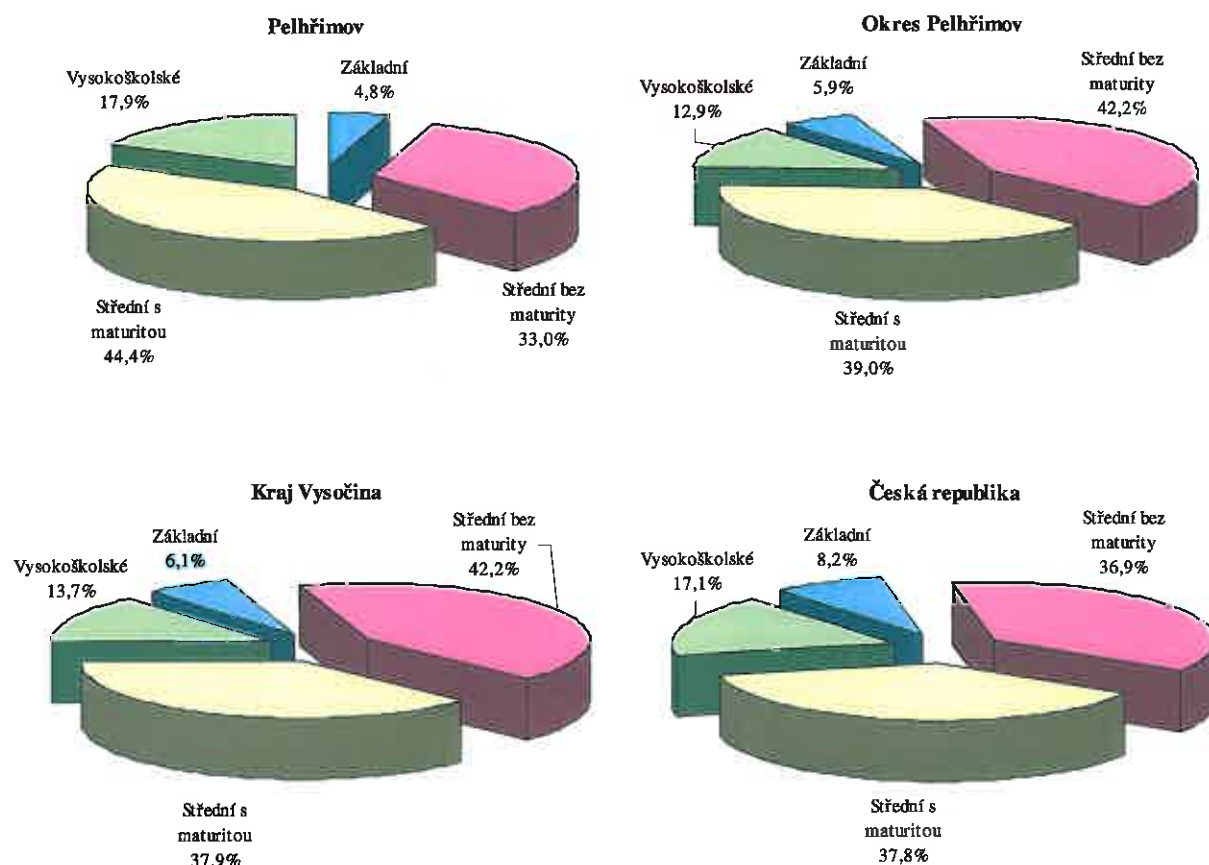
maturity. Těch bylo na území obou celků dokonce více než dvě pětiny (shodně 42,2 %), zatímco v samotném Pelhřimově pouze necelá třetina (33,0 %). Na druhé straně bylo v Pelhřimově více vysokoškoláků (17,9 %). Agregovaná skupina osob nejméně s maturitou tedy v Pelhřimově tvořila 62,3 % všech ekonomicky aktivních, zatímco v ČR šlo o 54,9 %, v Kraji Vysočina pouze o 51,6 % a v okrese Pelhřimov pak o 51,9 %.

Tab. 4.2: Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva města Pelhřimov, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR dle vzdělání

Územní jednotka	Ekonomicky aktivní	z toho se vzděláním			
		základní vč. bez vzdělání	střední bez maturity	střední s maturitou	vysokoškolské
Pelhřimov	8 708	414	2 871	3 866	1 557
Okres Pelhřimov	36 923	2 193	15 578	14 387	4 765
Kraj Vysočina	262 107	16 044	110 735	99 307	36 021
ČR	5 523 428	451 887	2 040 401	2 085 834	945 306

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky

Obr. 4.1: Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva města Pelhřimov, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR dle vzdělání (v %)

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky

Nejmenší skupinu představovali ve všech územních celcích ekonomicky aktivní s nejvýše základním vzděláním (vč. bez vzdělání a s nedokončeným základním vzděláním), ale i zde byly zřejmé výrazné rozdíly – město Pelhřimov mělo pouze necelých 5 % ekonomicky aktivních, okres a kraj zhruba 6 %, ale v celé ČR jich bylo sečteno 8,2 % z celkového počtu

ekonomicky aktivních. Vzdělanostní úroveň ekonomicky aktivních obyvatel města Pelhřimov je tedy ve srovnání s průměry okresu, kraje i ČR podstatně lepší.

Z hlediska vzdělanosti lze sledovat také strukturu zaměstnaných a nezaměstnaných, která se většinou dost podstatně liší. V Pelhřimově mezi zaměstnanými i nezaměstnanými dominovali ti se středním vzděláním s maturitou, přičemž jejich podíl byl u zaměstnaných o něco vyšší. Zhruba třetinu všech zaměstnaných i nezaměstnaných tvořily osoby se středním vzděláním bez maturity, přičemž jejich podíl byl tentokrát vyšší v případě nezaměstnaných. Velké rozdíly však nastaly u osob s nejvýše základním a také s vysokoškolským vzděláním. Zatímco mezi zaměstnanými bylo osob se základním vzděláním pouze 4,2 %, u nezaměstnaných to bylo 15,0 %. U vysokoškoláků byla situace opačná – mezi zaměstnanými jich bylo 18,4 %, mezi nezaměstnanými pouze 8,1 %.

Na úrovni okresu byly zřetelné rozdíly již na úrovni ekonomicky aktivních se středním vzděláním s maturitou – mezi zaměstnanými jich byly téměř dvě pětiny, zatímco mezi nezaměstnanými pouze 31,4 %. Obdobná situace byla i v celém Kraji Vysočina, přičemž hodnoty byly o něco nižší a podstatné rozdíly byly i v případě osob bez maturity (mezi zaměstnanými jich bylo 41,7 %, mezi nezaměstnanými 47,8 %). Téměř extrémní rozdíl byl na úrovni ČR u osob s nejvýše základním vzděláním – ve skupině zaměstnaných tvořily pouze 6,6 %, kdežto v kategorii nezaměstnaných více než pětinu (23,1 %).

4.1.3. Struktura zaměstnaných podle odvětví ekonomické činnosti

U zaměstnaných osob a částečně i u osob nezaměstnaných lze stanovit jejich strukturu podle odvětví ekonomické činnosti, v rámci něhož byli ve chvíli sčítání zaměstnáni nebo které vykonávali ve svém posledním zaměstnání (v případě nezaměstnaných). V této podkapitole bude analyzována pouze odvětvová struktura zaměstnaných.

Ke dni sčítání bylo ve městě Pelhřimov sečteno celkem 305 osob, které se věnovaly ve svém zaměstnání zemědělské či lesnické činnosti nebo rybolovu, což představovalo 3,7 % všech zaměstnaných (v roce 2001 to bylo 6,2 %). Tento podíl byl ve srovnání s jinými částmi okresu Pelhřimov i Kraje Vysočina velmi nízký a nijak zvlášť se nelišil od průměru ČR (3,0 %). Kraj Vysočina dlouhodobě vykazuje vysoký podíl pracujících v primárním sektoru, který je zároveň nejvyšší ze všech krajů ČR. I okres Pelhřimov patří mezi regiony výrazně orientované na primární sektor, což dokazuje i to, že v zemědělství a lesnictví při sčítání lidu pracovalo 8,8 % všech zaměstnaných (v tom 7,5 % při zemědělské výrobě).

V sekundárním sektoru bylo dle sčítání lidu zaměstnáno v Pelhřimově 3 122 osob, což představovalo 37,9 % všech zaměstnaných. Rovněž tento podíl byl o něco nižší než v případě okresu Pelhřimov (41,2 %) a Kraje Vysočina (43,1 %), ale přece jen větší než činil průměr ČR (35,7 %). Nízký byl v rámci sekundéry především podíl zaměstnaných ve stavebnictví (6,3 %), neboť v ostatních územích vždy překračoval hodnotu 7 %. V průmyslu bylo zaměstnáno 2,6 tis. osob, tedy 31,6 % všech zaměstnaných, což bylo více než v ČR, ale podstatně méně než v okrese či kraji (podstatný pokles ale nastal ve srovnání s rokem 2001, kdy bylo v průmyslu zaměstnáno 38,3 % osob). Mnohem méně významný než v kraji i v celé ČR byl v Pelhřimově a také v okrese Pelhřimov energetický průmysl, tedy výroba a rozvod energie a vody (pouze 0,9 %, v okrese 1,0 %) a zanedbatelný význam pro zaměstnanost měla také těžba nerostných surovin (0,2 % a 0,1 %).

Zpracovatelský průmysl zastával významnou funkci pro zaměstnanost ve městě, v okrese i v Kraji Vysočina. V rámci zpracovatelského průmyslu však v Pelhřimově nedominovalo výrazně žádné odvětví ve srovnání s ostatními celky, pouze lze zmínit ostatní zpracovatelský průmysl, v němž byl podíl pracujících třikrát větší než v průměru v celé ČR a zároveň odvětví zaměstnávalo více než 5 % všech osob. Také okres Pelhřimov a Kraj Vysočina vykázal určitou specializaci na tento průmysl (odvětví zahrnuje výrobu nábytku, sportovních potřeb, hraček, hudebních nástrojů, kartáčnických výrobků apod.). Nejvíce osob však v rámci zpracovatelského průmyslu pracovalo ve strojírenství a jejich podíl v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov i v Kraji Vysočina překračoval 8 %, tedy více než v případě celé ČR (6,7 %).

Tab. 4.3: Struktura zaměstnaných v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR dle odvětví ekonomické činnosti

Odvětví	Pelhřimov		Okres Pelhřimov		Kraj Vysočina		Česká republika	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
I. sektor	305	3,7	3 026	8,8	15 993	6,7	151 268	3,0
Zemědělství	252	3,1	2 576	7,5	13 452	5,7	119 047	2,4
Lesnictví a rybolov	53	0,6	450	1,3	2 541	1,1	32 222	0,6
II. sektor	3 122	37,9	14 224	41,2	102 596	43,1	1 778 046	35,7
Průmysl	2 604	31,6	11 713	34,0	83 963	35,3	1 396 560	28,0
Těžba nerostných surovin	16	0,2	41	0,1	1 236	0,5	41 272	0,8
Zpracovatelský průmysl	2 511	30,5	11 324	32,8	78 507	33,0	1 277 511	25,6
- potravinářský	343	4,2	1 360	3,9	8 130	3,4	129 587	2,6
- TOK*	236	2,9	907	2,6	5 536	2,3	64 428	1,3
- dřevozpracující	75	0,9	1 014	2,9	4 329	1,8	39 781	0,8
- papírenský a polygr.	39	0,5	213	0,6	1 743	0,7	40 799	0,8
- chemický	321	3,9	1 093	3,2	4 554	1,9	122 752	2,5
- sklářský a stav. hmot	26	0,3	132	0,4	2 211	0,9	53 249	1,1
- hutnický a kovožprac.	234	2,8	1 535	4,5	14 433	6,1	231 875	4,7
- strojírenský	686	8,3	2 960	8,6	24 050	10,1	334 645	6,7
- elektrotechnický	132	1,6	515	1,5	6 514	2,7	178 572	3,6
- ostatní zpracovatelský	419	5,1	1 595	4,6	7 006	2,9	81 823	1,6
Výroba a rozvod energií	77	0,9	348	1,0	4 220	1,8	77 777	1,6
Stavebnictví	518	6,3	2 510	7,3	18 632	7,8	381 485	7,7
III. sektor	4 812	58,4	17 235	50,0	119 292	50,1	3 053 271	61,3
Obchod	876	10,6	3 549	10,3	23 923	10,1	573 272	11,5
Pohostinství a ubytování	224	2,7	989	2,9	6 595	2,8	177 926	3,6
Doprava a spoje	469	5,7	2 108	6,1	14 249	6,0	371 655	7,5
Finančnictví	226	2,7	662	1,9	4 372	1,8	138 490	2,8
Služby pro podniky	621	7,5	1 899	5,5	14 797	6,2	505 502	10,1
Veřejná správa a obrana	629	7,6	1 932	5,6	13 757	5,8	329 122	6,6
Vzdělávání	647	7,8	2 324	6,7	15 900	6,7	339 039	6,8
Zdravotní a sociální péče	773	9,4	2 569	7,4	17 312	7,3	370 731	7,4
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	346	4,2	1 203	3,5	8 387	3,5	247 533	5,0
Celkem	8 239	100,0	34 484	100,0	237 881	100,0	4 982 585	100,0

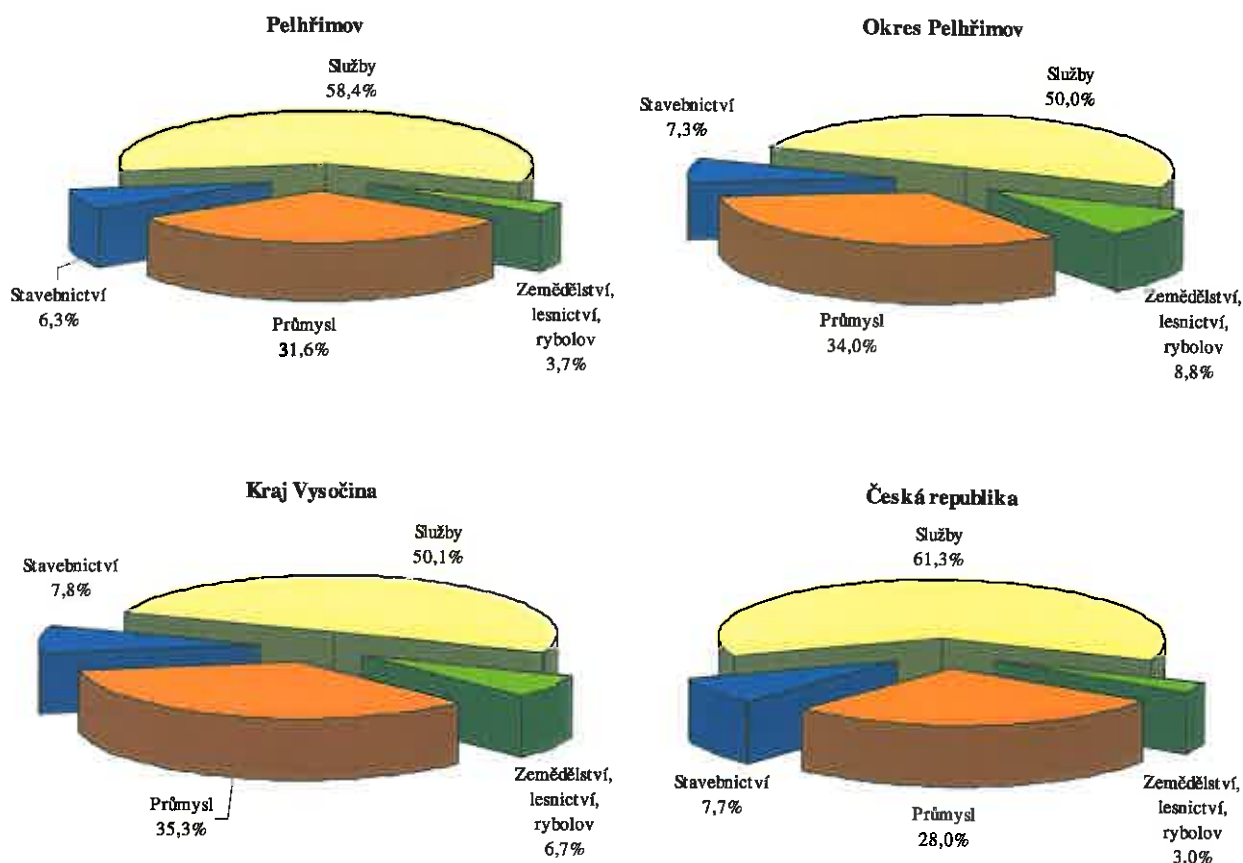
Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky

* TOK – textilní, oděvní a kožedělný průmysl

Město Pelhřimov potvrdilo svou pozici střediska v rámci Kraje Vysočina nadprůměrným počtem osob zaměstnaných v terciárním sektoru. Podíl zaměstnaných ve službách (58,4 %) byl podstatně vyšší než činil průměr v okrese, resp. v kraji (50,0 %, resp. 50,1 %), ale přesto nedosahoval republikového průměru (61,3 %). Ve srovnání s rokem 2001 sektor služeb významně posílil svoji pozici (v roce 2001 pracovalo v terciéru ve městě pouze 45,8 % všech

zaměstnaných). Pouze tři odvětví terciéru však vykazala vyšší podíl zaměstnaných než v ČR, ale o žádné specializaci se zde nedá hovořit. Jednalo se o odvětví zdravotnictví, vzdělávání a veřejnou správu. V ostatních odvětvích služeb pracoval menší podíl osob než v ČR; nejslabším odvětvím bylo heterogenní odvětví služeb pro podniky a v rámci něho bylo nedostatečně rozvinuté především odvětví výzkumu a vývoje, ale nízký byl ve srovnání s ČR také počet osob zaměstnaných v rámci reklamních, leasingových, bezpečnostních i personálních agentur.

Obr. 4.2: Odvětvová struktura zaměstnaných v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR dle odvětví ekonomické činnosti (v %)

Pramen: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, ČSÚ, Praha, 2012 – předběžné výsledky

Z hlediska ekonomické aktivity a zaměstnanosti lze tedy shrnout, že město Pelhřimov vykazovalo dle sčítání lidu vzdělanější pracovní sílu ve srovnání s celým okresem Pelhřimov, Krajem Vysočina i s ČR. Také se zde postavení města jako střediska prokázala větším významem terciéru pro zaměstnanost než v jiných částech kraje, nicméně tento sektor národního hospodářství zůstával i nadále poddimenzován ve srovnání s průměrem ČR.

V závěru této podkapitoly se lze zmínit také o **mzdových poměrech**. Dříve (ještě v polovině minulého desetiletí) poskytoval ČSÚ informace o průměrné hrubé měsíční mzdě až do úrovně okresů, přičemž okres Pelhřimov vykazal vždy nejnižší průměrnou mzdu. Nyní už tato data k dispozici nejsou, ale lze očekávat, že se situace výrazně nezměnila a hrubá mzda zde nedosahuje průměrných hodnot Kraje Vysočina ani ČR. To dokazuje i analýza výběrového souboru průmyslových firem působících na území města, který byl získán na základě jejich účetních závěrek z let 2009 a 2010 (přepočtený počet zaměstnanců, celkové mzdové náklady).

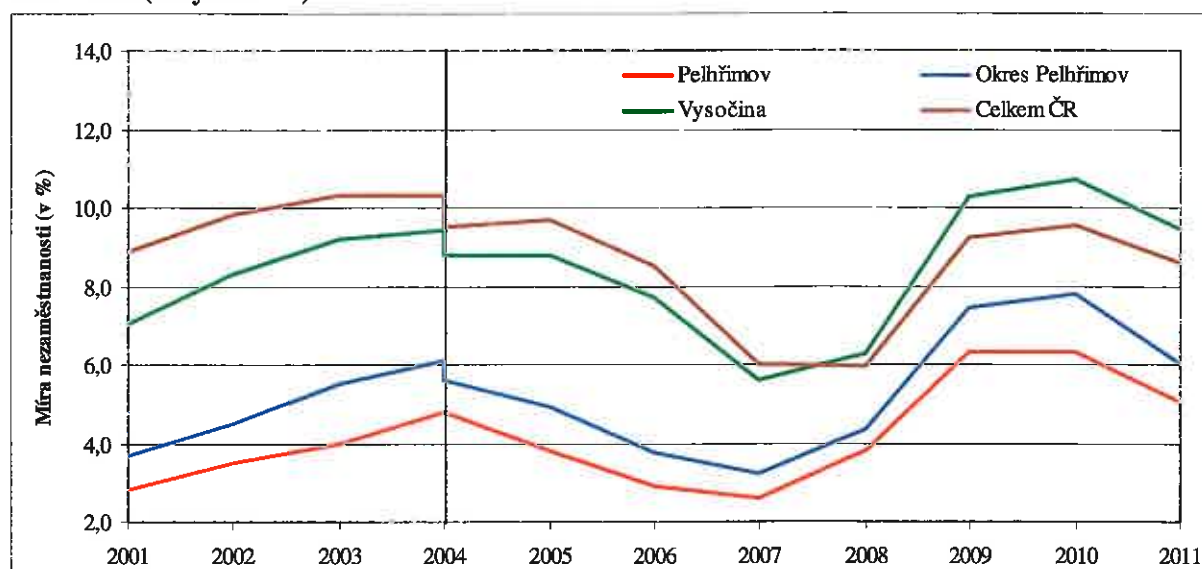
Bylo šetřeno celkem 27 firem se sídlem v Pelhřimově (392 v celém Kraji Vysočina). V roce 2009 byla průměrná mzda v těchto firmách v Pelhřimově zhruba o 500 Kč nižší než v průměru ve všech šetřených firmách v kraji a přestože se meziročně právě o tuto hodnotu zvýšila, byla v roce 2010 nižší než v kraji již o 800 Kč.

4.2. Nezaměstnanost¹²

4.2.1. Vývoj míry nezaměstnanosti

Vývoj situace na trhu práce z hlediska míry nezaměstnanosti byl v posledních deseti letech (2002 – 2011) v Kraji Vysočina příznivější než v celé České republice. Obdobná byla situace i ve všech okresech kraje s výjimkou okresu Třebíč, který průměrné republikové hodnoty výrazně převyšoval a přes určité zlepšení v roce 2007 zde míra nezaměstnanosti zůstala po celou dobu vyšší než v celé ČR.

Obr. 4.3: Vývoj míry nezaměstnanosti v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2001 – 2011 (vždy k 31.12.)

Pramen: Uchazeči a volná pracovní místa v okresech ČR, 2002 – 2011, SSZ MPSV ČR, 2002 – 2012, GIS prostorová analýza, MPSV ČR, 2008, 2012, vlastní výpočty

Okres Pelhřimov je dlouhodobě typický velmi podprůměrnou mírou nezaměstnanosti ve srovnání s ostatními okresy kraje i ČR (běžně patří mezi nejlepších 10 okresů), což je dáno jednak nízkou hustotou osídlení, která však není důvodem pro to, aby některé především veřejné služby (školy, zdravotnictví, veřejná správa) nebyly v Pelhřimově pokryty, a na druhé straně vysokou zaměstnaností v zemědělství, pro jehož fungování je nutné zapojit zdejší pracovní sílu, které se často i nedostává. Obyvatelstvo je navíc zvyklé a ochotné pracovat za nižší mzdy nebo také naopak dojíždět za prací na delší vzdálenosti (Praha). O vyjížděce do zaměstnání však dosud nejsou ze sčítání lidu 2011 k dispozici potřebné údaje.

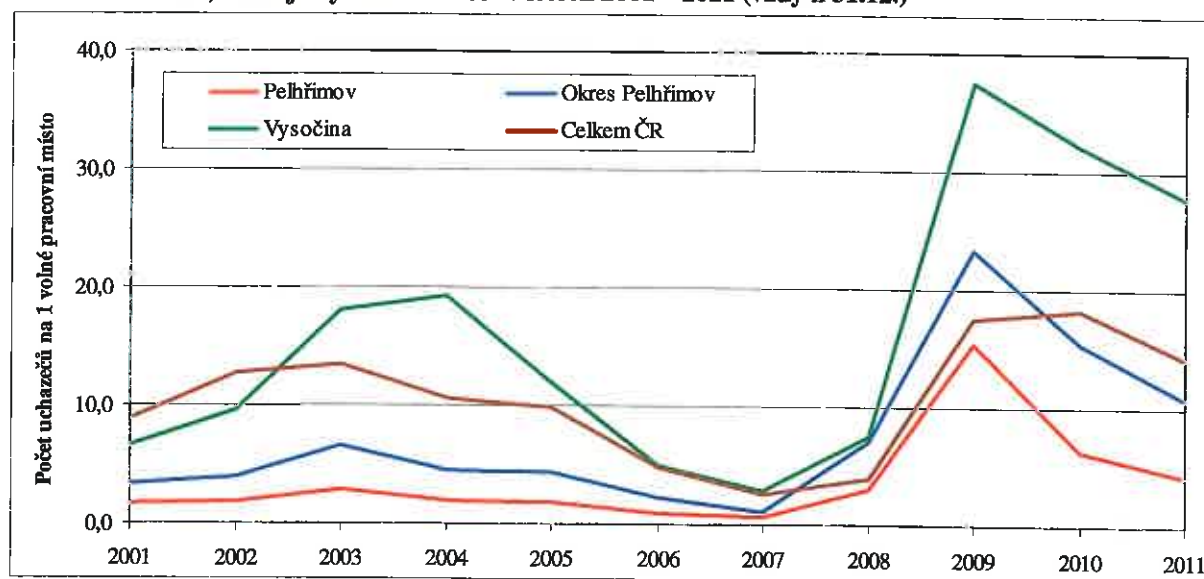
Obdobně je to i v případě města Pelhřimov, které vykazovalo za posledních deset let míru nezaměstnanosti vždy nižší než činil okresní průměr, což je dáno mj. jeho veřejnosprávní funkcí jako střediska správního obvodu ORP, koncentrací škol, zdravotnických a sociálních

¹² V červenci roku 2004 došlo ke změně v metodice výpočtu míry nezaměstnanosti za okresy, kraje, ČR a určitým způsobem také za menší územní jednotky (ORP, POÚ, obce).

zařízení, které mají rovněž mnohdy problémy se získáním kvalifikované pracovní síly. Ve městě existovala i období, kdy počet volných pracovních míst hlášených na úřadu práce převyšoval počet evidovaných uchazečů o zaměstnání.

Z následujícího obrázku je patrné, že Pelhřimov vykazoval až do konce roku 2007 téměř soulad mezi nabídkou a poptávkou na pracovním trhu (počet uchazečů na jedno místo se blížil hodnotě 1). Obdobná byla i situace na úrovni okresu Pelhřimov, kdežto Kraj Vysočina již od roku 2003 neměl dostatek pracovních míst ve srovnání s počtem evidovaných uchazečů a hodnota sledovaného ukazatele byla vždy vyšší než v ČR. Po roce 2008 se situace v Pelhřimově, v okrese i v kraji výrazně zhoršila a v roce 2009 na jedno hlášené místo připadalo v Kraji Vysočina téměř 40 osob, v okrese Pelhřimov více než 20 a nepříznivý trend nastal také v Pelhřimově, kde se hodnota tohoto ukazatele výrazně přiblížila republikovému průměru. V posledních dvou letech došlo k určitému oživení trhu práce na všech úrovních, přesto poměr mezi uchazeči a volnými místy i na konci roku 2011 výrazně převyšoval hodnoty v předkrizovém období.

Obr. 4.4: Vývoj ukazatele „počet uchazečů připadajících na 1 volné pracovní místo“ v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2001 – 2011 (vždy k 31.12.)

Pramen: Uchazeči a volná pracovní místa v okresech ČR, 2002 – 2011, SSZ MPSV ČR, 2002 – 2012, GIS prostorová analýza, MPSV ČR, 2008, 2012, vlastní výpočty

Následující tabulka zachycuje změnu ve vybraných charakteristikách trhu práce na všech sledovaných úrovních mezi roky 2007 a 2011 (předchozí verze Strategického plánu rozvoje města Pelhřimov zachycovala výsledky k 31.12.2003, proto byly vybrány tyto roky). Od roku 2007 se situace na trhu práce v ČR podstatně změnila. Zatímco výchozí rok lze hodnotit jako dlouhodobě nejpříznivější z hlediska nezaměstnanosti, rok 2011 byl sice o něco příznivější než předchozí dva roky ekonomické krize, avšak zdaleka nebylo dosaženo hodnot daných ukazatelů před krizí.

Ekonomická situace podstatně zhoršila postavení žen na trhu práce v Pelhřimově – zatímco v roce 2007 tvořily ženy pouze 39 % ze všech osob evidovaných na úřadu práce (celkem 97 nezaměstnaných žen), v roce 2011 to bylo 46,9 % (z absolutního hlediska více než dvojnásobek – 208 osob). Ve všech ostatních případech se podíl žen na celkovém počtu nezaměstnaných během ekonomické krize snížil. V roce 2007 mezi nezaměstnanými v Kraji

Vysočina i v ČR tvořily nadpoloviční většinu právě ženy, avšak v roce 2011 již převažovali muži (v okrese Pelhřimov převažovali i v roce 2007).

Výrazný dopad neměla krize na absolventy škol a mladistvé do 18 let; v Pelhřimově se jejich podíl sice mírně zvýšil, ale v absolutním měřítku došlo k nárůstu o 23 osob. Mírný nárůst podílu absolventů a mladistvých byl zaznamenán také v případě Kraje Vysočina a ČR, kdežto na úrovni okresu Pelhřimov se jejich podíl dokonce mírně snížil. K podstatné změně v podílu došlo u osob se zdravotním postižením (OZP), jejichž absolutní počet se sice mírně navýšil (s výjimkou ČR, kde klesl), ale jejich podíl na celkové nezaměstnanosti se výrazně snížil, a to na všech úrovních, nejvýrazněji právě ve městě Pelhřimov. V roce 2007 tvořili zdravotně postižení čtvrtinu všech nezaměstnaných ve městě, což bylo podstatně více než jinde. V roce 2011 byl však jejich podíl již nižší než v případě okresu či kraje. Navýšení počtu nezaměstnaných tedy nastalo především v jiných kategoriích než jsou ty zvláště sledované a považované za hůře uplatnitelné na trhu práce (absolventi a mladiství a OZP). Ekonomická krize měla komplexní charakter a zasáhla všechny skupiny osob bez velkých rozdílů.

Tab. 4.4: Změna vybraných charakteristik trhu práce v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR mezi lety 2007 a 2011 (vždy k 31.12.)

Měsíc	Počet uchazečů	z toho (v %)			Volná místa	PU/VM*	Míra nezaměstnanosti		
		ženy	absolventi	OZP*			celkem	ženy	muži
Město Pelhřimov									
2007	249	39,0	9,6	25,3	417	0,6	2,6	2,4	3,2
2011	444	46,9	10,6	13,3	105	4,2	5,0	5,1	4,9
Okres Pelhřimov									
2007	1 398	48,6	7,6	23,5	1 376	1,0	3,2	3,6	2,9
2011	2 398	48,2	7,4	16,5	222	10,8	6,0	6,8	5,5
Kraj Vysočina									
2007	16 202	53,9	7,8	20,7	5 764	2,8	5,6	7,0	4,6
2011	25 605	48,6	8,5	14,4	921	27,8	9,4	10,8	8,4
ČR									
2007	354 878	53,9	6,4	18,4	141 066	2,5	6,0	7,4	4,9
2011	508 451	49,2	6,6	12,4	35 784	14,2	8,6	9,8	7,7

Pramen: GIS prostorová analýza k 31.12.2007 a 2011, vlastní výpočty

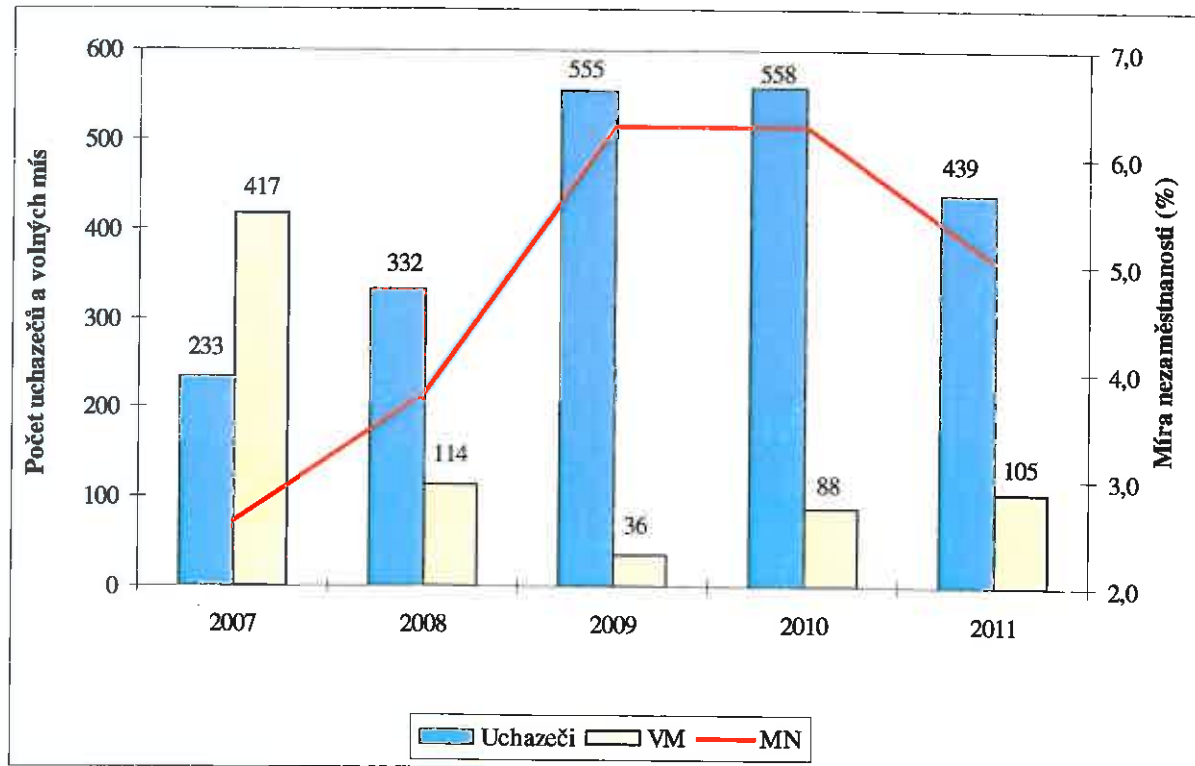
* OZP osoby se zdravotním postižením, PU/VM – počet uchazečů na jedno volné pracovní místo

Velmi podstatný byl zásah ekonomické krize do počtu hlášených pracovních míst. Zatímco ve městě se jejich počet snížil obdobně jako v celé ČR zhruba čtyřikrát, na úrovni okresu Pelhřimov a Kraje Vysočina to bylo dokonce více než šestkrát. Na konci roku 2007 bylo v Pelhřimově registrováno více volných míst než uchazečů o zaměstnání a v okrese Pelhřimov byl z kvantitativního hlediska počet uchazečů na 1 volné místo rovný jedné (nemusel samozřejmě odpovídat poměr např. z hlediska požadavků na úroveň vzdělání, odvětví činnosti atd.). Rovněž v kraji a v ČR se situace jevila velmi příznivě, neboť poměr mezi místy a nezaměstnanými nepřesahoval hodnotu 3. Do konce roku 2011 se hodnota daného ukazatele v průměru v ČR zvýšila téměř šestkrát, v kraji a v okrese desetkrát a v Pelhřimově pak sedmkrát, takže na jedno hlášené volné pracovní místo připadali již více než 4 uchazeči.

Negativní vývoj na trhu práce se projevil i zvýšením míry nezaměstnanosti. Postiženy byly především ty okresy ČR, které vykazovaly do počátku krize nižší hodnoty míry nezaměstnanosti a mezi které patřil i okres Pelhřimov. Přes téměř dvojnásobné zvýšení míry

nezaměstnanosti se však okres udržel i v roce 2011 na relativně dobré pozici ve srovnání s ostatními okresy (11. nejlepší, v roce 2007 to bylo 7. místo). Ve městě Pelhřimov bylo podstatnějsí navýšení nezaměstnanosti a zároveň i míry nezaměstnanosti u žen než u mužů, zatímco v okrese došlo poměrově ke stejnému zvýšení míry nezaměstnanosti a na úrovni kraje i ČR se výrazněji zvýšila nezaměstnanost mužů než žen.

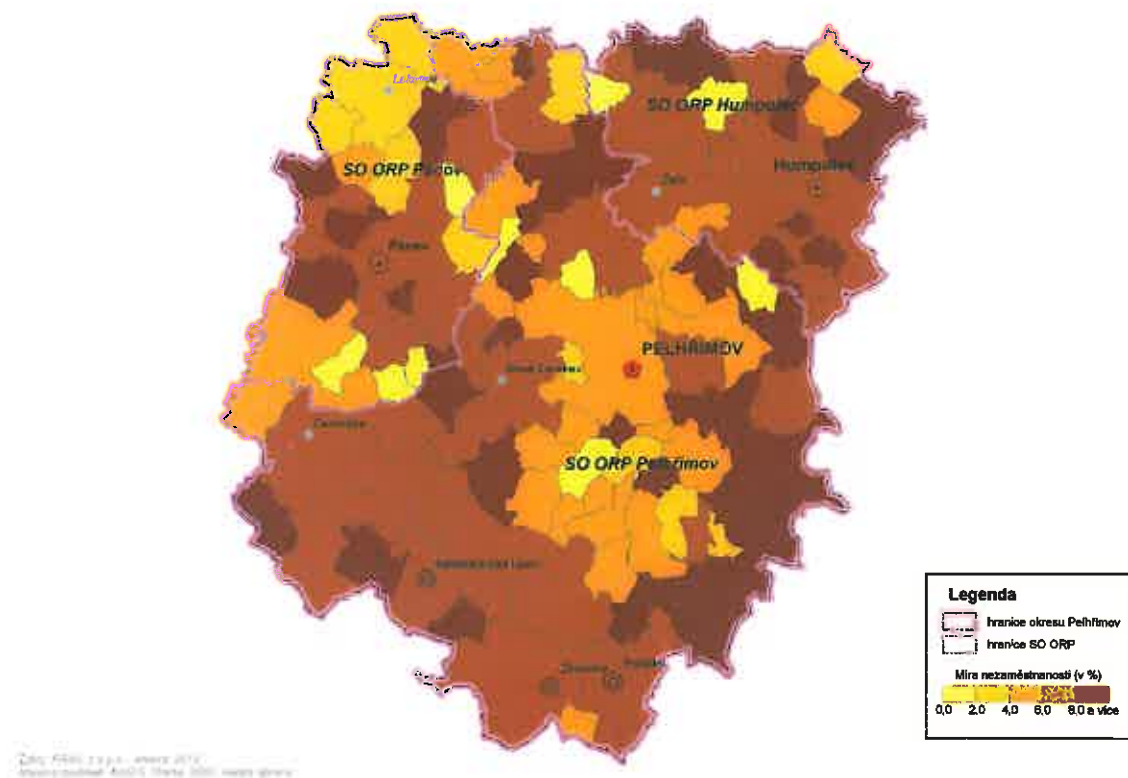
Obr. 4.5: Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání, volných pracovních míst a míry nezaměstnanosti v Pelhřimově v letech 2007 – 2011 (vždy k 31.12.)

Pramen: GIS prostorová analýza k 31.12.2007 a 2011, vlastní výpočty

Obrázek č. 4.5. zachycuje vývoj počtu uchazečů, volných pracovních míst a míry nezaměstnanosti v Pelhřimově v letech ekonomické krize. Stav míry nezaměstnanosti k 31.12.2011 v obcích okresu Pelhřimov zachycuje obrázek 4.6. Z něho jsou zřejmé určité regionální rozdíly v míře nezaměstnanosti. Pozitivně se jeví především situace v okolí městyse Lukavec, kde obce vykazovaly spíše podprůměrnou nezaměstnanost. Průměrné i nižší hodnoty byly dosaženy v širším okolí okresního města, zatímco obce na Pacovsku, Humpolecku a v celé jihozápadní části okresu vykazovaly spíše nadprůměrnou míru nezaměstnanosti (6 – 8 %). Míru nezaměstnanosti vyšší než 8 % pak na konci roku 2011 měly především obce v jihovýchodní části okresu (Horní Cerekev a okolí) u hranic s okresem Jihlava.

Obr. 4.6: Míra registrované nezaměstnanosti v obcích okresu Pelhřimov k 31.12.2011

Pramen: Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska, MPSV ČR, 2012

4.2.2. Struktura nezaměstnanosti

V následující kapitole bude analyzována struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání a délky evidence. Struktura uchazečů podle vzdělání naznačuje vyšší kvalifikovanost volné pracovní síly v Pelhřimově než v okrese, kraji i v ČR. Podíl osob s nejvýše základním vzděláním zde činil v obou časových horizontech zhruba 15 % a za poslední 4 roky ještě klesl (ve srovnání s rokem 2003 se snížil podstatně – nejvýše základní vzdělání tehdy měla téměř pětina všech nezaměstnaných). To byly výrazně odlišné údaje především ve srovnání s ČR, kde mělo v roce 2007 dokonce více než 30 % všech uchazečů o zaměstnání pouze základní vzdělání a na konci roku 2011 jich byla stále více než čtvrtina (27,5 %). Největší skupinu uchazečů tvořili tradičně osoby se středním vzděláním bez maturity (vyučení), přičemž v Pelhřimově jich byly pouze dvě pětiny (obdobně jako v roce 2003; od roku 2007 do roku 2011 nastal pokles pod hranici 40 %), zatímco v okrese i v kraji tvořili vyučení více než polovinu všech nezaměstnaných. V ČR činil jejich podíl 43,0 % a za sledované období se mírně zvýšil.

Uchazeči se středním vzděláním s maturitou tvořili v Pelhřimově v roce 2007 něco málo přes třetinu všech evidovaných (zhruba stejně – 33,1 % - to bylo i v roce 2003), což však bylo mnohem více než v případě okresu a kraje (zhruba čtvrtina) i ČR (21,5 %). Do roku 2011 se podíl středoškoláků s maturitou o něco snížil, zatímco na všech ostatních úrovních se mírně zvýšil, ale s výjimkou okresu Pelhřimov nepřesáhl ani v kraji, ani v ČR čtvrtinu ze všech nezaměstnaných. Více než dvojnásobně také převyšoval údaje za okres Pelhřimov, Kraj Vysočina i ČR podíl vysokoškoláků a osob s vyšším odborným vzděláním evidovaných na

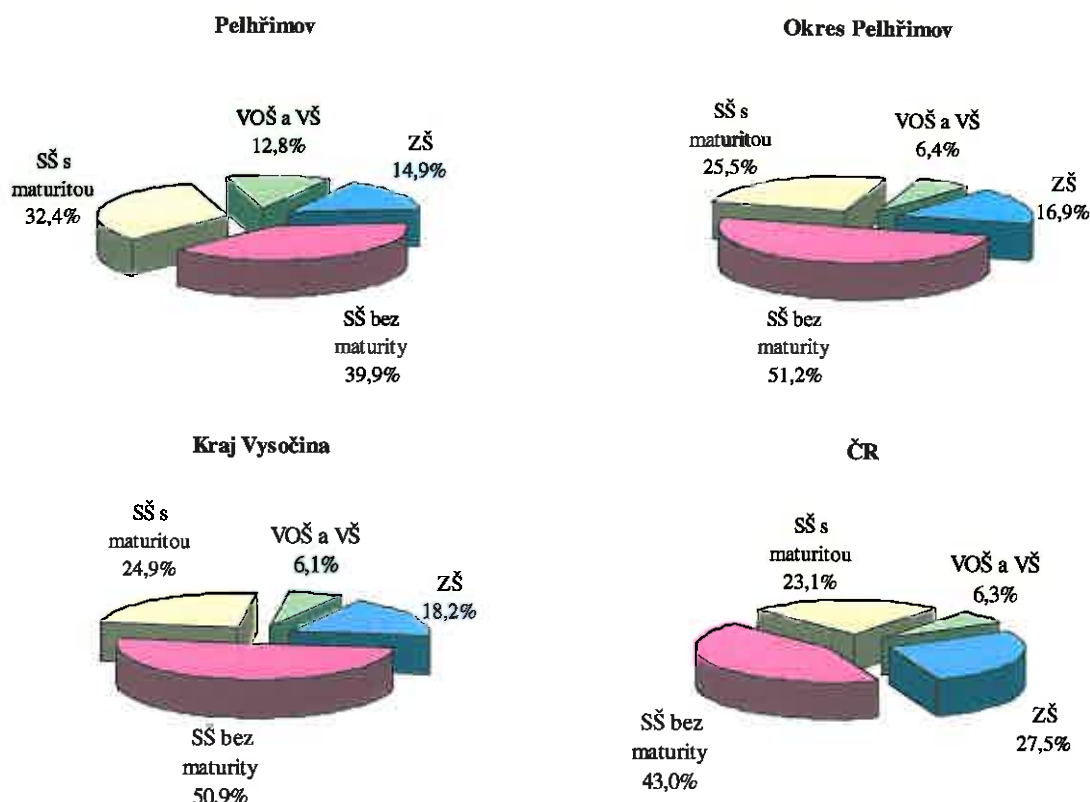
úřadě práce v Pelhřimově (12,8 %) a zároveň se jednalo o výrazně vyšší hodnoty než v roce 2007 (9,2 %) i v roce 2003 (7,7 %). Z daného tedy vyplývá, že město Pelhřimov ani jeho okolí nedisponuje dostatkem pracovních míst pro kvalifikovanou pracovní sílu (počet nezaměstnaných osob nejméně s maturitou v roce 2011 činil 45,2 %, zatímco jinde se pohyboval zhruba okolo dvou pětin), zatímco osoby se základním vzděláním a vyučením bez maturity mají problémy s uplatněním se na trhu práce mnohem menší než na úrovni celého okresu, kraje či ve srovnání s republikovým průměrem.

Tab. 4.5: Struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2007 a 2011 (k 31.12)

Území	Počet uchazečů celkem		Struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání (v %)							
			základní		střední bez maturity		střední s maturitou		VOŠ a vysokoškolské	
	2007	2011	2007	2011	2007	2011	2007	2011	2007	2011
Pelhřimov	249	444	15,7	14,9	41,0	39,9	34,1	32,4	9,2	12,8
Okres Pelhřimov	1 398	2 398	18,4	16,9	51,9	51,2	24,7	25,5	5,0	6,4
Kraj Vysočina	16 202	25 605	21,4	18,2	49,3	50,9	24,6	24,9	4,7	6,1
ČR	354 878	508 451	31,7	27,5	42,4	43,0	21,5	23,1	4,5	6,3

Pramen: Uchazeči a volná pracovní místa k 31.12.2007 a 2011, SSZ MPSV ČR, Praha, 2008 a 2012

Obr. 4.7: Struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR k 31.12.2011

Pramen: Uchazeči a volná pracovní místa k 31.12.2007 a 2011, SSZ MPSV ČR, Praha, 2008 a 2012

U nezaměstnaných lze sledovat také délku evidence na úřadech práce. Pro zemědělské regiony je charakteristický sezónní průběh nezaměstnanosti, tzn. že k 31.12.2012 je největší skupina osob evidována méně než 6 měsíců (odchod do evidence úřadů práce na podzim, z evidence úřadů práce na jaře). Obdobně sezónní jsou práce ve stavebnictví a cestovním

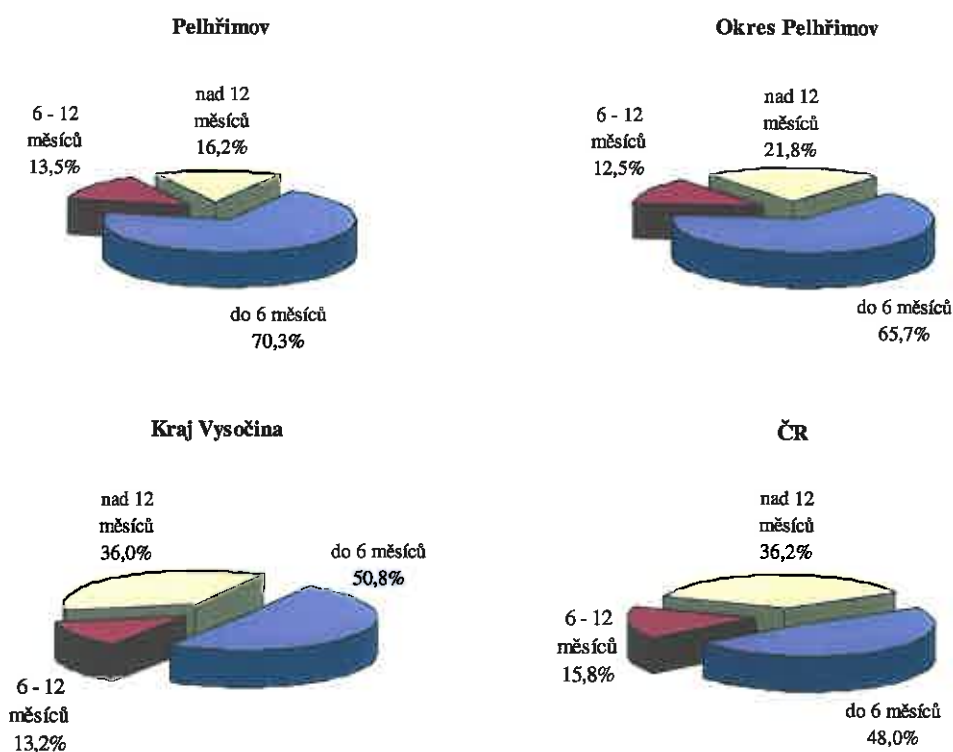
ruchu, které v podzimních měsících končí. Město Pelhřimov i okres Pelhřimov vykázal výraznou závislost na sezónních činnostech, neboť k 31.12.2007 i 2011 byly evidovány méně než půl roku vždy více než dvě třetiny všech uchazečů o zaměstnání (v Pelhřimově dokonce více než 70 %).

Tab. 4.6: Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky evidence na úřadech práce v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2007 a 2011 (k 31.12)

Území	Počet uchazečů celkem		Struktura uchazečů podle délky evidence na ÚP					
			do 6 měsíců		6 – 12 měsíců		12 a více měsíců	
	2007	2011	2007	2011	2007	2011	2007	2011
Pelhřimov	249	444	73,1	70,3	13,7	13,5	13,3	16,2
Okres Pelhřimov	1 398	2 398	68,5	65,7	13,3	12,5	18,2	21,8
Kraj Vysočina	16 202	25 605	50,3	50,8	14,9	13,2	34,8	36,0
ČR	354 878	508 451	46,3	48,0	15,1	15,8	38,6	36,2

Pramen: Uchazeči a volná pracovní místa k 31.12.2007 a 2011, SSZ MPSV ČR, Praha, 2008 a 2012

Obr. 4.8: Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky evidence v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR k 31.12.2011

Pramen: Uchazeči a volná pracovní místa k 31.12.2007 a 2011, SSZ MPSV ČR, Praha, 2008 a 2012

Méně než v průměru v celé ČR bylo registrováno uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce v rozmezí 6 – 12 měsíců, tedy těch, kteří se zaevidovali v první polovině roku. Rozdíly však nebyly tak výrazné, jako v případě dlouhodobě nezaměstnaných (déle než rok), kterých město Pelhřimov i okres Pelhřimov vykázaly méně než pětinu (okres Pelhřimov v roce 2011 o něco více – 21,8 %), kdežto Kraj Vysočina a ČR více než třetinu. Zatímco na úrovni města, okresu i kraje došlo za poslední 4 roky k navýšení počtu dlouhodobě nezaměstnaných, v ČR jejich počet mírně klesl.

Závěrem této kapitoly lze shrnout, že město Pelhřimov vykazuje na jedné straně příznivé podmínky z hlediska nezaměstnanosti, nicméně zatímco pro osoby s nižším stupněm vzdělání je zde pracovních příležitostí více, ekonomicky aktivní minimálně s maturitou se zde uplatňují hůře a jejich podíl na nezaměstnaných výrazně převyšuje průměry ČR i Kraje Vysočina. Více než jinde je zřejmá závislost na sezónních pracích (půl roku pracovat, půl roku v evidenci ÚP), což dokazují nadprůměrné počty uchazečů o zaměstnání evidovaných ke konci jednotlivých let po dobu méně než 6 měsíců.

5. HOSPODÁŘSTVÍ

5.1. Bilance půdy

Dalším důkazem k označení území města Pelhřimov jako střediska zemědělského regionu je struktura druhů pozemků, na kterých se město, resp. jeho venkovské části rozprostírají. Celkem 65 % plochy studovaného území tvoří **zemědělská půda** (orná půda, sady a zahrady, trvalé travní porosty – TTP), což je více než na úrovni celého okresu (61,0 %), kraje (60,3 %) a především celé ČR (53,6 %). Největší plochu ze zemědělské půdy zaujímá orná půda (téměř polovinu z celkové rozlohy města – 49,3 % a 75,9 % zemědělské půdy), v případě okresu Pelhřimov a Kraje Vysočina jde o 46 – 47 % a na celém území ČR je jako orná půda využíváno již pouze 38 % plochy. Vzhledem ke klimatickým podmínkám a relativně vysoké nadmořské výšce není území kraje, okresu a ani města příliš příznivé pro zahradnictví a výsadbu ovocných sadů, ani v okrese Pelhřimov ani na území města se nenachází vinice nebo chmelnice (plocha využitá jako sady a zahrady zabírá ve městě zhruba 2 % území, v celé ČR 3,0 %). Naopak v případě trvalých travních porostů (TTP) vykazovalo město i okres Pelhřimov mírně nadprůměrné hodnoty ve srovnání s Krajem Vysočina a ČR (přes 13 %, kraj a ČR něco málo přes 12 %).

Tab. 5.1: Využití půdy v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR (k 31.12.2011, v ha, %)

Území	Orná	Sady a zahrady*	TTP	Lesní plochy	Vodní plochy	Zastavěné plochy	Ostatní	Celkem
Pelhřimov (v ha)	4 700	192	1 302	2 198	132	174	832	9 528
Pelhřimov (%)	49,3	2,0	13,7	23,1	1,4	1,8	8,7	100,0
Okres Pelhřimov (%)	46,3	1,5	13,2	30,3	1,7	1,2	5,9	128 985
Kraj Vysočina (%)	46,6	1,6	12,1	30,4	1,7	1,3	6,2	679 560
ČR (%)	38,0	3,0	12,5	33,7	2,1	1,7	9,3	7 886 598

Pramen: Veřejná databáze ČSÚ, Praha, 2012

* včetně vinic a chmelnic

Největší podíl z **nezemědělské půdy** tvoří v podmínkách ČR většinou lesní plochy. Kraj Vysočina nedosahuje průměrných republikových hodnot (33,7 %) a stejně tak tomu je i v případě okresu Pelhřimov (obdobně jako kraj zhruba 30 %) i samotného města Pelhřimov, z jehož území nezabírají lesní plochy ani čtvrtinu (23,1 %). Vodní plochy jsou ve městě zastoupeny na menším území než na ostatních úrovních (1,4 %), přestože v kraji či okrese nedosahují ani 2 % (v ČR 2,1 %). Vzhledem k charakteru Pelhřimova jako města je pochopitelný o něco vyšší podíl zastavěných ploch (1,8 %) ve srovnání s okresem (1,2 %) i krajem (1,3 %) a převyšuje také o něco průměr ČR (1,7 %). Naopak ostatní plochy nedosahují hodnot ČR (8,7 %, v ČR 9,3 %), i když okresní i krajské průměry jejich rozloha překračuje.

V rámci územního plánu města jsou uvedeny také údaje za jednotlivé části města Pelhřimov. Největší podíl zemědělské půdy byl zaznamenán ve Skryšově (85,5 %) a Starém Pelhřimově (81,9 %). Orná půda se na zemědělské půdě podílela vždy více než 50 %, kdežto trvalé travní porosty většinou netvořily ani třetinu z celkové plochy zemědělské půdy (pouze v Ostrovci, více než čtvrtinu také v Janovicích, Nemojově, Vlášenicích-Drbohlavech, Vlášenicích a Služátkách). Naopak nejméně zemědělské půdy bylo v Ostrovci (43,2 %) a Lešově (48,3 %), kde byl na druhé straně zase největší podíl lesů z celkového území katastru (Ostavec 52,2 % a Lešov 46,4 %). Lesní půda tvoří ani desetinu území v Pelhřimově (5,6 %) a Skryšově (8,0 %). Nadprůměrným podílem vodních ploch vynikají části Nemojov (5,2 %) a Radětín (3,6 %). Zastavěné plochy ve venkovských částech nedosahují většinou ani 1 % celkové výměry, s výjimkou Pelhřimova (7,2 %), Starého Pelhřimova (1,2 %) a Skryšova (1,0 %).

5.2. Struktura ekonomických subjektů

V současné době ČSÚ na území města Pelhřimov registruje zhruba 3,9 tis. ekonomických subjektů. Z hlediska právní formy jde především o fyzické osoby nezapsané v obchodním rejstříku a podnikající dle živnostenského zákona (2,9 tis., tj. 74,4 %) a ostatní fyzické osoby (zhruba 550). Dále jsou to obchodní společnosti (347 subjektů, tj. 9 %), z nichž většina je společností s ručením omezeným (325 subjektů, tj. 8,3 %) a zbytek akciových společností (22 subjektů). Ve městě bylo také registrováno 71 podnikatelů – zahraničních osob, 65 zemědělských podnikatelů, 10 družstev a 18 příspěvkových organizací.

Tak. 5.2: Struktura hospodářských subjektů dle počtu zaměstnanců a příslušnosti k sektorům národního hospodářství v roce 2011

Odvětví NH	Celkem	Neuveдено	Bez zam.	1 - 5	6 - 9	10 - 19	20 - 24	25 - 49	50 - 99	100 - 199	200 - 249	250 - 499	nad 500
Primér	183	58	112	8		2		2	1				
Sekundér	1 043	452	459	61	16	24	2	11	4	6	3	4	1
Průmysl	501	215	194	34	11	19	2	10	3	5	3	4	1
Těžba ner. sur.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zpracovatelský průmysl	484	212	186	32	11	19	2	9	3	4	3	4	1
Potravinářský	28	14	5	2	1	2	0	1	0	1	0	2	0
TOK	88	53	24	3	1	3	0	1	0	2	1	0	0
Dřevozpracující	67	31	30	2	1	1	0	1	0	1	0	0	0
Papírenský a polygrafický	15	5	9	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Chemický a výroba z plastů	8	4	1	0	1	0	0	0	0	0	2	0	0
Sklářský a stavebních hmot	14	5	5	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Hutnický a kovozpracující	119	54	47	8	4	3	0	3	0	0	0	0	0
Elektrotechnický	33	8	16	3	1	2	1	2	0	0	0	0	0
Strojrenský	18	2	7	2	1	7	0	0	0	0	0	0	1
Automobilový	2	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nábytkářský	45	18	20	3	0	0	1	1	2	0	0	0	0
Ostatní	47	18	21	4	0	1	0	0	1	0	0	2	0
Výroba a rozvod energií a vody	15	3	8	2	0	0	0	1	0	1	0	0	0
Stavebnictví	542	237	265	27	5	5	0	1	1	1	0	0	0
Terciér	2 739	1 485	917	243	42	23	4	10	9	3	1	1	1
Obchod	1 025	621	284	93	16	8	0	1	1	0	0	1	0
Doprava a spoje	99	45	23	15	8	3	2	2	0	0	1	0	0
Pohostinství a ubytování	171	100	39	19	6	6	0	1	0	0	0	0	0
Inf. a komunik. čin.	67	23	41	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Peněžnictví a pojišťovnictví	81	24	53	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Čin. v oblasti nem.	151	116	29	4	0	0	0	2	0	0	0	0	0
Profesní, vědecké a technické čin.	236	94	122	14	5	1	0	0	0	0	0	0	0
Administrativní a podpůrné činnosti	302	143	128	31	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Veř. spr. a obrana	59	32	22	2	0	0	0	1	0	2	0	0	0
Vzdělávání	69	29	23	5	1	1	0	3	6	1	0	0	0
Zdrav. a soc. péče	53	5	8	33	1	2	2	0	1	0	0	0	1
Kulturní, zábavní a rekreační čin.	86	54	21	8	1	1	0	0	1	0	0	0	0
Ostatní činnosti	340	199	124	13	3	1	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	3 965	1 995	1488	312	58	49	6	23	14	9	4	5	2

Pramen: Registr ekonomických subjektů 2010. ČSÚ, Praha, 2011

Z hlediska počtu zaměstnanců šlo ve většině případů o podniky, které neměly uveden počet zaměstnanců nebo byly bez zaměstnanců (87,8 %, což bylo o něco méně než v okrese – 89,9 % i v kraji – 89,3 %). Podniky se zaměstnanci vykazovaly nejčastěji 1 – 5 zaměstnanců (7,9 % všech podniků, což bylo na druhé straně o něco více než v okrese Pelhřimov – 6,6 % i v kraji – 7,0 %), kdežto podniky s více než 500 pracovníky byly pouze dva, a to Agrostroj Pelhřimov, a.s. a Nemocnice Pelhřimov, p.o. (v okrese 4 podniky, v Kraji Vysočina 39 podniků). Celkem 20 společností mělo mezi 250 a 499 zaměstnanci (0,5 %, v okrese 9 podniků, v kraji 46), z toho nejvíce ve zpracovatelském průmyslu (11 firem). V kategorii 50 – 99 zaměstnanců převažovaly firmy z terciárního sektoru, konkrétně z odvětví vzdělávání. Společnosti s 25 – 49 zaměstnanci byly zastoupeny ve všech sektorech a z hlediska jednotlivých odvětví jich nejvíce bylo v hutnickém a kovozpracujícím průmyslu (3) a z terciéry pak opět v odvětví vzdělávání (3). Celkem 49 firem spadalo do kategorie 10 - 19 zaměstnanců (1,2 %) a 58 pak do kategorie 6 – 9 zaměstnanců (1,5 %) – v obou případech šlo o mírně vyšší podíl ve srovnání s okresem a krajem.

Z hlediska právní formy převažovaly v Pelhřimově fyzické osoby nezapsané v obchodním rejstříku (74,4 %) a tak tomu bylo i v případě okresu Pelhřimov a Kraje Vysočina (oba 72 %). Druhou nejsilnější skupiny tvořily společnosti s ručením omezeným, kterých bylo v Pelhřimově o něco více (8,1 %) než v případě okresu (5,7 %) a kraje (6,7 %). Ostatní typy již byly zastoupeny méně než 5 %.

Hospodářskou úroveň regionu lze rovněž hodnotit dle přílivu a stavu přímých zahraničních investic (PZI). Mezi okresy Kraje Vysočina okres Pelhřimov výrazně dominuje ve stavu PZI v přepočtu na 1000 obyvatel. Do roku 2006 okres Pelhřimov výrazně zaostával, ale během následujících tří let jeho pozice významně vzrostla. V roce 2009 na 1000 obyvatel okresu připadalo 310 mil. Kč přímých zahraničních investic, což bylo podstatně více než v druhém nejúspěšnějším okrese Jihlava – 162 mil. Kč a samozřejmě také než v Kraji Vysočina (113 mil. Kč). Investice směřovaly především do průmyslové zóny v Humpolci, ale v posledních letech je investory hojně využívána také průmyslová zóna v Pelhřimově, v lokalitě Lhotka.

5.2.1. Zemědělství

Město Pelhřimov leží dle typu zemědělských výrobních oblastí v bramborářské oblasti, která je charakteristický středně zvlněným až silně svažitém terénem, kambizeměmi, hlinitopísčitými až písčitohlinitými půdami s nižším podílem mělkých a silně skeletovitých půd, mírně teplými klimatickými podmínkami, průměrnou teplotou 5 – 8°C a průměrnými srážkami 550 – 900 mm. Pěstují se zde především konzumní, průmyslové a sadbové brambory, krmné obilniny, řepka, len. Tento typ tvoří necelou pětinu zemědělského půdního fondu ČR. Na území města se nenachází žádný větší chov hospodářských zvířat. Cena zemědělských pozemků dle vyhlášky 412/2008 Sb. činila k 1.1.2012 celkem 3 – 4 Kč/m² a byla tedy spíše podprůměrná.

Ve městě Pelhřimov působilo dle Registru ekonomických subjektů (RES) v roce 2011 v odvětví zemědělství, lesnictví a vodního hospodářství celkem 183 subjektů (4,6 % všech subjektů v RES, tedy méně než v okrese Pelhřimov – 8,5 % i v Kraji Vysočina – 7,6 %), z toho absolutní většina (124 subjektů) měla svoje sídlo přímo v Pelhřimově. Více než deset zemědělských podnikatelů bylo registrováno také ve Strměchách, kdežto v ostatních částech města se jednalo pouze o jednotlivce. Dle právní formy největší skupinu tvořili zemědělské podnikatele (62), dále živnostníci nezapsaní v obchodním rejstříku (48) a zahraniční osoby (40 subjektů).

Ze zemědělských firem má v Pelhřimově sídlo společnost **ZZN AGRO s.r.o.**, která se zabývá výrobou a prodejem krmných směsí, směsných a průmyslových hnojiv, obchoduje se zemědělskými komoditami, agrochemií i osivy. Firma je součástí konsolidačního celku skupiny Agrofert Holding, a.s. Činností v oblasti zemědělské výroby se mj. zabývá **Farma Poříčí, s.r.o.**, která má více než 25 zaměstnanců a kromě toho provozuje také Motel Farma (restaurace a ubytování). Zemědělskou, konkrétně živočišnou výrobou se zabývá také firma **Agrospol Starý Pelhřimov, s.r.o.**, který v roce 2011 zaměstnával 16 osob. Zakládáním, regenerací, rekonstrukcí a údržbou sadových úprav se zabývá společnost **EKOIMPEX Vysočina s.r.o.**, která vznikla v roce 2008 jako nástupce firmy Ekoimpex, která byla založena v roce 1991, a v současnosti má méně než 20 zaměstnanců. V oblasti lesnictví jsou pak největším zaměstnavatelem **Lesy Pelhřimov, a.s.** (přibližně 50 zaměstnanců) a Městská správa lesů Pelhřimov s.r.o. (více než 25 zaměstnanců).

5.2.2. Průmysl

Průmyslových firem bylo v celém Pelhřimově včetně jeho částí na konci roku 2010 registrováno 501 (12,6 % ze všech subjektů, což bylo méně než v okrese – 14,7 % i v kraji – 15,2 %), z toho opět téměř 90 % mělo sídlo přímo v Pelhřimově. Celkem 13 subjektů sídlilo ve Starém Pelhřimově a v ostatních částech města šlo o vždy o 1 – 6 firem. Dle právní formy patřila nadpoloviční většina (364, tj. 72,7 %) mezi fyzické osoby nezapsané v obchodním rejstříku, 63 bylo společností s ručením omezeným a 41 zahraničních osob.

V Pelhřimově sice nemá sídlo žádná společnost, která by se zabývala těžbou nerostných surovin, nicméně takováto firma na území města působí. Jedná se o společnost Hanson ČR, a.s., která v lomu u Radňova a Nemojova těží stavební kámen povrchovou těžbou, konkrétně migmatiticko biotické ruly u Radňova a migmatity a ruly u Nemojova. Část území je poddolovaná, nicméně dle územního plánu jde o stabilizovaný prostor.

Průzkumem veřejných zdrojů o hospodaření průmyslových subjektů v Kraji Vysočina¹³ bylo identifikováno 17 průmyslových firem, které měly v roce 2010 více než 20 zaměstnanců, z toho 11 jich mělo více než 100 pracovníků.

Tab. 5.3: Největší průmysloví zaměstnavatelé působící v Pelhřimově

IČO	Název	Odvětví průmyslu	Počet zaměstnanců v Kraji Vysočina	
			2010	2009
00009971	Agrostroj Pelhřimov, a.s.	strojírenství	1 210	945
25183427	Spojené kartáčovny, a.s.	ostatní zpracovatelský	421	420
25156063	Adélka, a.s.	potravinařský	232	269
25162501	Rimowa CZ, s.r.o.	textilní, oděvní a kožedělný	230	200
46678140	ZZN Pelhřimov a. s.	potravinařský	225	148
00477354	CIRET s.r.o.	ostatní zpracovatelský	197	174
26094720	Produktion Sito, s.r.o.	chemický a výroba z plastů	193	220
25701843	CONTEG, spol. s r.o.	elektrotechnický	181	162
16853962	FIA ProTeam s.r.o.	chemický a výroba z plastů	135	134
00028754	DUP - družstvo Pelhřimov	textilní, oděvní a kožedělný	132	129
63275635	MADETA a.s.	potravinařský	130	134

Pramen: RES, ČSÚ, 2011, Účetní závěrky firem ze rok 2009 a 2010, Obchodní rejstřík, 2012

¹³ Hospodaření průmyslových podniků v Kraji Vysočina v roce 2009 a 2010, VYCERRO, Ústí nad Labem, 2012

Největším průmyslovým zaměstnavatelem v Pelhřimově je **Agrostroj Pelhřimov, a.s.**, který má svoje kořeny v roce 1896 v soukromé dílně zabývající se výrobou zemědělských strojů. Po druhé světové válce byla firma začleněna pod národní podnik Agrostroj, což vedlo k rozvoji výroby (dojíací technika, žací stroje). V osmdesátých letech se provoz v Pelhřimově stal součástí státního podniku Agrozet, který ve městě zaměstnával více než 1,5 tis. osob. V roce 1990 došlo k založení akciové společnosti s původním názvem. Na odbytové potíže způsobené ztrátou východních trhu reagovala firma rozšířením sortimentu o modernizované řezačky, drtiče slámy a kukuřice, mulčovače a zametací stroje. Po několika rekonstrukcích a modernizacích společnost dosáhla postavení největšího výrobce zemědělských strojů v České republice, a to bez podílu zahraničního kapitálu. V roce 2011 dosáhl podnik se svými 1,4 tis. zaměstnanci (89 % pracuje přímo ve výrobě, pobočku má v Počátkách) ročního obrátu ve výši 3,3 mld. Kč.

Dlouhodobou historii má v regionu Pelhřimovska také společnost **Spojené kartáčovny a.s.**, která v současnosti patří mezi největší výrobce kartáčnického zboží ve střední a východní Evropě. Její výrobky se prodávají ve více jak 15 zemích, má stabilně přes 400 zaměstnanců a dosahuje ročního obrátu více jak 900 milionů korun. Její historie sahá až do roku 1882 do soukromé výroby rýžových kartáčů. V roce 1948 došlo ke znárodnění a podnik se stal součástí n.p. Zadrev se sídlem v Olomouci; v roce 1950 byly vyčleněny kartáčnické provozy (14 provozů) a vznikly Spojené kartáčovny, n.p. se sídlem právě v Pelhřimově. V roce 1980 byl dokončen nový areál, takže na konci osmdesátých let pracovalo v kartáčovnách v Pelhřimově celkem 700 osob. V devadesátých letech probíhala rozsáhlá rekonstrukce a modernizace včetně stavby nových prostor a vybavení novými stroji, což umožnilo snížení počtu zaměstnanců. Export již tehdy činil zhruba polovinu výroby a do současnosti se zvýšil na 60 %. Mezi hlavní výrobky patří štetce, kartáče, zubní kartáčky a úklidové prostředky, ale firma se zabývá také výrobou plastových výlisků. V Pelhřimově má více budov (Za Elektrárnou, Nádražní), ale hlavní výrobní prostory se nachází na ulici Libkovodské. Na začátku roku 2012 zde byla otevřena nová výrobní hala o ploše 3600 m², kam byla umístěna vstříkolisovna. Výrobní prostory se také rozšířily o 950 m² v novém skladu (2011), kde začala fungovat balící linka.

Do ostatního zpracovatelského průmyslu spadala v roce 2010 z firem nad 100 zaměstnanců ještě společnost **CIRET s.r.o.** (do roku 2009 název KANA, spol. s r.o.), která k 31.12.2011 zanikla sloučením s firmou FIA proTeam, s.r.o. Část společnosti přešla na firmu COLOR EXPERT ŠTORCH CZ s.r.o. Společnost Ciret s.r.o. Česká republika byla členem mezinárodní skupiny STORCH-CIRET Group, která se celosvětově zabývá vývojem, výrobou a prodejem kompletního sortimentu malířského náradí. Sídlo v Pelhřimově funguje jako logistické centrum určené k distribuci výrobků do zemí střední a východní Evropy. Společnost **FIA ProTeam s.r.o.**, další z větších firem se sídlem v Pelhřimově (135 zaměstnanců), zajišťuje pro danou skupinu výrobu malířských válečků, maskovacích pásek a Cover Quick fólií a je řazena do plastikářského průmyslu.

Významné postavení mají mezi největšími zaměstnavateli potravinářské firmy. Třetím největším průmyslovým zaměstnavatelem je totiž pekárna **Adélka, a.s.**, která měla v roce 2010 více než 200 zaměstnanců. Ta vznikla z aktivit soukromého pekaře, který privatizoval v roce 1993 tehdejší Jihočeské pekárny, původně státní podnik, který v roce 1989 zaměstnával v pekárně a cukrárně zhruba 80 zaměstnanců. Firma prošla rekonstrukcí, modernizací, byl vybudován mlýn a v současnosti společnost disponuje i vlastní autodopravou. V poslední době se začala orientovat na zdravou výživu a pečivo pro děti. Počet jejich prodejen stále roste. Další firmou řazenou do potravinářského průmyslu je

dceřiná společnost již zmiňovaného ZZN Agro s.r.o. - **ZZN Pelhřimov, a.s.**, která se zabývá výrobou krmných směsí, skladováním zemědělských rostlinných komodit, dále obchodem s hnojivy a pesticidy a je řazena do potravinářského průmyslu. Mezi roky 2009 a 2010 počet svých zaměstnanců podstatně navýšila. Poslední potravinářskou firmou se zhruba 130 zaměstnanci je mlékárna **MADETA a.s.**, která navazuje na dlouholetou historii Jihočeské mlékárny a i v současnosti má sídlo v Českých Budějovicích (své kořeny má zdejší provoz v roce 1942). Madeta Pelhřimov disponuje jednou z nejmodernějších technologií na zpracování trvanlivého mléka. Kromě něho se zde vyrábí trvanlivá smetana a ochucená trvanlivá mléka Lipánek. V roce 2010 se sem z Českých Budějovic přesunula výroba Jihočeského lahodného mléka, smetany a podmásolí. Firma zaměstnává v Pelhřimově více osob než před transformací ekonomiky na konci osmdesátých let.

Na pelhřimovské průmyslové zóně vyrostla v roce 2012 nová hala německé společnosti **Rimowa CZ, s.r.o.**, která v Pelhřimově funguje od roku 1997 a v roce 2011 výrazně zvýšila počet svých zaměstnanců (na 370) při výrobě kufrů z polykarbonátů. Firma se tak stala třetím největším průmyslovým zaměstnavatelem ve městě. Rozvoj výroby může mít za důsledek příchod dalších firem – subdodavatelů, kteří v průmyslové zóně vytvoří nová pracovní místa. Jednou z nich má být švédská firma Arla Plast, která se zabývá výrobou polykarbonátů a v ČR již působí (v Kadani). Firma Rimowa úzce spolupracuje s českým výrobcem kožené galanterie **LIWA CZ, s.r.o.**, který má rovněž sídlo v Pelhřimově a působí zde od roku 1992. V současnosti má zhruba 90 zaměstnanců a od původní výroby kožených pouzder pro automobilový průmysl zaměřila svoji výrobu na potřeby pro zdravotnictví, dále pro ochranu přístrojů a nástrojů, a také vyrábí kompletní vnitřní vybavení do cestovních zavazadel právě od firmy Rimowa.

Významným zaměstnavatelem je také firma **Produktion SITO, s.r.o.**, která má sídlo ve Starém Pelhřimově a zabývá se výrobou mycích houbiček, drátěnek, ocelové vlny a utěrek ze speciálního materiálu. Jejím vlastníkem je pelhřimovská firma SITO, s.r.o., která má německé vlastníky. Během let 2009 a 2010 počet svých zaměstnanců firma redukovala v důsledku dopadů hospodářské krize. V roce 2011 pak došlo ke snížení, ale jen minimálnímu, takže průměrně bylo ve firmě zaměstnáno 184 osob. V Pelhřimově má svoji provozovnu, resp. výrobní závod a sklad pražská firma **Conteg, spol. s r.o.**, která se zabývá výrobou rozvaděčů, systémových řešení a služeb pro datová centra. Mezi dvěma sledovanými lety počet svých zaměstnanců zvýšila.

Velmi pestrá řada činností zajišťuje společnost **DUP – družstvo Pelhřimov**. Kromě toho, že vlastní pelhřimovský pivovar, převažuje v jeho sortimentu výroba kožené galanterie, ale také kovovýroba. DUP - družstvo Pelhřimov bylo založeno v roce 1945 pod názvem DUP - družstvo uměleckého průmyslu, kdy výrobní sortiment zahrnoval dřevěné vázy a dózy ručně malované. V roce 1947 své aktivity převedlo na výrobu kožené galanterie se zaměřením na aktovky. V roce 1949 byla zahájena výroba na provozovně Nový Rychnov v oboru kovo se zaměřením na manikúrovací nástroje. Od té doby se manikúra stala základním výrobním sortimentem družstva. V současnosti si družstvo výrobu nůžek, kleští, pinzet apod. v Pelhřimově uchovalo a k tomu také přidalo výrobu kožených obalů na manikúry, kosmetické, attaché, pilotní a cestovní kufry, sportovní kabely, montážní brašny, školní aktovky, pouzdra, desky atd. V roce 2001 odkoupilo družstvo od státu pivovar, který v současnosti funguje jako Pivovar Poutník. Družstvo si udržuje relativně stabilní počet zaměstnanců (kolem 130).

Dlouholetou historii (od druhé poloviny 19. století) měla v Pelhřimově také výroba textilu. V období centrálně plánované ekonomiky zde fungovala společnost Modeta Jihlava, která na konci osmdesátých let zaměstnávala v Pelhřimově 600 pracovníků. V roce 1994 se přetransformovala na společnost **Alfatex Móda, s.r.o.** a ještě v roce 2007 šlo o významného zaměstnavatele, který měl více než 220 pracovníků. Posilování české koruny, které se nepromítlo do cen výrobků firmy, jež exportovala, vedlo ke špatným hospodářským výsledkům, omezení výroby až k jejímu úplnému ukončení v roce 2008. V současnosti firma pouze pronajímá prostory v bývalé výrobní hale (Alfacentrum). Z podniků, které mají v současnosti již méně než 100 zaměstnanců (v Kraji Vysočina celkem), lze vzhledem k dlouhodobé historii v regionu zmínit také **Škrobárny Pelhřimov, a.s.** Ty před rokem 1989 spadaly pod Škrobárny Havlíčkův Brod a zaměstnávaly na konci osmdesátých let ve městě více než 130 pracovníků. Společnost je v současnosti ryze českým podnikem. Vyrábí a prodává škroby, výrobky ze škrobů, vitální lepek, krmiva a bramborovou kaši. Má i vlastní výzkum a rozsáhlé servisní a kontrolní laboratoře. Přímou v Pelhřimově vyrábí bramborový škrob a škrobový sirup a je zde také sklad. Další provozy má v Chýnově a Batelově.

Současné trendy v rámci EU směřují především do podpory rozvoje konkurenceschopné ekonomiky postavené na inovacích a na vysoké přidané hodnotě (hi-tech). Z výše uvedeného vyplývá, že zaměstnanost a podnikatelská aktivita v Pelhřimově je spíše postavena na výrobních odvětvích, které nevyžadují u pracovníků výzkumný potenciál a inovacím se příliš nevěnují. V souvislosti s tvorbou Regionální inovační strategie Kraje Vysočina bylo v roce 2011 uskutečněno dotazníkové šetření mezi firmami podnikajícími mj. i v Pelhřimově. Z něho vyplynula velmi nízká orientace průmyslových firem na inovace a výzkum, neboť pokud některé firmy zaměstnávaly odborné pracovníky s vysokoškolským vzděláním, soustředili se tito spíše na drobné úpravy v oblasti konstrukce či technologických postupů ve výrobě za účelem ušetření nákladů nebo na druhé straně v oblasti úpravy designu. Jedinou firmou vykazující intenzivní inovační činnost byl Conteg, spol. s r.o., který inovuje rovněž v oblasti datových center a spolupracuje s ČVUT Praha a VUT Brno. V Pelhřimově tedy mezi firmami nefigurují inovační firmy ani výzkumná pracoviště v rámci větších firem. Doplňujícím výsledkem šetření mezi firmami bylo zjištění, že firmy nejen v okrese Pelhřimov, ale v celém Kraji Vysočina postrádají kvalifikované pracovníky, a to především ve strojírenských profesích. Pouze výjimečně spolupracují se středními odbornými školami či učilišti, kterých je však v kraji již pouze několik, neboť o dané obory, které nejsou považovány za příliš perspektivní ze strany studentů a jejich rodičů, není velký zájem.

5.2.3. Stavebnictví

Ve stavebnictví působilo v roce 2011 v Pelhřimově celkem 542 firem (13,7 %, tzn. méně než v okrese Pelhřimov – 15,0 % a více než v Kraji Vysočina – 13,3 %), z toho 90 % mělo sídlo přímo v Pelhřimově, 21 subjektů pak ve Starém Pelhřimově. Dle právní formy opět výrazně převažovali živnostníci nezapsaní v obchodním rejstříku (361 subjektů), kteří tak tvořili dvě třetiny všech podnikatelů. Celkem 139 bylo zahraničních osob a pouze 36 (6,6 %) společností s ručením omezeným.

Největší stavební firmou se sídlem v Pelhřimově je společnost **AGOS stavební a.s. Pelhřimov**, která byla založena v roce 1992 a v současnosti je zaměřena na dodávku pozemních, vodohospodářských a ekologických staveb na klíč. Vedle toho vyrábí rozvaděče nízkého napětí a dřevěná okna EURO. Dále provozuje prodejnu stavebních hmot a prodejnu hutního materiálu. Firma je schopná reagovat na poptávku v oblasti občanských, bytových, průmyslových, zemědělských, vodohospodářských, ekologických a inženýrských staveb na

klíč. Mezi významné stavební firmy patří taky společnost **ELPE s.r.o.**, která se zabývá montážemi elektrických zařízení v budovách, montážemi tepelných čerpadel, ale také obchodem, dopravou a potravinářskou výrobou. Třetí největší stavební firmou je společnost **PSP s.r.o.**, která byla založena v roce 1992 a jejíž hlavní náplní je kompletní dodávka staveb, a to bytových, občanských, obchodních, kulturních, školských a zdravotních, ale také výstavba průmyslových závodů. Kromě toho se společnost PSP s.r.o. zabývá výrobou betonových směsí, zaměřuje se na výstavbu betonových konstrukcí (jímky, čističky odpadních vod, opěrné zdi, atd.) a je majitelem systémového bednění PASCHAL. Více než 10 zaměstnanců měla ze stavebních firem ještě společnost **Stavební izolace Pelhřimov, s.r.o.**, která vznikla v roce 1993 a jejíž činnost spočívá v tepelné, chladové, protipožární, protikondenzační izolaci a v montáži akustických opatření.

Z menší společností lze uvést firmu **Bonek, s.r.o.**, která vznikla také již v roce 1992 a v současnosti se soustředí na stavbu rodinných domů, průmyslových staveb a dalších činností jako je zateplování. Mezi malé firmy patří společnost **Bačina stavební firma a.s.**, která byla založená v Pelhřimově v roce 1992, navazuje na tradici rodinné stavební firmy Oldřicha Bačiny založené v roce 1938 v Pelhřimově a působící zde do roku 1948, kdy byla znárodněna. V té době byla největší stavební firmou v regionu Pelhřimovska (mezi významné stavby patří např. současný Hotel Křemešník postavený v roce 1940). Hlavní výrobní náplní stavební firmy Bačina je kompletní dodávka staveb, a to bytových, občanských i technické vybavenosti, obchodních, kulturních, školských, zdravotnických i výstavba průmyslových závodů. Kromě kompletní dodávky staveb se zabývá výrobou a montáží atypických zámečnických výrobků z oceli, nerezové oceli a mosazi, a to od těžkých konstrukcí hal a čerpacích stanic přes výtahové šachty, schodiště, vřetenová schodiště, vrata, dveře, výkladce a zábradlí až po speciální zámečnické výrobky podle požadavku zákazníka. Zatímco ještě v roce 2005 zaměstnávala firma více než 50 pracovníků v přepočteném stavu, v roce 2010 to bylo již jen 17.

Tab. 5.4: Největší zaměstnavatelé ve stavebních oborech se sídlem v Pelhřimově

IČO	Název	Počet zaměstnanců
46679626	AGOS stavební a.s. Pelhřimov	167
49050494	ELPE s.r.o.	77
46680781	PSP, s.r.o.	33
45023735	BONEK s.r.o., stavební firma Pelhřimov	20
63278944	Bačina stavební firma a.s.	17
48245216	Stavební izolace Pelhřimov, s.r.o.	13

Pramen: Registr ekonomických subjektů, ČSÚ, 2007, vlastní šetření

Do roku 2008 měla sídlo v Pelhřimově také společnost PSJ Pelhřimov spol. s r.o., dceřiná firma společnosti PSJ, a.s. založené v roce 1990 se sídlem v Jihlavě. S touto společností se následně sloučila a v Pelhřimově nadále působí jako PSJ, a.s. Celkem firma v celé ČR zaměstnává 440 osob.

5.2.4. Služby

Služby jsou z hlediska počtu ekonomických subjektů bezesporu největším sektorem ekonomiky města Pelhřimov. Sektor služeb (2 739 subjektů) se v současné době podílí 69 % na celkovém počtu ekonomických subjektů lokalizovaných ve městě, tedy podstatně více než v okrese (61,8 %) i v Kraji Vysočina (63,9 %). I v tomto případě platí, že absolutní většina firem působících ve službách má své sídlo v centrální části města (2 540, tj. 92,7 %). Několik

desítek firem má sídlo také ve Starém Pelhřimově a ve Skryšově. Převažují opět živnostníci nezapsaní v obchodním rejstříku (1930, tj. 70,5 %), ale druhou nejsilnější skupinu tvoří společnosti s ručením omezeným (205, tj. 7,5 %). Více než 100 subjektů jsou fyzické osoby podnikající dle jiných zákonů než živnostenského a o zemědělství (186, tedy 6,8 %) a také zahraniční osoby (102, tj. 3,7 %). Významnou skupinu v sektoru služeb narozdíl od ostatních sektorů představují také sdružení a jejich organizační složky (celkem 172, tj. 6,3 %).

Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele sektoru služeb patří Nemocnice Pelhřimov, která zaměstnávala v roce 2011 průměrně 636 osob (v roce 2010 to bylo 652), dále firma UNICLEAN spol. s r.o. (256 zaměstnanců v roce 2011), která se zabývá správou a údržbou nemovitostí (včetně úklidových prací) např. po stavbách, ale i v kancelářích apod. V ostatních případech se jedná spíše o malé firmy, kanceláře a živnostníky bez zaměstnanců.

5.2.5. Příležitost pro rozvoj podnikání

Ve městě Pelhřimov lze definovat několik zón s větší kumulací podnikatelských subjektů. Jedná se především o prostor na jihu města mezi ulicí Myslotínskou, resp. Libkovodskou a Rynáreckou, který je dělen ulicí K Silu, Matějkovou a Hrdinovou. Jde o průmyslovou zónu Lhotka (viz níže). Směrem na sever pokračuje ulice Nádražní, po jejíž pravé straně sídlí nebo má provozy rovněž řada firem (Spojené kartáčovny a.s., ZZN Pelhřimov a.s.). Další větší koncentrace firem se nachází v severozápadní části města na ulici Pražské a na ni navazující Hodějovické (ZZN Pelhřimov a.s., Tradeko, s.r.o., Svatek Kovomat, prodej technických plynů Messer apod.).

Pro podporu rozvoje podnikání město Pelhřimov v roce 1994 zbudovalo Průmyslovou zónu Lhotka, která se rozkládá na 35 ha katastru města. Město tuto zónu zbudovalo za pomoci dotačních prostředků od vládní agentury CzechInvest, která na ni přispěla finanční prostředky (a to 5,6 mil. Kč na 10,5 ha zóny) v roce 1999. Díky dalším investicím ze strany města byly připraveny kvalitní podmínky pro investory (tzn. zasíťování pozemků technickou infrastrukturou), což se pak i projevilo v jejich zvýšeném zájmu o danou lokalitu. V současnosti jsou již pozemky zcela rozprodány a firmy zde zaměstnávají 1,5 tis. pracovníků. Jednou z posledních investic je stavba nové budovy výše zmiňované firmy Rimowa na více než 4 tis. m², která je prvním krokem ke vzniku tzv. Rimowa City – prostoru o velikosti 9 tis. m² určeného pro subdodavatele firmy ze Švédska, Německa a ČR. Na průmyslové zóně působí kromě již zmiňovaných také společnost FIA proTeam s.r.o., KSB, konstrukce, stroje, brusy, spol. s r.o., Marták Logistic s. r. o., KUKS a.s., PROFI - HOBBY, s.r.o., Tekas, spol. s r.o., MOSER LEGNO s.r.o., SWIETELSKY stavební s.r.o. a další.

I z tohoto důvodu se město rozhodlo o vybudování nové průmyslové zóny směrem k části města Skryšov na jihovýchodním okraji města, která má rozlohu 26,4 ha. Podél přístupové komunikace se v současnosti nachází některé výrobní či skladovací objekty, např. sklady Škrobárny Pelhřimov, a.s., budova Madety a.s., Stavebniny STATUS s.r.o., ICOM Transport a.s., Českomoravský beton, a.s. Původně zde stály nevyužívané zemědělské objekty společnosti Oseva (na 3,5 ha), které budou asanovány a začleněny do zóny. Zóna se nalézá v dostatečné vzdálenosti od významných obytných ploch a historického jádra města. Je ohraničena na jihu a západě tokem Bělé a Kulíkovým rybníkem, areálem společnosti ICOM Transport a.s. na severozápadě a na severu ulicí Skryšovská. Plochy jsou k dispozici pro středně těžkou a lehkou průmyslovou výrobu. Nemohou zde být realizovány stavby obaloven, elektráren, spaloven, kafilérií, ani jatka, potravinářská výroba, provozy pro zpracování a k výrobě používající toxické a jedovaté látky. Nebude zde lokalizován kožedělný, gumárenský,

těžký strojírenský průmysl a ani sklady těchto materiálů. Zóna je dostupná po silnici 3. třídy č. III/1333 navazující na silnici 1. třídy č. I/34, po níž vede napojení na dálnici D1 ve vzdálenosti 16 km (Humpolec). Z hlediska technické infrastruktury je plocha napojena na inženýrské sítě existující v okolí. Stavební práce zde do konce roku 2012 nebyly zahájeny.

Další možností pro nové investory, resp. pro rozšíření výroby stávajících podniků představují nevyužité hospodářské budovy, kterých je především díky restrukturalizaci hospodářství z devadesátých let stále mnoho k dispozici, a to nejen ve vlastním Pelhřimově, ale i v jiných částech města (budovy bývalých škol, ale především zemědělských objektů apod.). Avšak jisté obtíže při případném zájmu o využití těchto objektů mohou nastat při jednání se soukromými vlastníky nebo při řešení ekologických zátěží.

6. SOCIÁLNÍ A KULTURNÍ INFRASTRUKTURA

6.1. Vzdělanostní infrastruktura

Na území Pelhřimova se v současnosti nachází 12 vzdělávacích zařízení předškolního, základního a středního stupně (včetně jedné vyšší odborné školy), jedna umělecká základní škola a jeden dům dětí a mládeže. Ve městě není umístěna žádná vysoká škola ani detašované pracoviště některé z vysokých škol sídlících v jiných městech.

6.1.1. Střední školy

Zřizovatelem níže uvedených zařízení je Kraj Vysočina; výjimku představuje Vyšší odborná škola a Střední škola hotelová SČMSD Pelhřimov, s.r.o., kde je zřizovatelem soukromý subjekt (Svaz českých a moravských spotřebních družstev se sídlem v Praze). Největší kapacitu má Střední průmyslová škola a Střední odborné učiliště Pelhřimov a studuje, resp. učí se zde také nejvíce osob, nicméně obsazenost není ani poloviční. Standardně vysokou obsazenost vykazuje Gymnázium Pelhřimov, které nabízí jak čtyřleté, tak osmileté studijní programy. Naproti tomu nízká je obsazenost jediné zdejší soukromé školy, která má kapacitu přes 500 studentů, ale využívána je o něco více než z jedné třetiny. Střední odborné učiliště jako jediné zařízení nabízí mimo denního také kombinované studium. U Střední průmyslové školy a Středního odborného učiliště Pelhřimov a obdobně při VOŠ a SŠ hotelové je zřízen domov mládeže a jídelna, tedy zařízení zajišťující studentům a učňům ubytování a stravu.

Tab. 6.1: Přehled středních škol v Pelhřimově

Název, adresa	Kapacita	Počet žáků	Obsazenost	
			2012/2013	2002/2003
Gymnázium Pelhřimov, Jirsíkova 244	485	408	84 %	96 %
Obchodní akademie, Pelhřimov, Jirsíkova 875	360	233	65 %	90 %
Střední průmyslová škola a Střední odborné učiliště Pelhřimov, Friedova 1469	1 305	594	46 %	70 %
Vyšší odborná škola a Střední škola hotelová SČMSD Pelhřimov, s.r.o., Slovanského bratrství 1664	560	203	36 %	73 %
Celkem	2 710	1 438	53 %	78 %

Pramen: <http://rejskol.msmt.cz/>, vlastní šetření RRAV, z.s.p.o.

Tab. 6.2: Přehled oborů na středních školách v Pelhřimově

Název, adresa	Zaměření	Délka studia v letech
Gymnázium Pelhřimov, Jirsíkova 244	Všeobecné (čtyřleté a osmileté)	4, 8
OA, Pelhřimov, Jirsíkova 875	Obchodní akademie, Ekonomické lyceum	4
Střední průmyslová škola a Střední odborné učiliště Pelhřimov, Friedova 1469	Informační technologie, Mechanik elektrotechnik, Mechanik seřizovač (mechatronik), Operátor dřevařské a nábytkářské výroby, Oděvní technika, Dopravní prostředky, Strojírenství	4
	Nástavbové obory (denní i dálkové): Podnikání	2 - 3
Vyšší odborná škola a Střední škola hotelová SČMSD Pelhřimov, s.r.o., Slovanského bratrství 1664	Hotelnictví	4
	Cukrář, Kuchař-číšník	3
	Nástavbové obory (denní i dálkové): Podnikání	2 - 3
	Management hotelového provozu (VOŠ)	3

Pramen: <http://rejskol.msmt.cz/>, webové stránky škol

Tabulka 6.1 zachycuje také obsazenost před deseti lety (uvedeno v předchozí verzi Strategického plánu města Pelhřimov)¹⁴. Je z ní evidentní snížení obsazenosti ve všech středních školách v Pelhřimově, a to největší v případě hotelové školy. Mírně klesl i počet studentů na pelhřimovském gymnáziu. Příčinou může být jednak pokles porodnosti v devadesátých letech oproti letům osmdesátým (např. ve školním roce 2002/2003 na střední školy docházely děti narozené v letech 1983 – 1987, kterých v Pelhřimově bylo téměř 1,3 tis., kdežto ve školním roce 2012/2013 se jedná o ročníky 1993 – 1997, kdy byly počty narozených na minimálních hodnotách – v Pelhřimově se narodilo necelých 950 dětí), ale také celorepublikový trend zvyšovat počty osob s maturitou na úkor vyučených, což vedlo k opadávání zájmu o učňovské obory a k zániku mnoha z nich. Transformace ekonomiky provázená zánikem či omezováním výroby v mnoha průmyslových podnicích byla také příčinou poklesu zájmu o průmyslové střední školy.

Gymnázium v Pelhřimově prokázalo při státních maturitních zkouškách v roce 2012 ve srovnání s ostatními gymnázii v ČR a všemi školami v ČR nadprůměrné výsledky v českém jazyce i matematice, a to při nižší i vyšší úrovni zkoušek. Studenti vynikali také ve francouzském jazyce, kdežto v anglickém a německém jazyce byli na průměru ve srovnání s ostatními gymnázii. Rovněž v komparaci s ostatními středními školami v Pelhřimově dosáhlo gymnázium lepších výsledků.

Je možné ještě upozornit, že zdejší obchodní akademie nabízí kurzy celoživotního vzdělávání pro dospělé a pro senior např. v oblasti účetnictví, daňové problematiky, práce na PC, finanční gramotnosti apod.

6.1.2. Základní školy

Město Pelhřimov je zřizovatelem čtyř úplných základních škol. Jedna základní škola v Pelhřimově (Komenského 1326) je zřízena Krajem Vysočina a je zaměřena na děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Základní školy jsou poměrně rovnoměrně rozloženy podle spádových obvodů města a navštěvuje je více než 1,8 tis. žáků. Kapacitně jsou školy obsazeny celkově na 76 %. Při všech základních školách fungují školní družiny, ZŠ Na Pražské a Osvobození má také vlastní jídelnu. Děti ze ZŠ Komenského a Krásovy domky navštěvují jídelnu na třídě Legií 1421.

Tab. 6.3: Přehled základních škol v Pelhřimově

Název, adresa	Kapacita	Počet žáků	Obsazenost	
			2012/2013	2002/2003
Základní škola Pelhřimov, Komenského 1465	650	518	80 %	85 %
Základní škola Pelhřimov, Krásovy domky 989	535	486	91 %	99 %
Základní škola Pelhřimov, Na Pražské 1543	640	405	63 %	74 %
Základní škola Pelhřimov, Osvobození 1881	500	335	67 %	89 %
Základní škola Pelhřimov, Komenského 1326	112	106	95 %	-
Celkem	2 437	1 850	76 %	86 %

Pramen: <http://rejskol.msmt.cz/>, Odbor školství, kultury a tělovýchovy, MěÚ Pelhřimov, 2013

¹⁴ V Pelhřimově došlo od posledního zpracování strategického plánu ke sloučení Střední průmyslové školy a Středního odborného učiliště Pelhřimov.

Rovněž v případě základních škol můžeme porovnat jejich obsazenost v současnosti a před deseti lety. Zde k takovému propadu nedošlo, a to i přesto, že se počet narozených dětí, které docházely v daných letech do základní školy, snížil na zhruba dvě třetiny (z 2,3 na 1,5 tis.). Důvodem toho, že propad neodpovídal poklesu počtu narozených dětí může být v tom, že do škol v Pelhřimově docházejí také děti z okolních obcí, v nichž byly školy zrušeny.

6.1.3. Mateřské školy

Město Pelhřimov je zřizovatelem jedné mateřské školy, která se ve městě nachází na pěti místech (viz následující tabulka). Předškolní zařízení v Pelhřimově navštěvuje ve školním roce 2012/2013 v 25 třídách celkem 612 dětí. Největší kapacitu má školka na Komenského ulici a je také zcela zaplněná obdobně jako všechny školky ve městě.

Obsazenost se oproti stavu před deseti lety zvýšila (např. v období při prvním zpracování strategického plánu v roce 2002/2003 byla celková obsazenost 90 %). Důvodem je nárůst počtu narozených dětí, kteří věkově patří v roce 2012/2013 do školky, tedy ročníky 2006 – 2009 oproti počtu dětí narozených v letech 1996 – 1999 (nárůst o více než 10 %). V roce 2014 budou do mateřských škol docházet ročníky narozené v letech 2008 – 2011, kdy došlo spíše k mírnému poklesu počtu narozených dětí.

Tab. 6.4: Přehled mateřských škol v Pelhřimově

Název, adresa	Kapacita	Počet žáků	Obsazenost	
			2012/2013	2002/2003
Mateřská škola Pelhřimov, Komenského 1108	180	180	100 %	100 %
Mateřská škola Pelhřimov, Osvobození 1700	160	155	97 %	73 %
Mateřská škola Pelhřimov, Pod Náspem 399	78	78	100 %	100 %
Mateřská škola Pelhřimov, Pražská 767	95	93	98 %	80 %
Mateřská škola Pelhřimov, U Stínadel 1665	106	106	100 %	94 %
Celkem	619	612	99 %	90 %

Pramen: <http://rejskol.msmt.cz/>, vlastní šetření RRAV, z.s.p.o.

V případě, že by vyvstala potřeba nové mateřské školy, má město ve svém územním plánu vyčleněnu plochu pro případnou novou výstavbu školky, a to na ulici Řemenovská. Na druhé straně v současnosti vznikají na Ministerstvu práce a sociálních věcí tendence podporovat vznik tzv. firemních školek, které by byly určeny i pro mladší děti než klasické mateřské školky (0,5 a více let). Pokud by podniky byly ochotny podporovat své zaměstnance tímto způsobem a využily by i dotace z fondů EU, obsazenost městských mateřských škol by se zřejmě snížila.

Až do školního roku 2010/2011 byla při MŠ Osvobození evidována speciální třída, ale ta se již přetransformovala na další běžnou třídu. Integrace dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do kolektivu zde probíhá např. prostřednictvím vlastních asistentů. V MŠ Pod Náspem se děti mohou učit již v předškolním věku angličtinu. V MŠ Pražská je třída s upraveným vzdělávacím programem pro děti s vadou řeči. Kromě výše uvedených školek se při nemocnici v Pelhřimově nachází také Základní škola a Mateřská škola při zdravotnických zařízeních Kraje Vysočina, která má sídlo v Třebíči a jejímž zřizovatelem je Kraj Vysočina. Programem této školky je výchova a vzdělávání nemocných a zdravotně oslabených dětí.

6.1.4. Ostatní školská zařízení

Z dalších vzdělávacích institucí lze zmínit především Základní uměleckou školu Pelhřimov, jejímž zřizovatelem je město, Školní jídelnu a Dům dětí a mládeže. Ten má v Pelhřimově dlouholetou tradici a nabízí alternativu pro trávení volného času neorganizovaným způsobem. Jeho klubovny disponují počítačovou učebnou, hernou, modelářskou a keramickou dílnou, kuchyňkou, minigolfem a malou posilovnou. Kromě pravidelných aktivit pořádá DDM také více než 150 příležitostných akcí v oblasti zájmového vzdělávání ročně, kterých se účastní až deset tisíc osob. Pořádá rovněž prázdninové akce jako jsou tábory a pobytové akce. Pracoviště má ve městě také Pedagogicko-psychologická poradna a soukromý sektor v oblasti vzdělávání zastupuje Studijní centrum BASIC – Vysočina, o.p.s.

Tab. 6.5: Přehled ostatních vzdělávacích institucí v Pelhřimově

Název, adresa	Obory	Zřizovatel
Základní umělecká škola, Pelhřimov, Pod Kalvárií 850, p. o.	Obor: hudební, výtvarný, taneční, literárně dramatický	Město Pelhřimov
Školní jídelna Pelhřimov, Třída Legií 1421, p.o.	Stravování	Město Pelhřimov
Dům dětí a mládeže, Pelhřimov, Třída Legií 382, p. o.	Volnočasové aktivity	Město Pelhřimov
Pedagogicko-psychologická poradna Pelhřimov, Solní 1814	Výchovné poradenství dětem a mladistvým ve věku od 3 do 19 let	Kraj Vysočina
Studijní centrum BASIC - Vysočina, o.p.s., U Prostředního mlýna 128	Zvládání problémů se čtením, psaním, učením. Individuální přístup.	soukromé osoby

Pramen: <http://rejskol.msmt.cz/>

Základní i mateřské školy nabízí dětem také mimoškolní vyžití prostřednictvím zájmových kroužků zaměřených na jazykové vzdělávání, hudební výchovu (hra na flétnu, kytaru apod.), tancování, hry v tělocvičně (aerobik, zumba, vybíjená, florbal, posilování), keramiku, vaření, psaní na počítači, zdravotní, publicistiku atd.

6.2. Zdravotní a sociální péče

6.2.1. Zdravotnictví

Základním článkem v oblasti zdravotnictví v Pelhřimově je Nemocnice Pelhřimov, příspěvková organizace Kraje Vysočina. V současnosti je ukončena její historicky největší rekonstrukce. Stavební rozpočet činil 300 mil. Kč, celkové náklady včetně odpovídajícího přístrojového vybavení přesáhly 0,5 mld. Kč. První etapa se týkala přístavby hlavní budovy a byla ukončena v březnu 2009, II. etapa obsahovala rekonstrukci východního křídla a ukončena byla v březnu 2010. Ke konci října 2010 byla dokončena středová část nemocnice. Celkově se tak nemocnice stala komfortním zázemím pro pacienty z celého regionu, zejména pak pro přirozenou spádovou oblast města Pelhřimov a okolí.

Služby nemocnice lze rozdělit na péči lůžkovou, ambulantní a komplement. Dětské oddělení Nemocnice Pelhřimov převzalo dne 2.10.2006 mezinárodně uznávané ocenění Světové zdravotnické organizace UNICEF - Baby Friendly Hospital Initiative - nemocnice přátelská dětem. Nemocnice navíc může provozovat odběr pupečnickové krve a tkáňovou banku. Obdržela Osvědčení klinických laboratoří.

Lůžková kapacita nemocnice je 339 lůžek a funguje zde 55 ambulančí. V roce 2011 proběhlo v nemocnici celkem 13,8 tis. hospitalizací a 155,8 tis. ambulantních ošetření (oproti roku 2010 navýšení o 14,6 %). Průměrná doba ošetření byla 6,47 dnů, což bylo o něco méně než předchozí rok (6,53 dnů). Celkový přepočtený počet zaměstnanců činil 636, tedy o něco méně než v roce 2010 (652 osob) a průměrný plat dosahoval 25,3 tis. Kč, což bylo překvapivě méně než v roce předchozím (25,8 tis.). Meziročně si polepšili především lékaři, kdežto střední zdravotnický personál si pohoršil v průměru o 2 tis. Kč (viz dále).

Tab. 6.6: Kapacita lůžkových oddělení v Nemocnici Pelhřimov, p.o.

Lůžková oddělení	Počet lůžek	Lůžková oddělení	Počet lůžek
ARO	9	Interní oddělení	74
Dětské oddělení	54	Neurologické oddělení	24
Doléčovací a rehabilitační jednotka	46	Ortopedické oddělení	24
Gynekologicko-porodnické oddělení	31	Urologické oddělení	20
Chirurgické oddělení	57		

Pramen: www.hospital-pe.cz, 2012

V porovnání s ostatními krajskými nemocnicemi lokalizovanými v Jihlavě, Havlíčkově Brodě, Novém Městě na Moravě a v Třebíči je nemocnice v Pelhřimově z hlediska počtu lůžek nejmenší. Na tisíc obyvatel okresu však připadá 4,7 lůžek, což je více než v okrese Třebíč a stejně jako v okrese Žďár nad Sázavou. Tomu odpovídá i nejmenší počet hospitalizací i ambulantních vyšetření ve srovnání s ostatními ústavy. Počet ošetrovacích dnů je však druhý nejvyšší po Havlíčkově Brodě (6,8 dnů). Nejmenší je i počet zaměstnanců, ale jejich na jedno lůžko jich vychází 1,9, což je obdobné jako v Havlíčkově Brodě a Třebíči, ale více než v Novém Městě na Moravě (1,7) a v Jihlavě (1,6).

Přestože jde u všech nemocnic o stejného zřizovatele, liší se v nich výše platů. Pelhřimov vykazuje dlouhodobě nejnižší průměrné mzdy, a to i v případě lékařů a sester v porovnání s ostatními okresy. Nejvyšší mzdy naopak mají v nemocnici v Třebíči (průměrně 29,4 tis. Kč, lékaři 63 tis. Kč a sestry 26,3 tis. Kč v roce 2011). Meziročně se absolutně i relativně nejvíce zvýšily mzdy právě v trebičské nemocnici (o 2,9 tis. Kč, tj. 10,9 %), kdežto v pelhřimovské jako jediné průměrný plat klesl, a to o zhruba 500 Kč (1,9 %). Podíl na tom mělo především snížení platů středního zdravotnického personálu (o 2 tis. Kč) a také technicko hospodářských pracovníků (o 1 tis. Kč), kdežto plat lékařů výrazně vzrostl (ze 46 tis. Kč na 53,3 tis. Kč). Nárůst platu lékařů byl v Pelhřimově (15,9 %) vyšší než v Novém Městě na Moravě (9,2 %) a Havlíčkově Brodě (9,0 %), ale nižší než v Jihlavě (16,2 %) a Třebíči (25,2 %).

V rámci nemocnice funguje také lékařská služba první pomoci pro dospělé i pro děti, a to ve spolupráci s privátními praktickými lékaři z celého regionu, ORL pohotovost a zubní pohotovost. Nemocnice tvoří páteř zdravotnictví města. Její činnost je doplňována soukromými ambulantními jednotlivých specialistů a činnostmi praktických lékařů pro dospělé a děti.

Tab. 6.7: Zabezpečení lékařské péče soukromými ambulantními a ordinacemi v Pelhřimově

Ambulance, ordinace	Počet lékařů	Ambulance, ordinace	Počet lékařů
Stomatolog	13	Oční	3
Praktický lékař pro dospělé	10	Gynekologie a gyn. ambulance	3
Rehabilitace	6	Diabetologie a interna	2
Praktický lékař pro děti	4	Psychiatrie	2

Pramen: www.pelhrimovsko.cz

Po jedné ambulanci či ordinaci je v Pelhřimově zastoupena také alergologie a klinická imunologie, kardiologie, neurologie, porodní asistence, psychologie, chirurgie, logopedie, revmatologie a kožní ambulance. Na území města se nachází 7 lékáren:

- Nemocniční lékárna
- Dr. Max, OD Kaufland
- Lékárna Pod Branou, Nádražní 833
- Lékárna U Svatého Víta, Svatovítské nám. 880
- Lékárna U Slovanské Lípy, Palackého 70
- Lékárna Pharmax – CZ, s.r.o., Pražská 1192
- Lékárna U Bílého hada, Osvobození 1755

6.2.2. Sociální péče

V době zpracování poslední verze Strategického plánu rozvoje města Pelhřimov (2004) byl vytvářen Komunitní plán sociálních služeb ve městě Pelhřimov, který 10.5.2005 schválilo Zastupitelstvo města. Hlavními aktéry při zpracování byla Oblastní charita Pelhřimov, FOKUS Vysočina a Město Pelhřimov. Výsledkem plánu bylo efektivní vynakládání prostředků na takové sociální služby, které jsou opravdu občany požadovány a město je schopno je zajistit nebo je podpořit u již existujících poskytovatelů. V rámci komunitního plánu byl sestaven seznam zařízení sociální péče věnujících se jednotlivým cílovým skupinám uživatelů sociálních služeb:

- senioři
- zdravotně postižení
- duševně nemocní
- mentálně postižení a kombinované postižení
- děti, mládež a ohrožené skupiny

Na služby pro seniory jsou zaměřeny především následující organizace zabývající se sociální péčí a službami:

Domov pro seniory Pelhřimov, příspěvková organizace se nachází v Městských sadech, na adrese Radětiňská 2305. Slouží seniorům nad 65 let věku, kteří mají sníženou soběstačnost a jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Tato příspěvková organizace byla zřízena k 1.4.2008 za účelem poskytování sociálních služeb. Domov byl otevřen v létě 2009 a nabízí tyto služby:

- domov pro seniory (pobytová služba, 101 lůžek v 67 bezbariérových jednolůžkových a 17 dvoulůžkových pokojích s předsíňkou a vlastním hygienickým zařízením, 101 klientů, kompletní služby pro chodící, částečně imobilní i ležící občany)
- denní stacionář (ambulantní služba, max. kapacita služby je 20 uživatelů).
- pečovatelská služba (poskytuje terénní a ambulantní služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby). Max. kapacita služby je 160 uživatelů. Služby jsou poskytovány občanům města a jeho částí a vybraným obcím (Rybníček, Olešná, Lešov, Myslotín, Nemojov, Pavlov, Skřýšov, Dubovice, Pejškov, Starý Pelhřimov, Benátky, Drbohlavy).

Hlavním přínosem domova je poskytnutí příležitosti zůstat ve svém městě nedaleko svých rodin občanům, kteří bohužel již nejsou plně soběstační a nezbytně potřebují určitou péči. Průměrný přepočtený stav zaměstnanců v roce 2009 činil 35,5, v roce 2011 činil 70.

Jako pracoviště Domova pro seniory jsou vedeny dva **Domy s pečovatelskou službou** (DsPS, Dolnokubínská 1931 a U Rendlíku 1902 s celkovou kapacitou 53 bytů). Byty v domech s pečovatelskou službou jsou pronajímány na dobu určitou na jeden rok s možností prodloužení, a to na základě nájemní smlouvy. Rozsah služeb DsPS je takový, že umožňuje klientům setrvat v DsPS co nejdéle. Pro udržení dosavadních tělesných a duševních schopností je připravena řada aktivizačních programů jak skupinových, tak individuálních.

Nemocnice Pelhřimov, p. o. provozuje oddělení domácí péče **DOSANKA**, které poskytuje návaznou ošetrovatelskou péči o pacienta po ukončené hospitalizaci a o chronického pacienta v domácí péči kvalifikovanými pracovníky. Pro různé volnočasové aktivity seniorů a pravidelná setkávání při kulturním nebo společenském programu slouží zdejší **Klub důchodců**. Ostatní sociální péče a služby ve městě jsou zajišťovány následujícími provozovateli (viz tabulka č. 6.8).

Město Pelhřimov si v rámci své **bytové politiky** hodlá ponechat minimální počet městských nájemních bytů s regulovaným nájemným za účelem zachování určité sociální stability. Město disponuje sedmi byty na ulici Osvobození, které jsou určeny pro mladé rodiny a absolventy škol na dobu nejdéle pěti let, dále tři byty na ulici Pražské, které využívají občané v tíživé životní situaci, např. po návratu z výkonu trestu, tamtéž ubytovnu určenou pro střednědobá řešení složitých životních problémů sociálně slabých rodin a byty a ubytovnu na ulici Rynářské (Balkův mlýn) určené pro nepřizpůsobivé občany, neplatiče, případně i bezdomovce. Město rovněž disponuje Fondem rozvoje bydlení, z něhož poskytuje půjčky na opravy a modernizaci bytového fondu ve městě.

Město Pelhřimov zpracovalo pro období 2013 – 2015 **Program prevence kriminality** Města Pelhřimov, který navazuje na předchozí dokument platný pro období 2008 – 2011. Důvodem vzniku programu prevence je stále rostoucí trestná činnost, zejména majetková, k níž dochází nejen v samotném městě, ale i v jeho venkovských částech, ale také zvyšující se kriminalita mládeže a projevy vandalizmu spojené s užíváním drog a jinými závislostmi. Program prevence je možné chápat jako souhrn nerepresivních sociálních a situačních opatření k omezování a snižování trestné činnosti a zvyšování pocitu bezpečí občanů. Tento program rovněž umožňuje praktickou realizaci na místní úrovni při zapojení veřejné správy, škol, zařízení pro mládež, nestátních neziskových organizací, sportovních oddílů, Policie ČR a dalších.

Za účelem zvýšení bezpečnosti a potírání kriminality a vandalizmu vznikl v Pelhřimově také tzv. **Městský kamerový dohledový systém**. Základní etapa jeho výstavby byla zrealizována na základě vyhodnocení bezpečnostní analýzy dle stanovených cílů a priorit strategie prevence kriminality na roky 2004 - 2007. V současnosti je město monitorováno prostřednictvím deseti pevných kamerových bodů a jednoho mobilního kamerového bodu a cílem je rozšíření systému o další dva kamerové body, tedy zvětšení plochy bezpečných zón v lokalitách, které jsou exponovány jak z hlediska páčání trestné činnosti, tak z hlediska pohybu velkého množství obyvatel. Systém může být využit i v případě živelných katastrof, při ohrožení života a dále plní celou řadu dalších pomocných funkcí pro zajištění bezpečnosti města, např. i z hlediska plynulosti dopravy. Výstavba i následný provoz (dohledování) byly koncipovány na základě spolupráce s Policií ČR. Dle Programu prevence kriminality je však kapacita Obvodního oddělení Policie ČR v Pelhřimově vzhledem k rozsahu spravovaného území a nepřítomnosti městské policie v Pelhřimově značně zatížená, což může vést do budoucna ke snížení bezpečnosti ve městě a v jeho okolí.

Tab. 6.8: Výčet vybraných poskytovatelů sociálních služeb působících v Pelhřimově

Název, adresa	Charakteristika
Oblastní charita Pelhřimov Solní 1814	• Pečovatelská služba (pomoc při péči o vlastní osobu, domácnost, se zajištěním stravy a společenským kontaktem). • Služba osobní asistence (viz výše a aktivizační služby). • Domácí hospicová péče (pomoc lidem, kteří chtějí prožít zbytek svého života v domácím prostředí, i jejich rodinám). • Občanská poradna (odborné sociální poradenství). • KLÍČ – Centrum pro rodinu (sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi). • Provoz charitního šatníku a půjčovna kompenzačních pomůcek.
Úřad oblastního spolku Českého červeného kříže Táborská 1813	• Pomoc osobám v nouzi • Dobrovolná pečovatelská služba ČČK • Činnost mládeže ČČK – HELP TRANS • Dopravní zdravotní služba ČČK (např. převozu pacientů do ordinací praktických a odborných lékařů, převozy do lázní, převozy starých osob do DpS ke koupání).
Centrum pro zdravotně postižené Kraj Vysočina, odborné pracoviště Pelhřimov Na Obci 1768	• Odborné sociální poradenství • Půjčovna kompenzačních a rehabilitačních pomůcek • Doplnkové aktivity (Klíček, Pohoda, Počítačový klub), • Poradna pro osoby se ZP a jejich rodiny a blízké
Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, ZO Pelhřimov, Na Obci 1768	• Tlumočnické služby, výuka znakového jazyka • Klubová činnost, přednášky, vzdělávací programy, sportovní akce • Poradenské a sociální služby
Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR – okresní výbor Pelhřimov Na Obci 1768	• Rekondiční pobyty a rekondiční cvičení (skupinová i individuální) • zdravotní poradenství • Poradnu netradičních způsobů léčby • Pomoc při jednání na úřadech • Bezplatné sociální poradenství • Půjčování některých rehabilitačních pomůcek • Osvětová činnost a další služby (vydávání tiskovin, brožur, pořádání odborných přednášek a kurzů) • Asistenční služba
Svaz tělesně postižených v ČR, o.s., Pražská 1655	• Poradenství osobám se ZP • Organizování rekondičních pobytů (týdenní – 14denní)
Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých Na Obci 1768	• Sdružování lidí se zrakovým postižením a jejich integrace do společnosti • Poradenské služby koordinované Mgr. Strejčkovou (728 507 223).
FOKUS Vysočina Humpolecká 736	Pro osoby s duševním onemocněním • Sociální rehabilitace – komunitní tým a tým podpory v zaměstnávání • Sociálně terapeutická dílna • Chráněné bydlení, chráněné dílny (šicí, opravárenská, rukodělná) • Dobrovolnické centrum
Sdružení Rodinné centrum Krteček, Osvobození 1881	• Práce matek s dětmi (herna, plavání)
Hodina H, o. s. Hrnčířská 111	• Neformální výchova a vzdělávání, plnohodnotné a aktivní využití volného času dětí a mládeže i dospělých, včetně seniorů (tábory) • Motivace a podpora mládežnických iniciativ
Probační a mediační služba – pobočka Pelhřimov Masarykovo nám. 30	• Kontrola pachatelů trestných činů • Pomoc obětem trestných činů • Zapojení komunity do řešení následků trestné činnosti
Psychocentrum - manželská a rodinná poradna Kraje Vysočina, p.o., Solní 1814	• Psychologická podpora lidem, kteří se ocitli v osobní, vztahové, rodinné, sociální nebo životní nepříznivé situaci a chtějí ji řešit s odbornou pomocí
Oblastní charita Jihlava – Centrum U Větrníku	• terénní práce na území města • sekundární a terciární protidrogová prevence

Pramen: http://pelhřimov.advice.cz/user_data/socialni_sluzby/, <http://www.hodinah.cz/>

6.3. Kultura, sport, volný čas

6.3.1. Kulturní vyžití

Město Pelhřimov je významným centrem kulturního života regionu s pestrou nabídkou kulturních a kulturně vzdělávacích akcí ve městě a okolí. Hlavní úlohu v tomto směru plní organizace Kulturní zařízení města Pelhřimova, p.o. (KZmP). KZmP je příspěvková organizace města sdružující pod jednu hlavičku jednotlivé kulturní subjekty – Kulturní dům Máj, Městskou knihovnu, Kino Vesmír, Galerii M, Městské divadlo, Turistické informační centrum (TIC), vyhlídkovou věž kostela sv. Bartoloměje, koncertní a výstavní síň v kostele sv. Víta, redakci Pelhřimovských novin, Síň Lipských, Muzeum strašidel a Pelhřimovské peklo. KZmP bylo zřízeno k 1.4.1991.

Další náplň činnosti KZmP:

- spolupráce s neprofesionálními uměleckými skupinami v rámci města i okresu, školami všech stupňů a zaměření, soukromými a jinými agenturami, církvemi, zájmovými organizacemi a s kulturními aktivitami partnerských měst v zahraničí
- pomoc rozvoji informovanosti občanů Pelhřimova a jeho návštěvníků formou vydávání periodik a informačních materiálů, reklamní, inzertní a prodejní činnosti apod.
- zastřešení cestovního ruchu města Pelhřimov
- zprostředkování mimoškolního vzdělávání formou kurzů a přednášek, besed, školení, apod.

Další významné subjekty na poli rozvoje kultury ve městě Pelhřimov:

Muzeum Vysočiny Pelhřimov (Masarykovo nám. 12) pořádá výstavy, přednášky a koncerty, spolupracuje se školami a ostatními kulturními subjekty ve městě, vydává Vlastivědný sborník Pelhřimovska, v němž jsou uveřejňovány příspěvky věnující se historii, významným osobnostem a kulturním zajímavostem regionu, spravuje sbírkový fond, který dokumentuje vývoj města a jeho proměny - tím plní funkci městského muzea a je tudíž významným subjektem působícím ve městě na poli rozvoje kultury a cestovního ruchu. Stálé expozice: Městská šatlava, Otec a syn Šejnostové, Domeček F. B. Vaňka.

Hodina H, o. s. (Hrnčířská 111) - organizace se zaměřením na děti a mládež i širokou veřejnost provozuje Informační centrum mládeže (ICM). ICM poskytuje prostor pro volnočasové, kulturní i umělecké aktivity, organizuje kulturní, společenské i sportovní akce místního i regionálního charakteru. ICM je regionální partner Eurodesku - sítě národních, regionálních a místních provozovatelů distribuujících evropské informace mladým lidem a těm, kteří s nimi pracují. Volnočasové kluby o. s. Hodina H jsou pro školní rok 2012/2013 následující: taneční, cizí jazyky, kreativní klub, senior klub, klub „hrajeme si s písničkou“, muzikoterapie, tanec Limitless, klub šachu a deskových her, žonglování aj. Hodina H, o. s. je pořadatelem tradičních akcí Region tančí, Čokoládová hodina, Halloween, Den bez aut, Svátek sousedů, Ať žije sídliště.

Agentura Dobrý den, s.r.o. má ve své oblasti pro území ČR a částečně i Slovenska výsadní postavení. V ČR zastřešuje oblast rekordů a kuriozit. Kromě mezinárodního festivalu "Pelhřimov - město rekordů" pořádá nebo spolupořádá spoustu dalších akcí a celou řadu programů obohacuje neobvyklými a kuriozitami vztahujícími se k mnoha oblastem lidského konání. Agentura Dobrý den dále v Pelhřimově provozuje Muzeum rekordů a kuriozit, které je ve střední Evropě zcela ojedinělé a ročně jej navštíví 15 – 20 tisíc osob. Muzeum mapuje

unikátní výkony českých a světových rekordmanů, z nichž mnozí jsou zapsáni v Guinessově knize rekordů.

Tab. 6.9: Významné kulturní zařízení ve městě Pelhřimov

Kulturní zařízení ve městě	Provozovatel
Kino Vesmír	KZmP
Kulturní dům Máj - víceúčelové společenské zařízení	KZmP
Městské divadlo	KZmP
Městská knihovna Pelhřimov	KZmP
Kostel sv. Víta – koncerty, výstavy	KZmP
Galerie M – č. p. 17 – výstavy	KZmP
Muzeum strašidel, č. p. 17 – stálá expozice	KZmP
Pelhřimovské peklo – interaktivní expozice	KZmP
Síň Lipských aneb První české MÚZYum – stálá expozice	KZmP
Vyhlídková věž kostela sv. Bartoloměje	KZmP
Expozice Zlaté české ručičky v Domě dobrých dnů	Agentura Dobrý Den
Muzeum rekordů a kuriozit v Jihlavské bráně	Agentura Dobrý Den
Muzeum Vysočiny Pelhřimov, p. o.– stálé expozice, výstavy a koncerty	Kraj Vysočina
Kostel sv. Bartoloměje	Římsk. kat. církev
Kaple Panny Marie Sedmibolestné – přednášky, koncerty	Římsk. kat. církev
ICM – koncerty, besedy, výstavy	Hodina H, o.s.
Music club RETRO – koncerty, diskotéky	RETRO MUSIC CLUB s.r.o.
Hudební klub Stará tiskárna – koncerty, diskotéky	Podnikatelský subjekt
Music bar Sauna - diskotéky, koncerty	Podnikatelský subjekt
Music bar Sklep – koncerty	Podnikatelský subjekt

Pramen: www.pelhrimovsko.cz, www.hodinah.cz, vlastní průzkum

6.3.2. Sportovní vyžití a volný čas

Město Pelhřimov nabízí širokou základnu sportovních zařízení umožňujících sportovní vyžití v rozmanitém počtu sportů pro různé výkonnostní kategorie. Hlavní úlohu v oblasti sportovní vybavenosti plní sportovní areál v Nádražní ulici. Provozovatelem jsou Technické služby města Pelhřimova, příspěvková organizace.

Sportovní areál nabízí tyto zařízení:

- víceúčelová hala (velký a malý sál, kuželna, posilovna, sál na stolní tenis - k dispozici až 6 stolů, sál na gymnastiku, 2 klubovny)
- krytý plavecký areál (velký bazén – 25 m, malý dětský výukový bazén, půlkruhový relaxační bazén s vířivkou a dětské brouzdaliště, sauna, letní i zimní provoz)
- krytý zimní stadion
- venkovní areál - pískové a dvě travnatá fotbalová hřiště, jedno s tribunou, víceúčelové hřiště
- atletická dráha
- volejbalové kurty
- beach volejbal
- skatepark

Dále se v Pelhřimově nachází fotbalové hřiště s umělým trávníkem a atletická dráha v lokalitě Za kalvárií, tenisové kurty v Městských sadech, tenisová hala, několik dětských hřišť a u

budov škol i školní hřiště, v okolí města směrem ke Křemešníkům pak několik upravovaných lyžařských stop. Město však v současnosti nedisponuje venkovním koupalištěm vhodným jak pro plavání, tak pro relaxaci. Dříve občané svoje potřeby na letní koupání uspokojovali v nedalekém rybníku Stráž, který však v současnosti již není pro koupání příliš vhodný. V rámci sportovního areálu na ulici Nádražní se nachází krytý plavecký areál, který je využíván v zimě i v létě, kdy mohou návštěvníci relaxovat i na přilehlých travnatých plochách. V ČR je v současnosti 25 měst o velikosti 15 – 20 tis. obyvatel, tedy včetně města Pelhřimov. Všechna města kromě pěti provozují venkovní koupaliště, případně venkovní aquapark, nicméně dvě z oněch zbývajících pěti měst mají v dosahu kvalitní přírodní koupaliště a dvě města disponují také velkým krytým aquaparkem. Pátým městem bez venkovního koupaliště je právě Pelhřimov, který však v současnosti nemá ani kvalitní přírodní koupaliště, ani krytý aquapark. V Kraji Vysočina se nachází 8 měst nad 10 tis. obyvatel. Kromě Pelhřimova a Nového Města na Moravě mají všechna města venkovní koupaliště. Z menších měst a obcí se venkovní koupaliště na Vysočině nachází také např. v Bystřici nad Pernštejnem (8,5 tis. obyvatel), v Moravských Budějovicích (7,6 tis.) a také v Lukách nad Jihlavou (2,7 tis.).

Ve městě působí různé sportovní oddíly a kluby: Tělovýchovná jednota Spartak Pelhřimov – volejbal, stolní tenis, florbal, kulturistika, kuželky, lyžování (Ski klub Pelhřimov), box, krasobruslení, moderní gymnastika, turistika a šachy, Spartak Pelhřimov s.r.o. – hokejový klub, T. J. Sokol Pelhřimov – rekreační volejbal, sportovní gymnastika, TJ Osvobození Pelhřimov – stolní tenis, BK Pelhřimov – basketbalový klub, MGC DRAGON PELHŘIMOV – minigolfový klub, Tenisový klub Pelhřimov, Plavecký oddíl DELFÍN Pelhřimov, o.s., FC Maraton Pelhřimov – fotbal, FK Pelhřimov, o.s. - fotbal, AFK Štěpina Pelhřimov – fotbal, Český rybářský svaz – sportovní rybaření, Sportovní klub TAEKWONDO LACEK, o.s., Sportovní gymnastika Pelhřimov, Sportovně střelecký klub AGROSTROJ Pelhřimov, DC Skeleton Pelhřimov – šípky, WU-SHU PELHŘIMOV - SDRUŽENÍ BOJOVÝCH UMĚNÍ, o.s., MMA Špici Pelhřimov, o.s. – výuka bojových sportů.

Tab. 6.10: Ostatní sportovní vybavenost ve městě Pelhřimov

Druh zařízení	Lokalita
Tenisové kurty	Ul. K tenisu 1741
Tenisová hala	Ul. Na Obci 1878
GAUNER BOXING CLUB – box, kickbox	Nádražní 1536 (sportovní hala)
Minigolf	Děkanská zahrada
Motokáry Pelhřimov	Křemešnická 650 (budova Alfatexu)
Přírodní koupaliště	Rybník Stráž
Solná jeskyně Kateřinka	Křemešnická 650 (budova Alfatexu)
Sportovně relaxační centrum Koh-i-nor	Nádražní 823
STUDIO BODYFRESH	Strachovská 342
Fitfarma (aerobik, sauna, posilovna)	Vlásenická 1900
Bodies Garden - alpinning	Osvobození 1699
FIT ERA FITNESS and SPORT STUDIO	Pražská 1947 (trampolíny, pilates, freestyler)
B + M Fitness (posilovna, solárium, spinning, wellness)	Slovanského bratrství 1664
Squash centrum „Výsluní“	Okružní 2324
Skateboarding - skatepark u Sportovní haly	Nádražní
Bowling 999	Dolnokubínská 1451
Pizzeria & Bowling	Nádražní 834

Pramen: www.pelhrimovsko.cz

6.3.3. Kulturní a společenské akce

Ve městě se každoročně pořádá celá řada kulturních, společenských a sportovních akcí, které pořádají místní aktéři určení pro podporu společenského života, ale také zástupci některých občanských zájmových spolků.

Tab. 6.11: Vybrané významné nebo tradiční sportovní a kulturní akce konané ve městě

Termín konání	Název akce/popis akce	Místo konání
leden	Pochod přes tři vrchy – Memoriál M. Kosa	Trasa: Javořice - Čeřínek - Křemešník
leden/únor/březen	Plesy	KD Máj
únor	Masopust	Masarykovo náměstí
únor	Čokoládová hodina	KD Máj
únor	Dívka roku	KD Máj
únor	Městský ples	KD Máj
únor/březen	Jarní pohár Pelhřimov v gymnastice	Sportovní hala
březen	Zahájení turistické sezony KČT	Masarykovo náměstí
duben	Den země	Děkanská zahrada
květen	Muzejní noc	Masarykovo nám., turistické cíle
květen	Rockový festival Poutník fest	Pivovarský dvůr
květen/červen	Svátek sousedů	Centrum neformální výchovy a vzdělávání, Hrnčířská 111
červen	Mezinárodní festival: Pelhřimov – město rekordů	Masarykovo náměstí
červen	Region tančí	KD Máj
červen	Den dětí	Masarykovo nám.
červenec	Přes tři vrchy vysočiny – cyklistický maratón	Křemešník, Čeřínek, Javořice
červenec - srpen	Pelhřimovské kulturní léto	Masarykovo nám., před KD Máj
srpen	Dny záchranářů a festival hasičských dechových hudeb Pelhřimov	Masarykovo náměstí
srpen	Mraufest	Čakovice
srpen	Pelhřimovská pouť	Solní ulice a okolí
září	Dny evropského kulturního dědictví	Historické jádro města
září	SCOTT kritérium horských kol a běžecké závody	Masarykovo náměstí
září	Ať žije sídliště	Prostranství před ZŠ Pražská
září	Evropský den bez aut a Evropský týden mobility	Masarykovo nám. a okolí
září	Pelhřimovské dožínky – agrární a potravinářský den	Masarykovo náměstí
září/říjen	Týdny pro duševního zdraví v Pelhřimově	Vybrané objekty města
září/říjen	Evropský týden mládeže	ICM Pelhřimov
říjen	Dny zdraví	vybrané objekty města
říjen	Budoshow	Sportovní hala
říjen	Mezinárodní festival outdoorových filmů	Kino vesmír
říjen	Týden knihoven	Městská knihovna
říjen	Mezinárodní festival outdoorových filmů	Kino
říjen	Den stromů a dřeva	Pelhřimov a jeho okolí
říjen/listopad	Halloween	Centrum neformální výchovy a vzdělávání, Hrnčířská 111
listopad	Mezinárodní rockový festival Rocksession	KD Máj
prosinec	Slavnostní rozsvícení vánočního stromu	Masarykovo náměstí
prosinec	Čertovské rojení	Pelhřimovské peklo
prosinec	Zlatá neděle na radnici	Masarykovo náměstí

Pramen: www.pelhřimovsko.cz, www.hodinah.cz, Program rozvoje Kraje Vysočina, Kraj Vysočina, 2012

Ze spolků aktivně působících na území města a přispívajících ke společenskému životu patří např. Sbor dobrovolných hasičů Pelhřimov s dlouholetou historií (vznik 1875), který se účastní řady soutěží, Okresní myslivecký spolek Pelhřimov, Potápěčský spolek Pelhřimov podnikající svoji činnost v lomu u Horní Cerekve, Český rybářský svaz – místní organizace Pelhřimov realizující svoji činnost na rybníku Stráž, Kulůvek a Mlýnském a věnující se i mládeži a Český zahrádkářský svaz – Ústřední sdružení Pelhřimov, který pořádá výstavy, exkurze, přednášky apod.

Z kulturních spolků lze jmenovat Pěvecký sbor Záhoj, který je nejstarším spolkem v Pelhřimově, divadelní společnost Hralous produkující pohádková vystoupení pro děti a mládež, loutkohereckou skupinu Rolnička zaměřenou na loutková představení pro nejmenší děti a řadu hudebních skupin různých žánrů. Působí zde také Středisko ekologické výchovy Mravenec.

Mezi nejvýznamnější a nejznámější akce konané v Pelhřimově patří červnový Mezinárodní festival rekordů a kuriozit „Pelhřimov – město rekordů“, který pořádá Agentura Dobrý den. Město Pelhřimov vydalo přehled nejvýznamnějších a pravidelných akcí také jako propagační leták pro turisty (viz kapitola Cestovní ruch).

6.4. Ostatní občanská vybavenost

Veřejné služby v oblasti vzdělávání, zdravotnictví, sociální péče, ani většina komerčních služeb se v žádné z venkovských částí města Pelhřimov nenachází (pošta, školka, škola, zdravotní středisko či lékař, veterinární služby, bankomat, obchody, opravny apod.).

Některé větší části města mají alespoň kulturní dům, sál či obdobné zařízení, které slouží ke společenským aktivitám (11 částí) nebo plochu pro sportovní a volnočasové vyžití, např. fotbalové hřiště, tenisové hřiště, dětské hřiště (9 částí). Prodejna potravin se nachází pouze ve čtyřech částech Pelhřimova (Houserovka, Janovice, Vlásenice a Vlásenice-Drbohlavy) a restaurace v pěti částech (Houserovka, Chvojnov, Skřýšov, Služátky a Starý Pelhřimov).

Důvodem chybějící občanské vybavenosti je především to, že většina venkovských částí Pelhřimova je málo lidnatá (do 100 obyvatel), proto je i vybavenost obcí na nízké úrovni (chybí provozovatelé i uživatelé). Dalším faktem, který vysvětluje malou vybavenost obcí, je relativně dobře zajištěná dostupnost města Pelhřimov, které veškerou potřebnou občanskou i komerční vybaveností disponuje.

Vybavenost města veřejnými službami a institucemi veřejné správy je uvedena v tabulce č. 2.2 v jedné z úvodních kapitol, výskyt čerpacích stanic v kapitole doprava apod. Zde je možné ještě zmínit vybavenost finančními institucemi a zastoupením jednotlivých obchodních řetězců. Na území města mají svoje pobočky Komerční banka, a.s., Česká spořitelna, a.s., Československá obchodní banka, a.s., GE Money Bank, a.s. a FIO banka, a.s., které zde provozují i své bankomaty. Ze spořitelen působí ve městě Modrá pyramida stavební spořitelna, a.s., ŠK ERA Poštovní spořitelna a Raiffeisen stavební spořitelna, a.s. Z pojišťoven zase Česká pojišťovna, a.s., VZP ČR, Generali Pojišťovna a.s., Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky, Kooperativa pojišťovna, a.s., Česká podnikatelská pojišťovna, a.s., INSIA – Adores s.r.o. a lokální zástupce zde mají i další finanční ústavy.

Z obchodních řetězců zde chybí Tesco (nejblíže v Jihlavě) i AHOLD Czech Republic, a.s. (prodejny Albert nejblíže v Pacově), naopak dvě prodejny zde má Penny Market (Pražská, Nádražní), jednu Billa (Slovanského bratrství), Kaufland Česká republika, v.o.s. (Pražská), Lidl Česká republika, v.o.s. (Pražská) a COOP - Jednota, spotřební družstvo v Kamenici nad Lipou (Nádražní). Pelhřimov nemá žádné větší obchodní centrum s koncentrací obchodů a služeb, jako je např. City Park v Jihlavě, ani obchodní zóny v extravilánu území města, kde by byly umístěny obchodní či skladovací haly (např. jako ve Žďáru nad Sázavou nebo v Třebíči). S výstavbou obdobných zařízení město v současnosti dle územního plánu neuvažuje.

Z ostatních služeb lze zmínit, že má Pelhřimov hřbitov s obřadní síní, ale krematorium se zde nenachází (nejblíží v Jihlavě – jediné v Kraji Vysočina). V Pelhřimově jsou rovněž zajištěny služby taxi, a to pěti provozovateli. Přes den jsou v provozu veřejné toalety lokalizované na ulici Příkopy nedaleko centra města.

Tab. 6.12: Občanská vybavenost ve venkovských částech města Pelhřimov

Část obce	Restaurace (ano/ne)	Prodejna potravin (ano/ne)	Kulturní zařízení (ano/ne)	Sportovní zařízení (ano/ne)
Benátky	ne	ne	ne	ne
Bitětice	ne	ne	ne	ne
Čakovice	ne	ne	ne	ano
Hodějovice	ne	ne	ne	ne
Houserovka	ano	ano	ano	ano
Chvojnov	ano	ne	ne	ne
Janovice	ne	ano	ano	ne
Jelcovy Lhotky	ne	ne	ne	ne
Kocourovy Lhotky	ne	ne	ne	ne
Lešov	ne	ne	ano	ano
Lipice	ne	ne	ano	ne
Myslotín	ne	ne	ano	ne
Nemojov	ne	ne	ne	ne
Ostrovec	ne	ne	ne	ne
Pejškov	ne	ne	ne	ne
Pobistrýce	ne	ne	ne	ne
Radětín	ne	ne	ne	ne
Radňov	ne	ne	ano	ano
Rybníček	ne	ne	ne	ne
Skrýšov	ano	ne	ano	ano
Služátky	ano	ne	ne	ano
Starý Pelhřimov	ano	ne	ano	ano
Strměchy	ne	ne	ano	ano
Útěchovičky	ne	ne	ne	ne
Vlásenice	ne	ano	ano	ano
Vlásenice – Drbohlavy	ne	ano	ano	ne

Zdroj: vlastní šetření

Občanská vybavenost a služby jsou často podstatným činitelem ovlivňujícím spokojenost či nespokojenost občanů s vedením města. To se může následně projevit i ve volbách do místního zastupitelstva. Při prvních volbách do místních zastupitelstev v roce 1994 získala

nejvíce hlasů ve městě KDU-ČSL (20,6 %) a ČSSD (17,6 %), což byly výrazně rozdílné výsledky ve srovnání s ostatními územními celky. V Jihočeském kraji v úhrnu jasně zvítězila ODS (v kraji 26,8 % hlasů), v okrese Pelhřimov pak Sdružení nezávislých kandidátů (17,9 %); druzí byli v kraji komunisté (v kraji 13,9 %), v okrese KDU-ČSL (16,9 %). ČSSD nedosáhla ani na 10 %. Účast v těchto volbách byla v Pelhřimově vyšší (68,5 %) než v ČR (62,3 %) a v Jihočeském kraji (67,1 %), ale nižší než v okrese Pelhřimov (75,8 %).

O 4 roky později v Pelhřimově rovněž vyhrála KDU-ČSL (17,8 % hlasů), ale druhá již nebyla ČSSD, která získala pouze 15,1 % hlasů, nýbrž těsně ODS s 15,6 %. Na úrovni okresu i kraje, tentokrát již Kraje Vysočina, vyhráli opět nezávislí kandidáti, v kraji byla druhá KDU-ČSL (16,9 %) a v okrese ODS (15,3 %). Nezávislí (SNK) v Pelhřimově získali pouze 9,6 % hlasů. Volební účast byla tentokrát na všech úrovních výrazně nižší – v ČR dosáhla pouze 46,7 %, v Kraji Vysočina byla nejvyšší ze všech krajů ČR (58,2 %), v okrese Pelhřimov se voleb účastnilo 60,2 % všech oprávněných voličů, což byla v rámci kraje druhá největší účast po okrese Žďár nad Sázavou, kdežto v Pelhřimově se projevilo aktivně pouze 47,0 % všech oprávněných voličů, což bylo z obcí okresu nejméně.

V roce 2002 se situace podstatně změnila, neboť KDU-ČSL se ani v kraji, ani v okrese či v Pelhřimově nedostala na první dvě příčky. V Pelhřimově zvítězila ODS (17,7 %) a druhá byla ČSSD (15,8 %). V okrese Pelhřimov i v Kraji Vysočina zvítězili opět nezávislí kandidáti, ale podíl získaných hlasů byl již menší než v předchozích volbách v roce 1998 (druhá byla ODS). Volební účast se opět mírně snížila (45,5 % v ČR), ale Kraj Vysočina si i tak udržel prvenství (54,9 %). V okrese Pelhřimov volilo 56,6 % možných voličů a v Pelhřimově samotném pak pouze 45,3 %, což bylo po Humpolci nejméně ze sídel v okrese.

Ve volbách 2006 byla jasným vítězem v Pelhřimově ODS (35,4 %) s velkým náskokem před ČSSD (20,3 %). ODS zvítězila i v celém okrese (24,1 %), kde druhé místo stále patřilo sdružení nezávislých kandidátů (18,8 %). To si v komunitních volbách udrželo první pozici na úrovni kraje (21,9 %), přičemž druhá zde byla opět ODS (19,7 %). Volební účast se v celé ČR mírně zvýšila (46,3 %), v kraji i okrese klesla (54,1 %, resp. 56,0 %) a v Pelhřimově také mírně vzrostla (46,0 %). Pořadí prvních dvou stran v Pelhřimově zůstalo stejné i při posledních volbách v roce 2010 – ODS (30,6 %), ČSSD (28,0 %), kterých se účastnilo opět o něco více voličů (47,1 %). Třetí místo tehdy obsadila nová strana – TOP 09 (16,5 %). V okrese i v kraji opět shodně zvítězili nezávislí kandidáti, kteří posbírali v obou případech více než pětinu všech hlasů. Zatímco v rámci celého kraje byla na druhém místě ČSSD (17,1 %), v okrese Pelhřimov to byla ODS (21,0 %). TOP 09 zdaleka nedosáhla v jiných obcích kraje takového postavení jak v Pelhřimově. ODS tedy i přes menší se podíl získaných hlasů zůstává už tři období nejsilnější stranou ve městě.

7. CESTOVNÍ RUCH A KULTURA

7.1. Cestovní ruch

Město Pelhřimov se všemi svými částmi leží dle Atlasu cestovního ruchu v turistickém regionu Vysočina, avšak v území, které má z hlediska turistiky a rekreace charakter venkovské krajiny s průměrnými přírodními podmínkami pro rozvoj cestovního ruchu¹⁵ (podíl potenciálních rekreačních ploch z celkové rozlohy území města činí 38,0 – 56,9 %). Na území města se nenachází žádná přírodní atraktivita regionálního či nadregionálního významu (např. Národní park, CHKO apod.), ani žádný přírodní park (pouze jedno maloplošné chráněné území). Území je vhodné spíše pro krátkodobou rekreaci, a to především z toho důvodu, že je město Pelhřimov hodnoceno jako historické město nadregionálního významu.

Nadregionální význam Pelhřimov získává především přítomností Městské památkové rezervace (MPR) v samotném centru, která má plochu téměř 8 ha a je zde lokalizována budova bývalého zámku pánů z Říčan využívaná jako muzeum (MPR jsou v Kraji Vysočina pouze 3 – kromě Pelhřimova ještě Jihlava a Telč). Na území města se nenachází žádné významné vojenské či technické památky. Je zde však divadlo, kterým kromě Pelhřimova disponuje v Kraji Vysočina již pouze Jihlava a Žďár nad Sázavou. Dalším významným prvkem v rozvoji cestovního ruchu je image Pelhřimova jako města rekordů.

V oblasti cestovního ruchu lze hodnotit také podnikatelskou aktivitu v území, a to prostřednictvím počtu subjektů se sídlem na území obce působících v odvětví pohostinství a ubytování vyjádřeném např. na počet ekonomicky aktivních obyvatel města. Obce Kraje Vysočina se prezentují spíše nízkou podnikatelskou aktivitou v cestovním ruchu např. ve srovnání s pohraničním územím Čech nebo Jesenickem a rovněž Pelhřimov vykázal při analýze pouze průměrnou intenzitu podnikatelské aktivity (14,5 – 33,2 podnikatelů na 1000 ekonomicky aktivních obyvatel). Tato situace může být ovlivněna městským charakterem většiny území Pelhřimova, kde jsou často činnosti v oblasti ubytování a pohostinství sloučeny do jednoho podnikatelského subjektu, a také typem ubytovacích zařízení nacházejících se na daném území, neboť se zde na celkové ubytovací kapacitě velkou měrou podílí hromadná ubytovací zařízení, kterých je sice méně, ale poskytují více lůžek, zatímco v malých obcích ve vysokohorských oblastech je velice intenzivní především provozování malých rodinných penzionů či horských chat a rovněž vysoká koncentrace restauračních zařízení, přičemž počet ekonomicky aktivních obyvatel trvale žijících v území je naopak velmi nízký. Průměrná je v Pelhřimově také zaměstnanost v cestovním ruchu, neboť podíl zaměstnaných v pohostinství a ubytování ze všech ekonomicky aktivních žijících v Pelhřimově nedosahuje ani 3 % (dle sčítání 2011 to bylo 2,7 %).

Vyjádřit lze do úrovně obce také turisticko-rekreační funkci území chápanou jako poměr počtu lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních i v objektech individuální rekreace k celkovému počtu obyvatel obce. Na sto obyvatel Pelhřimova připadá i v případě započtení sezónních lůžek v domovech pro mládež patřících pod dvě zdejší školy pouze 5,5 lůžek, takže turisticko-rekreační funkci města lze hodnotit jako malou. Jedním z významných problémů udržitelného cestovního ruchu je otázka rekreační, resp. turistické únosnosti území, který lze vyjádřit dle zatížení území, tedy počtu turistických a rekreačních lůžek na km². Průměrná

¹⁵ Přírodní podmínky, resp. přírodní potenciál, jsou rozhodujícími lokalizačními faktory většiny aktivit cestovního ruchu a rekreace, zejména jeho pobytových forem.

hodnota turisticko-rekreačního zatížení za celou ČR se pohybuje kolem 25 lůžek na km², v Pelhřimově se jednalo zhruba o 10 lůžek a turisticko-rekreační zatížení území se zde jeví jako minimální. Vzhledem k městskému charakteru Pelhřimova a nepřítomnosti významné vodní plochy či říčního toku není na území města významné ani zastoupení chat a chalup, tedy objektů tzv. druhého bydlení. Pokud ano, jsou tyto lokalizovány především ve venkovských částech města.

7.1.1. Pěší turistika, cykloturistika, zimní turistika

V současné době městem Pelhřimov procházejí značené pěší turistické stezky uvedené v následující tabulce. Celkem čtrnácti z 26 venkovských částí města Pelhřimov prochází některá z turistických značek. V centru Pelhřimova pak mají svůj počátek či jím procházejí všechny čtyři značky. Důležité je především spojení s vrcholem a poutním místem Křemešník prostřednictvím červené, modré a žluté značky. Pelhřimov se také nachází na významné česko-moravské trase vedoucí po červené značce z jižní Moravy (Radostice, Ivančice) podél řeky Jihlavy do Třebíče, Jihlavy a přes vrcholy Čefínek a Křemešník do Pelhřimova, dále do Želivy, Červené Řečice a Pacova, kde se stáčí na jih a přes další města okresu Pelhřimov pokračuje přes Řáskou do Telče, Želetavy a končí v Jaroměřicích nad Rokytnou.

Tab. 7.1: Pěší trasy procházející územím města Pelhřimov

Barva	Průběh pěší trasy
červená	Radostice – Ivančice – Třebíč – Jihlava – Čefínek – Křemešník – Pelhřimov – Pelhřimov, Radětín – Sedlice – Želiv – Červená Řečice – Pacov – Kámen – Černovice – Kamenice n. L. – Žirovnice – Počátky – Řáská – Telč – Želetava – Jaroměřice nad Rokytnou
modrá sever	Votice – Mladá Vožice – Pacov – Nová Cerekev – Hejlovský ryb. – Pelhřimov – Pelhřimov, Starý Pelhřimov – Pelhřimov, Čakovice – Červená Řečice – Košetice – Lukavec
modrá jih	Dobrá Voda (HB) – Světlá nad Sázavou – Humpolec – Křemešník – Pelhřimov, Lešov – Pelhřimov, Houserovka – Kamenice n. L. – Deštná – Kardašova Řečice – Veselí nad Lužnicí – Sezimovo Ústí – Tábor
zelená	Batelov – Čejkov – Pelhřimov, Radňov – Pelhřimov, Skřýšov – Pelhřimov – Pelhřimov, Hodějovice – Želiv – Kežlice – Wolkerův památník
zelená	Pelhřimov, Starý Pelhřimov – Dubovice – Pelhřimov, Vlásenice – Hejlov/rybník/ – Božejov – Častov – Žirovnice
žlutá	Mladé Břístě – Pelhřimov, Útěchovičky – Pelhřimov, Chvojnov – Pelhřimov, Služátky – Krasíkovice – Pod Hodějovicemi – Čakovský mlýn – Pelhřimov, Vlásenice – Hejlovský rybník – Ondřejov – Libkova Voda – Zajíčkov – Pelhřimov, Radňov – Křemešník
žlutá	Pelhřimov, Starý Pelhřimov – Pelhřimov, Myslotín – Vokov – Rynárec – Pavlov – Putimov – Nivy

Zdroj: www.mapy.cz, KČT Pelhřimov

Všechny výše uvedené trasy jsou dobře sjízdné i pro vhodná kola. Ve městě Pelhřimov je pro návštěvníky připravena tzv. **Stezka po stavebních slozích**, která zájemce provází centrem města a jeho přilehlým okolím a představuje jim stavby, které charakterizují několik různých stavebních slohů. Její elektronickou prezentaci má město uvedenu velmi podrobně včetně interaktivní mapy a virtuální prohlídky na svém webu (<http://www.mikroregion.pel.cz/stezka/>). Na sklonku roku 2003 Městský úřad Pelhřimov a Středisko ekologické výchovy Mravenec připravily projekt „**Naučná stezka Městské sady**“. Ta se skládá z dvanácti informačních tabulí rozmístěných na téměř 3 km dlouhém okruhu. 1. Historie Městských sadů, 2. Stromy, 3. Zvířata, 4. Horniny, 5. Lesy, 6. Voda a ryby, 7. Lesní stopy, 8. Podnebí, 9. Ptáci-budky, 10. Rostliny, 11. Významné stromy, 12. Chráněná území. Třetí naučnou stezkou, která ve městě funguje určitým způsobem od roku 2005, je **Procházka Českou knihou rekordů**. Trasa spojuje Muzeum rekordů a kuriozit a novou expozici Zlaté české ručičky. Stezka je dlouhá 2 km a vede centrem města. Její součástí jsou kromě zmíněných expozic tři

Přírodní a kulturní atraktivity, které se nacházejí v bezprostřední blízkosti města, a přijatelné terénní podmínky tvoří významný potenciál pro rozvoj cyklistické dopravy. Městem Pelhřimov prochází značená cykloturistická trasa č. 5129 Pelhřimov – Sázava - Nový Rychnov – Rohozná – Jezdovice, kde se spojuje s cyklotrasou č. 16 a končí v Třešti (tzv. Českomoravská stezka). Mezi další cyklotrasy procházející městem Pelhřimov patří cyklotrasa č. 1223 vedoucí na sever přes Radětní – Krasíkovice – Kojčice – Kletečnou, která se u Smrdova sbíhá s trasou č. 161, jež vede dále do Humpolce. Třetí cyklotrasa (č. 1219) vede z Pelhřimova na západ přes Novou Cerekev a končí v Pacově. Následující obrázek zachycuje cyklotrasy v Pelhřimově a jeho okolí.

Přímo v nejbližším okolí města Pelhřimov nejsou sice vyznačeny lyžařské trasy, ale v blízkosti města (zhruba 10 km) se nachází lyžařský areál Křemešník, který disponuje sjezdovkou a v okolních lesích je vyznačena řada lyžařských tras. Lokalita je z hlediska vzdálenosti snadno dostupná všem milovníkům zimních sportů žijícím v Pelhřimově.

Ve městě Pelhřimov a v jeho částech bylo identifikováno celkem 13 hromadných ubytovacích zařízení (HUZ)¹⁶, v nichž činila celková maximální kapacita (včetně přistýlek) 406 lůžek. Většina z nich (9) byla lokalizována přímo v Pelhřimově, po jednom zařízení pak bylo zjištěno ve Starém Pelhřimově, v Radětíně, ve Služátkách a v Kocourových Lhotkách. Největším HUZ byl dříve Hotel Rekrea, který je v současnosti nevyužívaný. Ostatní ubytovací zařízení disponují méně než stovkou lůžek (viz následující tabulka).

© Regionální rozvojová agentura Vysočina, z.s.p.o., 2013

Tab. 7.2: Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních v Pelhřimově dle zvolených kategorií

Ubytovací zařízení	Část obce	Hotel	Penzion	Ubytovna	Celkem	Stravování
Sporthotel**	Pelhřimov	60			60	ANO
Hotel Farma***	Služátky	48			48	ANO
Ubytování u Ráfy	Pelhřimov			45	45	NE
Domov mládeže SPŠ a SOU Pelhřimov	Pelhřimov			45	45	NE
Penzion Lucerna	Pelhřimov		40		40	ANO
Ubytovna Jena	Pelhřimov			36	36	NE
Hotel Gurmania***	St. Pelhřimov	30			30	ANO
Hotel Slavie***	Pelhřimov	22			22	ANO
Penzion Fit Farma	Pelhřimov		20		20	ANO
Penzion Výsluní***	Pelhřimov		16		16	NE
Penzion Pod Věží	Pelhřimov		15		15	ANO
Apartmány Kocourek	Koc. Lhotky		15		15	NE
Penzion Tichý mlýn	Radětín		14		14	NE
Celkem		160	120	126	406	

Pramen: Hromadná ubytovací zařízení České republiky, ČSÚ, 2012, vlastní průzkum

Mezi HUZ byly tři hotely kategorie *** s celkovou kapacitou 90 lůžek a jeden **, který disponuje 60 lůžky. Charakter penzionu má 6 zařízení s celkovou kapacitou 120 lůžek. Nižší kvalitu HUZ typu ubytoven vykazovaly 3 objekty (celkem 126 lůžek). Velké ubytovací prostory nabízí v období letních prázdnin Domov mládeže SPŠ a SOU Pelhřimov (až 210 navíc) a také Domov mládeže VOŠ a SŠ hotelové SČMSD Pelhřimov (280 lůžek). Kromě výše uvedených byly zjištěny ještě tři individuální ubytovací zařízení, které měly celkovou kapacitu 25 lůžek (Penzion H-Market, Chata Lešov, Apartmán Popovice), ale privátních nabídek k ubytování je v Pelhřimově zřejmě více.

Relativně nízká maximální kapacita ubytování v jednom zařízení (nejvýše 48 lůžek v hotelu ***) a nepřítomnost hotelu s vyšší kvalitou než *** nevytváří v Pelhřimově příhodné podmínky pro kongresovou turistiku, i když význam města v sídelním systému není zanedbatelný a dálnice D1 je relativně dostupná. V této oblasti je městu však velkým konkurentem Jihlava a kongresová turistika se zde bude zřejmě prosazovat i v následujících letech složitě.

Důležitým předpokladem pro rozvoj cestovního ruchu je také přítomnost stravovacích provozů, restaurací, občerstvení, cukráren, kaváren apod., které mohou turisté využít a prodloužit si tak dobu pobytu ve městě. Restaurací disponuje většina z výše uvedených ubytovacích zařízení. Kromě toho se v Pelhřimově nachází 12 restaurací, z toho 6 v blízkosti náměstí (Měšťanský dům, U Slona, U Hradeb, Na náměstí, Střepina, Hanoitre), dále jsou zde i pizzerie, bufety (Adélka, Hapos), kavárny (Na Kolíbce, Tygřík) a minimálně 4 cukrárny. Nejen gastronomické, ale také hudební zážitky může návštěvník zažít v Hudebním klubu Stará tiskárna. Nechybí ani zařízení pro noční život ve městě včetně heren, vináren, barů apod.

7.2. Turistické atraktivit

Jak již bylo řečeno, území města Pelhřimov nedisponuje přírodními atraktivitami nadregionálního významu, přesto se zde však nachází řada zajímavých přírodních prvků, které

stojí za to zmínit a které při vhodné propagaci mohou turisty přilákat. Na druhé straně kulturně historický význam města přesahuje hranice Kraje Vysočina, takže v následujících podkapitolách budou rovněž uvedeny nejvýznamnější památky nacházející se v katastru města, případně jeho částí.

7.2.1. Přírodní atraktivita

Podstatnou část území vlastního města Pelhřimov tvoří tzv. Městské sady. Jde o významný krajinný prvek části Pelhřimova lemuující zároveň břehy říčky Bělé. Byly založeny po roce 1880 a rozkládají se na ploše 18 ha. Městské sady v Pelhřimově jsou přirozeným místem procházek jeho obyvatel a návštěvníků, kteří zde tráví svůj volný čas. Přírodní charakter parku s pestrou skladbou dřevin včetně památných stromů (Javor mlč, Lípa srdčitá), zajímavá historie vzniku městských sadů a jejich vysoká návštěvnost byla podnětem pro vybudování okruhu již zmiňované naučné stezky informující o zajímavostech parku samotného i přírody Pelhřimovska vůbec.

Kromě Městských sadů se na území města nachází také chráněné stromy či stromořadí. Na jihozápadním okraji města nedaleko zahrádkářské kolonie směrem k soustavě rybníků Nohavička se nachází stromořadí tvořené javorovými stromy (v počtu 41). Na západním okraji směrem k Vlášenicí v lokalitě zvané U křížku zase dvě chráněné lípy. Téměř v centru za budovou bývalého hotelu Rekrea pak roste Jilm horský, u nemocnice javor klen a v Městských sadech stojí dvě lípy. Chráněný strom - konkrétně Lípa malolistá - je také v části města Radňov a památná lípa je i na návsi ve Služátkách.

7.2.2. Kulturní památky

Atraktivní je pro turisty především historické centrum města, jež je tvořeno městskou památkovou rezervací složenou z prstence renesančních, barokních a secesních měšťanských domů a hradeb, které společně s Rynářskou, Jihlavskou a Solní branou tvoří jádro města. Nachází se zde také vyhlídková věž kostela sv. Bartoloměje dostavěná v roce 1576, ze které je výhled na město. Kromě toho je ve věži umístěno pět zvonů (Bartoloměj, Václav, Florian, Ludmila a Ave Maria). Seznam všech nemovitých kulturních památek zapsaných na ústředním seznamu Ministerstva kultury ČR je uveden v tabulce č. 7.3.

Tab. 7.3: Nemovité objekty na Ústředním seznamu kulturních památek v Pelhřimově

Část obce	Č. p.	Památky	Umístění
Pelhřimov		kostel sv. Bartoloměje	Děkanská č.p. 86
Pelhřimov		kostel sv. Víta	nám. sv. Víta
Pelhřimov		kaple Bolesné P. Marie, s býv. kaplí sv. Floriana, Božími muky a pamětními kameny	J okraj mezi ulicemi Nádražní a třídou Legií
Pelhřimov		kaple Kalvárie – nyní Kostel sv. Kříže	Z okraj – č.p. 2021, mezi ulicemi Krásovy domky a Vlášenicí
Pelhřimov		kaple sv. Anny, poutní	mezi silnicí směrem na Jihlavu po levé straně nebo na Humpolec po pravé straně nad zahr. koloní
Pelhřimov		kaple sv. Floriána	JZ okraj směrem k rybníku Stráž
Pelhřimov		kaple sv. Mikuláše	silnice na Vlášenicí
Pelhřimov		městské opevnění	Palackého, Poděbradova
Pelhřimov		boží muka	Pražská
Pelhřimov		boží muka	děkanská zahrada

pokračování

Pelhřimov		boží muka	nároží ulic Strachovská a Pichmannova
Pelhřimov		socha sv. Jana Nepomuckého	při kostele sv. Bartoloměje
Pelhřimov		socha sv. Jana Nepomuckého	městská zahrada
Pelhřimov		pomník F. B. Vaňka	na hřbitově
Pelhřimov		milník	směr Starý Pelhřimov
Pelhřimov		kašna se sochou sv. Jakuba	Masarykovo nám.
Pelhřimov		cesta - úvoz, archeologické stopy	ze Starého Pelhřimova do Pelhřimova
Pelhřimov	čp.1	radnice	Masarykovo nám.
Pelhřimov	čp.2	měšťanský dům	Masarykovo nám.
Pelhřimov	čp.3	měšťanský dům	Masarykovo nám.
Pelhřimov	čp.4	měšťanský dům	Masarykovo nám.
Pelhřimov	čp.5	rodinný dům	Masarykovo nám.
Pelhřimov	čp.6	měšťanský dům	Masarykovo nám.
Pelhřimov	čp.8	děkanství	Děkanská
Pelhřimov	čp.9	měšťanský dům	Děkanská
Pelhřimov	čp.10	muzeum	Masarykovo nám.
Pelhřimov	čp.11	věznice městská	Masarykovo nám.
Pelhřimov	čp.12	zámek	Masarykovo nám.
Pelhřimov	čp.13	měšťanský dům	Masarykovo nám.
Pelhřimov	čp.14	měšťanský dům	Masarykovo nám.
Pelhřimov	čp.15	měšťanský dům	Masarykovo nám.
Pelhřimov	čp.16	měšťanský dům	Masarykovo nám.
Pelhřimov	čp.17	měšťanský dům	Masarykovo nám.
Pelhřimov	čp.18	měšťanský dům	Masarykovo nám.
Pelhřimov	čp.20	měšťanský dům, s omezením: bez budovy bývalé pekárny ve dvoře	Poděbradova
Pelhřimov	čp.21	měšťanský dům	Poděbradova
Pelhřimov	čp.22	měšťanský dům	Poděbradova
Pelhřimov	čp.23	měšťanský dům	Poděbradova
Pelhřimov	čp.27	měšťanský dům	Masarykovo nám.
Pelhřimov	čp.28	měšťanský dům	Masarykovo nám.
Pelhřimov	čp.31	měšťanský dům	Masarykovo nám.
Pelhřimov	čp.32	měšťanský dům	Masarykovo nám.
Pelhřimov	čp.34	základní škola	Růžová
Pelhřimov	čp.36	rodinný dům	Růžová
Pelhřimov	čp.37	měšťanský dům	Růžová
Pelhřimov	čp.38	měšťanský dům	Růžová
Pelhřimov	čp.48	měšťanský dům	Palackého
Pelhřimov	čp.56	měšťanský dům	Školní
Pelhřimov	čp.61	měšťanský dům	Palackého
Pelhřimov	čp.62	měšťanský dům	Palackého
Pelhřimov	čp.64	měšťanský dům	Palackého
Pelhřimov	čp.66	měšťanský dům	Palackého
Pelhřimov	čp.71	měšťanský dům	Palackého
Pelhřimov	čp.78	měšťanský dům	Masarykovo nám.
Pelhřimov	čp.82	měšťanský dům	Růžová
Pelhřimov	čp.83	rodinný dům	Růžová

pokračování

Pelhřimov	čp.89	rodinný dům	Růžová
Pelhřimov	čp.90	měšťanský dům	dr. Kralerta
Pelhřimov	čp.113	měšťanský dům	Hrnčářská
Pelhřimov	čp.119	měšťanský dům	Svatovítské nám.
Pelhřimov	čp.120	hospoda U Dvořáků	Svatovítské nám.
Pelhřimov	čp.156	měšťanský dům	V. B. Juhna
Pelhřimov	čp.160	hospoda U kadetů	Svatovítské nám.
Pelhřimov	čp.162	měšťanský dům	Karlovo nám.
Pelhřimov	čp.163	měšťanský dům	Karlovo nám.
Pelhřimov	čp.164	měšťanský dům	Karlovo nám.
Pelhřimov	čp.197	měšťanský dům	V. Petřů
Pelhřimov	čp.198	měšťanský dům	V. Petřů
Pelhřimov	čp.203	měšťanský dům	Příkopy
Pelhřimov	čp.287	měšťanský dům, z toho jen: portálek, ohradní zeď	Hrnčářská
Pelhřimov	čp.331	vila Janáková	Strachovská
Pelhřimov	čp.333	vila Marie Jenkové	Strachovská
Pelhřimov	čp.836	měšťanský dům	Tylova
Pelhřimov	čp.839	měšťanský dům	Tylova
Pelhřimov	čp.851	městský dům	Na hradišti
Pelhřimov	čp.854	divadlo městské	Solní
Pelhřimov	čp.855	měšťanský dům s pamětní deskou	Solní
Pelhřimov	čp.858	měšťanský dům	Solní
Pelhřimov	čp.880	měšťanský dům	Svatovítské nám.
Čakovice		pamětní kámen u Jelínků	
Chvojnov		kostel Nanebevzetí Panny Marie	při hřbitově
Chvojnov		kaplička sv. Václava	při faře
Janovice		pamětní kámen	při transformátoru
Lipice		kaple se zvoničkou	náves
Lipice		pamětní kámen	náves
Nemojov		tvrz, architektonické stopy	les
Pobistrýce	č.p. 3	venkovská usedlost	
Pobistrýce	č.p. 9	venkovská usedlost: z toho jen špýchar	
Skrýšov		haltýř	náves
Starý Pelhřimov		kostel sv. Jana Křtitele	při hřbitově
Strměchy		toleranční kostel	
Strměchy		boží muka	U rybníčku

Pramen: <http://monumnet.npu.cz/pamfond/hledani.php>

Kromě vlastních kulturních památek v centru města či v ostatních částech Pelhřimova jsou pro turisty zajímavé i další objekty, které na seznamu nejsou. Ve středu města se nachází např. **Děkanská zahrada**, která byla založena roku 1603. V roce 1907 byla obnovena děkanem F. B. Vaňkem, který roku 1933 nechal vystavět v zahradě altán se šindelovou střechou. Navštívit mohou turisté také **Muzeum Vysočiny Pelhřimov** – stálé expozice v zámku Říčanských jsou věnovány historii muzea a významným osobnostem (Městská šatlava, Otec a syn Šejnostové – sochaři). Umělecké sbírky tvoří gotické a barokní plastiky, porcelán, sklo, nábytek a lidové podmalby ve skle. Chronologická historie regionu od počátku osídlení v 10. – 12. století, vznik města, cechy, řemesla, počátky průmyslu aj. jsou umístěny v pozdně renesančním Šrejnarově domě. Výstavní síň v přízemí zámku Říčanských z Říčan nabízí

výstavy výtvarného umění, výstavy ze sbírkových fondů muzea i didaktické a interaktivní výstavy nejrůznějšího zaměření. Muzeum rovněž vydává – jak již bylo zmíněno - Vlastivědný sborník Pelhřimovska a řadu dalších odborných publikací.

Především pro děti může být zajímavé **Muzeum rekordů a kuriozit**, které je ve střední Evropě zcela ojedinělé a ročně jej navštíví zhruba 30 tis. lidí. Sídlo má v historické věži sloužící v minulosti jako součást opevnění města pod názvem Jihlavská brána a provozovatelem je Agentura Dobrý den. Muzeum mapuje unikátní výkony českých a světových rekordmanů, z nichž mnozí jsou zapsáni v Guinnesově knize rekordů. Agentura rovněž každoročně pořádá festival „Pelhřimov – město rekordů“ (v roce 2012 již 22. ročník) a vydává Českou knihu rekordů, v současnosti již 4. svazek. Rovněž spravuje tzv. Českou databanku rekordů registrující výkony rekordmanů od roku 2007. Novou aktivitu agentury tvoří expozice Zlaté české ručičky shromažďující výrobky ze sirek či rýže.

V roce 2003 bylo otevřeno **Muzeum strašidel**, které se ihned poté stalo významným turistickým lákadlem. Vystavovány zde jsou repliky nadpřirozených bytostí, které se dle pověstí v okolí Pelhřimova skutečně vyskytovaly. Exponáty jsou umístěny ve středověkém sklepení purkrabského domu č. p. 17 přímo na Masarykově náměstí.

Sín Lipských – muzeum je otevřeno od dubna 2005 a je věnováno životu Oldřicha a Lubomíra Lipských. Expozice je umístěna na Masarykově nám. v domě č. 10 a je rozčleněna do tří částí. V první se návštěvník dozví o životě a dílu Lipských, o jejich působení v Pelhřimově a je zde zmapována také jejich divadelní činnost. K nahlédnutí jsou i články a recenze jejich prací. Ve druhé části, která je věnována filmové tvorbě, existuje možnost navštívit biograf, kde lze shlédnout sestřih nejznámějších filmových scén bratrů Lipských. Jsou zde k vidění i snímky z natáčení či filmové plakáty. Třetí část se nazývá podle filmu vytvořeného O. Lipským „Velká filmová loupež“. Zde lze obdobně jako ve zmíněném filmu vstoupit do děje nejznámějších filmů bratrů Lipských. Ve stejném domě ve sklepení se nachází tzv. **Pelhřimovské peklo**, které je zaměřeno především na děti.

Z dalších turistických atraktivit lze zmínit Galerii M, která se nachází na Masarykově náměstí; koncertní a výstavní síň nabízí také kostel Sv. Víta, kde probíhají koncerty vážné hudby a výstavy. Jak již bylo zmíněno, v Pelhřimově se nachází jako v jednom z mála měst v Kraji Vysočina Městské divadlo. Velký i malý sál a další salonky pro společenské a kulturní aktivity ve městě poskytuje Kulturní dům Máj. V Pelhřimově nechybí ani kino (Vesmír) a samozřejmě je i Městská knihovna, která má i hudební oddělení.

7.3. Propagace turistických zajímavostí v Pelhřimově

Propagaci města zajišťuje příspěvková organizace města Kulturní zařízení města Pelhřimova. KZmP je jedním z nejvýznamnějších subjektů v oblasti cestovního ruchu v okrese Pelhřimov (viz kapitola týkající se občanské vybavenosti). Kromě působení v oblasti cestovního ruchu se KZmP soustředí na rozvoj kulturního vyžití a pořádá či spolupřádá každoročně více než 450 kulturních akcí. KZmP má i regionální působnost a v podstatě zastává na území okresu Pelhřimov roli „koordinátora cestovního ruchu“, neboť jako jediný subjekt se snaží o propagaci celého regionu jako celku.

Turistické informační centrum (TIC) v Pelhřimově sídlí na Masarykově nám. 10 a provozuje internetovou stránku <http://www.pelhřimovsko.cz>. Městské informační centrum bezplatně poskytuje informace o:

- zajímavostech města
- turistických cílech v okolí
- ubytování a stravování
- kulturních a sportovních akcích ve městě a okolí
- službách, obchodech, firmách a sdruženích ve městě
- autobusových a vlakových spojeních
- stavu a sjízdnosti sjezdovek a lyžařských běžeckých tratí

Informační centrum prodává mapy, pohlednice, turistické průvodce, suvenýry a vstupenky na kulturní akce. Rovněž poskytuje veřejný přístup na internet, kopírování, tisk a další služby, které mohou turisté při své návštěvě využít. Nachází se u startu turistických tras a rozcestníku na turistické cíle města a zajišťuje průvodcovskou službu po památkách ve městě (osobně nebo s elektronickými průvodci v různých jazykových mutacích). Vstup do TIC je bezbariérový. Průměrně ročně navštíví TIC až 20 tis. osob.

V papírové i elektronické podobě poskytuje TIC návštěvníkům řadu propagačních materiálů (15 typů v různých jazykových mutacích), které jsou zaměřeny na turistické zajímavosti ve městě i v okolí (přírodní, kulturní a historické zajímavosti) a stručně informují návštěvníky o tom, co lze ve městě vidět či zažít, nebo podrobněji přibližují jednotlivé expozice za pomoci textu i fotografií. Kromě informačních letáků jsou turistům k dispozici i brožury, např. Cestou necestou aneb Pelhřimovskem po značených i neznačených cestách, která pěší turisty i cykloturisty provádí pěti okruhy v okolí města Pelhřimov a upozorňuje je na místní zajímavosti, dále Cestou necestou aneb příručka pro dobrodružné putování Pelhřimovskem, která nabízí další 4 okruhy především pro cykloturisty po neznačených trasách v okolí Pelhřimova.

8. DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

8.1. Dopravní infrastruktura

8.1.1. Silniční síť

Město Pelhřimov leží na křižovatce dvou silnic I. třídy:

- **Silnici č. I/19** Pelhřimov – Tábor – Rožmitál pod Třemšínem – Plzeň, která představuje významnou dopravní spojnici ve směru západ – východ.
- **Silnice č. I/34** České Budějovice – Jindřichův Hradec – Pelhřimov – Humpolec – Havlíčkův Brod – Svitavy je součástí mezinárodní silniční sítě jako E 551 (České Budějovice – Humpolec). Tato silnice tak plní pro Pelhřimov funkci hlavního přivaděče na dálnici D1 u Humpolce.

V roce 2003 proběhlo otevření I. etapy dopravního okruhu města, který v severní části města propojuje komunikaci č. I/19 (ve směru od Tábora) s komunikací č. I/34 (ve směru na Humpolec), čímž došlo významným způsobem k odklonu dopravy z centra města. Mezi další významné dopravní akce patří také chystaná přeložka komunikace č. I/34 v úseku Božejov – Pelhřimov. Na část stavby dlouhé 2,2 km je již vydáno stavební povolení, s pracemi by mělo být započato v druhé polovině roku 2013 a uvedení do provozu nastane v polovině roku 2016. Úsek navazuje na obchvat Božejova zprovozněný v roce 2007 a vede jihovýchodně kolem Ústrašína. Ve stadiu přípravy je navazující úsek Ondřejov – Pelhřimov a ve výhledu je plánován západní obchvat Pelhřimova.

Síť silnic I. tříd doplňují dvě komunikace II. třídy, které tvoří významnou alternativu pro dálnici D1 a také jako obousměrné odklonové trasy pro osobní automobily:

- **Silnice č. II/602** Pelhřimov – Jihlava – Velké Meziříčí – Velká Bíteš – hranice kraje – Rosice – Brno. Tato komunikace je zařazena do „Pátevní silniční sítě Kraje Vysočina“ a od roku 2008 na ní probíhají intenzivní práce v řádech stovek mil. Kč hrazených z prostředků Kraje Vysočina a Evropské unie (ROP Jihovýchod, 6 projektů).
- **Silnice č. II/112** Benešov – Vlašim – hranice kraje – Červená Řečice – Pelhřimov – Horní Cerekev – Telč – Želetava. Rovněž tato je součástí pátevní silniční sítě kraje a slouží také pro vozidla převážející nebezpečné náklady.

Silniční síť dále doplňují následující silnice III. třídy č.:

- III/03414 Pelhřimov – Vlásenice – Proseč – Obořiště
- III/11252 Pelhřimov – Libkova Voda – Častrov
- III/1333 Pelhřimov – Skryšov – Putimov – Nový Rychnov
- III/01935 Pelhřimov – Řemenov
- III/12925 křiž. I/34 Hamr – Krasíkovice – Sedlice
- III/12926 křiž. III/12925 – Radětín
- III/11243 křiž. II/112 – Hodějovice
- III/11244 křiž. II/112 – Pavlov – Nemojov – Letny – křiž. II/112
- III/11249 křiž. II/112 – Vokov

Pramen: Ředitelství silnic a dálnic, Praha, 2012

V roce 2000, 2005 a 2010 bylo provedeno celostátní sčítání dopravy organizované Ředitelstvím silnic a dálnic ČR. Na většině z níže uvedených úseků silnic vedoucích územím celého města Pelhřimov lze sledovat pokles celkového počtu vozidel mezi roky 2005 a 2010. Nejzatíženější silniční komunikací ve městě stále zůstává silnice č. I/34, na níž intenzita provozu v určitých úsecích v roce 2010 překračovala 13 tis. vozů za 24 hodin. Velmi podstatně však intenzita dopravy klesla v úseku mezi jižním okrajem města, kde do silnice č. I/34 zaústí uje silnice č. II/112, vedoucím do centra města a spojujícím se se silnicí č. II/602. Tento úsek stále zůstává nejvytíženějším ve městě, ale celkový počet projetých vozidel zde během 5 let klesl z 23,4 tis. na 13,6 tis. Během sledovaného období se na tomto úseku snížil především počet těžkých vozidel (o více než 60 %), ale i počet osobních vozidel (více než o třetinu). Přesto je zde počet projíždějících automobilů stále vyšší než v roce 2000.

Intenzita dopravy vyšší než 10 tis. vozidel byla ve městě Pelhřimov zaznamenána v roce 2005 a 2010 ještě v místech, kde na silnici č. I/34 v severní části města navazuje obchvat spojující ji se silnicí č. I/19 až po odbočku na Dehtáře. Zde již během sledovaného období nedošlo k tak prudkému poklesu počtu projetých vozidel (pouze o desetinu), což bylo dáno na jedné straně poklesem počtu těžkých vozidel o téměř dvě pětiny, ale také nárůstem počtu osobních automobilů o 3,7 %.

Více než 5 tis. vozidel projelo v roce 2005 a 2010 také dvěma úseky silnice č. I/19, které prochází Pelhřimovem, a také zde došlo ke snížení intenzity, i když ne k tak významnému

jako v případě silnice č. I/34 (na obchvatu o více než 17 %, od Starého Pelhřimova po začátek obchvatu o více než čtvrtinu).

Tab. 8.1: Průměrná denní intenzita dopravy na komunikacích ve městě Pelhřimov (více než 1000 aut)

Silnice č.	Sledovaný úsek	TV		O		M		SV	
		2005	2010	2005	2010	2005	2010	2005	2010
19	2-0920 St. Pelhřimov – obchvat	3 130	1 936	6 779	5 281	38	36	9 947	7 253
19	2-0929 obchvat	2 104	1 904	4 241	3 324	30	21	6 375	5 249
34	2-1070 obchvat – odbočka Dehtáře	4 258	2 584	9 115	9 454	54	58	13 427	12 096
34	2-1080, 1081 centrum (spojnice s II/602) - obchvat	2 681	2 065	7 123	7 444	54	60	9 858	9 569
34	2-1090, 1091 zaústění II/112 – Myslotín	2 140	1 215	4 261	3 743	40	29	6 441	4 987
34	2-1093 centrum (spojnice s II/602) – zaústění II/112	6 540	2 494	16 823	10 997	107	63	23 380	13 554
112	2-2850 zaústění II/112 – Rynárec	1 324	367	1 816	1 649	10	19	3 150	2 035
112	2-2860 obchvat – směr Čakovice	514	350	2 736	2 925	16	25	3 266	3 310
602	2-0940 Olešná – hranice Pelhřimova	735	594	2 511	2 449	27	27	3 273	3 070
602	2-0941 hranice Pelhřimova – centrum (spojnice s I/34)	893	1 156	3 880	6 348	41	69	4 814	7 573
1333	2-0943 směr Skryšov	256	515	1 118	1 438	11	14	1 385	1 967
03414	2-0944 centrum – směr Vlášnice	89	197	928	1 710	11	18	1 028	1 925
11255	2-4650 Houserovka – Benátky - Ostrovec	261	147	906	1 110	4	9	1 171	1 266

Zdroj: Ředitelství silnic a dálnic ČR, Sčítání dopravy v roce 2005, Celostátní sčítání dopravy 2010

Vysvětlivky zkratk: TV – těžká motorová vozidla, O – osobní a dodávková vozidla, M – jednostopá motorová vozidla, SV – všechna motorová vozidla celkem (součet vozidel)

Další měřené úseky se týkají silnice č. II/602 a II/112. K poklesu došlo především na silnici č. II/112 v úseku od Rynárce po zaústění do silnice č. I/34, kdežto ve směru od centra Pelhřimova směrem na Čakovice se intenzita dopravy naopak zvýšila. Rovněž na komunikaci č. II/602 proběhlo v krátkém úseku mezi hranicí Pelhřimova a centrem, kde silnice ústí do silnice č. I/34, podstatné navýšení intenzity ze 4,8 na 7,6 tis. vozidel denně, tedy o 57,3 %. V posledních třech sledovaných úsecích silnic III. třídy směrem na Skryšov, na Vlášnici a v úseku mezi částmi obce Houserovka a Ostrovec došlo k nárůstu intenzity dopravy, ale počet vozidel se zde udržel pod hranicí 2 tis. aut za den.

V Územním plánu města z roku 2011 je navržena dopravní koncepce, která počítá s přeložkami silnic I. třídy č. 19 a 34 na západ od centra a silnice č. II/112 v ulici K Silu. Vnitřní systém obslužných komunikací bude doplněn o sběrné trasy v severní, západní a jihovýchodní části jádrového města tak, aby byly odlehčeny zatížené páteřní komunikace včetně křižovatek na těchto komunikacích. Ostatní silniční propojení vedená zástavbou města budou racionalizována.

8.1.2. Ostatní druhy dopravy ve městě

Pěší doprava ve městě využívá chodníky a částečně v místech, kde to umožňuje nízká intenzita dopravy, i vozovku. Dále mohou obyvatelé města a jeho návštěvníci využít značených pěších turistických cest. Podrobněji o turistických trasách pojednává kapitola Cestovní ruch.

Doprava v klidu (parkování a garážování vozidel) je řešena využíváním stávajících odstavných a parkovacích ploch. Dle územního plánu (2011) existuje na veřejných parkovištích v majetku města v Pelhřimově k dispozici více než 2,4 tis. parkovacích míst (z toho v centrální zóně zhruba 560 míst), dalších více než 100 míst je v ulicích a na jednotlivých nebo minimálních parkovacích plochách. Účelová parkoviště u obchodních zařízení, případně u výrobních podniků, nabízejí 1,1 tis. míst. Pouze dvě parkoviště jsou placená (10 Kč/hodinu), a to na ulici Pražské u kostela sv. Víta (70 míst) a na ulici Solní za budovou Městského úřadu (50 míst). Z neplacených parkovišť mají tři více než 50 míst, a to na třídě Legií u kulturního domu Máj (60 míst), na ulici Arch. Janáka - za Jednotou (55 míst) a na ulici Humpolecké nad budovou firmy Auto Racek (50 míst). Další parkoviště jsou u veřejných budov (třída Legií u Okresního soudu – 26 míst a u kina Vesmír – 20 míst, ulice U Elektrárny za budovou České pošty, s.p. – 36 míst apod.). Garáží (garážových stání) je pak více než 1,7 tis.

Parkoviště pro autobusy je na ulici třída Legií u kulturního domu Máj. Dále se parkoviště nacházejí u ubytovacích a stravovacích zařízení, turistických atrakcí apod. Další významné plochy pro parkování jsou v blízkosti bytových domů, rodinných domů v rámci obytných souborů (např. v sídlišti Pražská zrekonstruované parkoviště s 55 místy z roku 2009). Stávající územní plán z roku 2011 navrhuje plochy pro nová parkovací stání a garážovací či parkovací vícepodlažní objekty. Rovněž nové obytné objekty musí mít parkování vyřešeno (jedna odstavná plocha pro jednu bytovou jednotku). Všechny komerční, výrobní a skladovací areály musí mít vyřešeno parkování na vlastním pozemku. V řešení dopravy v klidu je eliminován deficit v počtu parkovacích míst především návrhem parkovacích objektů. V ostatních částech města se v současné době parkuje převážně na místních komunikacích či u veřejných objektů (kostely, hřbitovy apod.). Pokud se ve venkovských částech Pelhřimova nachází stravovací či ubytovací zařízení, parkoviště je zřízeno i zde (Starý Pelhřimov – Hotel Gurmánia, Motel Farma u Služátek).

Město rovněž disponuje dvěma **cyklostezkami** ulehčujícími pohyb cyklistům při výjezdu z města nebo vyznavačům in-line bruslení. První a starší vede od sportovního areálu na Polní dvůr a cyklisty bezpečně vyvádí z města směrem na Skryšov a Křemešník. Druhá vznikla v roce 2010. Obousměrná, pruhy neoddělená cyklostezka se skládá ze tří navazujících tras. Začíná v Městských sadech a vede na lesní a polní cestu podél západního okraje Městských sadů. Cyklisté se projedou i kolem čistírny odpadních vod a poté se vrátí zpět k Městským sadům. Cyklostezka tvořící uzavřený okruh usnadňuje výjezd na Radětín. Stezka má asfaltový povrch a je dva a půl metru široká, dlouhá je přes dva kilometry.

Městem Pelhřimov prochází jednokolejná, z hlediska železniční infrastruktury Kraje Vysočina regionální **železniční trať** č. 224 Horní Cerekev – Pelhřimov – Obrataň – Tábor, která byla otevřena v roce 1888 jako tzv. Českomoravská transversální dráha (Horní Cerekev – Pelhřimov – Pacov – Tábor – Milevsko – Písek – Ražice – Strakonice – Horažďovice – Klatovy – Domažlice). V současnosti měří 51 km a má tedy spíše místní význam (max. rychlost na trati je 65 km/hod). Trať do města směřuje z jihu od Rynárce a stáčí se k západu

na Vlášenci. Vlaková stanice Pelhřimov není svým významem ani lokalizací v rámci města vhodnou pro vybudování dopravního terminálu. Železniční stanice je také v části obce Vlášence. Ostatní části Pelhřimova nedisponují železniční zastávkou a jsou odkázány na hromadnou dopravu autobusy. Autobusové nádraží se nachází blíže centru města než železniční stanice (zhruba 0,5 km od náměstí). Autobusová doprava obsluhuje všechny části města Pelhřimov, a to z následující intenzitou:

Tab. 8.2: Počet spojů železniční a autobusové dopravy dle jednotlivých částí města Pelhřimov

Období	Autobusová doprava			Železniční doprava		
	pracovní den	sobota	neděle, svátek	pracovní den	sobota	neděle, svátek
Pelhřimov	175	19	41	19	12	10
Benátky	26	0	4	0	0	0
Bítětice	7	0	0	0	0	0
Čakovice	16	0	1	0	0	0
Hodějovice	18	1	0	0	0	0
Houserovka	26	0	5	0	0	0
Chvojnov	4	0	0	0	0	0
Janovice	30	0	5	0	0	0
Jelcovy Lhotky	4	0	0	0	0	0
Kocourovy Lhotky	4	0	0	0	0	0
Lešov	17	0	0	0	0	0
Lipice	26	0	0	0	0	0
Myslotín	25	0	0	0	0	0
Nemojov	8	0	0	0	0	0
Ostrovec	29	0	4	0	0	0
Pejškov	19	0	0	0	0	0
Pobistrýce	14	0	0	0	0	0
Radětín	37	0	0	0	0	0
Radňov	8	0	0	0	0	0
Rybníček	26	3	0	0	0	0
Skrýšov	10	0	0	0	0	0
Služátky	26	0	0	0	0	0
S. Pelhřimov	34+9	0	2	0	0	0
Strměchy	36	0	3	0	0	0
Útěchovičky	4	0	0	0	0	0
Vlášence	8	0	0	18	12	9
Vlášence-Drbohlavy	10	0	0	0	0	0

Pramen: Jízdní řád Českých drah, a.s., www.idos.cz

Pozn. Všedním dnem bylo vybráno pondělí. Ve dnech uprostřed týdne může být četnost spojů nižší.

Z hlediska života v Pelhřimově může být důležitá také dostupnost do krajského města nebo jiných větších měst, které mohou poskytovat pracovní příležitosti, ale i širší služby než najdou obyvatelé ve vlastním městě (vysoké školy, obchodní centra, multikina, koncertní haly apod.). Pelhřimov má dostatečné dopravní spojení s Prahou a Jihlavou. Do Prahy jede ve všední dny (pondělí) 10 přímých spojů, v neděli dokonce 13 a v sobotu 4, z Prahy pak ve všední den (pátek) 15 spojů, v neděli 7 a v sobotu 5. Do Jihlavy je dopravní spojení ještě intenzivnější – ve všední dny 15 přímých spojů (pondělí), zpátky 18 (pátek), o víkendu také vždy více než 5 přímých spojů v sobotu i v neděli oběma směry. S Českými Budějovicemi je ve všední den město ve spojení pomocí 7 přímých spojů (8 do Pelhřimova), v sobotu jedou každým směrem

dva přímé spoje za den, v neděli pak pět. Obdobné je spojení s Brnem (6 z Pelhřimova v pondělí, 8 do Pelhřimova v pátek), tři spoje platí v sobotu, sedmi spoji se dostanou cestující v neděli do Brna a šesti spoji z Brna do Pelhřimova.

Četnost vlakových spojů v Pelhřimově a ve Vlásenici je relativně vysoká a téměř shodná (pouze jeden spěšný vlak ve Vlásenici nestaví, ostatní osobní vlaky mají vždy zastávku jak v Pelhřimově, tak ve Vlásenici). Železniční dopravu zajišťují České dráhy, a.s.

Dopravní obslužnost není ve všech částech Pelhřimova stejná. Zatímco občané žijící ve Starém Pelhřimově se dostanou do města i městskou hromadnou dopravou, obyvatelé ostatních částí nikoliv. Největší počet spojů byl zaznamenán ve směru na Jihlavu (Strmčechy) a na Humpolec (Radětín). V každé části Pelhřimova projedou minimálně 4 spoje za pracovní den. Většina částí však nemá zajištěnou dopravu o víkendu – pouze 9 z nich buď v sobotu, nebo v neděli, oba dva dny žádná kromě vlakového spojení v již zmiňované Vlásenici.

Na území města se nachází více autobusových zastávek i pro regionální spoje (Autobusové nádraží, Nemocnice, Hotel Rekrea, Železniční stanice apod.). Provozovatelů autobusové dopravy projíždí Pelhřimovem několik, nejvíce spojů však zajišťuje ICOM Transport a.s., dále zde působí ČAD Blansko a.s., Veolia Transport Praha s.r.o., ČSAD Benešov a.s., ČSAD Jindřichův Hradec a.s. a další dopravci především z jižních Čech.

Centrální část města je velmi dobře obsluhována veřejnou autobusovou dopravou. Cestující mohou využít místní hromadnou dopravu, která disponuje čtyřmi linkami – okružní linkou č. 1 a třemi linkami spojujícími jih města (K silu) se Starým Pelhřimovem. Místní hromadnou dopravu ve městě provozuje společnost ICOM Transport a.s.:

- 1: Silo – SBD - u Nezy – Strabag – Rynářská – Železniční stanice - Autobusové nádraží – Příkopy - Pod Dolní branou – Pražská – Kaufland – Tábořská - Starý Pelhřimov
- 2: Silo – Lhotka II – Lhotka I - SBD - u Nezy – Karáčovny - Strabag – Rynářská – Železniční stanice - Autobusové nádraží - Křemešnická – Hřbitov – Dobiášova – Čajkovského – Nemocnice II - Pod Dolní branou – Pražská - Osvobození I – Tábořská – Starý Pelhřimov
- 3: Autobusové nádraží - Křemešnická – Hřbitov – Dobiášova – Čajkovského – Nemocnice II - Karlovo nám. - Pod Dolní branou – Pražská – Kaufland - Osvobození I - Architekta Janáka – Stráž - Pod Floriánem II - Pod Floriánem I - Požární zbrojnice - Autobusové nádraží
- 4: Silo – SBD - u Nezy – Karáčovny - Strabag – Rynářská – Železniční stanice - Autobusové nádraží - Požární zbrojnice - Pod Floriánem I - Pod Floriánem II – Stráž - Architekta Janáka - Osvobození I – Starý Pelhřimov

Doprava MHD není zajištěna po celý den v pravidelných intervalech. Linka č. 1 jezdí zhruba od 5 do 8 hodin, poté od 13 do 17 hodin, linka č. 2 je v provozu od 5:30 do 14:30 zhruba jednou až dvakrát za hodinu a pak večer po desáté hodině jede poslední spoj. Linka č. 3 funguje po většinu dne (5:00 – 18:30 hodin) a jezdí zhruba jednou za hodinu a linka č. 4 vyjíždí ráno mezi 5:00 a 6:40, dále ve špičce v odpoledních hodinách (14:00 – 14:40) a poslední spoj až do Starého Pelhřimova je zajištěn zhruba o půl jedenácté.

V Pelhřimově není zajištěna ani lodní, ani letecká doprava.

V zájmovém území se nachází celkem 6 čerpacích stanic:

- Lukoil na Pražské ul.,
- EuroOil na Pražské ul.

- Benzina v Nádražní ul.,
- Kralupol v Nádražní ul.,
- Shell na Humpolecké ul. (U Hamru),
- Iromez U Agrostroje (v areálu biomasové kotelny K2).

Rozmístění stanic je vyvážené a pokrývá komunikace města v hlavních směrech (Humpolec, Kamenice nad Lipou, obchvat), pouze směrem na Jihlavu čerpací stanice není.

8.2. Technická infrastruktura

8.2.1. Vodovodní síť

Informace obsažené v této kapitole vychází především z *Plánu rozvoje vodovodu a kanalizací kraje Vysočina (PRVK)*, který pro Krajský úřad vypracovala až do úrovně obcí firma Aqua Procon, s.r.o. v roce 2004 s poslední aktualizací v roce 2011. Rovněž byly využity informace z územního plánu města zhotoveného firmou Atelier URBI spol. s r.o. na základě stavu z roku 2009 a fakta z územně analytických podkladů z roku 2008.

Městské části Pelhřimov a Starý Pelhřimov jsou zásobovány ze skupinového vodovodu HU-PE-Pa (vodárenská soustava Želivka se zdrojem vodárenská nádrž Švihov vedoucí z Humpolce přes Pelhřimov do Pacova), který provozuje a spravuje pro tyto účely zřízená společnost PEVAK Pelhřimov, družstvo. Zdrojem vody pro Pelhřimov je také prameniště Sázava s vydatností 15,7 l/s. Voda z tohoto zdroje prochází odkyselovací stanicí a poté slouží k lokálnímu zásobování pitnou vodou.

Ostatní městské části jsou zásobeny z vlastních zdrojů v podobě kopaných (Benátky, Čakovice, Hodějovice, Chvojnov – odtud jde voda do Útěchoviček, Rybníčku, Služátek, společná pro Lešov, Radňov a Nemojov, dále Strměchy, Vlásenice a Vlásenice-Drbohlavy) a jímacích (Houserovka, Janovice a Ostrovec) studní, vrtů, z nichž je voda přiváděna gravitací (Pejškov, Radňov a Skřýšov, kam je voda vedena ze zásobovacího řadu Pelhřimov – Křemešník) a také z domovních studní (Bítětice, Jelcovy Lhoty, Lipice, Pobistrýce). Ze Žirova vodu čerpají Kocourovy Lhotky a ze skupinového vodovodu Libkova Voda – Myslotín z částí města pouze Myslotín. Největší spotřeba vody je logicky ve vlastním Pelhřimově a činí zhruba 15 l za sekundu (v celém Pelhřimově pak průměrně 38 l/s).

Zásobování pitnou vodou se v současnosti jeví většinou jako vyřešené, pouze v městské části Bítětice a Lipice se uvažuje o zřízení veřejného vodovodu a ve Skřýšově pak s výměnou potrubí. V Pelhřimově samotném se očekává rekonstrukce stávající sítě v délce 3 km a výstavba řadů do třech lokalit (průmyslová zóna Pražská – 1,7 km, Polní Dvůr – 2,2 km a průmyslová zóna ke Skřýšovu – 2 km). Podrobnější technické údaje o zásobování pitnou vodou v jednotlivých částech města Pelhřimov jsou uvedeny ve výše zmiňovaných dokumentech. Z hlediska zásobování města Pelhřimov pitnou vodou je možné hodnotit situaci jako dostačující bez významných hrozeb či nedostatků.

8.2.2. Kanalizační síť, čištění odpadních vod

Provozovatelem kanalizace a čistírny odpadních vod (ČOV) je v Pelhřimově firma VODAK Humpolec, s.r.o. Kanalizace je zavedena do většiny z městských částí Pelhřimova a je k ní připojena nadpoloviční část obyvatelstva. Napojeny na jednotnou kanalizační síť jsou zcela

všechny objekty v Nemojově, Pejškově, Pelhřimově, Radětině a Starém Pelhřimově, částečně pak venkovské části Benátky, Bítětice, Houserovka, Chvojnov, Janovice, Lešov, Lipice, Myslotín, Ostrovec, Radňov, Skřýšov, Služátky, Strměchy, Útěchovičky, Vlásenice a Vlásenice-Drbohlavy. Odpadní vody (splaškové, dešťové i povrchové) z kanalizace ústí v jednotlivých částech města po předčištění v biologických septicích danou místní kanalizací do nejbližších vodních toků nebo ploch. Veřejnou kanalizaci nemají zřízeny městské části Čakovice, Hodějovice, Jelcovy Lhotky, Kocourovy Lhotky, Pobistryce a Rybníček. Tam, kde nejsou domácnosti či další objekty napojeny na kanalizační síť, jsou odpadové vody shromažďovány v jímkách a vyváženy buď do ČOV v Pelhřimově, případně do okolních terénů (polí), nebo přes domácí septiky do místních vodotečí.

V Pelhřimově byla místní kanalizace budována postupně podle rozvoje jednotlivých ploch. V současnosti má kanalizační síť celkovou délku přes 34 km. Poslední řady byly v Pelhřimově realizovány v roce 2009 v lokalitě Polní Dvůr II a průmyslové zóně Lhotka (splašková kanalizace). Další budování, rekonstrukce či výměna kanalizace a ČOV je dle PRVK plánována, avšak u některých částí se nepředpokládá, že by proběhla do roku 2015. Celkově je v plánu vybudovat 17,8 km kanalizačních sítí tak, aby byli připojeni všichni obyvatelé částí Benátky, Bítětice, Čakovice, Hodějovice, Houserovka, Janovice, Lešov, Lipice, Myslotín, Nemojov, Ostrovec, Pejškov, Pobistryce, Radňov, Skřýšov, Služátky, Strměchy, Vlásenice a Vlásenice-Drbohlavy. Dále mají být dle plánu v některých z nich vybudovány mechanicko-biologické ČOV (Benátky, Bítětice, Hodějovice, Lipice, Nemojov, Pejškov, Pobistryce, Radňov, Vlásenice a Vlásenice-Drbohlavy), biodisková ČOV (Čakovice) nebo alespoň stabilizační nádrže s možností přídavné aerace (Houserovka, Chvojnov, Janovice, Lešov, Ostrovec, Služárky a Strměchy). Stávající situace nebude měněna v částech Jelcovy Lhotky, Kocourovy Lhotky, Radětín, Starý Pelhřimov a Útěchovičky, kde je buď kanalizace vyřešena bez nutných investic, nebo zde žije minimum obyvatel a likvidace odpadních vod bude prováděna stávajícím způsobem nebo domácími septiky či domovními ČOV.

V samotném centru města se očekává rekonstrukce systému o délce zhruba 3 km a navazující nová výstavba o délce 0,5 km. Další výstavba stok je plánována do tří lokalit (Pražská ulice – 0,9 km, Polní dvůr – 2,5 km, ke Skřýšovu – 1,6 km). Také se zde předpokládá intenzifikace stávající ČOV, doplnění kalových polí a skládky kalů.

Kanalizace v Pelhřimově je ukončena mechanicko-biologickou ČOV, kam ústí také systém kanalizačních stok odvádějících odpadní vodu ze Starého Pelhřimova. Na městskou ČOV Pelhřimov budou napojeny i sousedící části Myslotín a Skřýšov. V ostatních částech města budou navrženy malé a domovní čistírny odpadních vod, odlehlá a řídká osídlená zástavba zůstává odkázána na likvidaci kalů v jímkách. Celkově dle PRVK je kanalizační síť v Pelhřimově hodnocena spíše jako nevyhovující, ať už kvalitou či délkou, která nezajišťuje napojení všech obyvatel. Investice v této oblasti budou tedy do budoucna zřejmě značné.

Kromě obyvatel jako producentů odpadních vod je třeba uvažovat také s průmyslovými firmami, zemědělskými podniky, nemocnicemi apod., které zvyšují nároky na kanalizaci ve městech. V Pelhřimově mezi takové patří např. Nemocnice Pelhřimov, Škrobárny Pelhřimov, a.s., Madeta a.s., místní Pivovar Poutník a další.

8.2.3. Rozvodné sítě

Následující poznatky se opírají o Územní energetickou koncepci kraje Vysočina (2008) a územní plán města. Až do roku 2005 zásobovala **elektřinou** celý okres Pelhřimov Jihočeská energetika, a.s., která je v současnosti členem skupiny E.ON a.s. Majoritním akcionářem je společnost E.ON Energie AG se sídlem v Mnichově. V řešeném území se nachází zařízení a vedení velmi vysokého napětí (VVN) o napěťové hladině 220 kV. Jedná se o jednoduché vedení VVN 207 Sokolnice – Tábor. Rovněž zde prochází síť VVN o napěťové hladině 110 kV, a to VVN 1358 Pelhřimov – Pacov a VVN 1359 Pelhřimov - Humpolec. Na území města včetně jednotlivých venkovských částí je vybudováno volné vedení vysokého napětí na hladině 22 kV do trafostanic. V centru města je pak vedení kabelizováno.

Dle vyjádření distributora je vedení v Pelhřimově na dobré úrovni a vedení i transformovna jsou schopny pokrýt současnou potřebu. V blízké budoucnosti se očekávají přeložky vedení v souvislosti s řešením dopravních komunikací ve Starém Pelhřimově. Rozvody nízkého napětí 3x400/230V jsou ve středu města kabelizovány, výjimečně v okrajových částech vedeny jako venkovní. Rozvody slouží pouze pro potřebu stávajícího odběru elektrické energie a jsou částečně dimenzovány na drobný nárůst zatížení v rámci rozvoje bytové výstavby. V návaznosti na distribuční síť nízkého napětí je v Pelhřimově vybudováno veřejné osvětlení. Další technické podrobnosti a očekávané změny týkající se i městských částí Pelhřimova (např. trasování VVN a ZVN mimo zástavbu Pelhřimova, přeložky trasy VVN a VN vedené zástavbou Starého Pelhřimova severním směrem pro uvolnění ploch pro výstavbu), které však negativně neovlivní zásobování města elektrickou energií, jsou součástí územního plánu.

Na území města Pelhřimova a okolí je situováno celkem 117 trafostanic, z toho 76 trafostanic na katastru Pelhřimov. Všechny části města s výjimkou Útěchoviček mají na svém území minimálně jednu trafostanici.

Zemní plyn je na sledovaném území zaveden jen na území vnitřní části města a do Starého Pelhřimova. Plynové potrubí je vedeno ze severu přes Hodějovice a Čakovice. U Starého Pelhřimova se dělí na severovýchodní větev a na západní větev. Na každé jsou dvě regulační stanice distribuční a jedna, resp. dvě podnikové stanice. Jedná se o následující regulační stanice (RS):

- RS Slovanské bratrství (Houfy)
- RS Polní Dvůr
- RS ČSAD
- RS Pražská ulice (Táborská)
- RS Starý Pelhřimov
- RS Iromez
- RS Agrostroj

Průměrná spotřeba jak hodinová, tak zejména roční značně kolísá a mění se především u průmyslových velkoodběrů, např. se změnou vlastníků nebo se změnou výrobních programů (průměrně 7 - 9 tis. m³/hod.). Stávající RS a hlavní rozvody jsou nyní dostatečné i pro napojení rozvojových ploch pro bydlení, vybavenost i komerci (výrobu). Z ostatních městských částí je možné uvažovat s rozšířením plynofikace jen do Skryšova, a to prodloužením od RS Polní Dvůr po zástavbu v délce zhruba 1,2 km a rozvody v zástavbě. Rozvod plynu do ostatních částí města není vzhledem k roztržitosti Pelhřimova a také s

ohledem na současné ceny energií, vyšší investiční náklady na stavbu plynovodů a zejména na možnosti využití alternativních zdrojů u tohoto druhu zástavby vhodný.

Centrální zásobování teplem (CZT) je zajištěno pouze v městské části Pelhřimov. Palivem v kotelnách CZT je zemní plyn, olej a biomasa. V ostatních částech města, kde není CZT, je vytápění decentralizované do jednotlivých objektů a paliva jsou jak tradiční (pevná, tekutá, plynná, elektřina), tak alternativní (biomasa, solární, štěpky, tepelná čerpadla ap.) včetně tzv. „pasivních“ objektů nevyžadujících žádný vnější zdroj. Hlavním zdrojem CZT, jehož provozovatelem je firma IROMEZ spol. s r.o. jsou:

- kotelna K1 (Pražská) s instalovaným výkonem tří kotlů 18,1 MW, kde palivem je olej (TTO),
- kotelna K2 (Za Náspem) s instalovaným výkonem čtyř plynových kotlů 24,2 MW a dvou kotlů na biomasu 5 + 6 kW (celoroční provoz).

Obě kotelny dodávají do sítě středotlakou páru pro zhruba 3,5 tis. domácností, školy, školky, budovy ve státní správě a komerci v severní a střední části města. Celý rozvodný systém by měl zůstat zachován a do nových rozvojových ploch podél všech rozvodů je možné jej rozšířit, neboť systém je dostatečně kapacitní. S ohledem na životní prostředí v centru města je vhodné zde CZT podporovat a monitorovat nárůst znečištění ovzduší. Mimo to je ve městě několik samostatných kotelen (např. nemocnice, MODETA, DUP, sportovní hala, Agrostroj a podniky v průmyslovém areálu na jihu města), kde palivem je většinou zemní plyn. Výstupy z nich jsou krátké a to jak parovodní tak horkovodní či teplovodní.

S rozvojem **informačních technologií** a s rozvojem sítí mobilních operátorů dochází v této oblasti k výraznému technickému pokroku. Územím města procházejí dálkové optické kabely. V rámci rekonstrukce telekomunikační sítě v Pelhřimově (Telefonica O2) byla provedena rovněž náhrada původních telefonních ústředen nedostatečné kapacity za nové digitální telefonní ústředny. Jejich kapacita plně vyhovuje požadavkům na telefonní přípojky včetně rezervy v kapacitě.

Pokrytí města Pelhřimov a jeho městských částí signálem z mobilních sítí provozovaných třemi operátory je na relativně dobré úrovni – volání je zajištěno všemi operátory na celém území města. Mírné rozdíly jsou v případě mobilního internetu. Telefonica O2 pokrývá centrum Pelhřimova a jeho nejbližší okolí (Skrýšov, Starý Pelhřimov) mobilním internetem s rychlostí 2,2 Mbit/s, ostatní území města pak s rychlostí 150 kbit/s, Radňov a jeho okolí pak pouze mobilním internetem o rychlosti 45 kbit/s. Rychlým mobilním internetem se v Pelhřimově a jeho nejbližším okolí (mimo Radětín, Služátky, Myslotín) prezentuje také Vodafone CZ; v širším okolí Pelhřimova provozuje mobilní internet v základní rychlosti (méně než 236 kbps). Nejširší pokrytí rychlým signálem má v okolí Pelhřimova zřejmě T – Mobile, neboť rychlost ve výši do 21,6 Mbit/s lze nalézt mimo centrum také ve většině částí města v širším okolí.

V roce 2006 byla v Kraji Vysočina realizována I. etapa výstavby páteřní optické sítě - tzv. projekt ROWANet. Krajská páteřní optická telekomunikační síť ROWANet je založená na soustavě tras optických vláken. ROWANet poskytuje síťové služby veřejným organizacím (samosprávy, státní úřady, školy, nemocnice atd.) a neziskovým organizacím na území Kraje Vysočina. Tato síť je budována ve spolupráci s komerčními a akademickými partnery z prostředků Evropské unie (40 %), krajského (50 %) a státního rozpočtu (10 %). Základním cílem tohoto projektu je výrazný rozvoj telekomunikační infrastruktury a trhu v regionu spočívající ve zvýšení nabídky páteřních a propojovacích služeb, ale také větší konkurence

poskytovatelů s přímými přínosy pro konečného zákazníka. Sekundárním cílem projektu je poskytování broadbandových služeb veřejnému a neziskovému sektoru při snaze o minimalizaci vlivu na volnou hospodářskou soutěž. Regionální komunikační infrastruktura je trvale rozvíjena realizací dalších etap projektu sítě ROWANet. Jeho služby jsou poskytovány s výjimkou vysokorychlostního internetu veřejným organizacím zdarma nebo za minimální provozní poplatek.

Město Pelhřimov v roce 2006 realizovalo projekt Metropolitní síť a portál města Pelhřimova (MANaP). Projekt měl dvě části. Cílem první části byla výstavba technické infrastruktury (vybudování vysokokapacitní komunikační sítě založené na technologii optického vlákna, vytvoření privátní datové sítě veřejné správy v rámci města Pelhřimov, zajištění přístupu veřejnosti k vysokorychlostnímu internetu a příslušným službám, umožnit veřejnému sektoru využívat vysokorychlostní internet apod.). Druhou částí projektu bylo zřízení Portálu města Pelhřimova představujícího implementaci několika služeb nabízených veřejnosti či ostatním subjektům veřejné správy prostřednictvím snadno dostupné konektivity. Projekt byl ukončen v roce 2006. Vybudovaná komunikační a datová infrastruktura byla bezprostředně po svém dokončení propojena s krajskou sítí ROWANet. Tím bylo v území města Pelhřimov umožněno plnohodnotné využívání služeb sítě ROWANet. Propojení MAN Pelhřimov s krajskou infrastrukturou umožňuje další rozvoj městské komunikační a datové infrastruktury na vysoké technologické úrovni realizací dalších návazných projektů (připojování dalších zřizovaných veřejnoprávních institucí v regionu města, rozvoj městského dohledového kamerového systému, využití složkami integrovaného záchranného systému, zvýšení bezpečnosti uložení dat, zvýšení efektivnosti využití nasazených technologií sdílením zdrojů datového centra, hostování informačních systémů dalšími institucemi např. obcemi ze správního území ORP Pelhřimov a další). Díky investici do metropolitní infrastruktury a jejímu propojení s krajskou komunikační infrastrukturou byla výrazně podpořena tržní nabídka datových a telekomunikačních služeb v lokalitě města nejen pro veřejný sektor, ale i pro soukromý sektor a domácnosti (nižší ceny, vyšší kvalita).

9. KRAJINA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

9.1. Geologie

Krajina v okolí města Pelhřimov je vcelku jednotvárná, což je příznačné pro území na přeměněných a hlubinných vyvřelých horninách starého (hercynského) základu Českého masivu. Z geologického hlediska je území města Pelhřimov budováno metamorfovanými, neboli přeměněnými horninami soustavy Českého masívu (starohorní až prvohorní vrásnění – krystalinikum a prevariské paleozoikum). Jedná se o oblast nejstarší části Českého masívu – moldanobika. Konkrétně zde výrazně převažují migmatity (smíšené horniny, tmavé horniny se světlými pruhy křemene a živce) vyplňující část centra Pelhřimova na východ od řeky Bělé směřující severovýchodně a také prstencovitě obklopující západní část města mimo centrum od severu k jihu. Migmatity přechází až na anatexity, na kterých leží centrální část města na západ od říčky Bělé a také tvoří podloží na severovýchod od ní ve dvou migmatity přerušovaných pásy směřujících k Olešné a Chválovu. Na migmatitové podloží navazují pararuly (městská část Skřýšov). Obdobný geologický podklad s níže uvedenými specifiky se nachází i na území ostatních částí města Pelhřimov. Úzké pásy podél stávajících či bývalých vodních toků a rybníků představují kvartérní (čtvrtohorní) usazeniny, konkrétně smíšené sedimenty nezpevněné, převážně jemnozrnné včetně výplavových kuželů.

Do části Myslotín, Janovice, Ostrovec a na Karlově vrchu u Vlásenice-Drbohlav zasahují granity, tedy hlubinné magmatity (vyvřeliny), které se nachází také v okolí Hejlovského rybníka. Úzký pás v blízkosti Radětína pak vytváří žilný granit s převahou muskovitu. V Radňově lze najít také pás metamorfované horniny kvarcit, která z minerálů obsahuje muskovit a biotit. Několik částí města (Bítětice, Jelcovy a Kocourový Lhotky, Lipice, Pejškov, Rybníček, Strměchy, Útěchovičky a Vlásenice) jsou lokalizovány na pararulách, tedy rovněž na přeměněné hornině obsahující z mineralogického hlediska biotit, muskovit a granát. Výjimečně (pouze v případě části Pobistrýce) lze nalézt i čistou rulu.

9.2. Reliéf

Pelhřimovsko patří spíše mezi výše položené oblasti České republiky¹⁷ s nadmořskými výškami, které neklesají pod 500 a nepřekročí 700 m n. m. Z regionálně geomorfologického členění spadá území do podsoustavy Českomoravská subprovincie, oblasti Českomoravská vrchovina a celku Křemešnická vrchovina. Město Pelhřimov vlivem roztržitosti své plochy zasahuje do více geomorfologických podcelků, resp. okrsků. Svojí severní a západní částí spadá do Želivské pahorkatiny, konkrétně do okrsku Hořepnická pahorkatina, jižní částí do Pacovské pahorkatiny (okrsek Vyskytenská pahorkatina) a východní částí do Humpolecké vrchoviny (Božejovská pahorkatina). Reliéf se zvedá především na jihovýchod, kde jsou i nejvyšší vrcholy území (666 m n. m. má Tapač u Lešova). V blízkosti katastru města se nachází vrchol Křemešník, významná turistická atraktivita regionálního významu (765 m n.m.), na jihozápad pak vrchol Troják (704 m n.m.).

¹⁷ Střední nadmořská výška ČR je 450 m n. m., což je výrazně více než v případě celé Evropy (290 m n. m.).

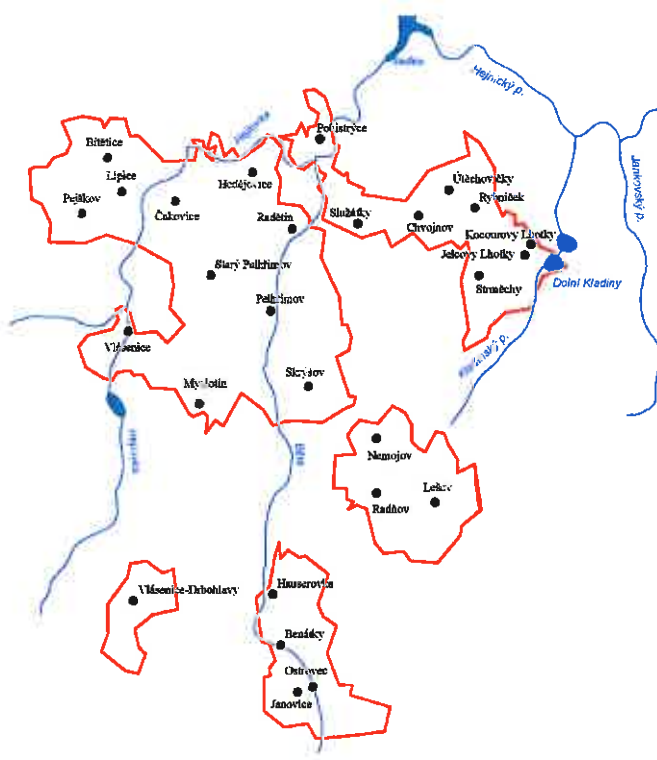
9.3. Klima

Město Pelhřimov leží dle klasifikace E. Quitta v mírně teplé klimatické oblasti (vymezené na základě údajů za období 1901 – 1950), konkrétně v klimatické jednotce MT5. Léto je zde spíše kratší (letních dnů, tedy dnů, kdy minimální teplota neklesne pod 15°C, je zde 30 - 40), mírné (počet tropických dnů, tedy dnů, kdy maximální teplota překročí 30°C, je 1 – 4) a zima spíše delší (počet mrazových dnů, kdy minimální teplota klesne pod bod mrazu, je 130 - 140, z čehož 40 – 50 dnů je dnů ledových, tzn. teplota nevystoupí nad bod mrazu) a spíše suchá (250 – 300 mm srážek v zimním období) s trváním sněhové pokrývky po dobu 60 – 100 dnů. Dle nové klasifikace E. Quitta, která bere v úvahu období 1901 – 2000, spadá Pelhřimov a jeho části do oblasti mírně teplé, která je charakteristická létem s 20 – 40 letními dny a průměrnou teplotou 13 – 15°C, průměrně vlhkým (200 – 400 mm srážek), dále přiměřenými přechodnými obdobími, kdy jaro je chladné (5 – 7°C) a podzim mírně teplý (6 – 8°C). Během roku je možné zaznamenat 140 – 160 mrazových dnů. V zimě lze spočítat 50 – 60 ledových dnů, jinak je spíše mírně chladná s průměrnou teplotou -2 až -3°C, průměrně vlhká (200 – 400 mm srážek) a s pokrývkou sněhu po dobu trvání 50 – 80 dnů.

9.4. Vodstvo

Z hydrologického hlediska spadá území města Pelhřimov do povodí Labe a k úmoří Severního moře. Hlavní vodotečí, která od jihu k severu protéká centrem Pelhřimova, je řeka Bělá. Ta pramení na jih od obce Bělá a pokračuje přes části Ostrovec, Benátky a Houserovka stále na sever až do Pelhřimova, který rozděluje na dvě části, po výtoku z centra města (Městských sadů) prochází Radětinem a na sever od obce Krasíkovice se vtéká do Hejlovky.

Obr. 9.1: Vodstvo zájmového území

Zdroj: PRK, Ústí p. L., 2004, str. 10.
Vlastní zpracování: PRK, 2004, podle autorů.

Hejlovka pramení pod Bukovým kopcem (mezi Meznou a Častrovem) a jako první částí Pelhřimova protéká Vlášenicí-Drbohlavy. Z dalších částí města Pelhřimov protéká již více na sever kolem Vlášenic, Čakovic a Hodějovic, sbírá řadu malých přítoků a vytváří mnoho rybníků. Za Pelhřimovem Hejlovka pokračuje dále k severu a severovýchodu a spolu s Jankovským potokem vytváří vodní nádrž Sedlice, ze které pak vytéká jako řeka Želivka (ta se vlévá dále do Sázavy, ta do Vltavy a Vltava do Labe). Z vodních ploch lze zmínit Horní Kladiny, které se nachází v blízkosti částí obce Jelcovy Lhotky a Kocourovy Lhotky a leží na Kladinském potoce, jenž je přítokem již zmiňovaného Jankovského potoka.

Část zastavěného území města a také silnice první třídy leží v záplavovém území jak pětileté, tak dvacetileté vody, což řadí město mezi zranitelné oblasti. Zastavěné území i silnici II. třídy zasahují do ochranného pásma vodního zdroje.

9.5. Půdy

Půdní pokryv území města tvoří především tzv. modální kambizem a směrem k vyšším polohám v jihovýchodních částech města dystrická kambizem (hnědá půda silně kyselá) charakteristická pro podloží bohaté na křemík (kyselé silikátové podloží). Vyvíjí se převážně ve svažitém terénu na minerálně slabých substrátech, vyznačuje se často skeletovitostí a proměnlivou hloubkou půdního profilu. Svrchní část půdního profilu tvoří surový nadložní humus. Využití půdy je vhodné pouze pro lesní nebo pro trvalé travní porosty, případně pro méně produktivní ornou půdu. Podrobný přehled půdních typů zastoupených na území města Pelhřimov je obsažen v důvodové zprávě Územního plánu, a to včetně tříd jejich ochrany jako půd zemědělských.

Část zemědělské půdy území města je odvodněna (celkem evidováno 1 218 ha odvodněných ploch, což činí přibližně jednu pětinu z celkové výměry zemědělské půdy). Více než 100 ha plochy bylo odvodněno v části Pelhřimov, Starý Pelhřimov a Lešov, více než 50 v části Chvojnov, Lipice, Nemojov, Skřýšov, Vlášenice a Vlášenice-Drbohlavy.

9.6. Biota

Z fytogeografického hlediska spadá Pelhřimov do fytogeografického obvodu zvaného Českomoravské mezofytikum a do fytogeografického okresu Českomoravská vrchovina. Jde o jeden z mála fytogeografických okresů v ČR (pouze 5), který má zachovanu alespoň část původní lesní vegetace. Lesní vegetační stupeň je zde jedlobukový. Potenciální přirozená vegetace pro dané území je tzv. acidofilní bučina, konkrétně biková bučina, která je charakteristická tím, že v bylinném patře dominují graminoidy (biky, ostřice a trávy). Zvířena je mnohotvárná a pestrá, setkat se s ní můžeme v lesních (srnci, jeleni, ježci, netopýři) a křovinatých porostech (ptáci, ještěrky, hadi), lukách a rybnících.

Vzhledem k malé pestrosti geologického podloží, vyrovnanosti klimatických podmínek a tvaru georeliéfu je květena okolní krajiny města relativně chudá. Lesní vegetace je dnes tvořena převážně smrkovými monokulturami. Systematicky odvodněná a značně zdevastovaná zemědělská krajina je v rozsáhlých oblastech téměř bez přírodě blízké lesní a nelesní vegetace.

9.7. Ochrana přírody

Syntetickým ukazatelem hodnotícím z hlediska využití půdy kvalitu území je koeficient ekologické stability (KES)¹⁸, tj. poměr ploch ekologicky stabilních (v tomto případě lesních ploch, TTP, vodních ploch a sadů) k plochám ekologicky nestabilním (orná půda a zastavěné plochy). V případě Pelhřimova je KES roven 0,67, což znamená, že jde o území intenzivně využívané, přičemž oslabení autoregulačních pochodů v ekosystémech způsobuje jejich značnou ekologickou labilitu a vyžaduje vysoké vklady dodatečné energie. KES je zde podstatně nižší než v ČR (1,06), ale také než na území celého Kraje Vysočina (0,85) i okresu Pelhřimov (0,87).

Na území města se nevyskytuje evropsky významná lokalita ani ptačí oblast, která by byla zařazena do systému ochrany NATURA 2000. Město neleží v krajinné památkové zóně, ale jsou zde významné krajinné prvky registrované. Jedná se o Služatecký rybník s výskytem ohrožených druhů živočichů a rostlin, Městský hřbitov a jeho okolí s významnou zelení a Městské sady z důvodu krajinnotvorného a rekreačního významu. Jak silnice I. třídy, tak zastavěné území zasahuje do krajinnotvorných prvků, navíc silnice I. i II. třídy a také zástavba zasahují do lokálního, resp. regionálního biokoridoru. Regionální biokoridory jsou na území města dle územního plánu čtyři a také zde můžeme najít dílčí části čtyř regionálních biocenter. Do jižní části území města (Vlásenice-Drbohlavy, Janovice) okrajově zasahuje nadregionální biokoridor K120. Kromě toho je ve městě definováno 102 lokálních biokoridorů a 58 lokálních biocenter.

Dále jsou zde přítomny lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, a to v katastru Benátek a Janovic lokalita Pod Poucharem (vlhké louky s ohroženými druhy rostlin), v katastru Vlásenice lokalita Za Stráží (rybník s porosty vodních makrofyt, litorály a okolními rašelinnými loukami), v katastru Chvojnova lokalita K Rohovu mlýnu (rybník a významný biotop obojživelníků) a na hranicích části Jelcovy Lhotky a Strměch se nachází maloplošné chráněné území – přírodní rezervace Kladinský potok. Jde o přirozeně meandrující potok s okolními druhově pestrými vlhkými loukami, který představuje se sousedním Jankovským potokem poslední současnou lokalitu perlorodky říční na Českomoravské vrchovině. Území o rozloze 6,97 ha bylo vyhlášeno jako chráněné v roce 1993. Přírodní rezervací je také lokalita V Mezence zasahující do katastru Vlásenice-Drbohlavy. Důvodem ochrany je komplex rašelinných a lučních společenstev.

Vlivem městského charakteru zkoumaného území a přítomnosti silnice I. a II. třídy jako zdrojů znečištění ovzduší v zastavěném území je možné Pelhřimov označit za oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší vzhledem k imisním limitům pro ochranu zdraví. Na území města se nenachází stacionární zdroj znečištění ovzduší, ale vyskytují se zde staré ekologické zátěže. Lze např. uvést budovu bývalé firmy Alfatex Móda, s.r.o., z níž byl znečišťován vodní tok řeky Bělé těžkými chlorovanými ethyleny a která je předmětem dlouholeté sanace (od roku 1995, monitoring stavu a postsanační práce by měly probíhat i v roce 2013).

¹⁸ Počítá se jako poměr druhů pozemků (chmelnice + vinice + zahrady + ovocné sady + trvalé travní porosty + lesní půda + vodní plochy) / (orná půda + zastavěné plochy + ostatní)

9.8. Odpadové hospodářství

Zajištění svozu, třídění a odstranění odpadů vyprodukovaných občany a podnikatelskými subjekty na území města Pelhřimova a v jeho 26 částech mají ve své činnosti Technické služby města Pelhřimova, což je příspěvková organizace města. Ve městě je 87 sběrných míst pro tříděný odpad, z toho 64 na papír, 59 na plasty, 48 na nápojové kartony, 37 na bílé sklo, 49 na barevné sklo, 7 na kovy a 6 na drobné elektrozařízení. V průběhu roku 2013 se plánuje rozmisťování nádob na bioodpad, přičemž počet těchto nádob bude závislý na konkrétní potřebě provozu. Koncem roku 2013 by měla být pilotně zahájena likvidace gastroodpadů v nové kompostárně. Kompostárna je lokalizována u budovy Technických služeb města Pelhřimov a její princip spočívá v rozkladu biologického odpadu za pomoci fermentorů (první tohoto druhu v Kraji Vysočina). Fungování kompostárny bylo zahájeno na konci roku 2012.

Mezi místní části města Pelhřimova je rozmístěno 22 nádob na papír, 27 na plasty, 22 na nápojové kartony, 22 na bílé sklo a stejný počet na sklo barevné. Technické služby organizují také sběrnou tříděného odpadu s dotřídňovací linkou, překládací stanici, zařízení ke sběru a výkupu stavebních odpadů a zařízení k využívání odpadů na povrch terénu (zemina a/nebo kameny, vytěžená hlšina neobsahující nebezpečné látky a odpad z čištění kanalizace).

10. PŘEHLED PROJEKTŮ REALIZOVANÝCH V PELHŘIMOVĚ V OBDOBÍ 2004 - 2012

Významným finančním zdrojem přispívajícím k regionálnímu rozvoji území patří v posledních deseti letech v České republice Strukturální fondy Evropské unie a fond Kohezní. Dotační prostředky však nadále také poskytují ministerstva a jimi zřizované fondy a v podobě podpory menších projektů s větší spoluúčástí žadatelů také Kraj Vysočina, který má pro tyto potřeby od roku 2000 zřízen Fond Vysočiny. Ten soustřeďuje část rozvojových prostředků Kraje Vysočina, které jsou poskytovány jednotlivým subjektům prostřednictvím grantových programů. Kraj Vysočina dotační prostředky distribuuje také na základě Pravidel Rady a Zásad Zastupitelstva Kraje Vysočina.

Během období 2004 – 2012 žádalo Město Pelhřimov o dotace prostřednictvím 241 projektů podaných do programů vyhlášených 34 garanty, a to v celkové výši přesahující 980 mil. Kč. Nejvíce projektů bylo předloženo v roce 2004 a 2008 (celkem 39 v každém roce). Úspěšných jich bylo absolutně nejvíce ve stejných letech, ale v relativním vyjádření byl nejúspěšnější z hlediska podílu schválených projektů z počtu podaných rok 2005 a 2007 (úspěšnost vyšší než 80 %). Naopak nejméně projektů bylo podáno v roce 2006 a 2012 (po 18 projektech), ale schváleno jich bylo minimum v roce 2011 (11 projektů), kdy byla i relativní úspěšnost nejnižší (57,9 %). Průměrná úspěšnost podaných projektů však byla za celé sledované období 2004 – 2012 relativně vysoká, neboť z celkového počtu 241 projektů jich dotaci obdrželo 177, tedy téměř ¾. Podrobnější vývoj zachycuje tabulka č. 10.1.

Tab. 10.1: Podané a úspěšné projekty a částky požadované a získané dotace, úspěšnost žadatele v jednotlivých letech v období 2004 - 2012

Rok	Podané projekty	Úspěšné projekty	Podíl (v %)	Zažádáno (Kč)	Výše dotace (Kč)	Podíl (v %)
2004	39	26	66,7	17 654 291,00	6 940 395,00	39,3
2005	22	18	81,8	172 506 214,50	163 454 867,08	94,8
2006	18	13	72,2	33 712 910,00	1 621 056,00	4,8
2007	28	24	85,7	98 519 272,80	28 468 202,00	28,9
2008	39	30	76,9	354 945 577,30	259 172 535,00	73,0
2009	32	24	75,0	159 888 712,20	45 627 060,00	28,5
2010	26	19	73,1	104 688 721,50	63 968 214,00	61,1
2011	19	11	57,9	28 462 074,00	1 900 332,00	6,7
2012	18	12	66,7	10 266 428,00	673 228,00	6,6
Celkem	241	177	73,4	980 644 201,30	571 825 889,08	58,3

Pramen: Městský úřad Pelhřimov, 2013

Z hlediska požadovaných finančních prostředků byla úspěšnost menší – z celkové sumy 980 mil. Kč byly obdrženy dotace ve výši 571,8 mil. Kč, což představovalo úspěšnost 58,3 %. I zde existovaly rozdíly mezi jednotlivými lety, a to velmi výrazné. Největší částka byla požadována v roce 2008, a to téměř 355 mil. Kč. Přes 100 mil. Kč činil požadavek na dotaci také v roce 2005, 2009 a 2010. Největší částka byla získána na projekty podané v roce 2008 a 2005, a to i z relativního hlediska (73,0 % všech požadovaných v roce 2008 a 94,8 % v roce 2005). Skromnější požadavky mělo město v prvních i v posledních letech daného období (2004, 2012, 2011), ale zatímco v roce 2004 byla úspěšnost požadované dotace téměř 40 %, v posledních dvou letech pouze necelých 7 %.

Nejvíce projektů bylo ze strany Města Pelhřimov jako žadatele předloženo Kraji Vysočina, a to 118, ale pouze v celkové výši dotace 25,4 mil. Kč. Do ostatních dotačních programů předložilo město již méně než 20 projektů, a to na Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) ČR 19 projektů, do Operačního programu Životní prostředí (OP ŽP) 13 projektů, do Státního fondu Životního prostředí (SF ŽP), konkrétně do programu Zelená úsporám rovněž 13 projektů, na Ministerstvo kultury (MK ČR) 11 projektů, do Regionálního operačního programu (ROP) NUTS 2 Jihovýchod 9 projektů a do ostatních již méně, v úhrnu 58 projektů.

Největší dotaci požadovalo město prostřednictvím projektů předložených do Operačního programu Životní prostředí – celkem 482,8 mil. Kč. Z celkového počtu 13 předložených projektů do OP ŽP jich bylo 7 schváleno. Z finančního hlediska byla úspěšnost téměř dvoutřetinová, neboť město získalo 318 mil. Kč. Jednalo se především o dotaci na rekonstrukci čistírny odpadních vod (žádost podaná v roce 2008) v celkové výši přesahující 217 mil. Kč, která byla městu schválena. Z úspěšných větších projektů (nad 20 mil. Kč) lze uvést projekt na výstavbu kompostárny (podáno 2010) v celkové výši dotace přesahující 45 mil. Kč a na úsporu energií v základní škole (ulice Pražská) dosahující téměř 23 mil. Kč.

Tab. 10.2: Podané a úspěšné projekty a částky požadované a získané dotace, úspěšnost žadatele dle jednotlivých zdrojů financování v úhrnu za období 2004 – 2012 (řazeno dle výše obdržené dotace)

Zdroj financování	Zažádáno (Kč)	Výše obdržené dotace (Kč)	Podíl (v %)	Podané projekty	Úspěšné projekty	Podíl (v %)
OP ŽP	482 761 561,00	318 041 216,00	65,9	13	7	53,8
MPSV ČR	120 710 000,00	120 019 600,00	99,4	3	3	100,0
MF ČR	72 570 000,00	36 070 000,00	49,7	7	4	57,1
Kraj Vysočina	25 425 844,80	23 152 247,00	91,1	118	100	84,7
Státní rozpočet	10 000 000,00	10 000 000,00	100,0	2	2	100,0
SF DI	15 038 000,00	9 596 000,00	63,8	3	2	66,7
MMR ČR	12 316 000,00	9 480 000,00	77,0	19	9	47,4
SRP	6 795 920,00	6 795 920,00	100,0	1	1	100,0
MK ČR	22 061 990,00	4 075 350,00	18,5	11	11	100,0
Zelená úsporám	19 577 639,50	3 087 712,00	15,8	13	8	61,5
OP LZZ	2 977 700,00	2 977 700,00	100,0	1	1	100,0
ROP Jihovýchod	85 309 159,50	2 952 277,00	3,5	9	1	11,1
SF rozvoje kinematografie	3 000 000,00	2 750 000,00	91,7	2	2	100,0
OP VK	2 447 220,00	2 447 220,00	100,0	2	2	100,0
PRV	4 249 393,00	1 943 837,00	45,7	2	1	50,0
MV ČR	1 936 000,00	1 936 000,00	100,0	2	2	100,0
ČEPS, a. s.	1 000 000,00	1 000 000,00	100,0	2	2	100,0
Ostatní	92 467 773,50	15 500 810,08	16,8	31	19	61,3
Celkem	980 644 201,30	571 825 889,08	58,3	241	177	73,4

Pramen: Městský úřad Pelhřimov, 2013

Dotaci přes 120 mil. Kč představovaly v součtu tři projekty předložené na Ministerstvo práce a sociálních věcí, avšak téměř celá částka byla zahrnuta v jednom projektu na výstavbu domova důchodců podaném v roce 2005 (celkem 119,6 mil. Kč dotace). Tento projekt byl úspěšný a domov pro seniory byl otevřen v roce 2009.

O více než 50 mil. Kč bylo v úhrnu žádáno ze strany města do dalších tří finančních zdrojů. V rámci programu ROP Jihovýchod byl z devíti podaných projektů úspěšný pouze jeden (podáno 2008) v celkové výši necelých 3 mil. Kč. Jednalo se o modernizaci dětských hřišť v Pelhřimově. Celkem třikrát se město Pelhřimov pokusilo získat dotaci 25 mil. Kč z Nadace Proměny na obnovu Městských sadů, avšak ani jednou nebylo úspěšné. Naopak od Ministerstva financí (MF ČR) získalo téměř polovinu všech dotací, o které zažádalo –

z celkových 72,6 mil. Kč, které požadovalo prostřednictvím sedmi projektů, získalo 36 mil. na čtyři úspěšné projekty. Z nich lze zmínit především 15 mil. Kč na výstavbu venkovního koupaliště ve sportovním areálu a stejná dotace byla obdržena také na rekonstrukci škvárového hřiště (oba projekty podány v roce 2005).

Z ostatních dotačních zdrojů město získalo v celkovém úhrnu již maximálně 10 mil. Kč. Lze však ještě vyhodnotit úspěšnost dle jednotlivých zdrojů financování. Z celkového počtu 17 poskytovatelů finančních prostředků, od nichž byly v období 2004 – 2012 získány dotace v celkové výši přesahující 1 mil. Kč, jich bylo devět, u nichž bylo město Pelhřimov plně úspěšné, neboť všechny podané projekty prošly a byly finančně podpořeny. Vysoká úspěšnost z hlediska výše získaných dotací byla taky v případě projektů podávaných na Kraj Vysočina (91,1 % požadovaných dotací město obdrželo), MMR ČR (77,0 %) a na Státní fond podpory a rozvoje kinematografie (91,7 %). Naopak velmi neúspěšné byly projekty podané do ROP Jihovýchod (pouze 3,5 %).

Z větších projektů (nad 5 mil. Kč) dosud nebyl zmíněn projekt na dostavbu kuželny ve sportovním areálu (12 mil. Kč z prostředků Kraje Vysočina), zateplení objektu ZŠ Osvobození (téměř 16,7 mil. Kč) a ZŠ Komenského (přes 10 mil. Kč), obě z OP ŽP Zelená úsporám, projekt na Metropolitní síť a portál města Pelhřimov (7,8 mil. Kč ze SROP), zastřešení rekondačního a dětského bazénu (6 mil. Kč z prostředků MF ČR) a také projekt na výstavbu cyklostezky v Městských sadech (téměř 5,4 mil. Kč, Státní fond dopravní infrastruktury). Další 163 projektů obdrželo menší dotaci než 5 mil. Kč.

11. SWOT ANALÝZA

SWOT analýza (Strong points, Weak points, Opportunities, Threats) je standardní metoda používaná k prezentaci analytických poznatků o nejrůznějších objektech zkoumání. Jejím principem je jednoduchá, avšak výstižná a pokud možno vyčerpávající a objektivní charakteristika současných vnitřních silných a slabých stránek zkoumaného objektu (zde tedy města Pelhřimov) a možných budoucích příležitostí a ohrožení jeho rozvoje daných vnějšími podmínkami, které objekt nemůže ovlivnit přímo.

Silné a slabé stránky jsou definovány třemi způsoby:

1. jako stav dle možností objektivně vyhodnocen jako špatný či dobrý ve srovnání s extrémny, které jsou obecně známy v podmínkách ČR nebo na základě spokojenosti či nespokojenosti místních obyvatel či aktérů regionálního rozvoje,
2. jako stav, který je lepší či horší ve srovnání s územními celky, s nimiž byly vybrané jevy za pomoci určitých ukazatelů komparovány v rámci analytické části, v tomto případě tedy s okresem Pelhřimov, Krajem Vysočina a Českou republikou nebo
3. jako proces, který se během určitého časového období analyzovaného v rámci Profilu zlepšoval, resp. zhoršoval.

Akcentováním silných stránek a naopak důrazem na eliminaci slabých stránek roste pravděpodobnost využití nabízejících se příležitostí a omezuje se dopad identifikovaných ohrožení.

Při formulaci analytických poznatků SWOT analýzy se vycházelo především z Profilu města, neboť nebyly realizovány žádné dotazníkové průzkumy. Výsledky analýzy koncentrované do závěrečné SWOT analýzy budou využity pro definování zájmových oblastí a jako základ pro formulaci strategických cílů, rozvojových priorit a opatření.

1. OBYVATELSTVO A BYDLNÍ	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• dlouhodobý přírůstek obyvatelstva přirozenou měnou • příznivé úmrtnostní poměry • nižší podíl dětí narozených mimo manželství • nižší intenzita rozvodovosti • příznivější vzdělanostní struktura obyvatel • vyšší podíl obyvatel nejméně s maturitou • téměř homogenní národnostní struktura • intenzivní bytová výstavba v posledních deseti letech • vyšší podíl trvale obydlených domů i bytů • vyšší internetizace domácností • nízký podíl bytů ve vlastnictví města • přítomnost bytů ve vlastnictví města sloužících pro sociální účely • existence Fondu rozvoje bydlení • zpracovaná koncepce bytové výstavby	• pokles počtu obyvatel v posledních čtyřech letech • ztráta obyvatelstva migrací • nerovnoměrné osídlení území města • podprůměrná intenzita porodnosti • nižší intenzita sňatečnosti • vyšší potratovost • nízký počet dětí mladších 15 let • vyšší index stáří • nadprůměrná zástavba území domy s více bytovými jednotkami
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• rozvoj bytové výstavby v různých cenových kategoriích • zvyšování kvality bydlení • nárůst počtu tzv. startovacích bytů pro mladé • využití dotačních možností na zajišťování pozemků pro výstavbu domů • výstavba v okrajových částech města • využití trvale neobydlených bytů pro cestovní ruch • využití finančních prostředků z krajských, národních i evropských zdrojů na rozvoj bytové výstavby a modernizaci domovního a bytového fondu	• stárnutí populace • výrazné snižování či zvyšování počtu obyvatel města související s nedostatkem bytů nebo naopak s chátráním trvale neobydlených bytů a domů • nedostatečná modernizace bytového fondu • deregulace nájemného • nedostatek bytů pro sociálně slabší vrstvy obyvatel • růst počtu bezdomovců • vylidňování okrajových částí města

2. VEŘEJNÉ SLUŽBY A OBČANSKÁ VYBAVENOST

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• středisko regionu – vysoká kumulace veřejných služeb • dostatečné kapacity pro základní a střední vzdělávání • kvalitní výuka na gymnáziu • přítomnost dalších vzdělávacích institucí (ZUŠ) • lokalizace moderní nemocnice a ZZS Kraje Vysočina • nárůst mezd lékařů v nemocnici • zajištění lékařské péče v soukromých ambulancích • dostatečný počet lékáren • dobrá nabídka zařízení a služeb pro seniory • dostatečná nabídka sociálních služeb pro různé cílové skupiny • přítomnost divadla a dalších kulturních zařízení ve městě • pestrá nabídka kulturních a společenských akcí • existence příspěvkové organizace pro podporu kulturního života ve městě • existence programu prevence kriminality • zřízení Městský kamerový dohledový systém	• snižování obsazenosti středních škol • nepřítomnost zastoupení některé vysoké školy • relativně nízké mzdy personálu nemocnice • chybějící aktuální koncepce sociálních služeb (neaktuální komunitní plán sociálních služeb) • nepřítomnost některých typů sociálních služeb (stacionáře, nízkoprahové zařízení) • nedostatečné prostory pro kulturní, společenské, sportovní a volnočasové aktivity v okrajových částech města • chybějící či nekvalitní podmínky pro venkovní plavání • nezřízena městská policie
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• rozvoj bezbariérového přístupu k veřejným službám ve městě • modernizace a zvyšování kvality vzdělávání na všech úrovních • celoživotní vzdělávání • činnost neziskových organizací působících ve veřejných službách • tvorba koncepce sociálních služeb • rozvoj nových společenských a kulturních akcí nadregionálního významu • modernizace zařízení sloužících k uspokojení potřeb místních obyvatel • maximální využití finančních prostředků z krajských, národních i evropských zdrojů • zřízení městské policie • systematická prevence kriminality	• nevyužití možností na zřízení firemních školek • růst nároků na služby v souvislosti se stárnutím populace • odchod zdravotnického personálu a omezení zdravotnických služeb • nedostatečná modernizace zařízení sloužících pro místní občany (infrastruktura pro kulturní, sportovní a volnočasové aktivity) • nárůst kriminality v důsledku nedostatku kapacit Policie ČR

3. LIDSKÉ ZDROJE A PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• vyšší míra ekonomické aktivity obyvatel • lepší vzdělanostní struktura ekonomicky aktivních obyvatel (zaměstnaných i nezaměstnaných) • nízký podíl zaměstnaných v priméru • vysoký podíl podniků i zaměstnaných osob v některých odvětvích terciéru • nezávislost ekonomiky na jednom výrobním odvětví • žádný dominantní zaměstnavatel • vyšší zastoupení malých a středních podniků • dlouhodobě podprůměrná míra nezaměstnanosti • méně zřetelné dopady ekonomické krize na trh práce ve městě • relativně stabilní hospodářská situace u významných zaměstnavatelů • levná pracovní síla • přítomnost průmyslových zón	• nepřítomnost zaměstnavatele regionálního významu • přetrvávající poddimenzovanost terciárního sektoru • nedostatek kvalifikovaných pracovníků především ve strojírenských profesích • horší uplatnitelnost a nedostatek vhodných pracovních míst pro osoby s vyšším vzděláním • nižší mzdová úroveň • nízká kupní síla obyvatelstva • chybějící infrastruktura pro začínající podnikatele (podnikatelské inkubátory, technologické parky) • nepřítomnost odvětví s vysokou přidanou hodnotou a hi-tech výrobou • nízký inovační potenciál firem
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• tvorba nových pracovních míst ve městě • růst zaměstna(tel)nosti mladých lidí ve městě • sladění systému vzdělávání s požadavky trhu práce • vstup nových investorů • růst konkurenceschopnosti firem • regenerace brownfields ve městech i v jeho venkovských částech • růst informativní společnosti • spolupráce veřejného a soukromého sektoru • maximální využití finančních prostředků z krajských, národních i evropských zdrojů	• produkce absolventů středních škol neuplatnitelných na místním trhu práce • vysoká fluktuace pracovní síly • odliv kvalifikované pracovní síly mimo město • neochota obyvatel vzdělávat se a pracovat • pokračující ekonomická krize • změny legislativy v oblasti role územní samosprávy při snižování nezaměstnanosti • nezájem investorů o podnikání na průmyslových zónách ve městě • odchod stávajících zaměstnavatelů • pokles nabídky (volných) pracovních míst

4. CESTOVNÍ RUCH

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
- přítomnost městské památkové rezervace - nízká turisticko-rekreační zatíženost území - image Pelhřimova jako města rekordů - naučné stezky ve městě - velké množství nemovitých kulturních památek - přítomnost kulturních a sportovních zařízení - významné kulturní a sportovní akce - kvalitní městská zeleň, přírodní bohatství v okolí města - blízkost poutního místa Křemešník - přítomnost řady stravovacích zařízení - existence organizace zaměřené na rozvoj cestovního ruchu (KZmP) - koncepční řešení cestovního ruchu (Strategie CR města Pelhřimov 2011 – 2014) - využívání finančních zdrojů EU k tvorbě propagačních materiálů - moderní formy průvodcovské služby	- méně příznivé přírodní podmínky pro rozvoj cestovního ruchu - nepřítomnost přírodní atraktivity nadregionálního významu - nízká podnikatelská aktivita v oblasti cestovního ruchu - malá turisticko-rekreační funkce města - chybějící HUZ s vyšší kapacitou i kvalitou (více než ***) - nevhodné podmínky pro letní rekreaci u vody - nevyhovující stav přírodního koupaliště (rybník Stráž) - nestálá pokrývka sněhu, krátká zimní sezóna - nevyužitý potenciál cest v okolí města pro rozvoj cykloturistiky
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
- zkvalitnění spolupráce se subjekty podnikajícími v oblasti CR, společná realizace aktivit - další propagace Pelhřimova jako města rekordů - tvorba produktů (kompletních „balíčků“ služeb - doprava, ubytování, stravování, pobytový program) pro různé cílové skupiny - využití potenciálu města pro zkvalitnění kongresové turistiky - certifikace ubytovacích zařízení a aplikace doporučujících standardů do praxe - rozvoj nových turistických a cykloturistických tras, cyklostezek a naučných stezek - lepší využití Městských sadů pro městskou rekreaci - výstavba venkovního koupaliště - zkvalitnění doprovodné infrastruktury CR (půjčovna kol, zázemí pro turisty apod.) - maximální využití finančních prostředků z krajských, národních i evropských zdrojů	- zrušení MPR - ztráta image Pelhřimova jako města rekordů - nedocenění významu kulturního a přírodního bohatství města a okolí - nárůst turisticko-rekreační zátěže města a okolí při nedostatečné regulaci a zvyšování kapacity infrastruktury pro cestovní ruch - nedostatečná prezentace a propagace města - nedostatek finančních prostředků na zkvalitnění základní a doprovodné infrastruktury pro cestovní ruch - vandalismus

5. DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• dobrá dostupnost dálnice D1 • poloha města na významných komunikacích I. třídy • snižování intenzity dopravy, hlavně těžkých vozidel • dobrá dostupnost krajského města • přímé dopravní spojení do větších měst (Praha, Jihlava, Brno) veřejnou dopravou • provoz MHD ve městě • v rámci ÚP navržena dopravní koncepce • přítomnost cyklostezek • železniční trať • dostatečná kapacita zařízení technické infrastruktury pro současný počet obyvatel (vodovody, kanalizace, ČOV, rozvod energie apod.) • připravenost technické infrastruktury na nárůst počtu obyvatel a rozvoj podnikání • kvalitní pokrytí města sítí GSM • napojení města na vysokorychlostní páteřní komunikační síť • dostatečná kapacita městské datové a komunikační infrastruktury včetně propojení s regionální (krajskou) infrastrukturou • aktuální územní plán (ÚP)	• absence západní části dopravního obchvatu města • přítomnost úseků s velmi intenzivní dopravou • silnice I. třídy procházející v blízkosti centra města • nedostatečná obslužnost veřejnou dopravou v některých částech města, především o víkendu • nedostatek parkovacích stání v centru města a odstavných (dlouhodobých) stání zejména v blízkosti sídlištní zástavby a veřejných budov (škol) • chybějící koncepce rozvoje bezmotorové dopravy ve městě • emise a hluk z pozemní dopravy • jednokolejná železniční trať • část vodovodu ve stavu vyžadujícím rekonstrukci • nedokončená technická infrastruktura v některých částech města (kanalizace)
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• zkvalitnění napojení průmyslových zón na silnice I. tříd • výstavba parkovacích stání (domů) • výstavba nových cyklostezek • rekonstrukce a prodloužení kanalizace, intenzifikace ČOV • zkvalitnění technické infrastruktury v okrajových částech města (rozvody pitné vody, kanalizace) • realizace opatření v návaznosti na zpracováváný PRVK Kraje Vysočina a území plán • vytvoření koncepce bezmotorové dopravy • maximální využití finančních prostředků z krajských, národních i evropských zdrojů	• nedořešení západní části silničního obchvatu města • zvýšení intenzity silniční dopravy • znečištění ovzduší silniční dopravou • zrušení železniční trati • neuskutečnění plánovaných rekonstrukcí a vybavení technickou infrastrukturou (vodovody, kanalizace) • nedostatečné investice do technické infrastruktury

6. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• geologicky stabilní oblast • pouze lokální těžba nerostných surovin (kamene) • atraktivní a zachovalé životní prostředí regionu • kvalitní městská zeleň • přítomnost významných krajinných prvků v regionu • procházející regionální biokoridor a existence biocenter • přítomnost a aktivní činnost střediska ekologické výchovy • nepřítomnost významného stacionárního zdroje znečištění ovzduší • kvalitní zajištění svozu odpadů • dostatečný počet míst pro sběr tříděného odpadu • funkční kompostárna • zapojení do projektu Zdravé město	• vyšší nadmořská výška • méně příznivé přírodní podmínky pro zemědělství i cestovní ruch • méně vhodné půdy pro využití v zemědělské výrobě jako půdy orné • značně zdevastovaná zemědělská krajina • nízký koeficient ekologické stability – labilní krajina s nízkými možnostmi autoregulace • část zastavěného území leží v ochranném pásmu vodních zdrojů • přítomnost starých ekologických zátěží • zhoršená kvalita ovzduší vlivem dopravy • část území města leží v záplavovém území
PŘÍLEŽITOSTI	OHROŽENÍ
• rozvoj environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a zapojení veřejnosti do rozhodování v oblasti životního prostředí • rozšíření ploch a regenerace veřejné zeleně ve městě • úspora energií ve veřejných budovách • eliminace ekologických zátěží • maximální využití finančních prostředků z krajských, národních i evropských zdrojů	• podceňování závažnosti problematiky životního prostředí ve srovnání s jinými aspekty rozvoje • růst nákladů spojených s legislativními změnami v oblasti úspor energie • rozvoj průmyslové činnosti spojené se růstem ekologické hrozby • rozšíření těžby kamene • přírodní katastrofy – povodně

LITERATURA, PRAMENY A ZDROJE DAT

Literatura

- [1] Culek, M. a kol.: Strategie ochrany krajinného rázu kraje Vysočina. Studio B&M, 2008, 81 s.
- [2] Hampl, M.: Geografická organizace společnosti v České republice: transformační procesy a jejich obecný kontext. Praha, Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, 2005, 147 s.
- [3] Heklová, Z.: Vybrané vodní zdroje v Kraji Vysočina. Bakalářská práce. Brno, 2011
- [4] Hrnčiarová, T. – Mackovčín, P. – Zvara, I. et al.: Atlas krajiny České republiky/Landscape atlas of the Czech Republic. Praha: MŽP ČR, Průhonice: Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví, v.v.i., 2009, 332 s. ISBN 978-80-85116-59-5
- [5] Kol.: Kraj Vysočina se představuje: základní informace o území, obyvatelstvu a hospodářství. Krajský úřad kraje Vysočina, Jihlava, GaREP, spol. s r.o., Brno, 2004, 44 s.
- [6] Toušek, V. a kol.: Vysočina. Tematický atlas. Krajský úřad kraje Vysočina ve spolupráci s Univerzitou Palackého v Olomouci, Jihlava, 2008, 36. s. ISBN 978-80-254-2080-5
- [7] Vystoupil, J. a kol.: Atlas cestovního ruchu České republiky. MMR ČR, Praha, 2006, 157 s.

Prameny

- [8] Celostátní sčítání dopravy 2005 a 2010. Ředitelství silnic a dálnic ČR.
- [9] Databáze podaných projektů pro Program rozvoje Pelhřimova 2004 – 2012, Městský úřad Pelhřimov, 2013
- [10] Databáze demografických údajů za obce ČR, Územní změny, počty obyvatel, narození, zemřelí, stěhování (1971 – 2011), ČSÚ, Praha, 2012.
- [11] Databáze demografických údajů za obce ČR, Sňatky, rozvody, potraty (1991 – 2011), ČSÚ, Praha, 2012.
- [12] Demografická ročenka krajů ČR, 2002 – 2011, ČSÚ, Praha, 2012.
- [13] Demografická ročenka okresů ČR, 2002 – 2011, ČSÚ, Praha, 2012.
- [14] GIS prostorová analýza k 31.12.2007, MPSV ČR, 2008.
- [15] GIS prostorová analýza k 31.12.2011, Úřad práce České republiky – krajská pobočka v Jihlavě, 2012.
- [16] Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005, ČSÚ, 2007.
- [17] Bytová koncepce města Pelhřimov, 2003.
- [18] MOS – městská a obecní statistika, ČSÚ, Praha, 2012.
- [19] Plán rozvoje vodovodu a kanalizací kraje Vysočina, Aqua Procon, s.r.o., 2007.
- [20] Počet obyvatel obcí k 1.1.2002, ..., 2012, ČSÚ, Praha, 2002, ..., 2012.
- [21] Počet obyvatel v oblastech, krajích a okresech České republiky v roce 2002, ..., 2012, ČSÚ, Praha, 2002, ..., 2012.
- [22] Program prevence kriminalita města Pelhřimov 2013 – 2015.

- [23] Registr ekonomických subjektů, ČSÚ, 2011.
- [24] Sčítání lidu, domů a bytů 2011 – předběžné výsledky. ČSÚ, Praha, 2012.
- [25] Stav a pohyb obyvatelstva v ČR 1. až 4. čtvrtletí 2011, ČSÚ, Praha, 2012.
- [26] Statistický bulletin – Kraj Vysočina 1. – 4. čtvrtletí 2011, ČSÚ, Jihlava, 2012.
- [27] Uchazeči a volná pracovní místa k 31.12.2002 a 2007, Úřad práce Žďár nad Sázavou, 2008.
- [28] Uchazeči a volná pracovní místa v okresech ČR k 31.12. 2002,, 31.12.2011, SSZ MPSV ČR, 2003,, 2012.
- [29] Územní energetická koncepce Kraje Vysočina. Energetická agentura Vysočiny, z. s. p. o., Jihlava, 2008, 100 s.
- [30] Výsledky sčítání dopravy na dálniční a silniční síti ČR v roce 2005, ŘSD, 2006.
- [31] Výsledky sčítání dopravy na dálniční a silniční síti ČR v roce 2010, ŘSD, 2011.

Zdroje dat on-line:

- [32] <http://databaze-strategie.cz/> - Databáze strategií
- [33] <http://geoportal.gov.cz/web/guest/map?openNode=MapList#> - Geoportal Cenia
- [34] <http://geoportal.gov.cz/web/guest/other-portals> - Další portály
- [35] http://geoportal.jsdi.cz/geoportal_RSDCR/default.aspx - Mapa silnic a dálnic ČR
- [36] <http://mapy.nature.cz/> - Mapový portál Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky
- [37] <http://monumnet.npu.cz/pamfond/hledani.php> - Nemovité kulturní památky
- [38] http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/csu_a_uzemne_analyticke_podklady - Územně analytické podklady
- [39] http://www.geology.cz/app/ciselniky/lokalizace/index.php?start_y=700900&start_x=1129900 - Česká geologická služba: Lokalizační aplikace, verze 2.0, Geologická mapa 1:50 000
- [40] <http://www.gov.cz>
- [41] <http://www.idos.cz>
- [42] <http://www.mapy.cz>
- [43] <http://www.mikroregion.pel.cz/>
- [44] <http://www.obcevysočiny.cz/>
- [45] <http://www.rsd.cz>
- [46] <http://www.shscms.cz/>
- [47] <http://www.uur.cz> - Regionální a nadregionální územní systémy ekologické stability České republiky
- [48] <http://www.verejne-strategie.cz/> - Portál veřejných strategií
- [49] <http://www.volby.cz>

SEZNAM OBRÁZKŮ A TABULEK

Obr. 2.1: Poloha města Pelhřimov v rámci České republiky	4
Obr. 2.2: Poloha a vymezení města Pelhřimov a správního obvodu ORP Pelhřimov	8
Obr. 3.1: Vývoj počtu obyvatel v Pelhřimově v letech 1869 – 2011	11
Obr. 3.2: Vývoj počtu obyvatel ve městě Pelhřimov, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 1869 – 2011 (bazický index, v %)	12
Obr. 3.3: Vývoj počtu obyvatel v Pelhřimově, ve vlastním centru a v ostatních částech města v letech 1869 – 2001	15
Obr. 3.4: Vývoj počtu obyvatel Pelhřimova v letech 2002 - 2013 (vždy k 1.1.)	15
Obr. 3.5: Vývoj počtu obyvatel v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2002 - 2013	16
Obr. 3.6: Vývoj počtu narozených, zemřelých a přirozeného přírůstku v Pelhřimově v letech 2002 - 2011.....	18
Obr. 3.7: Vývoj hrubé míry porodnosti v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2002 - 2011 (v ‰).....	18
Obr. 3.8: Vývoj hrubé míry úmrtnosti v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2002 - 2011 (v ‰).....	19
Obr. 3.9: Vývoj hrubé míry přirozeného přírůstku v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2002 - 2011 (v ‰)	20
Obr. 3.10: Vývoj počtu přistěhovalých, vystěhovalých a migračního salda v Pelhřimově v letech 2002 - 2011 ..	21
Obr. 3.11: Vývoj hrubé míry migračního salda v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov a v Kraji Vysočina v letech 2002 - 2011 (v ‰).....	22
Obr. 3.12: Vývoj hrubé míry přirozeného, migračního a celkového přírůstku v Pelhřimově v letech 2002 - 2011 (v ‰).....	23
Obr. 3.13: Podíl dětí narozených mimo manželství z celkového počtu živě narozených dětí v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR	24
Obr. 3.14: Vývoj hrubé míry sňatečnosti v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2002 - 2011	25
Obr. 3.15: Vývoj hrubé míry rozvodovosti v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2002 - 2011	26
Obr. 3.16: Počet sňatků a rozvodů v Pelhřimově v letech 2002 - 2011	27
Obr. 3.17: Vývoj indexu rozvodovosti v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2002 - 2011	27
Obr. 3.18: Vývoj indexu potratovosti v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2002 - 2011	28
Obr. 3.19: Vzdělanostní struktura obyvatelstva Pelhřimova, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR k 26.3.2011	30
Obr. 3.20: Struktura obyvatelstva Pelhřimova, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR k 26.3.2011 podle vyjádření k náboženskému vyznání	31
Obr. 3.21: Vývoj počtu domů v Pelhřimově z dlouhodobého hlediska (1869 – 2011).....	33
Obr. 3.22: Vývoj počtu domů v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR z dlouhodobého hlediska (1869 – 2011).....	34
Obr. 4.1: Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva města Pelhřimov, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR dle vzdělání (v %)	37
Obr. 4.2: Odvětvová struktura zaměstnaných v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR dle odvětví ekonomické činnosti (v %).....	40
Obr. 4.3: Vývoj míry nezaměstnanosti v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2001 – 2011 (vždy k 31.12.)	41
Obr. 4.4: Vývoj ukazatele „počet uchazečů připadajících na 1 volné pracovní místo“ v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2001 – 2011 (vždy k 31.12.).....	42
Obr. 4.5: Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání, volných pracovních míst a míry nezaměstnanosti v Pelhřimově v letech 2007 – 2011 (vždy k 31.12.).....	44

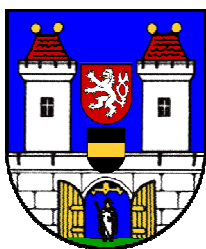
Obr. 4.6: Míra registrované nezaměstnanosti v obcích okresu Pelhřimov k 31.12.2011	45
Obr. 4.7: Struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR k 31.12.2011	46
Obr. 4.8: Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky evidence v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR k 31.12.2011	47
Obr. 7.1: Pelhřimov a jeho okolí z hlediska cykloturistických cest	76
Obr. 8.1: Základní silniční síť v Pelhřimově a jeho okolí	84
Obr. 9.1: Vodstvo zájmového území	95
Tab. 2.1: Základní informace o městě Pelhřimov (k 1.1.2012)	4
Tab. 2.2: Veřejné instituce se sídlem ve městě Pelhřimov a jejich územní působnost	8
Tab. 3.1: Vývoj počtu obyvatel v Pelhřimově podle částí obce v letech 1869 – 2001	14
Tab. 3.2: Vývoj počtu živě narozených, zemřelých a přirozeného přírůstu obyvatel Pelhřimova v letech 2002 - 2011	17
Tab. 3.3: Vývoj počtu přistěhovalých a vystěhovalých obyvatel Pelhřimova v letech 2002 - 2011	21
Tab. 3.4: Vývoj přirozeného, migračního a celkového přírůstu obyvatel v Pelhřimově v letech 2002 – 2011 (relativně v ‰)	22
Tab. 3.5: Vývoj počtu sňatků, rozvodů a potratů (absolutně a na 1000 obyvatel středního stavu) v Pelhřimově v letech 2002 - 2011	25
Tab. 3.6: Věková struktura obyvatel Pelhřimova, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR v letech 2001 a 2011	29
Tab. 3.7: Struktura obyvatel Pelhřimova, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR k 26.3.2011 podle jednotlivých církví	32
Tab. 3.8: Struktura obyvatel Pelhřimova, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR k 26.3.2011 podle národnosti	32
Tab. 3.9: Domovní fond Pelhřimova, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR (k 26.3.2011)	35
Tab. 4.1: Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva města Pelhřimov, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR	36
Tab. 4.2: Struktura ekonomicky aktivního obyvatelstva města Pelhřimov, okresu Pelhřimov, Kraje Vysočina a ČR dle vzdělání	37
Tab. 4.3: Struktura zaměstnaných v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR dle odvětví ekonomické činnosti	39
Tab. 4.4: Změna vybraných charakteristik trhu práce v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR mezi lety 2007 a 2011 (vždy k 31.12.)	43
Tab. 4.5: Struktura uchazečů o zaměstnání podle vzdělání v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2007 a 2011 (k 31.12.)	46
Tab. 4.6: Struktura uchazečů o zaměstnání podle délky evidence na úřadech práce v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR v letech 2007 a 2011 (k 31.12.)	47
Tab. 5.1: Využití půdy v Pelhřimově, v okrese Pelhřimov, v Kraji Vysočina a v ČR (k 31.12.2011, v ha, ‰)	49
Tak. 5.2: Struktura hospodářských subjektů dle počtu zaměstnanců a příslušnosti k sektorům národního hospodářství v roce 2011	50
Tab. 5.3: Největší průmysloví zaměstnavatelé působící v Pelhřimově	52
Tab. 5.4: Největší zaměstnavatelé ve stavebních oborech se sídlem v Pelhřimově	56
Tab. 6.1: Přehled středních škol v Pelhřimově	59
Tab. 6.2: Přehled oborů na středních školách v Pelhřimově	59
Tab. 6.3: Přehled základních škol v Pelhřimově	60
Tab. 6.4: Přehled mateřských škol v Pelhřimově	61
Tab. 6.5: Přehled ostatních vzdělávacích institucí v Pelhřimově	62
Tab. 6.6: Kapacita lůžkových oddělení v Nemocnici Pelhřimov, p.o.	63
Tab. 6.7: Zabezpečení lékařské péče soukromými ambulantami a ordinacemi v Pelhřimově	63
Tab. 6.8: Výčet vybraných poskytovatelů sociálních služeb působících v Pelhřimově	66

Tab. 6.9: Významné kulturní zařízení ve městě Pelhřimov	68
Tab. 6.10: Ostatní sportovní vybavenost ve městě Pelhřimov	69
Tab. 6.11: Vybrané významné nebo tradiční sportovní a kulturní akce konané ve městě	70
Tab. 6.12: Občanská vybavenost ve venkovských částech města Pelhřimov	72
Tab. 7.1: Pěší trasy procházející územím města Pelhřimov	75
Tab. 7.2: Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních v Pelhřimově dle zvolených kategorií.....	77
Tab. 8.1: Průměrná denní intenzita dopravy na komunikacích ve městě Pelhřimov (více než 1000 aut).....	85
Tab. 8.2: Počet spojů železniční a autobusové dopravy dle jednotlivých částí města Pelhřimov	87
Tab. 10.1: Podané a úspěšné projekty a částky požadované a získané dotace, úspěšnost žadatele v jednotlivých letech v období 2004 - 2012.....	99
Tab. 10.2: Podané a úspěšné projekty a částky požadované a získané dotace, úspěšnost žadatele dle jednotlivých zdrojů financování v úhrnu za období 2004 – 2012 (řazeno dle výše obdržené dotace).....	100

PŘÍLOHA Č. 1: MAPA PROCESŮ

Z důvodu rozsahu textu tvoří příloha samostatný dokument.

**STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE
MĚSTA PELHŘIMOV
NA OBDOBÍ 2014 – 2020**

NÁVRHOVÁ ČÁST

Verze 2.0 – červen 2013

Obsah:

1. ÚVOD	2
2. STRATEGICKÁ VIZE A STRATEGICKÉ CÍLE.....	4
2.1 Strategická vize	4
2.2 Strategické cíle	4
3. STRATEGICKÉ PRIORITY A OPATŘENÍ.....	6
ROZVOJOVÁ OBLAST A: BYDLENÍ A OBČANSKÁ VYBAVENOST	6
Priorita A.1: Zkvalitnění životních podmínek pro obyvatele města Pelhřimov z hlediska bydlení, vzdělávání, sociální a zdravotní péče	7
Priorita A.2: Zkvalitnění podmínek pro aktivní trávení volného času obyvatel města	9
ROZVOJOVÁ OBLAST B: LIDSKÉ ZDROJE A PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ.....	10
Priorita B.1: Podpora rozvoje podnikání	11
Priorita B.2: Podpora rozvoje lidských zdrojů	12
ROZVOJOVÁ OBLAST C: CESTOVNÍ RUCH A KULTURA	14
Priorita C.1: Zkvalitnění propagace, služeb a koordinace aktivit v oblasti cestovního ruchu ...	16
Priorita C.2: Zkvalitnění turistické infrastruktury pro návštěvníky města a okolí	19
Priorita C.3: Zkvalitnění podmínek pro plnohodnotné kulturní vyžití občanů města	22
ROZVOJOVÁ OBLAST D: DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA.....	24
Priorita D.1: Rozvoj dopravní infrastruktury města	25
Priorita D.2: Rozvoj technické infrastruktury města	26
ROZVOJOVÁ OBLAST E: ZDRAVÉ A BEZPEČNÉ MĚSTO PELHŘIMOV	27
Priorita E.1: Zajištění zdravých životních podmínek ve městě, podpora ochrany přírody a krajiny	28
Priorita E.2: Bezpečnost a ochrana obyvatel města	29
4. REALIZACE STRATEGICKÉHO PLÁNU	31
4.1. Organizace realizace strategického plánu	31
4.2. Metodika zpracování akčních plánů	32
4.3. Systém sledování a vyhodnocování	32
4.4. Systém prezentace výsledků spojených s realizací projektů	35

1. ÚVOD

Na základě shromážděných informací, profilu a SWOT analýzy města Pelhřimov byla vytvořena **návrhová část** Strategického plánu rozvoje města Pelhřimov, kterou lze dále dělit na část strategickou a programovou. V rámci **strategické části** dokumentu je deklarovaná **vize města**, která je všeobecnou dohodou a souhrnným strategickým pohledem na další rozvoj města v daném období, v našem případě tedy v období 2014–2020. Jde o krátkou a výstižnou formulaci představy o tom, jakým má Pelhřimov v následujících letech být městem, neboli jakého stavu by bylo dobré do konce daného období dosáhnout. Vize je rozvíjena **strategickými cíli**, tedy definováním toho, jaké dílčí kroky je potřeba pro splnění vize v následujícím období realizovat. Na strategické cíle navazuje vymezení dlouhodobých **priorit**, tedy již konkrétních oblastí, na něž je třeba se zaměřit především nebo nejdříve, tzn. nejdůležitější nebo nejnaléhavější rozvojová témata.

Na strategickou část navazuje **programová část**, která se týká již formulace konkrétních **opatření**, tedy způsobu, jak dosáhnout definovaných cílů. Procesy nebo aktivity související s naplněním jednotlivých opatření mohou probíhat vedle sebe zároveň nebo na sebe navazovat. Definován je garant daného opatření, který zodpovídá za organizační zajištění či delegování odpovědnosti a koordinátor jednotlivých opatření. Pro správné pochopení formulace jednotlivých opatření je dobré zdůraznit, že tato mohou být naplňována jak městem samotným, tak i jinými subjekty působícími ve městě (podnikatelé, NNO) pomocí individuálních projektů (nutná spolupráce a navazování partnerství).

Strategický plán rozvoje města Pelhřimov je nutné vnímat jako „živý“ dokument závisející především na směru dalšího vývoje města a jeho okolí. Jeho úspěšnost, měřeno úspěšností realizace navržených aktivit, je úzce spjata právě s tím, zda zůstane „živým“ dokumentem. Je tedy důležité provádět pravidelné aktualizace reflektující vývoj města, kraje, ČR a samozřejmě také respektující politiku EU.

Vzhledem k termínu tvorby Strategického plánu rozvoje města Pelhřimov (I. pololetí 2013) nebudou u následujících opatření uvedeny (na rozdíl od předchozího strategického plánu) informace o evropských ani národních zdrojích financování pro období 2014 – 2020, neboť ty jsou v současnosti známy pouze rámcově. V případě prostředků z evropských fondů, ze kterých bude možné čerpat pro cíl „Investice pro růst a zaměstnanost“, bylo dosud stanoveno 6 operačních programů, z nichž bude město Pelhřimov a subjekty zde působící pravděpodobně moci získávat finanční prostředky. Jedná se o následující operační programy:

- Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (řízený MPO ČR)
- Výzkum, vývoj a vzdělávání (MŠMT ČR)
- Zaměstnanost (MPSV ČR)
- Doprava (MD ČR)
- Životní prostředí (MŽP ČR) a
- Integrovaný regionální operační program (MMR ČR)

Největší změnou oproti předchozímu plánovacímu období 2007 – 2013 je existence jednoho společného operačního programu pro regiony (IROP) místo stávajících 7 regionálních operačních programů. Ten má však i nadále podobně jako jednotlivé ROPy přispívat ke snižování

regionálních rozdílů, maximálně využívat místní potenciál pro růst zaměstnanosti a posílit konkurenceschopnost regionů. Má se rovněž soustředit na posilování role městských center jako přirozených pólů růstu v regionech, podporovat vzdělanost a v neposlední řadě zajistit udržitelný růst regionů s důrazem na zlepšování životního prostředí. V oblasti veřejné správy je pak za klíčové považováno především zavádění a rozvoj digitalizace jednotlivých agend a posilování otevřenosti veřejných institucí. Také tyto pravděpodobné možnosti poskytované v následujících letech prostřednictvím IROP byly v následující strategické části zohledněny.

V rámci cíle „Evropská územní spolupráce“ bude možnost čerpat prostředky také z Operačního programu přeshraniční spolupráce mezi Rakouskou republikou a Českou republikou (MMR ČR). Při zachování společné zemědělské politiky EU pak Pelhřimov jako středisko území MAS Šipka bude mít pravděpodobně možnost získávat finanční prostředky také z Programu rozvoje venkova.

Na závěr této kapitoly lze shrnout ještě některé skutečnosti. Jednotlivá opatření uvedená v následujícím textu budou naplňována prostřednictvím každoročních akčních plánů, v nichž bude upřesněno období realizace konkrétních aktivit. Všechny aktivity budou realizovány s ohledem na stávající, případně v budoucnu schválené, koncepční materiály města Pelhřimov, jako je např. Územní plán Pelhřimov, Regulační plán městské památkové rezervace Pelhřimov apod. Strategický plán města Pelhřimov se týká nejen vlastní městské zástavby, resp. části obce Pelhřimov, ale samozřejmě také všech ostatních 25 částí obce. Pro lepší srozumitelnost textu je pro ně využíván termín „místní části“, kterým jsou chápány jednotlivé části obce definované v Zákonu o obcích (obecní zřízení) 128/2000 Sb. v § 27 odst. 2.

2. STRATEGICKÁ VIZE A STRATEGICKÉ CÍLE

2.1 Strategická vize

Strategická vize rozvoje města Pelhřimov je základní strategickou orientací deklarující, čeho chce město realizací rozvojové strategie v daném časovém horizontu (do roku 2020) dosáhnout a k jakému stavu chce dospět při dodržení zásad trvale udržitelného rozvoje, tedy takového rozvoje, který nebude probíhat na úkor budoucích generací.

Návrh vize:

Do roku 2020 bude královské město Pelhřimov dynamickým městem s moderním životním stylem, s bohatou nabídkou vzdělávacích, zdravotnických a sociálních služeb, s příznivým podnikatelským prostředím, s kvalitním kulturním a sportovním zázemím, s hodnotným a zdravým životním prostředím a s dalšími významnými aspekty vytvářejícími dobré podmínky pro život všech obyvatel a pro pobyt návštěvníků města. Město Pelhřimov bude nadále posilovat svoji pozici přirozeného centra regionu v oblasti uspokojování potřeb občanů.

2.2 Strategické cíle

Pro naplnění strategické vize jsou stanoveny strategické cíle, tedy výčet kroků, které je třeba uskutečnit, aby bylo dosaženo cíle definovaného ve vizi. Konstrukce a formulace strategických cílů byla provedena tak, aby bylo odpovězeno na otázky, jakou činností ze strany města (vytvořit, rozvíjet, podpořit, posílit, přizpůsobit, usnadnit, zajistit apod.) lze zvýšit, resp. zlepšit stávající stav vybrané oblasti a k čemu konkrétně tak město přispěje. Na základě profilu města a SWOT analýzy a v návaznosti na stanovenou vizi města bylo navrženo 5 rozvojových oblastí a v rámci každé definován strategický cíl:

Rozvojová oblast A: Bydlení a občanská vybavenost

Strategický cíl: Vytvářením vhodných podmínek pro rozvoj a zvyšováním kvality bydlení, služeb, vzdělání, zdravotní a sociální infrastruktury a volnočasového vyžití zlepšit občanskou vybavenost celého území města Pelhřimov, tedy včetně jeho místních částí, a přispět tak k růstu počtu obyvatel, resp. k zastavení úbytku počtu obyvatel v Pelhřimově.

Rozvojová oblast B: Lidské zdroje a podnikatelské prostředí

Strategický cíl: Zkvalitněním infrastruktury pro inovační podnikání a podporou rozvoje lidských zdrojů především v oblasti vzdělávání zlepšovat atraktivitu města Pelhřimov pro nové investory, zvyšovat konkurenceschopnost zdejších firem a přispět tak k vyšší zaměstnanosti v regionu.

Rozvojová oblast C: Cestovní ruch a kultura

Strategický cíl: Podporou růstu kvality základní a doprovodné infrastruktury, širokou prezentací Pelhřimova jako „města rekordů“ a propagací kulturně historických, přírodních i specifických

zajímavostí ve městě a v jeho okolí zvýšit atraktivitu Pelhřimova v oblasti cestovního ruchu a přispět tak k nárůstu počtu domácích i zahraničních návštěvníků.

Rozvojová oblast D: Dopravní a technická infrastruktura

Strategický cíl: Řešením dopravní situace a zajištěním kvalitní technické infrastruktury v Pelhřimově i v jeho místních částech zvýšit bezpečnost pěších, motorových i bezmotorových vozidel, což přispěje ke zkvalitnění života místních občanů, zvýšení konkurenceschopnosti zdejších podnikatelů a zatraktivnění pobytu domácích i zahraničních návštěvníků města.

Rozvojová oblast E: Zdravé a bezpečné město Pelhřimov

Strategický cíl: Podporou apelace na zdravý životní styl obyvatel, bojem s kriminalitou a péčí o životní prostředí ve městě zlepšit podmínky pro život místních občanů a přispět tak k prodloužení jejich života nejen z kvantitativního, ale především z kvalitativního hlediska.

3. STRATEGICKÉ PRIORITY A OPATŘENÍ

ROZVOJOVÁ OBLAST A: BYDLENÍ A OBČANSKÁ VYBAVENOST

Priority a opatření:

Priorita A.1: Zkvalitnění životních podmínek pro obyvatele města Pelhřimov z hlediska bydlení, vzdělávání, sociální a zdravotní péče

Opatření A.1.1: Rozvoj bydlení, modernizace a zvyšování kvality bytového a domovního fondu

Opatření A.1.2: Modernizace školských zařízení ve městě

Opatření A.1.3: Zvyšování kvality vzdělávání včetně celoživotního vzdělávání

Opatření A.1.4: Zkvalitňování infrastruktury a služeb v oblasti sociální a zdravotní péče a zvyšování jejich efektivity a rozsahu s cílem zajistit trvalý růst kvality života pro všechny skupiny obyvatel

Priorita A.2: Zkvalitnění podmínek pro aktivní trávení volného času obyvatel města

Opatření A.2.1: Rozvoj volnočasových aktivit obyvatel města

Opatření A.2.2: Zkvalitnění zázemí pro trávení volného času

Priorita A.1: Zkvalitnění životních podmínek pro obyvatele města Pelhřimov z hlediska bydlení, vzdělávání, sociální a zdravotní péče**Opatření A.1.1: Rozvoj bydlení, modernizace a zvyšování kvality bytového a domovního fondu**

Základní funkcí každého sídla je poskytnout jeho obyvatelům alespoň základní prvky pro trvalé bydlení, tzn. nejen objekty určené pro trvalé (či přechodné) bydlení ale i s tím související infrastrukturu. Kvalitní stav domovního a bytového fondu a doprovodné infrastruktury je základním předpokladem pro trvale udržitelný život ve městě. Rozvoj bydlení a jeho kvalita zajišťuje mimo jiné stabilizaci místního obyvatelstva a zvyšuje atraktivitu dané lokality pro trvalé bydlení, což se následně odráží v demografickém vývoji území či v oblasti daňové výtěžnosti města atd. Vzhledem k tomu, že téměř u tří čtvrtin domů ve městě Pelhřimov uplynulo od data jejich výstavby více jak 35 let, je nutné systematicky se zabývat jejich rekonstrukcí a modernizací. Jedním ze základních nástrojů pro systematický rozvoj bytového a domovního fondu je Koncepce bytové politiky města.

Aktivita:

1. Implementace Koncepce bytové politiky města
2. Zásíťování stavebních pozemků technickou a dopravní infrastrukturou
3. Nabídka pozemků pro individuální bytovou výstavbu
4. Oprava a modernizace stávajícího bytového a domovního fondu
5. Podpora další existence Fondu rozvoje bydlení

Garant: Bytová komise

Opatření A.1.2: Modernizace školských zařízení ve městě

Investice do vzdělávání by měly být základní prioritou strategického plánování každého města či obce, neboť jsou rozhodujícím faktorem konkurenceschopnosti, udržitelného rozvoje a zaměstnanosti. Toto opatření bude zaměřeno především na investiční aktivity související s modernizací budov a areálů sloužících jednotlivým vzdělávacím institucím zřizovaných městem, s jejich vybaveností moderními učebními pomůckami, komunikačními a informačními technologiemi, sportovním zařízením apod.

Aktivita:

1. Pokračování v obnově a modernizaci městem zřízených školských zařízení
2. Zavádění moderních a specifických prvků přispívajících ke kvalitě a originalitě výuky
3. Zefektivnění stravovacích zařízení sloužících pro stravování dětí a mládeže
4. Vybudování nového multifunkčního hřiště pro školy v prostoru za Okresním soudem Pelhřimov
5. Podpora rozvoje informačních a komunikačních technologií ve školách
6. Zkvalitnění sportovišť v areálech škol s důrazem na možnosti využití pro širokou veřejnost
7. Jednání směřující k navrácení budovy Střední průmyslové školy v Růžové ulici do majetku města a následné využití pro příspěvkové organizace města

Garant: Komise pro školství, Komise pro sport, tělovýchovu a volný čas mládeže

Opatření A.1.3: Zvyšování kvality vzdělávání včetně celoživotního vzdělávání

Narozdíl od předchozího opatření je toto zaměřeno na neinvestiční aktivity podporující inovaci školních výukových programů, předmětů a metod výuky, ale je také zaměřeno na rozmanitost vzdělávacích akcí a programů pro všechny vrstvy obyvatel ve městě Pelhřimov. Pro realizace vytýčených aktivit je nutná vzájemná spolupráce všech aktérů v oblasti vzdělání. Tedy města, škol a neziskových organizací.

Aktivity:

1. Podpora inovace předmětů na základních školách, zavádění nových metod do výuky s důrazem na praktickou část výuky
2. Podpora nových vzdělávacích programů zaměřených na environmentální témata a informační a komunikační technologie
3. Využití zázemí školských zařízení ve městě pro celoživotní vzdělání obyvatel, využití škol a městské knihovny jako vzdělávacích a společenských center města

Garant: Komise pro školství

Opatření A.1.4: Zkvalitňování infrastruktury a služeb v oblasti sociální a zdravotní péče a zvyšování jejich efektivity a rozsahu s cílem zajistit trvalý růst kvality života pro všechny skupiny obyvatel

Kvalitní zdravotní a sociální infrastruktura patří mezi základní činitele ovlivňující životní podmínky obyvatel města. Opatření se zaměří na podporu rozvoje kvality širokého spektra služeb v oblasti zdravotní a sociální péče při zachování současného podílu finančních prostředků vyčleněných na sociální a zdravotní služby z rozpočtu města. Realizace uvedených aktivit předpokládá úzkou spolupráci všech dotčených subjektů (městský úřad, neziskové organizace a občanská sdružení v oblasti zdravotní a sociální péče).

Aktivity:

1. Rozvíjení vzájemné spolupráce s poskytovateli sociálních služeb a s ostatními subjekty působícími v sociální oblasti
2. Zachování stávajícího stavu systému financování sociálních služeb
3. Analýza stávající sítě sociálních služeb ve městě – realizace potřeb vycházejících z analýzy v rámci období 2014 – 2020
4. Vytvoření koncepce rodinné politiky
5. Spolupráce s probační a mediační službou a dalšími organizacemi v případě řešení situace sociálně vyloučených osob
6. Udržení sítě stávajících terénních a ambulantních služeb
7. Propagace a zvýšení informovanosti obyvatel o poskytovatelích sociálních služeb ve městě

Garant: Komise sociální, zdravotní a péče o rodinu

Priorita A.2: Zkvalitnění podmínek pro aktivní trávení volného času obyvatel města

Opatření A.2.1: Rozvoj volnočasových aktivit obyvatel města

Opatření je zaměřeno na zkvalitnění podmínek pro volnočasové vyžití obyvatel města Pelhřimov (včetně seniorů) v oblasti kultury, sportu, zájmové činnosti apod. Zvláštní důraz je kladen především na volnočasové a mimoškolní aktivity pro děti a mládež jako nejefektivnější součásti prevence drogových závislostí, alkoholismu, kriminality a dalších sociálně patologických jevů.

Aktivita:

1. Podpora tradičních společenských, kulturních a sportovních akcí pro obyvatelstvo
2. Podpora pořádání nových akcí regionálního a nadregionálního významu
3. Podpora volnočasových a mimoškolních aktivit zaměřených zejména na děti a mládež
4. Spolupráce s neziskovými organizacemi zaměřenými na volnočasové aktivity dětí a mládeže
5. Podpora spolkové činnosti ve městě
6. Vybudování venkovního hřiště pro všechny generace v Městských sadech

Garant: Komise pro školství, Komise pro sport, tělovýchovu a volný čas mládeže

Opatření A.2.2: Zkvalitnění zázemí pro trávení volného času

Důležitou podmínkou pro rozvoj volného času ve městě je kvalita veřejných kulturních, sportovních a jiných společenských zařízení. Opatření je tedy zaměřeno na rozvoj infrastruktury pro volný čas a propagaci těchto zařízení u obyvatel města Pelhřimov.

Aktivita:

1. Modernizace vybavení a pravidelná údržba dětských hřišť
2. Zpřístupnění školních sportovních zařízení, vypracování nabídky na jejich využívání pro tělovýchovné jednoty, kluby a občany města
3. Vytvoření komplexní nabídky možností využití sportovišť občany města a provedení informační kampaně mezi veřejností
4. Dovybudování tobogánu v městském bazénu
5. Podpora SDH v rámci místních částí města
6. V případě rekonstrukcí komunikací vytváření nových cyklopruhů a vybudování doprovodné infrastruktury pro cyklisty

Garant: Komise pro školství, Komise pro sport, tělovýchovu a volný čas mládeže

ROZVOJOVÁ OBLAST B: LIDSKÉ ZDROJE A PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ

Priorita B.1: Podpora rozvoje podnikání

Opatření B.1.1: Institucionální zabezpečení

Opatření B.1.2: Zkvalitnění podnikatelské infrastruktury

Opatření B.1.3: Přímé nástroje na podporu podnikání

Opatření B.1.4: Propagace města a podnikání

Priorita B.2: Podpora rozvoje lidských zdrojů

Opatření B.2.1: Reflexe vzdělávacího systému na požadavky trhu práce

Opatření B.2.2: Zvyšování kvalifikace pracovní síly

Opatření B.2.3: Řešení problematiky nezaměstnanosti a integrace znevýhodněných skupin obyvatel na trhu práce

Priorita B.1: Podpora rozvoje podnikání

Opatření B.1.1: Institucionální zabezpečení

Nezbytnou podmínkou pro rozvoj podnikání v daném území je přístup vedení města k zamýšleným podnikatelským aktivitám včetně řešení problémů, které s nimi můžou souviset, a schopnost komunikovat s veřejností a vysvětlit v případě nutnosti občanům, co pro město rozvoj určitých podnikatelských aktivit přinese. Důležitá z hlediska investorů je také kvalita a kompetentnost pracovníků městského úřadu.

Aktivity:

1. Zkvalitňování komunikace mezi místními podnikateli a samosprávou města
2. Profesionalizace přístupu zaměstnanců městského úřadu ke klientům z řad podnikatelů (systém „jedněch dveří“, resp. „otevřených dveří“)
3. Podpora podnikatelů při čerpání finančních prostředků z dotačních fondů

Garant: Komise pro podporu a rozvoj podnikání

Opatření B.1.2: Zkvalitnění podnikatelské infrastruktury

Stěžejní je pro rozvoj podnikání ve městě také úroveň dopravní a technické infrastruktury, která by měla být svojí kvalitou i kapacitou připravena na to, pojmout nové výrobní objekty. Jde především o vybavenost území inženýrskými sítěmi, tedy zajištění dodávek pitné vody, elektřiny, vyřešení otázky odpadních vod a odpadů vůbec, přístupových komunikací, osvětlení apod. Z tohoto hlediska by podnikatelé působící ve městě měli získat srovnatelné podmínky pro podnikání ve všech částech města k tomu určených, neboť prioritou města by mělo být přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti všech ekonomických subjektů působících na jeho území.

Aktivity:

1. Pokračování v nabídce pozemků a budov pro podnikání
2. Regenerace brownfields ve městě i v jeho venkovských částech
3. Budování a oprava přístupových komunikací, chodníků, osvětlení a další technické infrastruktury v průmyslových zónách

Garant: Komise pro podporu a rozvoj podnikání

Opatření B.1.3: Přímé nástroje na podporu podnikání

Přímé nástroje na podporu podnikání zahrnují aktivity, které může město použít pro zkvalitnění stávající situace v podnikatelské sféře, ale také ty, které využívá pro přilákání nových investorů a nesouvisí s infrastrukturou pro podnikání.

1. Zapojení místních podnikatelů do realizace městských akcí
2. Spolupráce veřejného a soukromého sektoru při realizaci vhodných projektů

Garant: Komise pro podporu a rozvoj podnikání

Opatření B.1.4: Propagace města jako vhodného prostoru pro podnikání

Podpora podnikání ve městě může souviset také s jeho propagací jako města vhodného pro podnikání. Efektivní prezentace založená na odborně zpracované mediální kampani může dopomoci k přilákání nových investorů do města a tím i ke zvýšení zaměstnanosti. Svým dílem může přispět k propagaci města i jeho vedení při setkávání s jinými zástupci měst či profesních organizací typu hospodářských komor.

Aktivita:

1. Prezentace území jako oblasti vhodné pro podnikání – budování pozitivní image města
2. Zapojení podnikatelských subjektů do sponzoringu městem pořádaných akcí

Garant: Komise pro podporu a rozvoj podnikání

Priorita B.2: Podpora rozvoje lidských zdrojů**Opatření B.2.1: Reflexe vzdělávacího systému na požadavky trhu práce**

Lidské zdroje jsou hlavním klíčovým prostředkem pro tvorbu a předávání poznatků a představují jeden z faktorů, které určují inovační potenciál každé společnosti. Jejich vzdělanostní úroveň souvisí úzce se vzdělávacím systémem nastaveným v příslušné zemi a kvalitou vzdělávání, která může být i v rámci jednoho státu různá. Cílem by především mělo být sladování systému vzdělávání s požadavky trhu práce, resp. rozvíjení takových oborů a metod vzdělávání, které zvýší uplatnitelnost absolventů různých typů škol na trhu práce a sníží pravděpodobnost jejich zařazení mezi nezaměstnané, potažmo nezaměstnatelné. Pro dosažení tohoto cíle je potřeba úzká spolupráce mezi zaměstnavateli a vzdělávacími institucemi.

Aktivita:

1. Podpora spolupráce středních a učňovských škol s místními podnikatelskými subjekty v oblasti odborného vzdělávání (odborné praxe, výzkum apod.)
2. Podpora středních škol v Pelhřimově za účelem zachování středoškolského vzdělání s důrazem na technické obory
3. Podpora spolupráce základních a středních škol v Pelhřimově

Garant: Komise pro podporu a rozvoj podnikání

Opatření B.2.2: Zvyšování kvalifikace pracovní síly

V současnosti nezbytným předpokladem pro rozvoj lidských zdrojů je celoživotní vzdělávání. Investice do dalšího vzdělání zaměstnanců se přímo projeví v dalším rozvoji daného podniku, což nepřímě přispěje i k celkovému hospodářskému růstu města. Cílem města by tedy měla být podpora vzdělávacích a školicích aktivit podniků, a to např. ve spojení s nabídkou vhodných prostor pro firemní školení atd.

Aktivita:

1. Podpora celoživotního vzdělávání obyvatel za účelem setrvání v pracovním procesu a aktivit popularizujících tyto možnosti

Garant: Komise pro podporu a rozvoj podnikání

Opatření B.2.3: Řešení problematiky nezaměstnanosti a integrace znevýhodněných skupin obyvatel na trhu práce

S rozvojem podnikání a lidských zdrojů souvisí také zvyšování zaměstnanosti a snižování nezaměstnanosti. Existují však skupiny obyvatel, které mají podmínky pro uplatnění se na trhu práce poněkud ztížené. Ve spolupráce s Úřadem práce ČR a pomocí jeho nástrojů by zájmem města měla být také integrace těchto specifických skupin obyvatelstva do pracovního procesu. Spolupráce s úřadem práce je důležitá také pro jednotlivé podnikatele, kteří se již na základě přítomnosti vhodné a volné pracovní síly mohou rozhodovat, zda do regionu investičně vstoupí. Na druhé straně by měl úřad práce jako první vědět o negativních změnách, které se v oblasti zaměstnanosti ve městě či v okolí chystají a ve spolupráci s městem vzniklou situaci řešit.

Aktivita:

1. Podpora vzniku zařízení typu chráněných pracovišť
2. Zachovat nabídku krátkodobých pracovních příležitostí pro nezaměstnané u příspěvkových organizací města

Garant: Komise pro podporu a rozvoj podnikání

ROZVOJOVÁ OBLAST C: CESTOVNÍ RUCH A KULTURA

Priorita C.1: Zkvalitnění propagace, služeb a koordinace aktivit v oblasti cestovního ruchu

- Opatření C.1.1: Zkvalitnění prezentace a propagace města Pelhřimov jako významného turistického cíle
- Opatření C.1.2: Vytváření a zkvalitňování programů pro návštěvníky města
- Opatření C.1.3: Podpora rozvoje kongresové, firemní a sportovní turistiky (využití ideální polohy v centru republiky, poblíž významné komunikační tepny)
- Opatření C.1.4: Využití labellingu "Pelhřimov - město rekordů"
- Opatření C.1.5: Zkvalitnění služeb v oblasti cestovního ruchu s využitím strukturálních fondů EU
- Opatření C.1.6: Podpora rozvoje lidských zdrojů v cestovním ruchu - zlepšení profesní přípravy a vzdělávání pracovníků a podnikatelů v cestovním ruchu
- Opatření C.1.7: Podpora rozvoje aktivní spolupráce v rámci partnerských měst

Priorita C.2: Zkvalitnění turistické infrastruktury pro návštěvníky města a okolí

- Opatření C.2.1: Rozvoj cykloturistiky a pěší turistiky
- Opatření C.2.2: Zkvalitnění základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu
- Opatření C.2.3: Využití kulturního a historického bohatství města Pelhřimov pro rozvoj cestovního ruchu
- Opatření C.2.4: Zkvalitnění informačního systému pro návštěvníky města
- Opatření C.2.5: Úprava a údržba lokalit města odpovídající jejich turistickému významu
- Opatření C.2.6: Využití prostředků ze strukturálních fondů EU a dotačních titulů ČR na rozvoj cestovního ruchu

Priorita C.3: Zkvalitnění podmínek pro plnohodnotné kulturní vyžití občanů města

- Opatření C.3.1: Zvýšení kvality a kvantity vybavení kulturních zařízení na konkurenceschopnou úroveň
- Opatření C.3.2: Podpora pestré nabídky kulturního vyžití občanů napříč všemi kulturními žánry a odvětvími

Opatření C.3.3: Zkvalitnění systému podpory zájmového kulturního dění, podpora uchování kulturního dědictví

Opatření C.3.4: Zkvalitnění oblasti kultury s využitím strukturálních fondů EU

Priorita C.1: Zkvalitnění propagace, služeb a koordinace aktivit v oblasti cestovního ruchu**Opatření C.1.1: Zkvalitnění propagace města Pelhřimov jako významného turistického cíle**

Ze zvyšující se náročnosti poptávky po službách jasně vyplývá segmentace zákaznických skupin. Je zřejmá poptávka nejenom po růstu kvality jednotlivých služeb, ale i po nabídce kompletních produktů „šitých na míru“ jednotlivým skupinám zákazníků. Příprava těchto produktů je předpokladem úspěchu v narůstající globální konkurenci v cestovním ruchu. Důležitým prvkem v oblasti zviditelnění turistické lokality navenek je také kvalitní systém tvorby a distribuce informačních a propagačních materiálů. Pro realizaci níže uvedených aktivit je důležitá spolupráce s podnikatelskými subjekty.

Aktivita:

1. Aktualizace jednotného marketingového stylu města (slogany, barvy, znaky, atd.)
2. Využívání motivu rekordů a kuriozit, který je pro město typický, zažitý a jedinečný (odlišuje jej od nabídky jiných měst), jako prioritu v propagaci Pelhřimova
3. Vypracování komplexních sportovně turistických produktů profilujících regionální význam a atraktivnost města a regionu z kulturního i přírodního potenciálu.
4. Tvorba chybějících propagačních materiálů a komplexních produktů „šitých na míru“ různým skupinám návštěvníků včetně přesahu kampaně do zahraničí
5. Podpora spolupráce s podnikateli: žádost o předání propagačních materiálů v lokalitách jejich zájmu (působení), a to i v zahraničí - pozvat partnery nejen k návštěvě firmy, ale i Pelhřimova a jeho turistických cílů
6. Inicie jednání s podnikatelskými subjekty o jejich podpoře cestovního ruchu směrem do města
7. Zkvalitnění propagace turistické lokality Křemešník
8. Zkvalitnění systému distribuce propagačních materiálů v kraji a ČR
9. Modernizace internetových stránek www.pelhrimovsko.cz jako turistického informačního serveru města Pelhřimov a okolí, doplnění jazykových mutací a pravidelná aktualizace stránek, umístění odkazu na tyto stránky na významné turistické servery v ČR i zahraničí
10. Zkvalitnění provázanosti internetových prezentací subjektů působících ve městě v návaznosti na tematiku cestovního ruchu a projekt „Pelhřimov - město rekordů“
11. Realizace dalších navazujících aktivit zakomponovaných v rámci Strategie cestovního ruchu města Pelhřimova
12. Propagace kulinářských specialit, pokusit se o zavedení kulinářských výrobků s cílem vytvořit tradici, povědomí a zároveň lákadlo - s tématickou vazbou na tradice města a rovněž fenomén rekordů
13. Vytvoření motivačních segmentů a informačního servisu pro agroturistiku
14. Využití virální reklamy
15. Spolupráce s Czechtourism, Vysočina Tourism a ostatními TIC, s ubytovateli i provozovateli turistických cílů v okolí
16. Propagace Pelhřimova v souvislosti s městskou památkovou rezervací a unikátními kubistickými stavbami, příp. dalšími památkami

Garant: Komise kultury a cestovního ruchu

Opatření C.1.2: Vytváření a zkvalitňování programů pro návštěvníky města

Opatření je zaměřeno na zkvalitnění nabídky pro návštěvníky v oblasti aktivního trávení volného času návštěvníků. Aktivita řeší jak zkvalitňování nabídky v oblasti tradičních kulturních a sportovních akcí, tak i vzhledem k současnému potenciálu města vytváření netradičních programů pro návštěvníky.

Aktivita:

1. V návaznosti na Strategii cestovního ruchu města Pelhřimova a zpracovanou Vizi vývoje a fungování kulturního dění v Pelhřimově podporovat pravidelné, popř. iniciovat nové společenské (kulturní a sportovní) akce ve městě
2. Vypracování studie týkající se možností rozšíření a oživení centra města pro návštěvníky o nové aktivity spojené s pořádáním pravidelných koncertů, trhů apod., projednání a realizace výstupů studie
3. Vypracování studie možností mikroregionu při vytváření turistických programů na celém území s využitím co nejširší škály jeho atraktivit k motivování turistů k vícedennímu pobytu
4. V návaznosti na slogan „Pelhřimov město rekordů“ a v návaznosti na úspěch projektu „Muzeum strašidel“ a „Pelhřimovské peklo“ iniciovat a spoluvytvářet nové netradiční programy pro návštěvníky

Garant: Komise kultury a cestovního ruchu

Opatření C.1.3: Podpora rozvoje kongresové, firemní a sportovní turistiky (využití ideální polohy v centru republiky, poblíž významné komunikační tepny)

Město Pelhřimov má ideální polohu ve vztahu k pořádání kongresů, valných hromad, školení a dalších druhů kongresové turistiky. Leží poblíž dálnice D1 na půli cesty mezi Prahou a Brnem a rovněž pro další krajská města je dobře dostupný. V současné době má moderně zařízený velký sál KD Máj, největší problém je však ubytování většího počtu účastníků vícedenních akcí.

Aktivita:

1. Příprava a realizace marketingového plánu pro propagaci města jako ideálního místa pro kongresovou, firemní a sportovní turistiku
2. Podpora řešení provozu hotelu Rekrea, případně zbudování ubytovacího zařízení s větší kapacitou
3. Budování městské infrastruktury pro rozvoj kongresové turistiky
4. Propojení turistické nabídky města s provozovateli kongresové a firemní turistiky v okolí, motivovat účastníky kongresů k návštěvě města
5. Využití sportovních zařízení města pro soustředění sportovních klubů, kempy oddílů, atd.

Garant: Komise kultury a cestovního ruchu

Opatření C.1.4: Využití labellingu "Pelhřimov - město rekordů"

Aktivita:

1. Pokračování v linii předchozích let, navázat na mnohaletou tradici pořádání festivalů

- rekordů a město Pelhřimov propagovat jako město rekordů
2. Účast na veletrzích a propagačních akcích prostřednictvím Agentury Dobrý den
 3. Rozšíření povědomí o Pelhřimovu jako městu rekordů instalováním některých exponátů Muzea rekordů a kuriozit do exteriérů města, ale i do interiérů některých subjektů
 4. Rozšíření ediční činnosti ve spojení s tematikou rekordů
 5. Zachování rozsahu a případné rozšíření propagace značky Pelhřimov – město rekordů prostřednictvím Agentury Dobrý den, s.r.o.
 6. Vybudování oddechové zóny v okolí říčky Bělé s tematikou rekordů dle již zpracovaného projektu
 7. Další rozšíření vybavenosti expozic Muzea rekordů a kuriozit a internetové prezentace www.dobryden.cz a www.muzeumrekorduakuriozit.cz

Garant: Komise kultury a cestovního ruchu

Opatření C.1.5: Zkvalitnění služeb v oblasti cestovního ruchu s využitím strukturálních fondů EU

V období 2007 – 2013 byl hlavním nástrojem pro podporu rozvoje cestovního ruchu v Kraji Vysočina Regionální operační program pro NUTS II Jihovýchod. Tento program již nebude v období 2014 – 2020 realizován, nicméně lze předpokládat, že infrastruktura i služby v oblasti cestovního ruchu budou nadále ze strukturálních fondů EU podporovány, pravděpodobně v rámci Integrovaného regionálního operačního programu. Pokud tomu tak bude, budou v Pelhřimově podporovány jak investiční projekty – zkvalitnění infrastruktury v oblasti cestovního ruchu, tak i neinvestiční projekty - zkvalitňování služeb, propagace, marketing apod.

Aktivita:

1. V návaznosti na zpracovanou Strategii cestovního ruchu města Pelhřimova připravování společných projektů (žádostí) do strukturálních fondů EU v následujících oblastech:
 - vytváření partnerství veřejného a soukromého sektoru (poradenská a informační činnost),
 - zabezpečení výměny a šíření jednotných informací prostřednictvím moderních technologií,
 - podpora marketingových studií pro cestovní ruch,
 - zavádění jednotného systému značení aktivit v cestovním ruchu.

Garant: Komise kultury a cestovního ruchu

Opatření C.1.6: Podpora rozvoje lidských zdrojů v cestovním ruchu - zlepšení profesní přípravy a vzdělávání pracovníků a podnikatelů v cestovním ruchu

Rozvoj cestovního ruchu v ČR vyžaduje vedle budování kvalitní infrastruktury a nabídky produktů i vytváření podmínek pro přípravu a výchovu kvalifikovaných pracovních sil, které by tomuto odvětví zaručily konkurenceschopnou nabídku služeb. Vhodnými nástroji je organizování speciálních odborných kurzů, vzdělávání, jazykové přípravy a výběrových stáží pracovníků a podnikatelů v cestovním ruchu. Také jde o rozšíření poradenství a vzdělávání pro zájemce o podnikání a začínající podnikatele v cestovním ruchu.

Aktivita:

1. Oslovení subjektů působících v cestovním ruchu a zjištění zájmu účasti na seminářích. Na základě zájmu vybrání vhodných tematických kurzů
2. Zlepšení profesní přípravy a vzdělávání pracovníků v cestovním ruchu
3. Získání finančních prostředků na vzdělávací semináře z prostředků EU

Garant: Komise kultury a cestovního ruchu

Opatření C.1.7: Podpora rozvoje aktivní spolupráce v rámci partnerských měst

Zvýšit vzájemnou aktivní spolupráci společnými projekty s partnerskými městy na všech úrovních za účelem sblížování a odstraňování jakýchkoliv bariér mezi lidmi různých národností s cílem propagovat město Pelhřimov a šířit jeho dobré jméno za hranicemi ČR, a tím se podílet na zvyšování návštěvnosti města zahraničními turisty.

Aktivita:

1. Rozvoj spolupráce s partnerskými městy při vzájemné i společné propagaci v oblasti turistických nabídek
2. Využití rozvoje partnerství se zahraničními městy v dalších úrovních – mezi školami, sportovními oddíly, ZUŠ, spolky, a dalšími subjekty pro motivaci k návštěvě i propagaci města
3. Využití tematiky rekordů a kuriozit pro další produkty cestovního ruchu

Garant: Komise kultury a cestovního ruchu

Priorita C.2: Zkvalitnění turistické infrastruktury pro návštěvníky města a okolí

Opatření C.2.1: Rozvoj cykloturistiky, pěší a zimní turistiky

Cykloturistika patří mezi stále významnější a dynamicky se rozvíjející oblast cestovního ruchu. Opatření je zaměřeno na rozvoj a obnovu turistických stezek, cyklostezek, cyklotras, naučných stezek včetně doplňkového zařízení s cílem nabídnout návštěvníkům města výlety do okolí, tak i přivést návštěvníky z jiných míst do města.

Aktivita:

1. Realizace nových cykloturistických a pěších naučných tras v návaznosti na turistické cíle v okolí
2. Udržování, obnovování a budování sítě cyklostezek a cyklotras vedoucích v okolí města a jejich dovybavování mobiliářem
3. Zkvalitnění zázemí cyklistických a pěších tras o doprovodný mobiliář (informační tabule, kolostavy, odpočinková místa apod.) v návaznosti na další doprovodné služby (obchody, restaurace, sportoviště apod.)
4. Vytvoření nového produktu – cyklistické naučné trasy zaměřené na „pelhřimovské rekordy a kuriozity“ (ve spolupráci s Agenturou Dobrý den)

5. Podpora podnikatelských aktivit ve službách pro cestovní ruch ve městě a v okolí turistických tras (pěších, cyklotras)
6. Zkvalitnění infrastruktury pro běžecké a sjezdové lyžování

Garant: Komise kultury a cestovního ruchu

Opatření C.2.2: Zkvalitnění základní a doprovodné infrastruktury v cestovním ruchu

Opatření je zaměřeno na investiční aktivity, zaměřené na rozvoj infrastruktury potřebné pro cestovní ruch s cílem dosažení lepší nabídky a využití turistického potenciálu města Pelhřimov a okolí.

Aktivity:

1. Podpora rozvoje klidové zóny v okolí rybníku Stráž
2. V návaznosti na výstupy Marketingové studie cestovního ruchu turistické lokality Křemešník realizace kroků vedoucích ke zkvalitnění infrastruktury turistické lokality Křemešník při zachování klidového charakteru lokality
3. Podpora investičních podnikatelských aktivit v oblasti zkvalitnění základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu města a okolí
4. Podpora rozvoje infrastruktury pro venkovskou turistiku
5. Vybudování navigačního systému na záchytná parkoviště ve městě

Garant: Komise kultury a cestovního ruchu

Opatření C.2.3: Využití kulturního a historického bohatství města Pelhřimov pro rozvoj cestovního ruchu

Péče o kulturní památky je jedním ze znaků kulturnosti obyvatel území. Stav památek je výrazným signálem i pro návštěvníky – turisty. Je proto nanejvýš důležité, aby byla tomuto problému věnována patřičná pozornost.

Aktivity:

1. Iniciování podpory dalšího odborného průzkumu památkového fondu města o výzkum místních kulturních tradic a významu města pro vývoj regionu - posílení obrazu města v kruzích odborníků, manažerů cestovního ruchu i veřejnosti jako hodnotného a zajímavého uměleckohistorického a kulturního fenoménu.
2. Využití vhodných historických objektů ke zbudování dalších turistických atraktivit města např. v Rynářské bráně, Solní bráně, Šrejnarovském domě, podzemí historických domů či kostela sv. Kříže
3. Péče o kulturní památky, jejich oživení a turistické využití - údržba a opravy nemovitých památek, záchrana ohrožených památek, využití tradic s památkami spojených
4. Podpora kulturních akcí spojených s bohatou historií města
5. Využití statutu Městské památkové rezervace pro propagaci města

Garant: Komise kultury a cestovního ruchu

Opatření C.2.4: Zkvalitnění informačního systému pro návštěvníky města

Aktivita:

1. Doplnění nových turistických cílů a služeb pro turisty do městského informačního systému
2. Umístění turistických informačních tabulí na autobusovém a vlakovém nádraží, u supermarketů a jiných lokalit ze zvýšenou koncentrací lidí
3. Doplnění mobiliáře a informačních tabulí na turistických i cykloturistických trasách
4. Umístění stálých propagačních billboardů na příjezdových komunikacích směrem do města

Garant: Komise kultury a cestovního ruchu

Opatření C.2.5: Úprava a údržba lokalit města odpovídající jejich turistickému významu

Vzhled města, odpočinkové plochy, zeleň apod. je významným faktorem ovlivňující image města pro rozvoj cestovního ruchu. Opatření je zaměřeno na vytvoření příjemného prostředí pro návštěvníky města.

Aktivita:

1. Vytipování a následná postupná realizace aktivit týkající se vzhledu města a okolí ve vztahu k rozvoji cestovního ruchu
 - Řešení Městských sadů jako moderní oddechové zóny
 - Pokračování v obnově Děkanské zahrady
 - Architektonické řešení okolí kostela sv. Kříže
 - Řešení lokality kolem rybníku Stráž jako rekreační oblasti a oddechové zóny

Garant: Komise kultury a cestovního ruchu

Opatření C.2.6: Využití prostředků ze strukturálních fondů EU a dotačních titulů ČR na rozvoj cestovního ruchu

Častým problémem v oblasti možnosti financování je nepřipravenost akcí (po projektové stránce), popř. neinformovanost daných subjektů. Opatření je tedy zaměřeno na monitoring, zajištění informovanosti a následné využití finančních prostředků z grantových programů EU, ČR a Kraje Vysočina. Týká se jak města Pelhřimov, tak i ostatních subjektů v cestovním ruchu ve městě.

Aktivita:

1. Vytvoření a pravidelná aktualizace databáze finančních zdrojů pro financování záměrů v oblasti cestovního ruchu
2. Zpřístupnění databáze subjektům v cestovním ruchu ve městě Pelhřimov
3. Zajištění konzultace připravovaných záměrů města, v návaznosti na možnosti využití grantů ČR a EU, s odbornými firmami v oblasti grantové politiky ČR a EU

Garant: Komise kultury a cestovního ruchu

Priorita C.3: Zkvalitnění podmínek pro plnohodnotné kulturní vyžití občanů města

Opatření C.3.1: Zvýšení kvality a kvantity vybavení kulturních zařízení na konkurenceschopnou úroveň

Aktivita:

1. Vybudování oddechové zóny s moderním zázemím pro pořádání kulturních vystoupení na prostranství před kulturním domem Máj a rekonstrukce Malé scény KD Máj dle zpracovaného projektu
2. Modernizace městského kulturního zařízení dle současných trendů a moderních technologií
3. Regenerace KD Máj na plnohodnotné multifunkční kulturní centrum
4. Rekonstrukce a zateplení budovy kulturních zařízení

Garant: Komise kultury a cestovního ruchu

Opatření C.3.2: Podpora pestré nabídky kulturního vyžití občanů napříč všemi kulturními žánry a odvětvími.

Aktivita:

1. Upevnění pozice města Pelhřimova jako regionálního kulturního centra, které bude nabízet v rámci svých možností co nejširší škálu kulturního vyžití pro své občany i pro návštěvníky města
2. Zachování a rozvoj pestré kulturní nabídky pro všechny věkové skupiny obyvatel, včetně podpory menšinových žánrů
3. Rozvoj kulturního dění ve městě prostřednictvím KzmP i motivováním a poskytováním vhodných nemovitostí v majetku města pro pořádání kulturních akcí dalšími subjekty
4. Zesílení propagace kulturních akcí mimo Pelhřimov (města a obce v okolí, okresní města v kraji)

Garant: Komise kultury a cestovního ruchu

Opatření C.3.3: Zkvalitnění systému podpory zájmového kulturního dění, podpora uchování kulturního dědictví

Kulturní život má na území města Pelhřimov velmi silnou tradici. V této oblasti se nejlépe projevuje schopnost spolupráce veřejné správy, hospodářských subjektů, státního i soukromého sektoru, škol a neziskových organizací.

Aktivita:

1. Podpora kulturního spolkového života, místních zvyků, lidových tradic a řemesel
2. Podpora ediční činnosti autorů, jejichž tvorba se vztahuje k Pelhřimovu či okolnímu regionu, zejména s tématy jeho historie či kulturního dědictví
3. Podpora a vytvoření podmínek pro nové aktivity a vtažení do kulturního a společenského života všech věkových kategorií obyvatel

Garant: Komise kultury a cestovního ruchu

Opatření C.3.4: Zkvalitnění oblasti kultury s využitím grantových programů a strukturálních fondů EU

Aktivita:

1. Vytvoření a pravidelná aktualizace databáze finančních zdrojů pro financování záměrů v oblasti kultury
2. Zpřístupnění databáze všem subjektům zabývajícím se kulturou ve městě Pelhřimov
3. Zajištění konzultace připravovaných záměrů města, v návaznosti na možnosti využití grantů ČR a EU, s odbornými firmami v oblasti grantové politiky ČR a EU

Garant: Komise kultury a cestovního ruchu

ROZVOJOVÁ OBLAST D: DOPRAVNÍ A TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA

Priorita D.1: Rozvoj dopravní infrastruktury města

Opatření D.1.1: Zkvalitnění, zklidnění a zvýšení bezpečnosti motorové dopravy ve městě

Opatření D.1.2: Zkvalitnění dopravní infrastruktury pro bezmotorovou dopravu a pro pěší, zkvalitnění veřejné hromadné dopravy

Priorita D.2: Rozvoj technické infrastruktury města

Opatření D.2.1: Zkvalitnění technické infrastruktury města Pelhřimov

Priorita D.1: Rozvoj dopravní infrastruktury města**Opatření D.1.1: Zkvalitnění, zklidnění a zvýšení bezpečnosti motorové dopravy ve městě**

S růstem motorizace obyvatel města rostou také nároky na kvalitní komunikace a podmínky pro parkování ve městě. V souvislosti se zvýšením intenzity osobní dopravy je nutné budovat také nové bezpečnostní prvky v dopravě, které zajistí bezproblémový provoz ve městě. Z důvodu stále vysoké intenzity dopravy ve městě včetně dopravy tranzitní je potřeba pro zkvalitnění podmínek (hluk, čistota ovzduší) realizovat obchvat města.

Aktivita:

1. Spolupráce s ŘSD na dokončení západní části dopravního obchvatu města Pelhřimov
2. Spolupráce s Krajem Vysočina na vybudování severovýchodní části obchvatu města Pelhřimov (směr Jihlava, Olešná)
3. Vytváření podmínek pro zkvalitňování průjezdnosti křižovatek a nevyhovujících úseků komunikací vyšších tříd ve městě
 - Budování kruhových objezdů v problematických částech města a na nepřehledných křižovatkách
 - Realizace dopravních opatření ve vybraných lokalitách města Pelhřimov pouze na základě zpracovaných dopravních studií
4. Zkvalitnění dopravní situace v hustě zalidněných a rizikových částech zástavby za účelem zvýšení bezpečnosti provozu
 - Instalace součástí a příslušenství komunikací a dalších zařízení přímo přispívajících ke zvýšení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích
 - Značení klidových zón
5. Zvyšování kapacity parkovacích ploch v souladu s územním plánem a regulačním plánem města

Garant: Komise dopravy

Opatření D.1.2: Zkvalitnění dopravní infrastruktury pro bezmotorovou dopravu a pro pěší, zkvalitnění veřejné hromadné dopravy

Důležitým prvkem pro zkvalitnění dopravních podmínek ve městě je infrastruktura pro bezmotorovou dopravu, tedy pro cyklistickou dopravu i pěší chůzi. Vzhledem ke stárnutí populace a zvyšování počtu seniorů se budou zvyšovat nároky na bezbariérový přístup k veřejným budovám a areálům.

1. Výstavba a rekonstrukce komunikací pro pěší včetně bezbariérového přístupu k veřejným prostranstvím a veřejným budovám
2. Budování infrastruktury pro bezmotorovou dopravu (cyklostezky) na území města:
 - Vypracování koncepce rozvoje cyklistické dopravy ve městě včetně infrastruktury.
 - Budování cyklistických stezek na území města v souladu s výše uvedenou koncepcí
3. Vytváření podmínek pro zkvalitnění hromadné dopravy, zvýšení atraktivity veřejné hromadné dopravy

Garant: Komise dopravy, Komise výstavby

Priorita D.2: Rozvoj technické infrastruktury města

Opatření D.2.1: Zkvalitnění technické infrastruktury města Pelhřimov

Zajištění kvalitní pitné vody pro obyvatelstvo ze zabezpečených a sledovaných zdrojů a její rozvedení v požadovaném množství při dodržení obvyklých vlastností dodávky, kvalitní systém svedení a čištění odpadních vod, zajištění dostatečné kapacity distribučních sítí apod. jsou základními požadavky vybavenosti sídla pro kvalitní a spokojené bydlení občanů. Zajištění kvalitní technické vybavenosti města a jeho okolí může probíhat jednak dovybavením jednotlivých částí Pelhřimova potřebnou infrastrukturou, ale také zajištěním dlouhodobé životnosti technických a inženýrských sítí rekonstrukcí stávajících vodovodů, kanalizací a ČOV.

Aktivity:

1. Realizace rekonstrukce ČOV Pelhřimov
2. Realizace aktivit zaměřených na zkvalitňování nevyhovující technické infrastruktury v celém městě včetně okrajových a místních částí města Pelhřimov v oblasti rozvodů pitné vody, kanalizace, ČOV a v oblasti dodávek zemního plynu
3. Realizace opatření v návaznosti na zpracováváný Plán rozvoje vodovodů a kanalizací kraje Vysočina, splnění podmínek Směrnice 91/271/EHS o čištění komunálních odpadních vod
4. Rozvoj telekomunikačních sítí s důrazem na rozvoj aktivit v oblasti informatiky, zkvalitnění informační a komunikační technologie (ICT) na území města, podpora aktivit spojených s veřejným přístupem k informačním a komunikačním technologiím
5. Pokračování v realizaci základní technické vybavenosti průmyslových zón v souladu s územním plánem
6. Podpora zachování soustavy centrálního zdroje tepla ve městě
7. Výstavba inženýrských sítí v rozvojových lokalitách pro bydlení a volnočasové aktivity

Garant: Komise výstavby, Komise pro informační technologie

ROZVOJOVÁ OBLAST E: ZDRAVÉ A BEZPEČNÉ MĚSTO PELHŘIMOV

Priorita E.1: Zajištění zdravých životních podmínek ve městě, podpora ochrany přírody a krajiny

Opatření E.1.1: Zkvalitnění způsobu nakládání s odpady

Opatření E.1.2: Ochrana vod a ovzduší, energetická úsporná opatření

Opatření E.1.3: Péče o MPR, městskou zeleň, ochrana přírody a krajiny

Opatření E.1.4: Propagace Pelhřimova jako „zdravého“ města

Priorita E.2: Bezpečnost a ochrana obyvatel města

Opatření E.2.1: Zajištění bezpečnosti a ochrany obyvatel města

Opatření E.2.2: Eliminovat výskyt společensky nežádoucích jevů účinnou prevencí

Priorita E.1: Zajištění zdravých životních podmínek ve městě, podpora ochrany přírody a krajiny**Opatření E.1.1: Zkvalitnění způsobu nakládání s odpady**

Ekologicky odpovědné a ekonomicky efektivní zpracování odpadů je nezbytným předpokladem pro zlepšení kvality života obyvatel města. Způsob nakládání s odpady je v Pelhřimově v současné době na dobré úrovni. Opatření je zaměřeno především na identifikaci možností a realizaci aktivit v oblasti třídění a recyklace odpadů. Důležitým prvkem v oblasti nakládání s odpady je kvalitní osvěta mezi obyvateli.

Aktivity:

1. Aktualizace plánu odpadového hospodářství
2. Zahájení sběru „bioodpadů“ ve městě Pelhřimov a v jeho místních částech
3. Rozšíření počtu sběrných míst pro odděleně sbírané složky komunálního odpadu (papír, sklo, plasty, nápojové obaly, kovy a bioodpady), čímž se sníží docházková vzdálenost občanů, a následné zabezpečení sběrných nádob na veřejných prostranstvích vhodnými boxy (estetické hledisko, ochrana před povětrnostními vlivy, znehodnocení)
4. Eliminace stávajících ekologických zátěží a zabránění vzniku nových
5. Zajištění dostatečné osvěty k nakládání s odpady (informační stojany, regionální tisk...)
 - Využití pasportu rozmístění kontejnerů např. v rámci veřejného GIS
6. Nadále se podílet na tvorbě ISNOV (Integrovaný systém nakládání s odpady v Kraji Vysočina) – především v oblasti likvidace směsného komunálního odpadu

Garant: Komise životního prostředí

Opatření E.1.2: Ochrana vod a ovzduší, energetická úsporná opatření

Opatření řeší obnovení přirozeného vodního režimu v povodích a zvýšení retenčních schopností krajiny, revitalizaci vodních toků, zamezení ztrát látek a živin z půd, ochranu půdy před vodní a větrnou erozí, obnovu a ochranu stanovišť přirozených rostlinných a živočišných společenstev. Níže uvedené aktivity dále řeší oblast ochrany ovzduší snížením negativních důsledků městské dopravy, popřípadě využitím obnovitelných a druhotných energetických zdrojů a centrálním zásobováním teplem.

Aktivity:

1. Aktualizace povodňového plánu
2. Pokračování v realizaci odbahnění rybníků v majetku města, revitalizace toku Bělé ve spolupráci s Povodím Vltavy
3. Podpora využití obnovitelných a druhotných energetických zdrojů na majetku města
4. Podpora vytváření energeticky úsporných opatření na majetku města
5. Modernizace systému veřejného osvětlení

Garant: Komise životního prostředí

Opatření E.1.3: Péče o městskou zeleň, ochrana přírody a krajiny

Ochrana přírody a krajiny je spjata s udržení estetického souladu a vyváženosti jednotlivých krajinných prvků s ekonomickým vývojem a kulturním životem lidské společnosti. Opatření dále řeší péči o městskou zeleň, kterou lze považovat za jeden z klíčových aspektů atraktivity města pro jeho obyvatele i návštěvníky.

Významná je oblast environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty, která přináší prevenci ve vztahu k poškozování životního prostředí a je investicí do budoucna, zejména u ekologické výchovy a vzdělávání dětí a mládeže. Právě náklady na prevenci jsou vždy mnohem nižší a efektivnější než následné odstraňování škod na životním prostředí.

Aktivita:

1. Aktualizace pasportu zeleně a jeho využívání v oblasti péče o veřejnou zeleň
2. Regenerace zeleně ve městě
3. Péče a obnova doprovodné zeleně podél cest
4. Vyhlášení a iniciace ošetření památných stromů
5. Realizace územních systémů ekologické stability
6. Podpora aktivit zaměřených na vzdělávání, výchovu a osvětu v oblasti ochrany přírody a krajiny

Garant: Komise životního prostředí

Opatření E.1.4: Propagace Pelhřimova jako „zdravého“ města

Město Pelhřimov je zapojeno do Národní sítě Zdravých měst ČR a hlásí se tak k principům udržitelného rozvoje, zapojuje veřejnost do rozhodovacích procesů a podporuje jejich zdravý životní styl prostřednictvím pravidelných i jednorázových akcí, které pořádá v průběhu roku. Jako „zdravé“ město je tedy potřeba také Pelhřimov propagovat, vytvořit mu tuto image za pomoci medializace pořádaných akcí a přispět tak ke zvýšení obecného povědomí o cílech daného projektu.

1. Realizace Projektu Zdravé město a místní Agenda 21 Pelhřimov
2. Iniciace a podpora akcí realizovaných v rámci osvětových kampaní
3. Medializace města v regionálním, celostátním a celosvětovém měřítku jako „zdravého“ města

Garant: Výbor pro rozvoj města, MA 21 a agendu Zdravého města

Priorita E.2: Bezpečnost a ochrana obyvatel města**Opatření E.2.1: Zajištění bezpečnosti a ochrany obyvatel města**

Nejen bezpečnost z hlediska dopravy, ale také bezpečnost obyvatel před kriminálními živly by měla být prioritou každé společnosti. Toto opatření zahrnuje aktivity zaměřené na eliminaci

kriminality, zajištění funkčnosti integrovaného záchranného systému a na podporu bezpečnosti obyvatel před přírodními katastrofami.

Aktivita:

1. Aktualizace programu prevence kriminality a další koncepční dokumenty (např. povodňový plán apod.)
2. Využití informací z pasportů pro potřeby IZS (identifikace místa zásahu pomocí např. čísel na sloupech veřejného osvětlení) a přístup (spolupráce) složek IZS do pasportů města.
3. Rozšíření kamerového a dohledového systému ve městě, především na exponovaných místech s vyšší koncentrací osob.

Garant: Komise pro informační technologie

Opatření E.2.2: Eliminovat výskyt společensky nežádoucích jevů účinnou prevencí

Podporou programů zaměřených na prevenci kriminality a sociálně patologických jevů, aktivit směřujících k prevenci návykových látek a rozvojem drobných tradičních aktivit sociální prevence zvyšovat bezpečnost obyvatel města Pelhřimov a snižovat kriminalitu ve městě.

Aktivita:

1. Podpora programů zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů
2. Příprava a realizace speciálních programů pro děti a mládež, pedagogy a rodiče se zvláštním důrazem na programy pro rodiny s problémovými dětmi
3. Spolupráce s interdisciplinárním týmem a týmem systému včasné intervence
4. Podpora probačních, mediačních a resocializačních programů

Garant: Komise prevence sociálně patologických jevů a kriminality

4. REALIZACE STRATEGICKÉHO PLÁNU

Strategický plán rozvoje města Pelhřimov je základním rozvojovým dokumentem města pro období 2014–2020. Na zpracovaný Strategický plán rozvoje města Pelhřimov budou navazovat v rámci implementační části tzv. akční plány, které budou obsahovat seznam a charakteristiku konkrétních projektů realizovaných městem ve výhledu jednoho až dvou let a budou každý rok v souvislosti s tvorbou rozpočtu města aktualizovány. U jednotlivých projektů bude vždy uvedeno, na jakou rozvojovou oblast, prioritu a opatření navazuje, jaký bude rámcově časový harmonogram prací na projektu a kdo v rámci Městského úřadu bude za projekt odpovídat (funkčně vymezeno). Odpovědnost na úrovni celého opatření má tzv. garant, kterým je některá z komisí rady. Koordinátorem jednotlivých opatření je příslušný předseda komise. Ve fázi realizace strategie budou sledovány vybrané monitorovací indikátory a další informace o projektech, jejichž výsledky budou vhodně prezentovány veřejnosti.

4.1. Organizace realizace strategického plánu

4.1.1 Výbor pro rozvoj města, MA 21 a agendu Zdravého města

Realizace strategického plánu je složitý proces, který musí být od počátku koordinován.

Odpovědnost za uskutečňování jednotlivých aktivit souvisejících s projekty týkajícími se rozvoje města, vyhodnocování jejich realizace a přijímání příslušných opatření má Zastupitelstvo města. Jako poradní orgán byl vytvořen Výbor pro rozvoj města, MA 21 a agendu Zdravého města.

4.1.2 Rozvojový fond města Pelhřimov

Vhodným nástrojem pro realizaci řady aktivit zakomponovaných ve strategickém plánu je účelový Rozvojový fond Města Pelhřimov dotovaný z vlastních příjmů Města Pelhřimov. Jeho cílem je transparentnost a jednotný systém v rozdělování podpory. Subjekty (žadatelé) se sídlem na území města Pelhřimov nebo působící v daném území mohou získat finanční podporu na realizaci menších, ale zajímavých akcí, resp. projektů úzce navazujících na strategický plán.

Cílem Fondu je:

- transparentní a systémová podpora v souladu se zájmy města,
- zapojení velkého množství subjektů do aktivit vedoucích k rozvoji města,
- trénink subjektů na systém a pravidla podávání grantů v ČR a EU.

4.1.3 Aktualizace strategického plánu

Strategický plán je živým dokumentem, který musí být pravidelně aktualizován. Aktualizace může být provedena jednak z důvodu zveřejnění dalších dat a podkladů pro přehodnocení situace

v území (např. zapracování nových výsledků ze sčítání lidu, domů a bytů, aktualizace dokumentů typu územní plán apod.), ale rovněž by měla nastat v souvislosti se změnami probíhajícími v oblasti strategického plánování na úrovni vyšších územních celků (kraje, ČR) a samozřejmě také v závislosti na vývoji politiky EU. Doporučení pro aktualizaci strategického plánu by mělo vzejít ze strany Výboru pro rozvoj města, MA 21 a agendu Zdravého města.

V případě aktualizace strategického plánu ke konci období, pro které je platný, lze doporučit, aby byla nejprve provedena analýza dosavadního procesu strategického plánování vycházející jednak z předchozích akčních plánů, ale především z informací obsažených v systému sledování.

4.2. Metodika zpracování akčních plánů

Akční plán města úzce navazuje na zpracovaný strategický plán rozvoje. Ten řeší komplexní rozvoj regionu v různých oblastech v dlouhodobém časovém horizontu. Naproti tomu posláním akčního plánu je určit a podrobněji rozpracovat hlavní aktivity, které vedou k naplňování jednotlivých strategických opatření, priorit a cílů a jsou definovány pro krátký časový horizont, v případě města Pelhřimov pro následující dva roky. Akční plán je tedy nástroj sloužící k implementaci vlastního strategického plánu. Aktualizace akčního plánu by měla probíhat každoročně v souvislosti s tvorbou rozpočtu města.

Vlastní akční plán pak bude představovat soubor tzv. projektových karet (viz formulář v příloze), které budou obsahovat základní informace o konkrétních projektech a budou pro všechny projekty jednotné. Za zpracování projektových karet budou odpovídat koordinátoři příslušných opatření. Ve formě uceleného dokumentu bude akční plán předložen ke schválení zastupitelstvu. V případě schválení projektů budou koordinátoři po ukončení jejich realizace projektové karty doplňovat o další informace tak, aby mohly sloužit jako podkladový materiál pro tvorbu systému sledování (viz dále).

Metodika tvorby akčního plánu není legislativně schválena ani neexistují žádná doporučení ze strany legislativních orgánů. Pro následující návrh tvorby akčního plánu jsou proto využity zkušenosti zpracovatele s tvorbou akčních plánů pro regiony a obce z předchozích let a poznatky získané z procesů tvorby projektů. V rámci akčního plánu by měla být uvedena a dle možností stručně charakterizována aktivita, kterou chce město realizovat, a to v návaznosti na rozvojovou oblast, strategickou prioritu a opatření. Vzhledem k tomu, že akční plán by měl být po schválení zastupitelstvem města také zveřejněn, měl by obsahovat u jednotlivých projektů zdůvodnění jejich potřebnosti včetně popisu výchozího stavu a definování toho, co se realizací investice vyřeší.

4.3. Systém sledování a vyhodnocování

Procesy monitoringu a evaluace, neboli procesy **sledování**, tedy vytvoření systému sběru informací a provádění jejich shromažďování, a **vyhodnocování**, tedy zpracování informací získaných v rámci monitoringu, jejich interpretace a formulace doporučení ke zlepšení, představují základní systémové kroky uskutečňované v tzv. realizační fázi strategického plánování měst. Vytvoření systému sledování spočívá v definování charakteristik, které budou

zjišťovány u jednotlivých projektů spojených s realizací strategického plánu. Konkrétními projekty a aktivitami ze strany města a jím zřizovanými a zakládanými organizacemi budou naplňována všechna opatření formulovaná v návrhové části dokumentu. Systém monitorování tedy dopomůže např. sledovat, v jakém období, prostřednictvím jakých projektů a za pomoci jaké finanční částky získané z jakých zdrojů byla naplňována jednotlivá opatření. V praxi se bude při monitoringu vycházet z akčních plánů, resp. z vlastních projektových karet (viz výše), přičemž navíc dojde k definování konkrétních monitorovacích indikátorů, pomocí nichž budou sledovány výstupy či výsledky projektů a prostor bude také pro formulaci způsobu prezentace daných projektů před veřejností. Systém bude formálně fungovat v rámci běžného kancelářského softwaru (MS Excel). Dle potřeby města/městského úřadu se může např. jednou ročně vyhodnocovat naplňování SPRM dle navržených monitorovacích indikátorů (komparace akčního plánu s výsledky realizovaných projektů). Roční zprávy pak mohou být podkladem pro aktualizaci programové části SPRM.

Pro sledování naplňování jednotlivých opatření jsou navrženy následující charakteristiky projektů:

1. číslo projektu (vnitřní evidence)
2. návaznost na opatření, prioritu, rozvojovou oblast
3. název projektu
4. odpovědnost (garant X koordinátor)
5. celkové náklady (možné strukturovat)
6. poskytnuta dotace ANO – NE, pokud ANO: číslo projektu, dotační program, oblast podpory, režim poskytnutí, rok schválení, očekávaná částka dotace, konečná výše dotace (v Kč i v % z celkových nákladů projektu)
7. partneři
8. generální dodavatel
9. termíny realizace (začátek a konec realizace daný např. podpisem smlouvy, předáním staveniště, zahájením prací dle stavebního deníku apod.)
10. sledované monitorovací indikátory
11. forma prezentace výstupů (kategorie prezentace, stručný popis konkrétního způsobu prezentace)

Dle metodické podpory regionálního rozvoje¹ existuje řada různých pojetí struktury indikátorů, které se používají k popisu situace v určitém území. Pro strategické plánování je nezbytné adekvátním způsobem zachytit výchozí situaci v daném území, proto jsou voleny indikátory z nejrůznějších socioekonomických oblastí (změna v počtu obyvatel, počet lůžek ve zdravotnických zařízeních na 100 obyvatel, počet dopravních nehod, délka komunikací pro bezmotorovou dopravu, počet uživatelů rekonstruovaného parkoviště apod.). **Typy indikátorů** vycházející z jednotlivých fází plánovacího cyklu jsou následující:

Indikátory vstupů (inputs) – většinou vyjadřováno pouze jako objem finančních prostředků (celková investice), vhodné je strukturované členění (nejen náklady na investici, ale rozklíčování nákladů na jednotlivé typy činností, např. administrace výběrových řízení, stavební činnost, vybavení objektu, publicitě či prezentace apod.).

¹ GaREP, s.r.o., 2013, projekt podporovaný MMR ČR

Indikátory výstupů (outputs) - jde o kvantitativní ukazatele vyjádřené číselnou hodnotou, např. délka nových cyklostezek, délka rekonstruovaných chodníků, celková délka chodníků, rozšíření kapacity kulturního zařízení apod.

Indikátory výsledků (results) – specifikace vytvořených hodnot; bezprostřední výnosy plynoucí z realizace rozvojového projektu, např. počet uživatelů nové služby, počet osob parkujících na novém parkovišti apod.

Indikátory dopadů (impacts) – změna situace za dobu implementace, obtížné měření (např. počet nově vzniklých pracovních míst v souvislosti s projektem, která se udržela ještě rok od dokončení realizace projektu).

V praxi není pracováno se všemi typy indikátorů. Ideální je měření efektivnosti vstupů ve vztahu k dopadům, v praxi je to uskutečňováno maximálně ve vztahu k výsledkům. Důsledné vyhodnocování efektivnosti je často mimo oblast zájmu, neboť efektivnost řady rozvojových aktivit je spíše sporná. Evaluační tedy často není prováděna komplexně ve vztahu k dosaženým změnám, ale spíše na úrovni výstupů, resp. výsledků. Proto i navržený systém monitoringu bude obsahovat indikátory typu vstupů, výstupů a výsledků.

V rámci systému monitoringu vycházejícího ze Strategického plánu rozvoje města Pelhřimov budou jednotlivé typy indikátorů sledovány za pomoci indikátorů definovaných v příloze. Zároveň je třeba upozornit, že dosažení některých rozvojových záměrů nelze vždy kvantifikovat a často není jednoznačně možné zachytit skutečný efekt jejich vlivu na rozvoj města v důsledku jejich realizace. Monitoring procesu realizace SPRM lze uskutečňovat v následujících krocích:

- definování indikátorů vstupů a výstupů dle jednotlivých opatření,
- soustředění informací o vstupech a výstupech realizace konkrétních aktivit u koordinátorů jednotlivých opatření,
- předání konkrétních údajů o vstupech a výstupech za jednotlivá opatření odpovědné osobě (manažeru realizace SPRM),
- uspořádání údajů za jednotlivá opatření, priority a rozvojové oblasti,
- zpracování informativní zprávy, slovní vyhodnocení efektů s případným doporučením na aktualizaci programové části SPRM.

Sledované indikátory budou vycházet z národního číselníku indikátorů (NČI), což je soubor všech centrálních indikátorů, resp. ukazatelů, které jsou nositeli informace o věcném plnění projektů/programů financovaných ze strukturálních fondů EU. Obsahuje po technické a metodické stránce upravené indikátory s jasnou definicí, měrnou jednotkou a kódováním. Primárně je tento číselník určen pro vyšší územní celky, než jsou obce, nicméně některé indikátory lze aplikovat i v případě města Pelhřimov.

4.4. Systém prezentace výsledků spojených s realizací projektů

Vedení města by mělo umět dokázat prezentovat výsledky práce orgánů veřejné správy na svém území jako zajímavé a zasluhující si pozornost všech cílových skupin působících ve městě. Účelem následujícího návrhu systému prezentace výsledků spojených s realizací projektů je přiblížení činnosti města v oblasti regionálního rozvoje občanům prostřednictvím médií a dalších komunikačních nástrojů a posílit tak vnímání Pelhřimova jako regionálního centra a moderního a aktivního města. Cílovými skupinami jsou jednak obyvatelé města, ale také všechny subjekty, které zde působí, tedy podnikatelé a zájmové organizace, ale také turisté. V současnosti jsou běžně využívanými prostředky k informování a propagaci činnosti orgánů veřejné správy používány následující komunikační nástroje:

Tab. 4.1: Možné komunikační nástroje užívané pro prezentaci města

KOMUNKAČNÍ NÁSTROJE	
Mediální prostředek	Výhody (+)/nevýhody (-)
Internetová mediální strategie	
Internetové prezentace v rámci hlavní webové stránky města	+ aktuálnost + globálnost + interaktivnost + možnost archivace + vysoká kapacita (zveřejňování fotografií a videospotů) + snadná měřitelnost počtu zájemců + nízké náklady na provoz – časem upozaděno vůči aktuálním informacím
Elektronické prezentace projektů – vlastní portál projektů SPRM	+ flexibilita, možnost doplňování aktuálního vývoje (hlavní milníky realizace projektů – zahájení, dokončení, slavnostní otevření apod.) + vysoká kapacita (zveřejňování fotografií a videospotů) + splnění povinné publicity projektu + nízké pořizovací náklady – časová náročnost na údržbu
Public Relations	
Tiskové zprávy (zasílány do médií)	+ nízké náklady na distribuci + časově nenáročné + stručné, jasné a přehledné – nemusí vyjít v novinách
Tiskové konference (pozvána média)	+ velké množství médií naráz – organizačně náročnější
Placená inzerce	+ vysoká čtenost + využitelnost hlavně u projektů týkajících se cestovního ruchu – finančně náročnější – tematicky omezené možnosti (nehodí se pro všechny typy projektů)
Brífink	+ krátké, rychlé – předem omezený počet otázek

pokračování

Press trip – exkurze pro novináře, zástupce CK	+ názorné, předem připravené – nutná přítomnost koordinátora projektu i dalších osob podílejících se na realizaci projektu
Ucelené PR akce jednorázové	+ prestiž a odbornost – náklady na občerstvení – organizačně náročnější
Elektronická mediální strategie	
Direct mail	+ dojem osobního kontaktu + přímý dopad na cílovou skupinu (CS) – může vyvolávat pocit obtěžování
Elektronický zpravodaj	+ adresnost z hlediska zacílení + uchovatelnost informací + vysoká čtenost + důvěryhodnost – může vyvolávat pocit obtěžování
Inovativní komunikační nástroje	
Sociální sítě – facebook	+ nízké náklady + oslovení hůře zasažitelné cílové skupiny 15 – 25 let + prezentace především „měkkých“ projektů (akce)
QR kódy	+ návod pro získání více informací o projektu + nízké náklady + okamžitá informace
Televize v prostředcích veřejné dopravy	+ široká veřejnost + všechny věkové kategorie + opakovatelnost – vyšší cenové náklady
Statické komunikační nástroje	
Billboardy, světelné vitríny, stálé vysvětlující desky	+ praktičnost + každodenní připomínání – vyšší cenové náklady
Tištěná mediální strategie	
Zpravodaj města	+ pravidelnost vydávání + uchovatelnost informací + široká veřejnost + prezentace prostřednictvím fotografií + možnost využití formy rozhovoru s hlavními realizátory – méně prostoru pro text i fotografie
Kalendáře projektů, obrazové publikace o výstupech projektů	+ adresnost z hlediska zacílení – významné osobnosti, hosté + dlouhá životnost + uchovatelnost informací + praktičnost – vyšší cenové náklady

Město Pelhřimov komunikuje s občany a prezentuje výsledky své činnosti nyní především za pomoci následujících nástrojů:

www.mupe.cz – informace z Městského úřadu, zaměřeno na občany města a subjekty, které zde působí

www.pelhrimovsko.cz – informační server města, provozuje KZMP, zaměřeno převážně na návštěvníky města a na prezentaci významných akcí

Facebook – existují dva účty, ale nejsou využívány (Město Pelhřimov, Pelhřimov – město rekordů)

Pelhřimovské noviny – zpravodaj Městského úřadu, kulturních zařízení a technických služeb, vydáván každých 14 dnů, publikován i v elektronické podobě, 4 strany, prezentace uplynulých významných událostí a pozvánky na budoucí významné události především v oblasti kultury a sportu

Pelhřimovský deník – běžný denní tisk

Televize R 1 Jih – spolupráce při některých projektech (např. s KZMP)

Ve městech velikosti Pelhřimova lze jako vhodný nástroj pro prezentaci aktivit a činností probíhajících ve městě zřídit funkci tiskového mluvčího. Tiskový mluvčí by měl na starosti celkovou mediální strategii, výběr využívaných komunikačních nástrojů a zodpovědnost za tvorbu tiskových zpráv a organizaci tiskových konferencí. Shromažďoval by kontakty na novináře, odpovídal za vydávání tiskovin a tvorbu ostatních mediálních výstupů pro tisk, rozhlas i televizi. Zároveň by prováděl monitoring tisku, zpracovával informační zprávy o mediální kampani např. jednou za rok apod.

Tab. 4.2: Navržené komunikační nástroje využitelné při prezentaci projektů spojených s realizací SPR města Pelhřimov

Mediální prostředky	Možnosti využití při realizace SPRM
Internetové prezentace prostřednictvím vlastních webových stránek	vytvoření vlastní stránky věnované pouze projektům, možné využít vždy, např. při zahájení projektu, vhodné pro prezentaci za pomoci fotografií a videospotů z realizace, pozvánky na slavnostní ukončení/otevření atd., pozvánky na akce
Direct mail	pouze o vhodných projektech vybraným cílovým skupinám (např. projekty na zkvalitnění vybavenosti průmyslové zóny podnikatelům, kteří zde působí, akce zaměřené na děti základním školám atd.)
Sociální sítě – facebook	především společenské, sportovní a kulturní akce zaměřené na cílovou skupinu dětí a mladých lidí, vhodné pro zjišťování předběžného zájmu o akci, vhodný prostředek pro prezentaci videospotů a fotografií, pro diskusi o akcích pořádaných městem
QR kódy	vhodné při rekonstrukci budov, kulturních památek, církevních staveb; zaneseny informace o finančních nákladech, historii památky či odkaz na web na podrobnější informace o objektu či projektu

pokračování

Tiskové zprávy (zasílány do médií)	tiskové zprávy před akcí nebo započítím stavebních prací, při významných milnících v průběhu realizace a na konci realizace projektu či po ukončení akce (celkové zhodnocení, náklady, výstupy a výsledky)
Tiskové konference (pozdána média)	u nejvýznamnějších či finančně nejnákladnějších projektů (např. otevření silničního obchvatu)
Press trip, dny otevřených dveří	vhodné pro investiční projekty – nové či rekonstruované budovy, lze spojit s tiskovými konferencemi a dnem otevřených dveří pro veřejnost
Jednorázové PR akce	vhodné např. při otevření nových úseků silnic či silničního obchvatu (např. závod v in-line, v běhu), cyklostezek (závod kol, koloběžek, in-line)
Elektronický zpravodaj	jednostránkový elektronický newsletter se stručným obsahem projektů a odkazem na podrobnější informace, aktuality a záměry pro nejbližší období, zasílaný jednou měsíčně
Pelhřimovské noviny	zveřejňování pozvánek na slavnostní zahájení či ukončení projektů, na akce, charakteristika průběhu významných projektů, upozornění na překážky související s realizací projektů např. v dopravě, odkazy na další zdroje informací např. na web města, rozhovory s koordinátory projektů, ankety k projektům (ohlasy či kritika, náměty na další investice apod.)
Tištěné publikace	např. kalendáře s fotografiemi a stručným popisem projektů, obrazové publikace o výstupech projektů, vhodné jako dárkové předměty

Příloha č. 1: Vyplnění projektové karty na vybraném příkladu

Ukazatel	Hodnota
Hlavní rozvojová oblast	A
Priorita	1
Opatření	1
Název projektu	Zateplení domů na ulici XY
Garant	Bytová komise
Koordinátor (předseda příslušné komise)	
Charakteristika výchozího stavu	V současnosti jsou domy na ulici XY nezateplené
Zdůvodnění potřeby akce	Ztráta energie při současném stavu
Časový harmonogram	1.5.2013 – 31.12.2013
Finanční náklady (rozpočtové)	5 000 000,00 Kč
Finanční charakter akce	Investiční
Schváleno v ZM č.	1/2013
Podmíněno dotací (Ano/Ne)	NE
Dotace	NE
Č. projektu (dotační)	
Program	
Oblast podpory	
Režim	
Datum podpisu smlouvy s řídicím orgánem	
Očekávaná výše dotace	
Očekávaný podíl (v %)	
Konečná výše dotace	
Konečný podíl (v %)	
Partner (IČ)	
Podpis SOD dodavatel (datum)	
Skutečná cena dodavatel	
Skutečná cena celkem	
Generální dodavatel (IČ)	02156347
Začátek realizace	1.5.2013
Konec realizace	31.12.2013
Kolaudace	
Předáno FO	
Předáno správci	
Indikátor 1	Počet rekonstruovaných obytných domů
Měrná jednotka	počet kusů
Kusy	3
Indikátor 2	
Měrná jednotka	
Kusy	
Indikátor 3	
Měrná jednotka	
Kusy	
Prezentace	tisková zpráva
Prezentace	web města
Prezentace	jednorázová akce
Pozn.	

ANALÝZA PROCESNÍHO ŘÍZENÍ

PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ MĚSTA PELHŘIMOV

Verze 3.0 – červenec 2013

OBSAH

ÚVOD	2
1. LEGISLATIVNÍ RÁMEC	3
2. POSLÁNÍ INSTITUCE	6
3. JAK ČÍST PROCESNÍ MODEL.....	7
3.1. METODICKÝ VSTUP – ZÁKLADNÍ POPIS PROCESNÍHO MODELU	7
3.2. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA.....	10
4. POPIS PROCESNÍHO MODELU	13
4.1. POPIS ŘÍDÍCÍCH OBLASTÍ PROCESŮ VE VZTAHU K PŘÍSPĚVKOVÝM ORGANIZACÍM	13
A. Strategické řízení a organizace příspěvkových organizací.....	13
B. Finanční toky	16
4.2. POPIS HLAVNÍCH OBLASTÍ PROCESŮ TÝKAJÍCÍCH SE PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ.....	16
C. Odbor hospodářský.....	17
D. Odbor sociálních věcí.....	18
E. Odbor školství, kultury a tělovýchovy.....	18
ZÁVĚR.....	20
SEZNAM ZKRATEK.....	21

ÚVOD

Předkládaná Analýza procesního řízení (dále jen Analýza) je popisem stávajícího způsobu řízení příspěvkových organizací (dále také PO) města Pelhřimov.

Zpracování předkládané Analýzy vychází ze stávajících směrnic, dokumentů a zřizovacích listin Městského úřadu Pelhřimov (dále také MÚ). Smyslem zpracování analýzy stávajícího stavu je postihnout agendu MÚ Pelhřimov, týkající se zřizovaných organizací, optikou procesního řízení, nalézt případná úzká místa a odstranit je.

Dokument byl koncipován tak, aby byl pro uživatele maximálně srozumitelný a zajistil přehledný přístup ke všem podstatným informacím. Z tohoto důvodu bylo jako hlavní forma popisu zvoleno tabulkové zpracování procesů dle základních definovaných parametrů.

Samotnému popisu procesního modelu uvedenému ve stejnojmenné kapitole předchází kapitoly „Legislativní rámec“, „Poslání instituce“, kterou lze vnímat v podstatě jako určitou formu cílů, k nimž směřují změny aplikované v Analýze, a kapitola „Jak číst procesní model“, která v principu představuje metodický vstup k předkládanému procesnímu modelu. Jejím úkolem je usnadnit uživatelům orientaci v prezentované Analýze. Součástí této poslední jmenované kapitoly je i podkapitola „Organizační struktura“, kde je v hrubých rysech nastíněna vnitřní organizační struktura MÚ Pelhřimov v návaznosti na příspěvkové organizace.

Vzhledem k tomu, že je celý dokument již od počátku směřován k tomu, že bude zmapován pouze jeden proces, a sice vazba mezi městem a jím zřizovanými organizacemi, nejsou zde ostatní procesy naznačeny.

1. LEGISLATIVNÍ RÁMEC

Kapitola vymezuje základní soubor legislativy, která je klíčová pro činnost MÚ, a tedy i pro implementaci Analýzy. Relevantní zákony jsou a budou při výkonu přenesené i samostatné působnosti zcela respektovány a důsledně aplikovány, nicméně nejsou explicitně uvedeny při popisu jednotlivých procesů jako vstup, aby byl zachován únosný rozsah dokumentu.

Výčet legislativy je dále doplněn o seznam vnitřních předpisů, s nimiž je předkládána Analýza rovněž v souladu, respektive na ně navazuje, a které mají rovněž zásadní vliv na její implementaci do praxe MÚ Pelhřimov.

a) Klíčová legislativa:

- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 222/2009 Sb., o volném pohybu služeb, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 247/2006 Sb., o omezení provozu zastaváren, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 266/1994 Sb., o drahách, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 289/1995 Sb., lesní zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu,
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny,
- Zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší,
- Zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon,
- Zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích,
- Zákon č. 99/2004 Sb., o rybářství,
- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákona č. 17/1992 Sb. o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů a jeho prováděcích vyhlášek a dalších souvisejících předpisů,
- Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů,

- Zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 20/1987 Sb., o památkové péči, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 111/2006 Sb. o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 114/1998 Sb. o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon 329/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 167/1997 Sb., o návykových látkách, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 21/2006 Sb., o ověřování, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 39/1993 Sb., o pokutách a sankcích za nedodržování zákonů upravujících transformaci zemědělských družstev a nápravu majetkových křivd v oblasti vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 184/2006 Sb., o vyvlastnění, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel, ve znění pozdějších předpisů,

- Zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška 504/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

b) Vnitřní předpisy:

- Organizační řád Městského úřadu Pelhřimov, úplné znění
- Pracovní řád Městského úřadu Pelhřimov, Dodatek č. 1 k pracovnímu řádu ze dne 29. prosince 2006, Opatření tajemníka - Dodatek č. 2 k pracovnímu řádu ze dne 29.12.2006, Opatření tajemníka - Dodatek č. 3 k pracovnímu řádu ze dne 29.12.2006,
- Podpisový a kompetenční řád, Dodatek č. 1 podpisového a kompetenčního řádu ze dne 21.10.2009, příloha podpisového a kompetenčního řádu,
- Spisový a skartační řád Městského úřadu Pelhřimov, příloha Dodatek č. 1 ke spisovému a skartačnímu řádu č. j. TAJ/7/2010-3 ze dne 26.2.2010
- Pravidla pro zadávání veřejných zakázek
- Postup pro uplatňování reklamací
- Příprava projektů na Městském úřadu Pelhřimov
- Řešení opatření obecné povahy
- Pravidla rady města Pelhřimova – Podnikatelská činnost města Pelhřimova
- Směrnice pro hospodaření s majetkem a zásobami a oceňování majetku a závazků
- Systém řízení projektů spolufinancovaných z prostředků EU
- Pravidla pro poskytování účelových dotací z Rozvojového fondu města Pelhřimov
- Zásady pro poskytování finančních prostředků na sportovní činnost z rozpočtu Města Pelhřimov
- Pravidla Zastupitelstva města Pelhřimova o vytvoření a použití účelových prostředků "Fondu rozvoje bydlení" na území města Pelhřimova
- Stanovy " Sdružení mikroregionu Pelhřimov",
- Zřizovací listiny příspěvkových organizací

2. POSLÁNÍ INSTITUCE

Poslání města i městského úřadu je třeba vnímat jako společný cíl, ke kterému směřují jejich činnost.

Poslání města Pelhřimov

- v rámci samostatné působnosti zajišťuje veřejné služby v obci, pečuje o všestranný rozvoj svého území a oprávněné potřeby svých občanů, a to i prostřednictvím podpory dalších subjektů, spravuje majetek obce a současně vykonává přenesenou působnost státu pro Pelhřimov i pro obce ve svém správním obvodu.

Poslání MÚ Pelhřimov

- účastní se zajištění poslání města, ať již přímým výkonem působností, či metodickou, pomocnou, poradenskou nebo koordinační funkcí.

Vize

- Zavést principy procesního řízení a jejich prostřednictvím optimalizovat a zefektivnit řízení organizací zřizovaných městem Pelhřimov a formalizovat interní postupy tak, aby:
 - byla posílena institucionální kapacita, zajištěna lepší vyváženost náplní práce, prioritizace nejdůležitějších úkolů a zastupitelnost jednotlivých zaměstnanců,
 - byl zajištěn efektivnější a transparentnější výkon územní veřejné správy a veřejných služeb,
 - byla akcentována vstřícnost vůči cílovým skupinám (klientský přístup), byla zvýšena kvalita služeb pro cílové skupiny a jejich přehlednost,
 - byla zajištěna jednotná prezentace a byla podpořena identifikace zaměstnanců s městem a městským úřadem a týmový přístup,
 - byla zajištěna efektivnější komunikace uvnitř i vně, vůči cílovým skupinám.

3. JAK ČÍST PROCESNÍ MODEL

Tato kapitola se zaměřuje na dva aspekty, a to základní popis procesního modelu a současně rámcově zohledňuje i organizační strukturu města.

3.1. Metodický vstup – základní popis procesního modelu

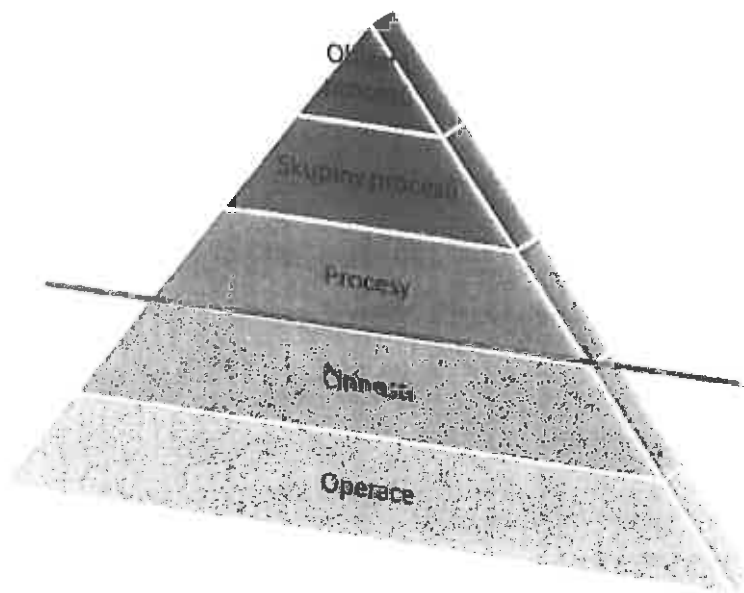
Pro řízení implementace MÚ Pelhřimov byl zvolen procesní způsob řízení, tzn., že základní jednotkou řízení a těžištěm popisu je vymezený proces, resp. činnost. Tento proces, resp. činnost má definovány všechny základní parametry – vstup, výstup, garanta, realizátora, frekvenci činnosti apod. a je zpravidla zasazen do sledu logických kroků. Jinými slovy je zřejmé, kterému procesu, resp. činnosti předchází a po které následuje.

Byl navržen hierarchický procesní model, který má 5 základních úrovní:

- oblasti procesů,
- skupiny procesů,
- procesy,
- činnosti,
- operace.

Následující schéma vyjadřuje, že důraz je kladen zejména na první tři úrovně, úroveň činností se objevuje jen výjimečně. Rozpracování až do úrovně činností a operací by znásobilo rozsah dokumentu, což by bylo na úkor vytčenému cíli, totiž vytvořit uživatelsky přátelský dokument.

Obr. 3.1: Základní schéma procesního modelu

Jednotlivé úrovně procesního modelu jsou popsány níže:

1) Oblast procesů

Oblast procesů představuje relativně rozsáhlý soubor procesů a činností, které vytvářejí logicky uzavřenou a relativně autonomní oblast aktivit. Rozeznáváme následující tři kategorie oblastí procesů:

- **řídící procesy**, které definují základní mantinely celého systému implementace, zajišťují rozvoj a řízení výkonu MÚ a tvoří podmínky pro fungování ostatních procesů,
- **hlavní procesy**, kam spadají „výkonné“ procesy, ve smyslu plnění klíčových funkcí MÚ, vytvářejí hodnotu v podobě služby poskytované občanům,
- **podpůrné procesy**, které napomáhají bezproblémovému fungování ostatních procesů.

2) Skupiny procesů

Skupina procesů představuje nižší hierarchickou úroveň oblastem procesů a předchází procesu, jakožto základní jednotce procesního řízení.

3) Procesy

Proces je základní jednotkou procesního řízení a je chápán jako logicky související soubor činností. Rozhraní mezi jednotlivými procesy lze v principu jasně vymezit.

4) Činnosti

Každý proces se člení na činnosti.

Činnosti představují v procesním modelu základní aktivity, a mohou být podle potřeby dále rozloženy do jednotlivých operací. Činnosti podrobněji určují procesy.

5) Operace

Operace představují nejpodrobnější jednotku modelu.

Pro snazší orientaci jsou jednotlivé úrovně procesního modelu kódovány. Oblasti procesů jsou označeny písmeny A – E, skupiny procesů, procesy, činnosti a operace jsou víceúrovňově číslovány. Výsledný systém ilustruje následující příklad:

- Oblast procesů – C. Odbor hospodářský
- Skupina procesů – C.1 Řízení a kontrola příspěvkových organizací
- Proces – C.1.1 Výkon funkce výkonné jednotky pro řízení a koordinaci PO

Pro každou skupinu procesů je připravena tabulková forma popisu. V každé tabulce jsou uvedeny následující informace:

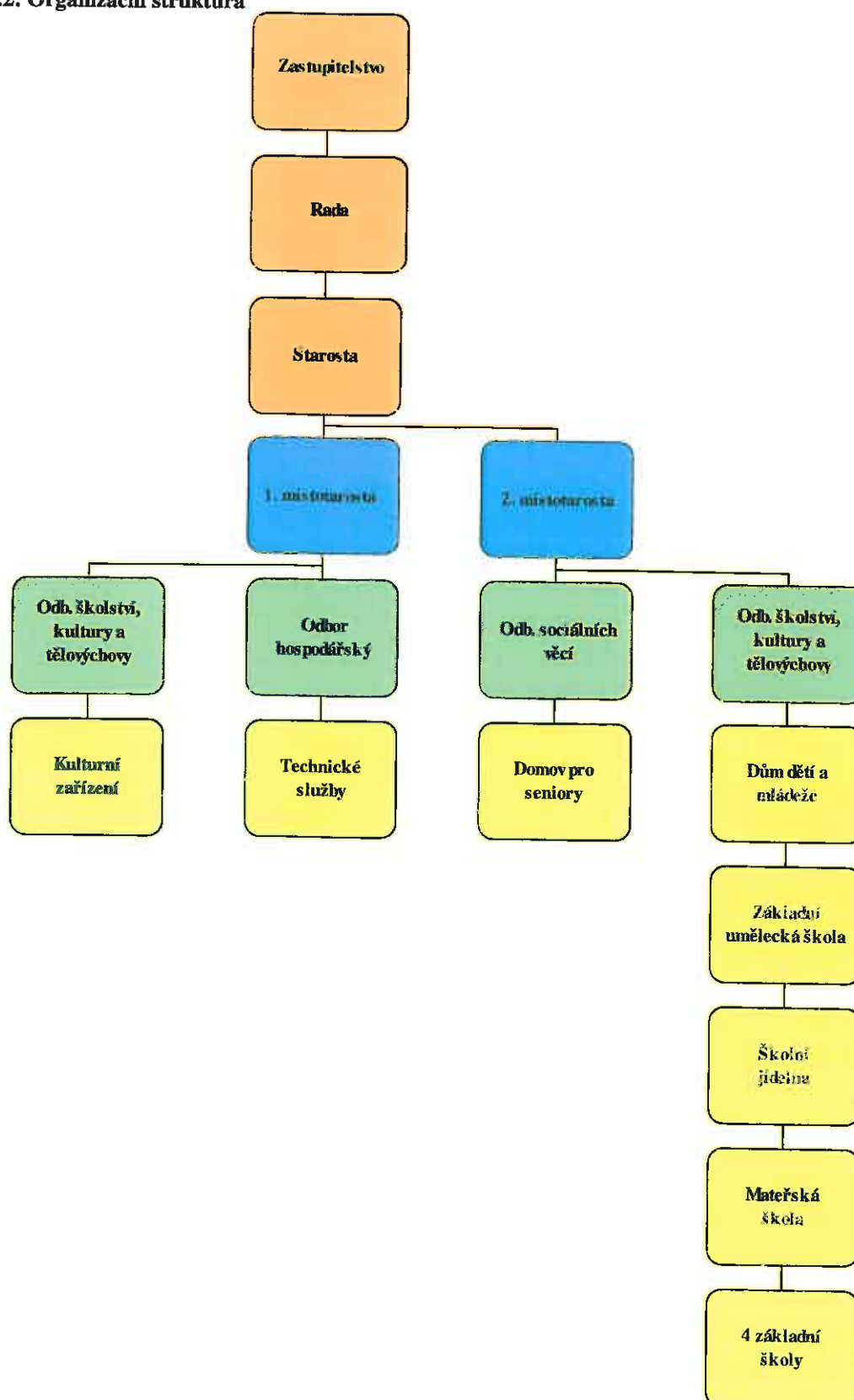
Skupina procesů

Název	Kód a název skupiny procesů
Popis	Popis je založen na identifikaci procesů / činností, které jsou rovněž kódovány. Tyto kódy jsou v tabulce využity i dále pro specifikaci dalších popisovaných kategorií, např. vstupu, výstupu či garance. Pokud má určitý proces / činnost například specifický vstup /výstup atd., je uveden jeho / její kód a daný vstup / výstup. Pokud je vstup / výstup jednotný pro všechny procesy / činnosti, je daný vstup /výstup uveden pouze s odrazkou. Je třeba uvést, že náročnost agendy popisovaných procesů (činností) není ve všech případech srovnatelná. Snahou bylo postihnout pokud možno celou šíři výkonu MÚ v rámci dané oblasti procesů a způsob tohoto popisu je totožný navzdory tomu, že některé procesy jsou realizovány s nízkou frekvencí, zatímco jiné vyžadují významnou část pracovní kapacity úřadu.
Garant	Garant nese zodpovědnost za nastavení postupů a pravidel dodržovaných během realizace daného procesu nebo činnosti. Ve většině případů roli garanta dané činnosti zastává vedoucí odboru.
Realizátor	Realizátor přímo vykonává daný proces nebo činnost a nese zodpovědnost za jeho realizaci v souladu s postupy a pravidly nastavenými garantem. Realizátor je za kvalitu své práce zodpovědný svému nadřízenému.
Spolupracující subjekt	Spolupracující subjekt se na daném procesu / činnosti významněji podílí, spolupracuje při její realizaci, nicméně nenese přímou odpovědnost. Dále jsou zde uváděny významné subjekty vně MÚ podléající se na realizaci daného procesu / činnosti.
Vstupy	Vstupy představují podklady nezbytné pro zajištění daného procesu nebo činnosti. Mezi vstupy nejsou (s výjimkou specifických případů) uváděny obecné podklady, jako je Organizační řád či obecná legislativa.
Výstupy	Do této kategorie jsou zahrnuty přímé výstupy daného procesu, resp. činnosti, zejména ve smyslu dokumentů, které vznikají. Příkladem mohou být plány, strategie, informace, zprávy, podklady atd. Výstupy jednoho procesu / činnosti mohou být současně vstupem pro jiný proces / činnost.
Distribuce /uložení výstupů	Tato kategorie definuje, kde je daný výstup archivován, kdo je jeho adresátem.
Schvalující subjekt	K danému procesu / činnosti, které budou popisovat zejména přípravu podkladů nebo materiálů ke schvalování, či k danému výstupu, je uveden schvalující subjekt. V případě, že daný výstup je schvalován na více úrovních, jsou jednotlivé subjekty uvedeny v pořadí, v jakém je daný výstup schvalován. Proces schvalování není ve většině případů vnímán jako samostatná operace, nicméně právě pořadí schvalujících subjektů specifikuje postup při schvalování daných výstupů.
Frekvence činnosti	Frekvence, s jakou je daný proces / činnost, resp. operace realizován (např. 1 x měsíčně, dle potřeby apod.)
Lhůta realizace	Lhůta, za kterou musí být daný proces / činnost realizován, je-li tato lhůta stanovena.

3.2. Organizační struktura

Pro pochopení stávajících procesů aplikovaných na řízení příspěvkových organizací uvádíme organizační schéma, které zachycuje současnou podobu ve vazbě na PO města Pelhřimov.

Obr. 3.2: Organizační struktura

Orgány a organizační složky města

Město Pelhřimov je právním subjektem dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (dále jen zákon o obcích), v jehož čele stojí volené orgány města, tj. zastupitelstvo města, a dále rada města a starosta města. Kompetence zastupitelstva města, rady města a starosty města podrobně specifikuje zákon o obcích.

Orgány města

Zastupitelstvo města (dále také ZM) je volený orgán města definovaný zákonem o obcích, který stojí v čele města. Zastupitelstvo města ustanovuje jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory ZM.

- Finanční výbor,
- Kontrolní výbor,
- Výbor pro nakládání s obecním majetkem,
- Výbor pro rozvoj města, MA 21 a agendu Zdravého města,
- Osadní výbory.

Rada města (dále také RM) je výkonný orgán města definovaný zákonem o obcích, odpovídající za svou činnost ZM. RM ustanovuje jako své iniciativní a poradní orgány komise RM.

Mezi výbory a komise jsou zahrnuty následující subjekty:

- Bytová komise,
- Fond rozvoje bydlení,
- Povodňová komise,
- Komise prevence sociálně patologických jevů a kriminality,
- Komise pro informační technologie,
- Komise pro podporu a rozvoj podnikání,
- Komise pro sport, tělovýchovu a volný čas mládeže,
- Komise pro školství,
- Komise regenerace městské památkové rezervace (MPR),
- Komise sociální, zdravotní a péče o rodinu,
- Sbor pro občanské záležitosti (SPOZ),
- Komise výstavby,
- Komise životního prostředí,
- Komise kultury a cestovního ruchu,
- Komise dopravy,
- Letopisecká komise.

Zvláštní orgány města

- Komise k projednávání přestupků,
- Povodňová komise ORP,
- Komise sociálně právní ochrany dětí,
- Bezpečnostní rada ORP,
- Krizový štáb města Pelhřimov.

Městský úřad Pelhřimov je jedním z orgánů města Pelhřimov ustanovený zákonem o obcích. MÚ není orgánem státní správy a nemá právní subjektivitu. MÚ tvoří starosta města, dva místostarostové a tajemník MÚ s ostatními zaměstnanci města zařazenými do MÚ. V čele MÚ stojí starosta města. MÚ v rámci samostatné působnosti plní úkoly ZM a RM,

pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti a rozhoduje v případech stanovených zákonem. MÚ dále vykonává přenesenou působnost v rozsahu stanoveném zákonem o obcích.

MÚ je organizačně členěn do odborů, kam jsou přiřazeni jednotliví zaměstnanci města zařazení do MÚ a na které jsou delegovány jednotlivé dílčí úkoly související s výkonem MÚ. Jednotlivé odbory MÚ jsou zřizovány RM, v jejíž pravomoci je rovněž rušení těchto odborů (slučování/rozdělování). MÚ je v současné době rozčleněn na 12 odborů a Útvar interního auditu.

Subjekty zřizované městem

Příspěvkové organizace zřizované městem jsou samostatné právní subjekty přímo navázané na rozpočet města. Patří sem:

- Domov pro seniory Pelhřimov, příspěvková organizace,
- Dům dětí a mládeže, Pelhřimov, Třída Legií 382, příspěvková organizace,
- Kulturní zařízení města Pelhřimova, příspěvková organizace,
- Mateřská škola Pelhřimov, příspěvková organizace,
- Školní jídelna Pelhřimov, Třída Legií 1421, příspěvková organizace,
- Technické služby města Pelhřimova, příspěvková organizace,
- Základní škola Pelhřimov, Komenského 1465, příspěvková organizace,
- Základní škola Pelhřimov, Krásovy domky 989, příspěvková organizace,
- Základní škola Pelhřimov, Na Pražské 1543, příspěvková organizace,
- Základní škola Pelhřimov, Osvobození 1881, příspěvková organizace,
- Základní umělecká škola, Pelhřimov, Pod Kalvárií 850, příspěvková organizace.

4. POPIS PROCESNÍHO MODELU

Popis procesního modelu byl vytvořen na základě dostupných informací a dokumentů v souladu se současným stavem řízení PO města Pelhřimov.

4.1. Popis řídicích oblastí procesů ve vztahu k příspěvkovým organizacím

Do řídicích oblastí procesů byly zahrnuty:

- Strategické řízení a organizace PO,
- Finanční toky.

A. STRATEGICKÉ ŘÍZENÍ A ORGANIZACE PŘÍSPĚVKOVÝCH ORGANIZACÍ

Přehled skupin procesů

A.1 Výkon funkce starosty města

A.2a Výkon funkce 1. místostarosty

A.2b Výkon funkce 2. místostarosty

A.3 Výkon funkce tajemníka MÚ

A.4 Vytváření a naplňování koncepcí průřezového charakteru

Popis skupin procesů

Výkon funkce starosty města

Název	A.1 Výkon funkce starosty města
Popis	A.1.1 Řízení výkonu MÚ, krizového štábu, bezpečnostní rady A.1.2 Koordinace práce místostarostů a tajemníka MÚ
Garant	Starosta
Realizátor	Starosta
Spolupracující subjekti	Místostarosta, tajemník, Odbor kancelář starosty a tajemníka (OKST)
Vstupy	Požadavky RM a ZM A.1.2 Požadavky PO
Výstupy	Pokyny / nařízení
Distribuce/uložení výstupů	Archivace podle spisového a skartačního řádu a platné legislativy
Schvalující subjekt	Starosta
Frekvence činnosti	Dle potřeby
Lhůty realizace	-

Výkon funkce 1. místostarosty

Název	A.2a Výkon funkce 1. místostarosty
Popis	A.2.1 Monitorování a koordinace oblasti hospodářství, výstavby (MPR) a kultury A.2.2 Výkon funkce garanta PO (Technické služby, Kulturní zařízení)
Garant	1. místostarosta
Realizátor	Ředitel PO
Spolupracující subjekti	Tajemník OKST Odbor finanční (OF) Věcně příslušné odbory MÚ

	PO (Technické služby, Kulturní zařízení)
Vstupy	Požadavky RM a ZM Požadavky starosty, místostarosty Informace od dotčených odborů a PO
Výstupy	Pokyny / nařízení Zajištěné podklady od PO pro sledování, analyzování, hodnocení a kontrolu jejich činnosti
Distribuce/uložení výstupů	Archivace podle spisového a skartačního řádu a platné legislativy
Schvalující subjekt	1. místostarosta RM ZM
Frekvence činnosti	Dle potřeby, v případě pronájmu majetku 1x za půl roku
Lhůty realizace	Dle požadavků RM

Výkon funkce 2. místostarosty

Název	A.2b Výkon funkce 2. místostarosty
Popis	A.2.1 Monitorování a koordinace oblasti investiční, sociálních věcí a školství a tělovýchovy, výstavby (plánování) A.2.2 Výkon funkce garanta PO (Domov pro seniory a školská zařízení)
Garant	2. místostarosta
Realizátor	Ředitel PO
Spolupracující subjekt	Tajemník OKST OF Věcně příslušné odbory MÚ PO (Domov pro seniory, školská zařízení)
Vstupy	Požadavky RM a ZM Požadavky starosty, místostarosty Informace od dotčených odborů a PO
Výstupy	Pokyny / nařízení Zajištěné podklady od PO pro sledování, analyzování, hodnocení a kontrolu jejich činnosti
Distribuce/uložení výstupů	Archivace podle spisového a skartačního řádu a platné legislativy
Schvalující subjekt	2. místostarosta RM ZM
Frekvence činnosti	Dle potřeby, v případě pronájmu majetku 1x za půl roku
Lhůty realizace	Dle požadavků RM

Výkon funkce tajemníka MÚ

Název	A.3 Výkon funkce tajemníka MÚ
Popis	A.3.1 Řízení pracovně právní agendy MÚ (včetně vydávání řádů a vnitřních směrnic a stanovování platů zaměstnancům MÚ) A.3.2 Kontrola činnosti vedoucích odborů při plnění úkolů uložených ZM, RM a starostou A.3.3 Koordinace, řízení a kontrola činnosti vedoucích odborů A.3.4 Plnění úkolů statutárního orgánu zaměstnavatele vůči

	zaměstnancům MÚ A.3.5 Evidence podle zákona o střetu zájmů A.3.6 Výkon funkce výkonné jednotky pro řízení a koordinaci vztahů s PO
Garant	Tajemník
Realizátor	Tajemník OKST
Spolupracující subjekt	OKST A.3.3 Starosta A.3.5 Místostarosta
Vstupy	Požadavky RM a ZM Požadavky starosty Požadavky místostarostů
Výstupy	Pokyny / nařízení A.3.5 Výroční zpráva
Distribuce/uložení výstupů	Archivace podle spisového a skartačního řádu a platné legislativy A.3.6 Výroční zpráva - tajemník
Schvalující subjekt	Tajemník RM
Frekvence činnosti	Dle potřeby
Lhůty realizace	-

Vytváření a naplňování koncepcí průřezového charakteru

Název	A.4 Vytváření a naplňování koncepcí průřezového charakteru
Popis	A.4.1 Zajištění návrhu, přípravy a koordinace koncepcí průřezového charakteru A.4.2 Naplňování koncepcí průřezového charakteru A.4.3 Monitorování a vyhodnocování koncepcí průřezového charakteru A.4.4 Pořádání fóra města pro prezentaci realizovaných změn ve městě
Garant	Starosta
Realizátor	Odbor investiční
Spolupracující subjekt	Věcně příslušné odbory MÚ Externí zpracovatel
Vstupy	Předcházející koncepce Požadavky volených zástupců Požadavky PO a příslušných odborů Iniciativa veřejnosti
Výstupy	Strategický plán Akční plán Plán investic
Distribuce/uložení výstupů	Archivace podle spisového a skartačního řádu a platné legislativy Prezentace na internetových stránkách města
Schvalující subjekt	Starosta RM ZM
Frekvence činnosti	Dle potřeby Akční plán – 1x za rok Plán investic – 1x za rok
Lhůty realizace	Průběžně dle požadavků RM a ZM

B. FINANČNÍ TOKY

Přehled skupin procesů

B.1 Řízení a kontrola příspěvkových organizací

Popis skupin procesů

Řízení a kontrola příspěvkových organizací

Název	B.1 Řízení a kontrola PO
Popis činnosti	B.1.1 Kontrola hospodaření PO B.1.2 Tvorba rozpočtu organizací – sběr dat pro sledování závazných ukazatelů a předkládání do RM B.1.3 Příprava rozpočtových opatření – sběr dat pro sledování závazných ukazatelů a předkládání do RM B.1.4 Výkon veřejnoprávní kontroly u PO B.1.5 Kontrola využití příspěvků a dotací u PO B.1.6 Zjištění porušení zákona B.1.7 Výkon funkce výkonné jednotky pro řízení a koordinaci PO
Garant	Vedoucí Odboru finančního, starosta
Realizátor	OF Útvar interního auditu
Spolupracující subjekti	Místostarosta Odbor hospodářský, sociální, školství, kultury a tělovýchovy Ředitelé PO
Vstupy	B.1.1 Výkazy o hospodaření / podnět ke kontrole B.1.2, B.1.3 Rozpočtové požadavky PO B.1.4, B.1.5 Podnět ke kontrole B.1.6 Podněty třetích stran / výsledky kontroly
Výstupy	B.1.1, B.1.5 Zkontrolované výkazy B.1.2, B.1.3 Závazné ukazatele hospodaření PO B.1.4 Doporučení nezávislého auditora B.1.6 Zjištěná porušení zákona
Distribuce/uložení výstupů	Archivace podle relevantního zákona a spisového a skartačního řádu B.1.1, B.1.5, B.1.6 Vyrozumění účastníků řízení B.1.2, B.1.3, B.1.4 RM
Schvalující subjekt	Vedoucí Odboru finančního
Frekvence činnosti	Kontinuálně v průběhu celého roku v závislosti na příchozích žádostech a podnětech B.1.1 Čtvrtletně B.1.2 1x ročně B.1.3, B.1.4, B.1.6 Dle potřeby B.1.5 1x za 3 roky
Lhůty realizace	-

4.2. Popis hlavních oblastí procesů týkajících se příspěvkových organizací

Do hlavních oblastí procesů byly zahrnuty:

- Odbor hospodářský – Správa majetku města
- Odbor sociálních věcí

- Odbor školství, kultury a tělovýchovy

C. ODBOR HOSPODÁŘSKÝ

Přehled skupin procesů

C.1 Řízení a kontrola příspěvkových organizací

Popis skupin procesů

Řízení a kontrola příspěvkových organizací

Název	C.1 Řízení a kontrola PO
Popis	C.1.1 Výkon funkce výkonné jednotky pro podporu činnosti PO - Technické služby C.1.2 Spolupráce na tvorbě Plánu oprav majetku města spravovaného PO C.1.3 Přijetí žádosti o větší investiční akce na majetku města spravovaného PO C.1.4 Spolupráce na tvorbě rozpočtu PO
Garant	Vedoucí Odboru hospodářského
Realizátor	Odbor hospodářský (OH)
Spolupracující subjekty	OKST OF Místostarosta Ředitel PO
Vstupy	C.1.1: • Požadavky RM a ZM • Požadavky místostarosty • Informace od OF a OKST C.1.2: • Žádost PO • Zjištění týkající se PO • Podněty třetích stran C.1.3: • Žádost PO C.1.4: • Požadavky ze strany PO
Výstupy	C.1.1 Zajištěné podklady od PO pro sledování, analyzování, hodnocení a kontrolu jejich činnosti C.1.2 Souhlas s opravou majetku PO C.1.3 Technické zhodnocení a nový majetek PO C.1.4 Rozpočet PO
Distribuce/uložení výstupů	Archivace podle relevantního zákona a spisového a skartačního řádu Vyrozumění účastníků řízení
Schvalující subjekt	Místostarosta RM ZM
Frekvence činnosti	Kontinuálně v průběhu celého roku v závislosti na příchozích žádostech a podnětech
Účty realizace	Dle požadavků PO a ve vazbě na rozpočet Dle požadavků RM a ZM

D. ODBOR SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Přehled skupin procesů

D.1 Řízení a kontrola příspěvkových organizací

Popis skupin procesů

Řízení a kontrola příspěvkových organizací

Název	D.1 Řízení a kontrola PO
Popis	D.1.1 Výkon funkce výkonné jednotky pro podporu činnosti PO (Domov pro seniory)
Garant	Vedoucí Odboru sociálních věcí
Realizátor	Odbor sociálních věcí
Spolupracující subjekty	OKST OF Místostarosta OH Ředitel PO
Vstupy	Požadavky RM a ZM Požadavky místostarosty Požadavky PO Informace od OF a OKST
Výstupy	Zajištěné podklady od PO pro sledování, analyzování, hodnocení a kontrolu jejich činnosti
Distribuce/uložení výstupů	Archivace podle relevantního zákona a spisového a skartačního řádu Vyrozumění účastníků řízení
Schvalující subjekt	Místostarosta RM, ZM
Frekvence činnosti	Kontinuálně v průběhu celého roku v závislosti na příchozích žádostech a podnětech
Lhůty realizace	Dle požadavků PO a ve vazbě na rozpočet Dle požadavků RM a ZM

E. ODBOR ŠKOLSTVÍ, KULTURY A TĚLOVÝCHOVY

Přehled skupin procesů

E.1 Řízení a kontrola příspěvkových organizací

Popis skupin procesů

Řízení a kontrola příspěvkových organizací

Název	E.1 Řízení a kontrola PO
Popis činnosti	E.1.1 Výkon funkce výkonné jednotky pro podporu činnosti PO – školská zařízení a Kulturní zařízení
Garant	Vedoucí Odboru školství, kultury a tělovýchovy
Realizátor	Odbor školství, kultury a tělovýchovy
Spolupracující subjekty	OKST OF Místostarosta OH Ředitelé PO

Vstupy	Požadavky RM a ZM Požadavky místostarosty Požadavky PO Informace od OF a OKST
Výstupy	Zajištěné podklady od PO pro sledování, analyzování, hodnocení a kontrolu jejich činnosti
Distribuce/uložení výstupu	Archivace podle relevantního zákona a spisového a skartačního řádu Vyrozumění účastníků řízení
Schvalující subjekt	Místostarosta RM, ZM
Frekvence činnosti	Kontinuálně v průběhu celého roku v závislosti na příchozích žádostech a podnětech
Lhůty realizace	Dle požadavků RM a ZM

ZÁVĚR

Zpracování Analýzy procesního řízení je nutno považovat za základ pro další práci. Nelze jej proto vnímat z hlediska zavedení principů procesního řízení na MÚ jako jednorázový proces. Procesní model bude třeba pravidelně aktualizovat v návaznosti na změny ve struktuře městského úřadu i na identifikované vnější změny vyvolané např. úpravou legislativy nebo požadavky klientů MÚ. Vzhledem k tomu, že je snahou města i městského úřadu sjednotit jednotlivé procesy (činnosti) a unifikovat je pro všechny příspěvkové organizace, bylo by vhodné zpracovat novou směrnici pro řízení příspěvkových organizací, kde by byly jednotlivé procesy podrobně popsány. Rovněž doporučujeme porovnat procesní model, který vznikl na základě platných směrnic, s tím, co se děje v praxi, a následně zvážit, jaké postupy jsou efektivnější. V souvislosti se zjištěnými skutečnostmi pak lze upravit a případně doplnit stávající směrnice.

SEZNAM ZKRATEK

MPR – městská památková rezervace

MÚ – městský úřad

OF – Odbor finanční

OH – Odbor hospodářský

OKST – Odbor kancelář starosty a tajemníka

ORP – obec s rozšířenou působností

PO – příspěvková/é organizace

RM – rada města

SPOZ – Sbor pro občanské záležitosti

ZM – zastupitelstvo města

Město Pelhřimov
USNESENÍ

č. 18/22/13/Z

ze dne 10. 12. 2013 ve 14:30 hod.

Strategický plán rozvoje města Pelhřimov na období 2014 - 2020

Zastupitelstvo města

I. bere na vědomí

důvodovou zprávu místostarosty Bc. Pavla Pípala k projednávanému bodu

II. schvaluje

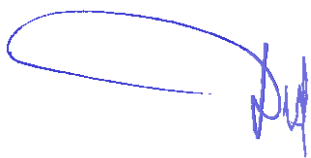
"Strategický plán rozvoje města Pelhřimov na období 2014 - 2020".

III. ukládá

Bc. Pavlu Pípalovi, místostarostovi města, zajistit realizaci přijatého usnesení

Leopold Bambula
starosta města

Ing. Tomáš Dufek
místostarosta města

